

Rīgas domes
Pilsētas attīstības departaments

**Pārskata „2013.gada pārskats par Rīgas
ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz
2025.gadam un Rīgas attīstības programmas
2010.–2013.gadam ieviešanu” gala atskaite**

Rīga, 2014

Saturs

Izmantotie saīsinājumi	3
Ievads	5
1. Stratēģijas izpildes uzraudzība un novērtēšana	7
2. Rīgas pilsētas attīstības raksturojums.....	13
3. Pašvaldības aktivitāšu apraksts Rīgas stratēģisko mērķu ietvaros	31
PM1 Izglītota un prasmīga sabiedrība.....	31
PM2 Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi.....	46
PM3 Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība.....	59
PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm	68
M5 Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība.....	82
M6 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība	98
M7 Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika	111
M8 Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika.....	120
M9 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta	130
M10 Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti	142
M11 Droša pilsētvide	156
M12 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli	164
M13 Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta	173
Kopējie secinājumi.....	191
Mērķu rādītāju dinamikas analīze	194
Pārskata sagatavošanā izmantotie materiāli.....	197

Izmantotie saīsinājumi

APC – Apmeklētāju pieņemšanas centrs
Attīstības programma – Rīgas attīstības programma 2014.–2020.gadam
ĀTI – ārvalstu tiešās investīcijas
BJC – Bērnu un jaunatnes centrs
BJR – Baltijas jūras reģions
b/n – bez numura
CARIS – Civilstāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēma
CSDD – Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
DAC – Dienas aprūpes centrs
DC – Dienas centrs
DOTS – Directly Observed Treatment Short Course (tieši uzraugāmās ārstēšanas īsais kurss)
DZIMTS – pašvaldību funkciju atbalsta lietojumprogramma, kas nodrošina iedzīvotāju dabiskās kustības – civilstāvokļu aktu uzskaiti (personu dzimtsarakstu reģistrācija)
EKG – Eiropas kultūras galvaspilsēta
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
ESF – Eiropas Sociālais fonds
ESKO – Enerģijas servisa kompānija
Fonds – Rīgas pilsētas infrastruktūras fonds
GMI – garantētais minimālais ienākums
GPS – globālās pozicionēšanas sistēma
HIV – Human immunodeficiency virus (cilvēka imūndeficīta vīruss)
IK – individuālais komersants
IKP – iekšzemes kopprodukts
IKSD – Izglītības kultūras un sporta departaments
IKT – informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IT – informācijas tehnoloģijas
ĪD – Īpašuma departaments
KAVIS – Klientu attiecību vadības informācijas sistēma
KF – Kohēzijas fonds
km/h – kilometri stundā
KPFI – Klimata Pārmaiņu finanšu instruments
LD – Labklājības departaments
LED – Light Emitting Diode (gaismu izstarojošā diode)
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Ls – Latvijas Valsts valūta no 1993.–2013.gadam
LR – Latvijas Republika
LSAF – Latvijas spēka atlētu federācija
M – Stratēģiskais mērķis
MK – Ministru kabinets
MPI – Mājokļu pieejamības indekss

MVD – Mājokļu un vides departaments
Nodeva – pašvaldības nodeva par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību Rīgā
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO – nevalstiskā organizācija
PAD – Pilsētas attīstības departaments
p.i. – pienākumu izpildītājs
PII – pirmskolas izglītības iestāde
PM – Prioritārais stratēģiskais mērķis
PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PVAĀ – primārās veselības aprūpes ārsti
RCB – Rīgas Centrālā bibliotēka
RD – Rīgas dome
REA – Rīgas enerģētikas aģentūra
RISEBA – Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola
RP – Rīgas pašvaldība
RPA – Rīgas pašvaldības aģentūra
RPB – Rīgas pilsētas būvvalde
RPP – Rīgas Pašvaldības policija
RS – AS „Rīgas siltums”
RSB – Riteņbraukšanas sporta biedrība
RTAB – nodibinājums „Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs”
RSD – Rīgas Sociālais dienests
RVC - Rīgas vēsturiskais centrs
RVC AZ – Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona
SAC – ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas (pilngadīgām personām)
SD – Satiksmes departaments
SIA – Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SRC – Sociālās rehabilitācijas centri bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām
SUS – Stratēģijas uzraudzības sistēma
Stratēģija – Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
TIAN – Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu
UDV – universāla darba vieta
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS – Valsts akciju sabiedrība
Veselības stratēģija – Rīgas pilsētas pašvaldības Sabiedrības veselības stratēģija „Veselīgs rīdziņieks – veselā Rīgā 2012.–2021.gadam”
v.i. – vietas izpildītājs
VIS – Vienotās informācijas sistēmas
VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

Ievads

2006.gadā, lai sekotu līdzi, kā pilsēta attīstās, atbilstoši Rīgas attīstības plānošanas dokumentiem tika izveidota Stratēģijas uzraudzības sistēma (turpmāk – SUS). SUS ietvaros ik gadu Rīgas domes (turpmāk – RD) Pilsētas attīstības departaments (turpmāk – PAD) gatavo pārskatu par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025. gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.–2013.gadam¹ īstenošanu (turpmāk – Pārskats).

2013.gada Pārskats ir septītais un noslēdzošais SUS ietvaros izstrādātais pārskats, kas sagatavots par iepriekšējā plānošanas perioda attīstības plānošanas dokumentu – Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.–2013.gadam īstenošanu. Pārskats ietver stratēģisko mērķu aprakstu un mērķa ietvaros izvirzīto uzdevumu aprakstu, balstoties uz RD iestāžu un struktūrvienību sniegto informāciju. Papildus katrs mērķis satur iedzīvotāju aptaujas² rezultātus, jomas eksperta (-u) viedokli un statistiskos rādītājus jeb mērķi raksturojošos indikatorus.

Izstrādājot 2013.gada Pārskatu, tika izmantota informācija no RD institūcijām, PAD mediju monitoringa, iedzīvotāju aptaujām, pētījumiem, Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP), Lursoft, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP), Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) un citiem informācijas avotiem.

SUS juridiskais pamats ir RD 2010.gada 9.novembra iekšējie noteikumi Nr.5 „Kārtība, kādā tiek īstenota Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas izpildes uzraudzība”.

Lai veiksmīgāk nodrošinātu SUS darbību, PAD ir izstrādājis un uztur tīmekļa vietni www.sus.lv, kur atrodama daudz plašāka informācija kā šajā pārskatā. Datubāzē ir apkopoti statistiskie dati par Rīgu, pētījumi, ko ir veikusi Rīgas pašvaldība (turpmāk – RP) un cita informācija, kas sniedz iespēju operatīvi aplūkot un analizēt datus par Rīgas pilsētā notiekošajiem sociālekonomiskajiem procesiem.

Par pamatu kopīgam skatījumam uz Rīgas attīstību un tās politikas veidošanu jaunajam plānošanas periodam kalpo jaunizstrādātie Rīgas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti – Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programma 2014.–2020.gadam, pie kuriem 2013.gadā norisinājās aktīvs darbs (dokumenti apstiprināti 27.05.2014. ar RD lēmumu Nr.1173 „Par Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam un Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam apstiprināšanu”).

---

¹ 2011.gada 5.jūlijā RD tika pieņemts lēmums Nr.3384 Par Rīgas attīstības programmas termiņu maiņu. Jaunais Rīgas attīstības programmas darbības termiņš ir no 2010.–2013.gadam

² Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts–septembris

Ņemot vērā jaunajam plānošanas periodam izstrādāto attīstības plānošanas dokumentu struktūru un nepieciešamību arī turpmāk veikt normatīvajiem aktiem atbilstošu to izpildes novērtējumu, 2014.gadā RP, sadarbojoties ar SIA „Publiskās pārvaldes konsultācijas”, ir izstrādātas jaunas uzraudzības sistēmas vadlīnijas, kas nosaka kārtību, kādā tiks veikta Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam īstenošanas uzraudzība un novērtēšana.

1. Stratēģijas izpildes uzraudzība un novērtēšana

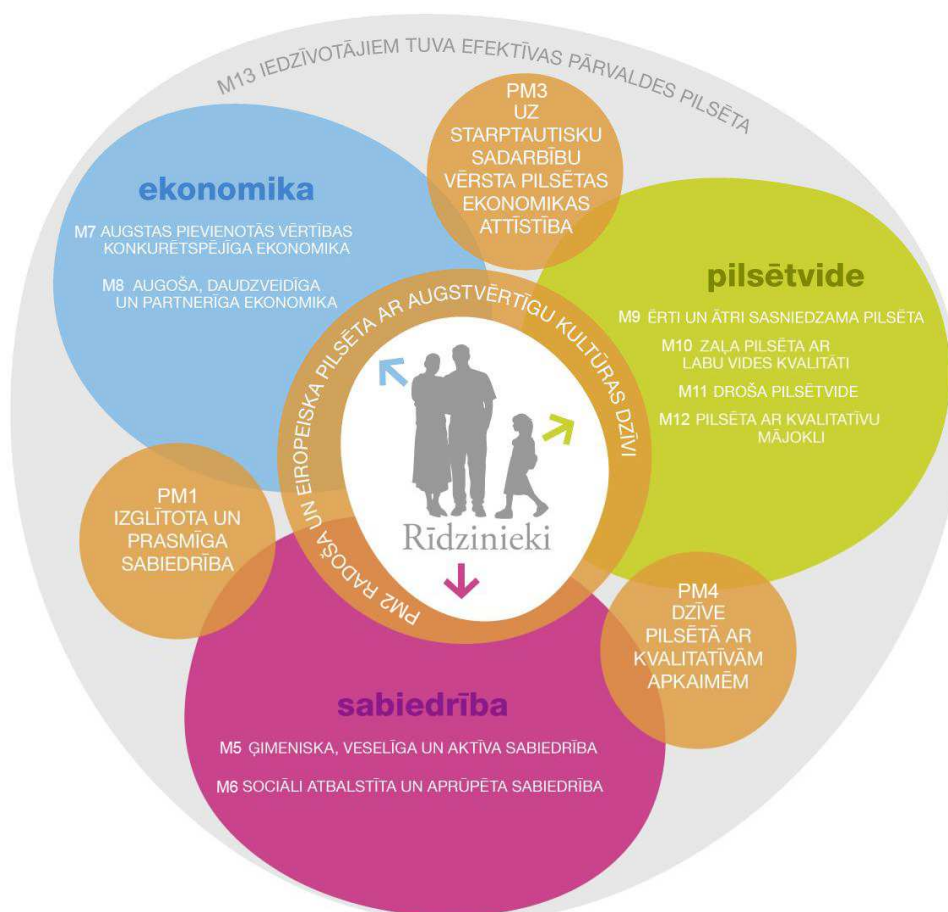
SUS ietver Rīgas pilsētas pašvaldības aktivitāšu uzraudzību un novērtēšanu, atbilstoši pašvaldības plānošanas dokumentiem: Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmai 2010.–2013.gadam (turpmāk tekstā šos dokumentus apzīmē vienoti – Stratēģija).

Stratēģijā definētie uzstādījumi ir veidoti tā, lai īstenotu trīs galvenās rīdzinieka vēlnes jeb pamatvajadzības:

- iespēju gūt ienākumus, uzturēt sevi un savu ģimeni;
- iespēju izglītoties, attīstīties, atrast sevi un būt piederīgam;
- iespēju dzīvot ērtā, drošā un veselīgā vidē.

Katra no šīm vēlmēm atbilst kādam no 3 pilsētas pamata balstiem – ekonomikai, sabiedrībai un pilsētvidei. Stratēģijā izvirzītie mērķi un uzdevumi aptver un savā starpā saista visus šos balstus (1. attēls).

1. attēls

Avots: RD PAD

Sabiedrības un ekonomikas jomu integrēti skar mērķis *PM1 Izglītota un prasmīga sabiedrība*. Ekonomikas un pilsētvides jomu integrēti aptver mērķis *PM3 Uz*

starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība, savukārt sabiedrību un pilsētvidi kopīgi aptver mērķis PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm. Visi trīs iepriekš minētie mērķi ir prioritāri pilsētas attīstībai. Ceturtais prioritārais mērķis skar visas pilsētas jomas – tas ir visaptverošs – PM2 Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi. Visaptverošs un visu pārējo mērķu pamatā ir mērķis M13 Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta, kas ir atsevišķā blokā – pārvaldība.

Stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanai katra mērķa ietvaros ir izvirzīti konkrēti uzdevumi, kopā 105.

Papildus pašvērtējumam, Rīgas iedzīvotāju vērtējumam par pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, mediju monitoringa informācijai un statistiskajiem datiem tiek piesaistīti arī nozaru eksperti, kas sniedz savu vērtējumu par stratēģisko mērķu izpildi. Tādējādi tiek sniegts komplekss raksturojums katram stratēģiskajam mērķim par 2013.gadu, kas dod iespēju izdarīt pamatotus secinājumus, plānojot pilsētas attīstību un izvērtējot projektu pieteikumus Rīgas pilsētas infrastruktūras fondam.

Lai novērtētu, vai attīstība visā pilsētā notiek līdzsvaroti, iespēju robežās mērķu īstenošana tiek skatīta arī Rīgas 58 apkaimju ietvaros.³

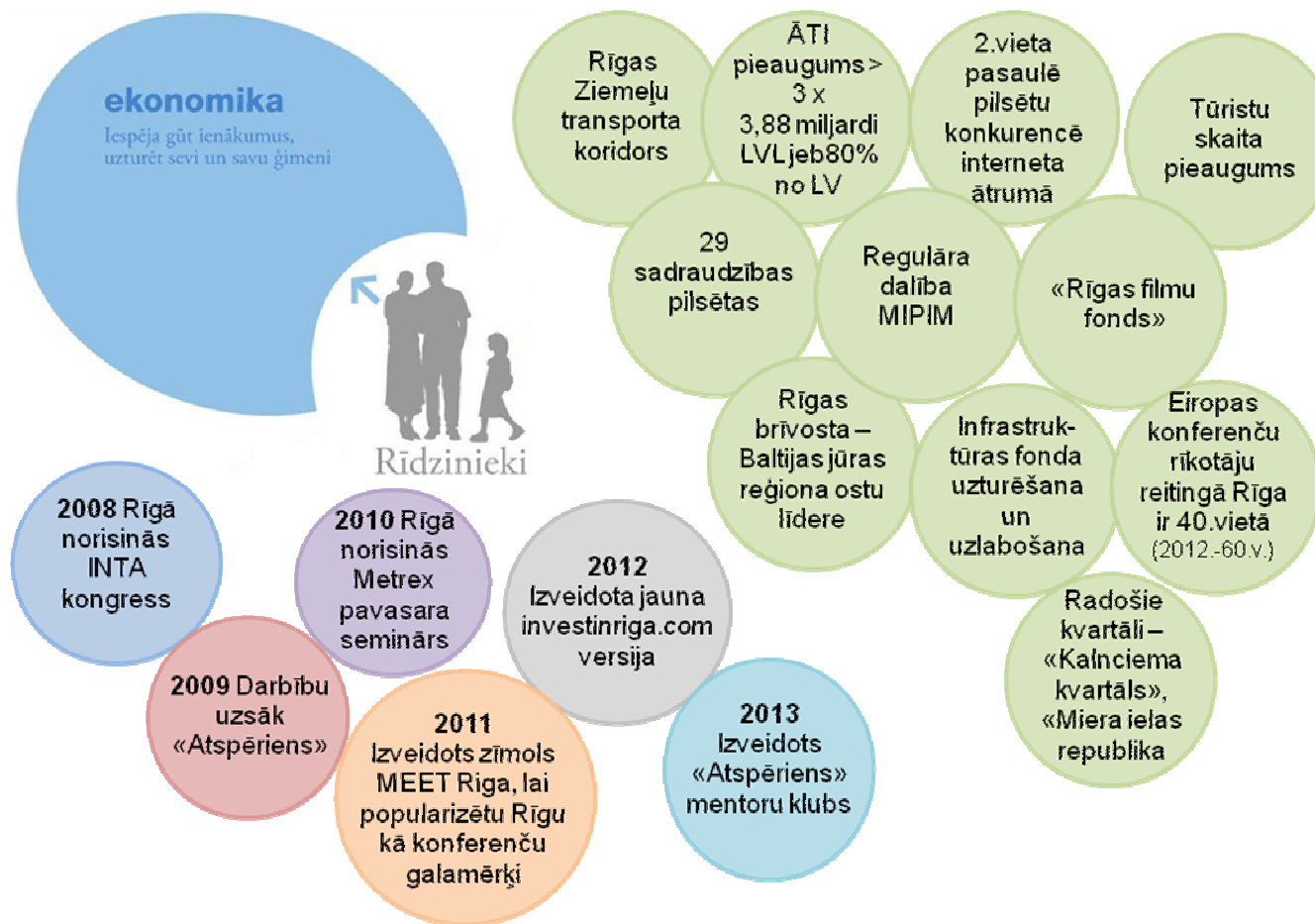
SUS ik gadu noslēdzas ar Pārskatu par Stratēģijas īstenošanu RP. Tas ir kā atskaites punkts Rīgas attīstības izvērtēšanai. Turklāt Pārskatam ir arī informatīvs raksturs, tādēļ tas tiek veidots, balstoties uz vienkāršības principu, lai jebkurš interesents varētu iepazīties ar pilsētā paveikto pārskata gada ietvaros.

Lai virzītos uz minēto Stratēģijā definēto uzstādījumu sasniegšanu, RP plānošanas periodā veikti un izpildīti ļoti daudzpusīgi un dažādi pasākumi, projekti un citas aktivitātes. Attēlos nr.2, nr.3, nr.4, nr.5 ieskicēti akcenti, kas parāda RP ieguldījumu un lomu rīdzinieku galveno pilsētas pamata balstu stiprināšanā.

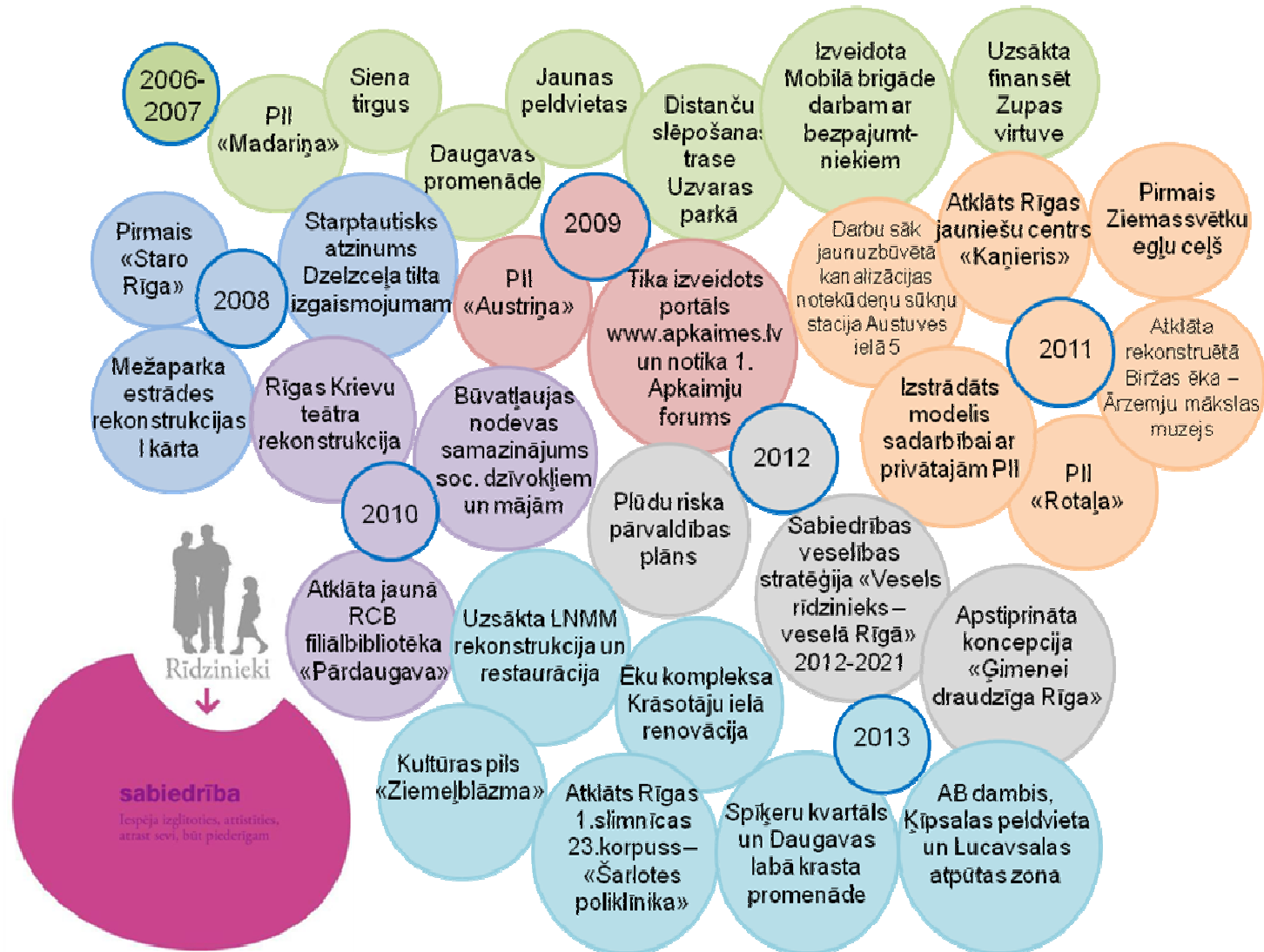
---

³Sīkāka informācija par Rīgas apkaimju projektu atrodama www.apkaimes.lv un www.sus.lv

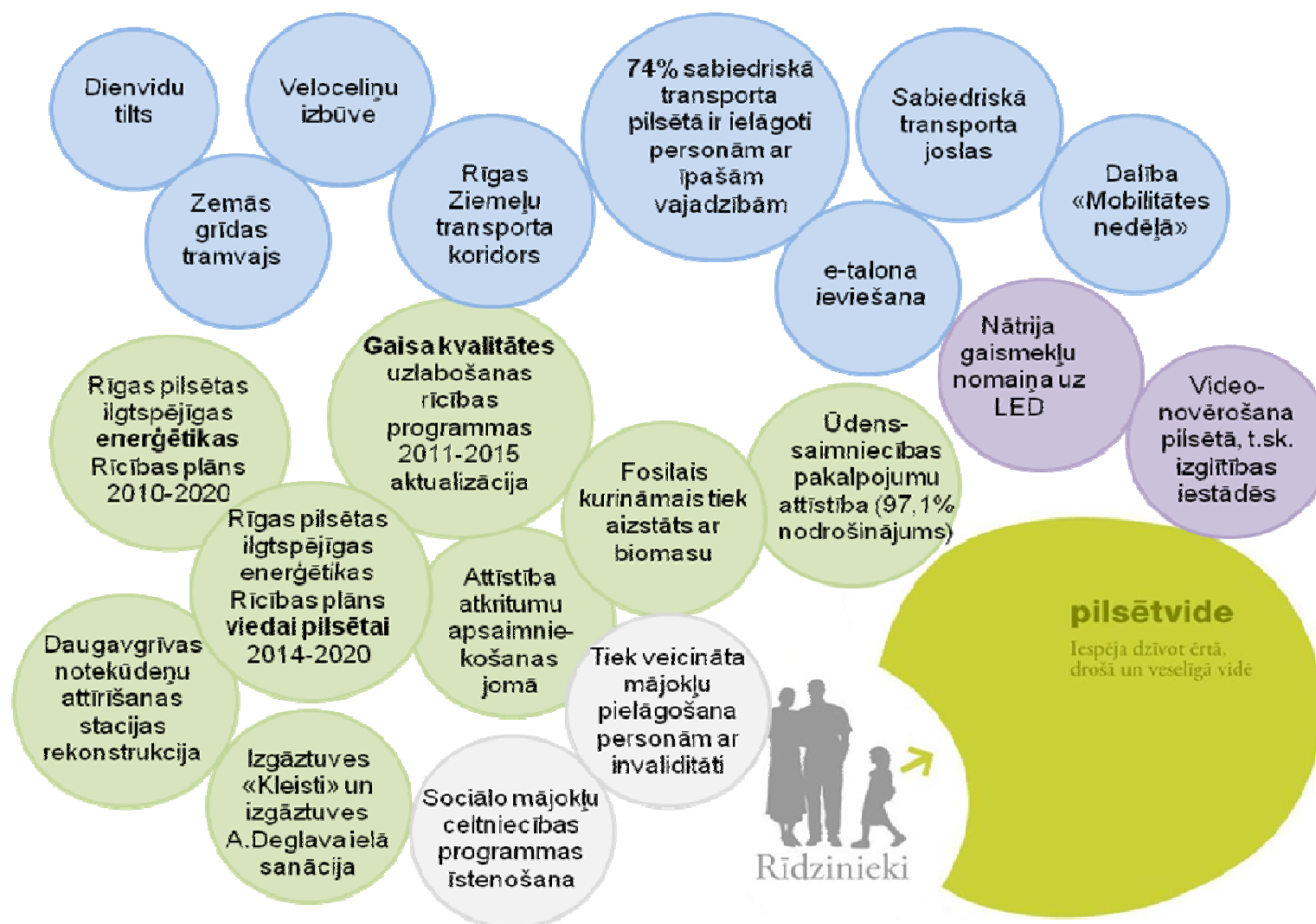

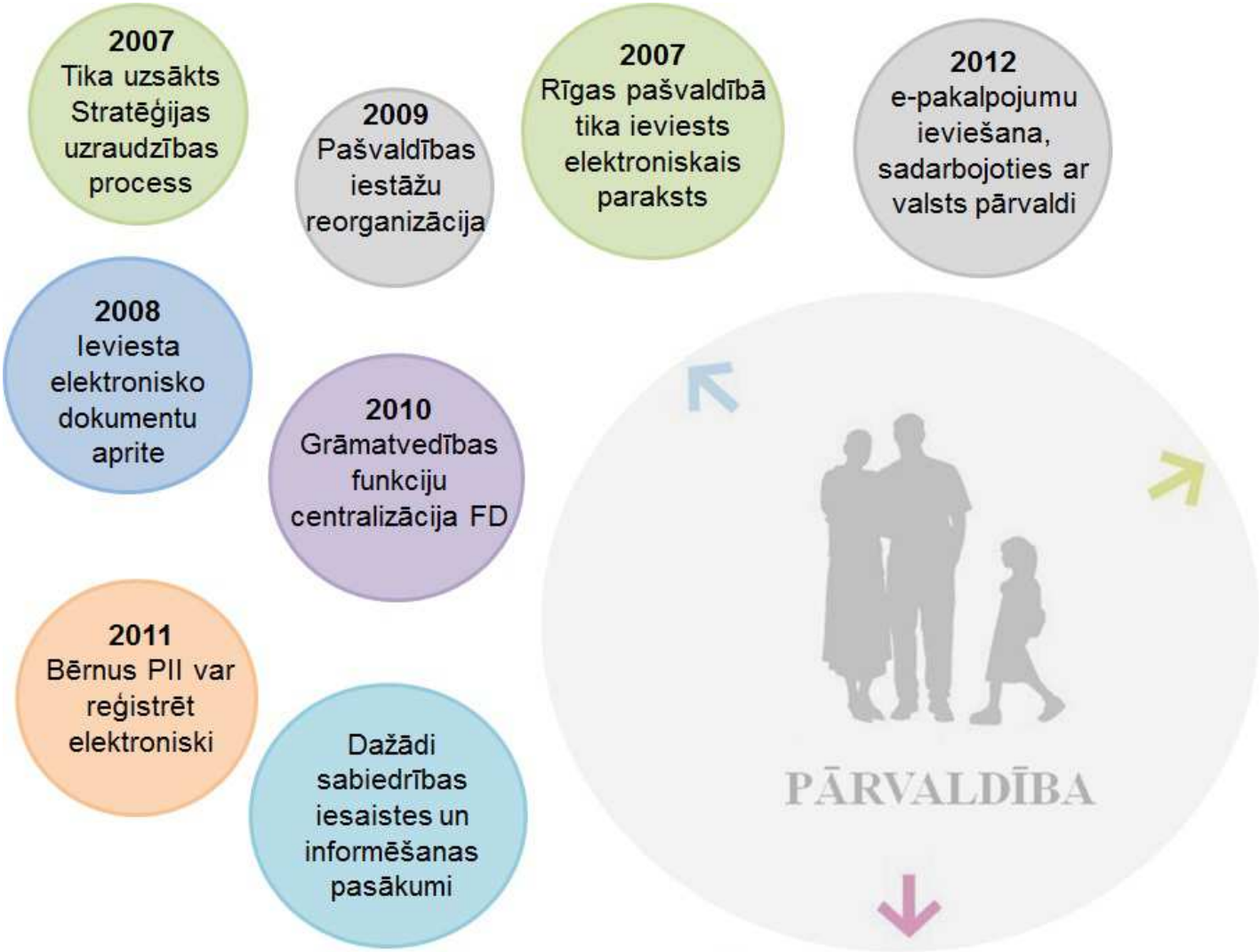
Rīgas aktivitātes ekonomikā 2006.-2013.

Rīgas aktivitātes sabiedrības jomā 2006.- 2013.

Rīgas aktivitātes pilsētvides jomā 2006.- 2013.

Rīgas aktivitātes efektīvas pārvaldības jomā 2006.- 2013.

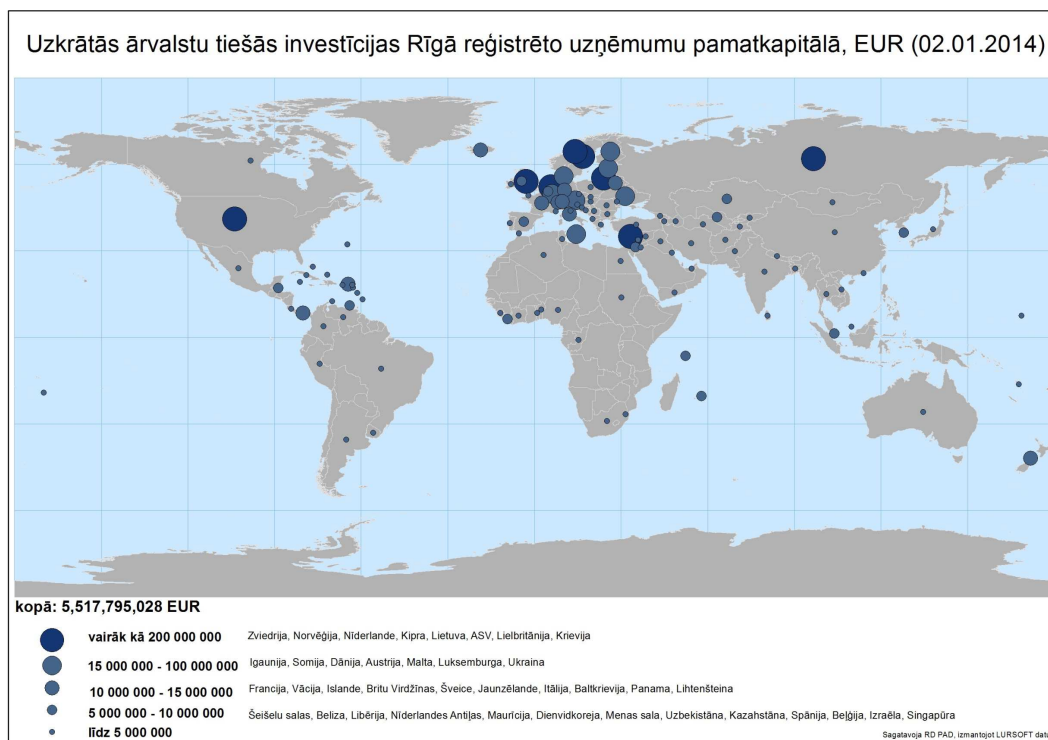
2. Rīgas pilsētas attīstības raksturojums

Ekonomika

Jau trešo gadu pēc kārtas Latvijas ekonomikas izaugsmes tempi ir vieni no straujākajiem Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) – kopš 2010.gada Latvijas iekšzemes kopprodukts (turpmāk – IKP) ir pieaudzis par 27,8%, atpaliekot no pirmskrīzes augstākā rādītāja 2008.gadā vien par nepilnu procentu. IKP galvaspilsētā uz vienu iedzīvotāju pēc pēdējiem kopprodukta reģionālajiem datiem – 2011.gadā bija 10 945 Ls, apsteidzot valsts vidējo rādītāju par 57,8%. Rīgā saražotā pievienotā vērtība veido ap 50% no visā valstī saražotā. Tāpat kā iepriekšējos gados, Rīgas pilsētas ekonomikā joprojām dominē pakalpojumu nozares. Pārskatā gadā lielākais īpatsvars Rīgas ekonomikas nozaru struktūrā pēc pievienotās vērtības bija tirdzniecībai (19,3%), transportam (11,9%), profesionālajiem, zinātniskajiem un tehniskajiem pakalpojumiem, administratīvajiem un apkalpojošajiem dienestiem (9,8%) un tikai nedaudz mazāks īpatsvars apstrādājošajai rūpniecībai (9,7%).

Turpina uzlaboties situācija darba tirgū – pieaudzis aizņemto darbvietu skaits par 1% jeb 14 982 darbvietām, palielinājusies vidējā bruto darba samaksa par 4,8%, sasniedzot 573 Ls, kā arī samazinājies bezdarba līmenis līdz 5,6%. Lai gan bezdarba līmenis ir būtiski samazinājies, tas joprojām ir augstāks, salīdzinot ar bezdarba līmeni pirms krīzes periodā, kad tas bija 3,1%. Būtiskas izmaiņas ir notikušas nodarbinātības struktūrā – ekonomiskās krīzes rezultātā ir strauji sarucis rūpniecībā un būvniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits un īpatsvars. 2008.gadā šajās nozarēs Rīgā strādāja 105,9 tūkstoši iedzīvotāju, kas bija 29,2% no nodarbināto kopskaita, savukārt 2013.gadā – par 43% mazāk jeb 60 tūkstoši, kas ir 19,6% no kopskaita. Turpretī izglītības jomā strādājošo skaits ir palielinājies no 23,8 tūkstošiem 2008.gadā līdz 32 tūkstošiem 2013.gadā.

Uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas (turpmāk – ĀTI) Rīgā pieaug katru gadu, 2014.gada sākumā ĀTI Rīgā reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā pārsniedza 5,52 miljardus *euro*, palielinoties gada laikā par 9,9%. No kopējām ĀTI valstī, 80% ir investīcijas Rīgā. Lielākie ĀTI apjomi Rīgā ir ieguldīti no Zviedrijas (1019 miljoni *euro*), Norvēģijas (329 miljoni *euro*), Nīderlandes (326 miljoni *euro*), Kipras (256 miljoni *euro*) un Lietuvas (253 miljoni *euro*) (6.attēls). Investoru skaita ziņā dominē Krievija (4360), Lietuva (2247) un Igaunija (1963). Galvenie darbības veidi, kuros ir veikti ĀTI ieguldījumi, ir monetārā starpniecība (1,167 miljardi *euro*), nekustamā īpašuma izīrēšana vai pārvaldīšana (328,5 miljardi *euro*) un holdingkompāniju darbība (258,3 miljardi *euro*).

Rīgā 2013.gadā tika reģistrēti 9704 jauni uzņēmumi, savukārt likvidēti 2019 uzņēmumi, salīdzinājumam – 2010.gadā tika reģistrēti 7828 jauni uzņēmumi un likvidēti 5584 uzņēmumi⁴, kas norāda uz ievērojamu situācijas uzlabošanos ekonomikā.

Darījumu skaits ar dzīvokļiem Rīgā ievērojami pārsniedz pārējās Latvijas lielākās pilsētas kopā. Pēc uzņēmuma „Latio”⁵ apkopoto Zemesgrāmatas datu analīzes, Rīgā mājokļu pirkuma darījumu skaits 2014.gada sākumā attiecībā pret 2013.gada attiecīgo periodu pieauga par 4,9%. Kopumā dzīvokļu darījumu skaits palielinājās par 5,7%, turpretī savrupmāju darījumi samazinājās par 1,2%. Sērijveida dzīvokļu tirgū Rīgā vērojams neliels pieaugums.

Savukārt mājokļu būvniecība kopumā 2013.gadā attiecībā pret 2012.gadu ir pieaugusi par 8%, – 2013.gadā uzbūvēto jaunu dzīvojamo ēku kopējā platība sasniedza 78 863 m², bet 2012.gadā tā bija 72 900 m². Eksploatācijā pieņemto jaunuzbūvēto viena dzīvokļa māju skaits pārskata gadā attiecībā pret 2012.gadu ir sarucis, attiecīgi eksploatācijai pārskata gadā pieņemtas 46, un 2012.gadā 55 mājas.⁶

Rīgas brīvdostas 2013.gada darbības rezultāti liecina, ka caur galvaspilsētas ostu ir izvesti vairāk nekā 36,5 miljoni tonnu kravu. Šis rādītājs ir ļāvis Rīgas brīvdostai kļūt

⁴ Lursoft dati

⁵ www.latio.lv

⁶ CSP dati

par visas Baltijas jūras valstu ostu līderi. Kopējais Rīgas ostā iebraukušo un izbraukušo pasažieru skaits pārskata gadā sasniedza 81 537.

Gaisa satiksmes jomā kravu apgrozījums Starptautiskajā lidostā „Rīga” kopš 2008.gada, kad bija novērojams kritums, turpina pieaugt un 2013.gadā sasniedza lidostas vēsturē vēl nepieredzētus apjomus – 53 540 tonnas. Pārskata gadā Starptautiskā lidosta „Rīga” apkalpoja 4 793 045 pasažierus.⁷

2013.gadā nodibinājums „Rīga 2014” aktīvi darbojās Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas (turpmāk – EKG) pasākumu sagatavošanas jomā. Rīga ir starptautiska mēroga kultūras pasākumu norises vieta, kas dos potenciālu iespēju papildus piesaistīt lielu skaitu tūristu.

Rīgas viesnīcās un citās tūristu mītnēs 2013.gadā tika apkalpoti 971 303 ārvalstu tūristi, kuri kopumā viesnīcās pavadīja 1 953 199 naktis. Vislielākais tūristu īpatsvars bija no Krievijas (22,8%), Vācijas (9,9%) un Igaunijas (7,6%). Apkalpoto viesu skaits viesnīcās un tūristu mītnēs gada laikā kopumā pieauga par 14,8%.

Sabiedrība

Pārskata gadā iedzīvotāju skaits Rīgas pilsētā attiecībā pret 2012.gadu sarucis par 1%, samazinoties līdz 643,6 tūkstošiem. Pēdējo piecu gadu laikā iedzīvotāju skaits galvaspilsētā ir sarucis par aptuveni 6,4%. Arī iedzīvotāju īpatsvars darbības vecumā ir sarucis no 64,1% 2012.gadā līdz 63,4% pārskata gadā, samazinājums gada laikā par 8,5 tūkstošiem iedzīvotāju.

Demogrāfiskās situācijas uzlabošanās Rīgā bija vērojama dzimstības jomā – salīdzinot ar iepriekšējo gadu bija vērojams dzimstības pieaugums par 4%.⁸ Bērnu un jauniešu skaits galvaspilsētā palielinājās par 1,7 tūkstošiem, tā īpatsvaram pieaugot no 13,2% 2012.gadā līdz 13,6% 2013.gadā.⁹

2013.gadā vīriešu un sieviešu attiecība pilsētā bija 44% un 56%, kas sakrīt arī ar iepriekšējo gadu datiem.¹⁰

Pēc nacionālā sastāva 2013.gada sākumā Rīgā dominē latvieši – 45,3% (2012.gadā 45%) un krievi – 38,6% (2012.gadā 39,1%). No mazākumtautībām 4,1% ir baltkrievi, 3,6% ukraiņi un 1,9% poļi.

Bezdarba līmenis 2013.gada decembrī Rīgā bija 5,6%, kas salīdzinot ar 2012.gada decembri (6,4%) ir samazinājies. Tāpat Rīgas reģionā ir zemākais reģistrētais bezdarba līmenis valstī un mazākais ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars valstī.¹¹

Vidējā mēneša bruto darba samaksa Rīgā 2013.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājās par 4,5%. Privātajā sektorā tā bija 543 Ls apmērā, savukārt valsts sektora

⁷ www.riga-airport.com

⁸ CSP dati

⁹ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

¹⁰ CSP dati

¹¹ Nodarbinātības valsts aģentūras dati http://www.nva.gov.lv/docs/17_5100def02b27b9.90205155.pdf

darba samaksa sasniedza 627 Ls mēnesī. Augstākā mēneša vidējā darba samaksa 2013.gadā Rīgas pilsētā bija finanšu darbības sektorā – 1162 Ls, savukārt zemākā veterināro pakalpojumu jomā – 306 Ls.

2013./2014.mācību gada sākumā Rīgā darbu uzsāka 152 licencētas pirmsskolas izglītības iestādes (turpmāk – PII), 19 pašvaldības vispārizglītojošajās skolas un 2 Rīgas interešu izglītības iestādes. Tai skaitā pašvaldības izglītības iestādēs papildus tika atvērtas 8 pirmsskolas grupas ar vietām 156 bērniem. Pašvaldības izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmas apguve tika nodrošināta 26 160 bērniem.

Papildus tam noslēgts līgums ar 92 privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm par pašvaldības līdzfinansējumu pirmsskolas izglītības programmas īstenošanu 4105 bērniem.

Mācību gada sākumā izglītības programmu īstenošanu Rīgā uzsāka 118 RP skolas, tai skaitā 90 vidusskolas, 24 pamatskolas un 4 sākumskolas, no kurām 12 ir speciālās skolas un 10 internātskolas, kurās izglītības programmas mācību gada sākumā uzsāka 64 850 izglītojamie. Ar 26 privātskolām, kurās mācās Rīgas administratīvajā teritorijā deklarētie bērni, noslēgti līgumi par pašvaldības līdzfinansējuma saņemšanu.¹²

Rīgā koncentrējas liela daļa no valsts augstākās izglītības iestādēm. Pārskata gadā galvaspilsētā bija 46 augstskolas un koledžas. Studentu skaitam pēdējos gados ir tendence sarukt. Arī 2013./2014.mācību gads nebija izņēmums, kad studentu skaits bija 73,9 tūkstoši, kas ir par 3,4 tūkstošiem mazāk kā iepriekšējā mācību gadā.

Rīgā ir izveidota plaša, uz iedzīvotāju vajadzībām balstīta un profesionāla sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēma. 2013.gadā sociālos pakalpojumus Rīgas iedzīvotājiem nodrošināja 7 pašvaldības institūcijas, kā arī 105 sociālo pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem pašvaldība noslēgusi līgumus par sociālo pakalpojumu sniegšanu Rīgas iedzīvotājiem (30 nevalstiskās organizācijas (turpmāk – NVO), 63 privātpersonas, 12 valsts un citu pašvaldību iestādes).

2013.gadā RP sociālajai aizsardzībai kopumā izlietoja 60 182 500 Ls, salīdzinot ar 2012.gadu, tas ir par 2 663 600 Ls vairāk. Kopumā pārskata gadā sociālie pabalsti tika izsniegti 60 250 personām (salīdzinoši 2012.gadā – 72 380 personām), kas ir 8,6% no Rīgas pilsētas iedzīvotājiem. Savukārt no visiem sociālo pabalstu nodrošināšanai izlietotajiem budžeta līdzekļiem 11 739 063 Ls jeb 72% 2013.gadā tika izlietoti garantētā minimālā ienākuma (turpmāk – GMI) un dzīvokļa pabalsta nodrošināšanai.¹³

2013.gadā uzbūvētas un nodotas ekspluatācijā četras daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas (Mežrozīšu ielā 22, 26, 28 un 30) ar 299 dzīvokļiem (193 vienistabas, 85 divistabu un 21 trīsistabu dzīvoklis) ar kopējo platību 15 395,3 m². Turpināti celtniecības darbi Imantas 8.līnijā, kur tiek būvētas trīs dzīvojamās mājas ar 287 vienistabas sociālajiem dzīvokļiem, tai skaitā 8 invalīdu dzīvokļiem un 14 grupu dzīvokļiem personām ar

¹²Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

¹³turpat

garīgās veselības traucējumiem. Ēku kopējā platība ir 14 554,45 m² un tās paredzēts nodot ekspluatācijā 2014.gada otrajā pusē.

Pilsētvide

Pilsētvides kvalitāte veidojas no dažādiem aspektiem. Attīstīta un kvalitatīva pilsētvide rada pilsētas iedzīvotājiem iespēju dzīvot drošā, tīrā un harmoniskā vidē, kurā ir pieejami daudzveidīgi un kvalitatīvi mājokļi, ērta sasniedzamība, kvalitatīva publiskā ārtelpa, kā arī daudzveidīga dabas vide.

Viens no būtiskākajiem pilsētvidi uzlabojošiem projektiem, kas noslēdzās 2013.gadā, ir „Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielu kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija”, kura rezultātā izveidota labiekārtota Spīķeru kvartāla teritorija, renovēta un rekonstruēta Daugavas krastmala, nodrošinot drošu un ērtu piekļuvi un izveidojot gājēju un riteņbraucēju celiņus. Rīgas pilsētai ir dota papildus iespēja un vieta rīkot dažāda veida kultūras un izklaides pasākumus, izmantot Daugavas krastmalu rīdzinieku un pilsētas viesu atpūtai. Papildus tam ir nodrošināta teritorijas pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.

Rīga kļūst arvien draudzīgāka velobraucējiem. Uz visiem veloceļiem Rīgā pārskata gadā tika atjaunoti horizontālie apzīmējumi. Uz veloceļa Centrs – Imanta uzlabota satiksmes organizācija. Papildus tam pilsētā 9 vietās uzstādīti velostatīvi.

Pozitīvi ir vērtējams fakts, ka ar katru gadu pilsētā pieaug sašķirotu atkritumu daudzums. Atkritumu saimniecības jomā ir gaidāmas izmaiņas. Tās paredz 2013.gada 17.decembrī pieņemtie jaunie RD saistošie noteikumi Nr.90 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas saistošie noteikumi”. Dokumentā reglamentēta šķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtība, noteiktas prasības atkritumu tvertņu novietošanas vietām, noteikta atkritumu radīšanas un apsaimniekošanas kontroles sistēma.

Lai uzturētu kārtību pilsētā, 2013.gadā ik dienu pilsētas publiskajā telpā uz 1880 Rīgas iedzīvotājiem strādāja 1 pašvaldības policists. Dienas laikā pilsētā savus dienesta pienākumus veica vidēji 370 policijas darbinieku. Kopējais Rīgas Pašvaldības policijas (turpmāk – RPP) darbinieku skaits pārskata gadā bija 978.

Pārvaldība

RP lēmējinstītūciju – RD veido 60 ievēlēti deputāti. Pēdējās pašvaldību vēlēšanas notika 2013.gada 1.jūnijā. 2013.gadā ievēlētais RD sasaukums par priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja Nilu Ušakovu (Politisko organizāciju (partiju) apvienība „Saskaņas centrs”).

Lai nodrošinātu savu darbību un sagatavotu jautājumus izskatīšanai RD sēdēs, RD izveido pastāvīgās komitejas, kuru kontrolē ir nozaru departamenti. 2013.gadā darbojās sekojošas pastāvīgās komitejas: Finanšu un administrācijas lietu komiteja, Sociālo jautājumu komiteja, Pilsētas attīstības komiteja, Mājokļu un vides komiteja, Pilsētas īpašuma komiteja, Izglītības, kultūras un sporta komiteja, Satiksmes un

transporta lietu komiteja un Drošības, kārtības un korupcijas novēršanas jautājumu komiteja.

RD darbību nodrošina domes priekšsēdētājs, domes priekšsēdētāja vietnieks, Rīgas pilsētas izpilddirektors, kā arī pašvaldības administrācijas darbinieki.

Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai RD izveido komisijas, kurās tiek iekļauti domes deputāti, speciālisti un pašvaldības iedzīvotāji.

RP funkciju izpildi nodrošina nozaru departamenti, centrālā administrācija, aģentūras, īpaša statusa institūcijas un kapitālsabiedrības.

Aktīvi tiek turpināts strādāt pie e-pakalpojumu ieviešanas dažādās pašvaldības darbības jomās. Kā arī, sadarbojoties ar valsts pārvaldi, pakāpeniski tiek īstenota pašvaldības informācijas un komunikācijas pakalpojumu sasaiste ar valsts elektronisko pakalpojumu sistēmām.

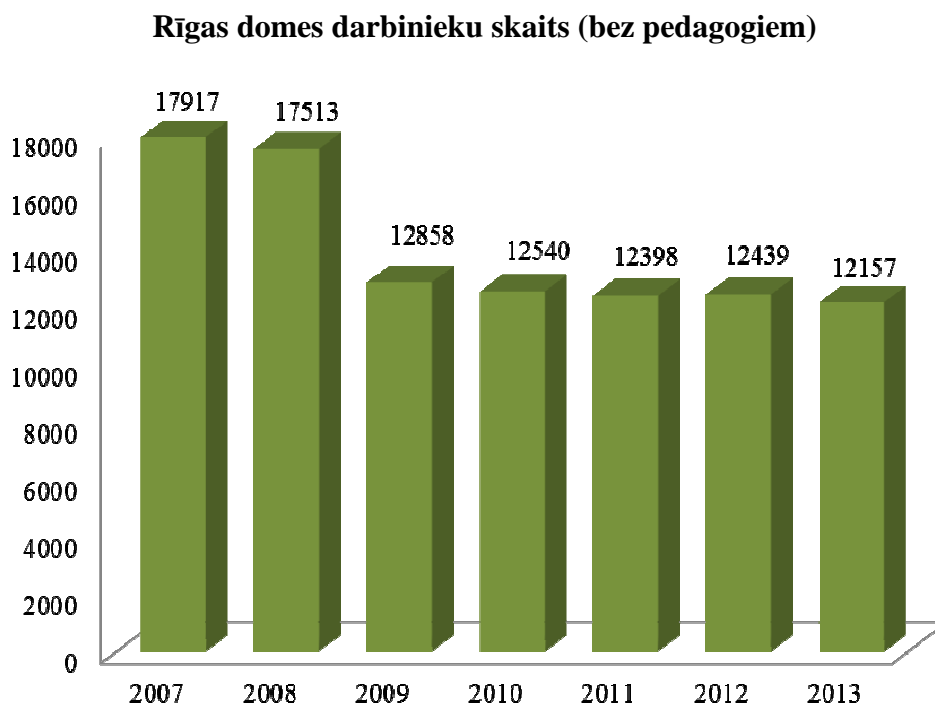
Pašvaldības dažādo darbības jomu ietvaros iedzīvotājiem ik gadu tiek rīkota virkne izglītojošu pasākumu, piemēram, dažādas informatīvās kampaņas par sociālo palīdzību, civilo aizsardzību, cīņu pret narkotikām, sniega vākšanu un ielu remontu. Tiek atbalstītas sabiedriskās apspriešanas.

Veicinot sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanā, būtiska ir iedzīvotāju informēšana par aktuālajiem procesiem pašvaldībā, tāpēc atzinīgi vērtējama gan pašvaldības iniciatīva rīkot attīstības plānošanas dokumentu publiskās apspriedes pēc darba laika, gan iespēja sniegt priekšlikumus elektroniski, tādējādi pilnveidojot pieejamās informācijas kvalitāti un līdzdalības kanālus. Turklāt 2013.gadā Stratēģijas un Programmas izstrādē pirmo reizi sabiedrība tika iesaistīta jau dokumentu tapšanas procesā.

2013.gadā RP pavisam kopā bija 12 157 amata vietas (neskaitot RD Izglītības, kultūras un sporta departamenta (turpmāk – IKSD) pakļautībā esošo iestāžu 12 874 pedagogus)¹⁴ (7.attēls). 2013.gadā (neskaitot pedagogus un skolu tehniskos darbiniekus) darbā tika pieņemti 805 darbinieki un darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 744 darbiniekiem.

---

¹⁴ RD Finanšu departamenta dati

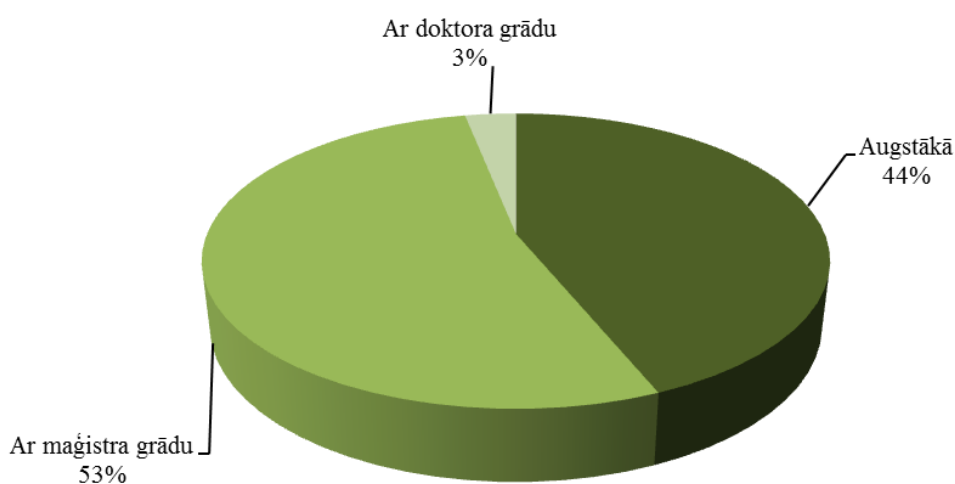

Avots: RD Finanšu departaments

Dati par RD struktūrvienību direktoru izglītības līmeņiem liecina, ka 3% RD iestāžu/struktūrvienību direktoriem (direktora p.i. vai v.i.) ir doktora grāds, 53% – maģistra grāds un 44% – augstākā izglītība (8.attēls).

8. attēls

Rīgas domes iestāžu/struktūrvienību direktoru (direktora p.i. vai v.i.) īpatsvars pēc iegūtās izglītības 2013.gadā, %

Avots: RD PAD apkopota informācija pēc RD iestāžu un struktūrvienību iesūtītajiem datiem

Pārskata gada beigās RP (bez pedagogiem un tehniskajiem darbiniekiem) strādāja 86 darbinieki ar vispārējo pamatizglītību, 1357 darbinieki, kuriem ir vispārējā vidējā, vidējā profesionālā izglītība vai arodizglītība; 423 darbinieki ir ar pirmā līmeņa augstāko profesionālo izglītību; 445 darbinieki ir ar otrā līmeņa augstāko profesionālo izglītību; 903 darbiniekiem ir profesionālais vai akadēmiskais bakalaura grāds; 1231 darbiniekam bija profesionālais/akadēmiskais maģistra grāds vai augstākā izglītība un doktora grāds – 15 darbiniekiem.¹⁵

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets

Starptautiskās kredītreitingu aģentūras – „Standard & Poors” un „Moody’s Investors Service” ir atzinīgi novērtējušas RP darbību finanšu un budžeta jomā ierobežotas finanšu resursu pieejamības apstākļos, kā arī to, ka pašvaldība pastāvīgi spēj nodrošināt budžeta operatīvo līdzsvaru un pietiekošu naudas resursu uzkrājumu līmeni turpmāko gadu parādsaistību apkalpošanai. Kredītreitinga aģentūra „Moody’s Investors Service” 2013.gada martā paaugstināja pilsētas kredītreitinga nākotnes prognozi no stabilas uz pozitīvu, saglabājot iepriekš piešķirto reitingu Baa3 līmenī.¹⁶ Savukārt „Standard & Poors”, ņemot vērā RP finanšu situācijas stabilitāti, pārvērtējot pilsētas kredītreitingu, saglabāja to iepriekšējā līmenī.

RP budžeta ieņēmumi pārskata gadā veidoja 489 660 800 Ls, savukārt izdevumi – 529 576 000 Ls. Tādējādi, 2013.gadā RP budžeta deficīts bija 39 915 200 Ls (kas veido 8,2% pret ieņēmumiem).

Salīdzinājumā ar 2012.gadu, RP ieņēmumi 2013.gadā ir palielinājušies par 3,3% jeb par 16,1 miljonu Ls. Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas galveno sektoru noteikšana ir saistīta ar pašvaldību autonomo funkciju izpildes nodrošināšanu un lielākais līdzekļu apmērs paredzēts un izlietots pilsētas infrastruktūras elementu un pilsētas vides sakārtošanai, īpašu uzmanību pievēršot satiksmes drošības palielināšanai pilsētā, izglītības un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanas attīstīšanai un kultūras iestāžu rekonstrukcijai.¹⁷

Viena no pašvaldības prioritātēm 2013.gadā finanšu jomā bija *euro* ieviešanas nodrošināšana pašvaldības institūcijās. Sekmīga sagatavošanās darba un koordinētas rīcības rezultātā *euro* ieviešanas process RP noritēja veiksmīgi.¹⁸

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pārskata gadā pieauga par 4,4% (par 12,5 miljoniem Ls), sastādot 60,5% no kopējiem pašvaldības ieņēmumiem šajā gadā. Nekustamā īpašuma nodokļu ieņēmumi tai skaitā par zemi, ēkām, mājokļiem kopā sastādīja 12,1% (59,3 miljonus Ls). Saņemtie maksājumi no valsts budžeta veidoja 17,2%, savukārt, 4,6% veidoja nenodokļu ieņēmumi. Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi pārskata gadā sastādīja 4,7% no pašvaldības budžeta.

¹⁵ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

¹⁶ turpat

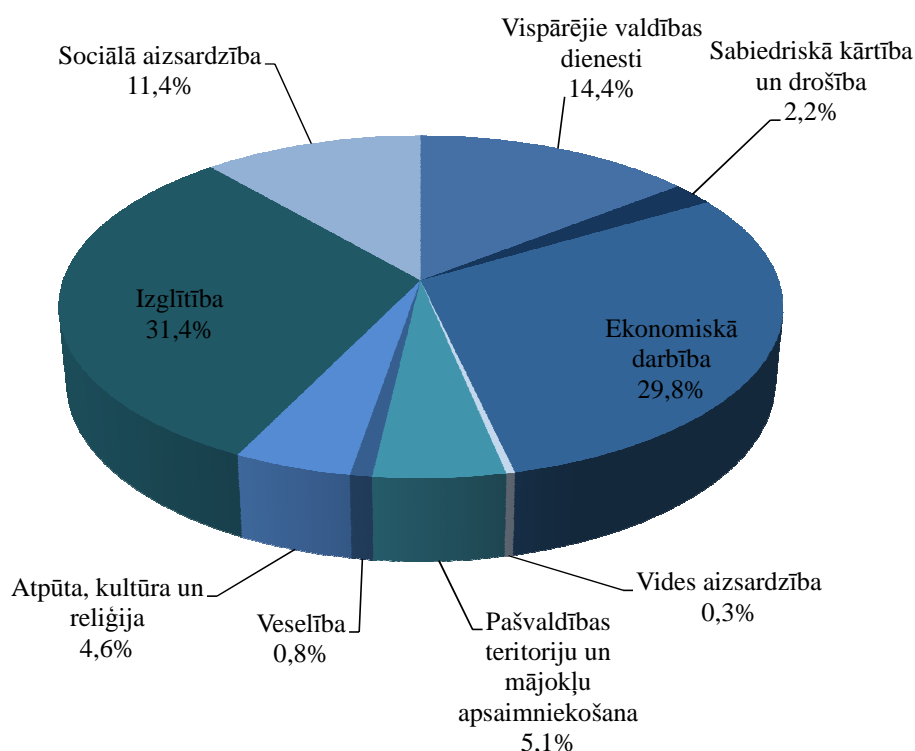
¹⁷ turpat

¹⁸ turpat

Pašvaldības budžeta izdevumi 2013.gadā attiecībā pret 2012.gadu palielinājušies par 42,3 miljoniem Ls (8%), ko lielā mērā noteica galvenie izdevumu virzieni. Pašvaldība turpināja mērķtiecīgi veicināt pilsētas ekonomisko izaugsmi, prioritāri palielinot budžeta izdevumus attīstības projektu īstenošanai. Izdevumi pašvaldības ekonomiskās darbības jomā sasniedza 157,8 miljonus Ls, gada laikā palielinoties par 14,8%, savukārt, izdevumi pašvaldības pārvaldes dienestu uzturēšanai palielinājās tikai par 2,5%. Savukārt izglītības joma saglabājās kā lielākā pašvaldības budžeta izdevumu nozare, kuras attīstībai tika novirzīti 166,2 miljoni Ls (31,4% no visiem budžeta izdevumiem).¹⁹

9. attēls

Pašvaldības budžeta izdevumu struktūra 2013.gadā, %

Avots: Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

2013.gadā pašvaldība īstenoja vairākus lielus pilsētas infrastruktūras attīstības projektus – pabeidza Krišjāņa Valdemāra un Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgla rekonstrukciju, kā arī Dienvidu tilta 3.kārtas izbūvi. Uzsāka Kārļa Ulmaņa gatves satiksmes pārvada pār dzelzceļu renovāciju un Kārļa Ulmaņa gatves un Starptautiskās lidostas „Rīga” pievadceļa šķērsojuma rekonstrukciju. Ar Eiropas Reģionālā attīstības fonda (turpmāk – ERAF) līdzfinansējumu uzsāka Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas restaurāciju, rekonstrukciju un infrastruktūras uzlabošanu.²⁰

¹⁹Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

²⁰turpat

Īstenoto un īstenojamo Eiropas Savienības projektu analīze par 2007.–2013.gada plānošanas periodu

Latvijai saskaņā ar ES Padomes lēmumu par ES daudzgadu finanšu ietvaru 2007.-2013.gadam bija pieejami 3 184 016 719 Ls kohēzijas politikas mērķu īstenošanai ar ES fondu kā ERAF, Eiropas Sociālais fonds (turpmāk – ESF) un Kohēzijas fonds (turpmāk – KF) starpniecību.

No finanšu resursiem, kas paredzēti 2007.–2013.gada plānošanas periodam, RP 2013.gada 31.decembrī ieviešanā bija 71 projekts ar kopējo finansējumu 108 373 432 Ls, tai skaitā RD līdzfinansējums 64 869 432 Ls, tādējādi veidojot 59,9% no kopējām projektu izmaksām. Visvairāk izmantoti bija sekojoši finanšu instrumenti: ERAF (73 539 487 Ls jeb 67,9%), KF (18 292 500 Ls jeb 16,9%), ESF (4 520 597 Ls jeb 4,2%) un INTERREG IV C²¹ (728 029 Ls jeb 0,7%).

Līdz 2013.gada beigām RD kopumā bija ieviesusi 183 projektus ar kopējo finansējumu 100 368 077 Ls, tai skaitā RD līdzfinansējums 51 568 182 Ls, tādējādi veidojot 51,4% no kopējām projektu izmaksām. Visvairāk izmantotie finanšu instrumenti bija ERAF (58 645 741 Ls jeb 58,4%), TEN-T programma (18 387 506 Ls jeb 18,3%), ESF (11 429 253 Ls jeb 11,4%) un Klimata pārmaiņu finanšu instruments (turpmāk – KPFI) (3 124 007 Ls jeb 3,1%).

Uz 2013.gada beigām RD plānoja ieviest 28 projektus ar kopējo plānoto finansējumu 9 120 686 Ls, tai skaitā RD līdzfinansējums 4 158 553 Ls, tādējādi veidojot 45,6% no kopējām projektu izmaksām. Visvairāk izmantotie finanšu instrumenti plānoti no sekojošiem fondiem: TEN-T programma (3 058 162 Ls jeb 33,5%), ERAF (2 252 338 Ls jeb 24,7%), KPFI (2 111 163 Ls jeb 23,2%), Saprātīga enerģija Eiropai (545 848 Ls jeb 6%).

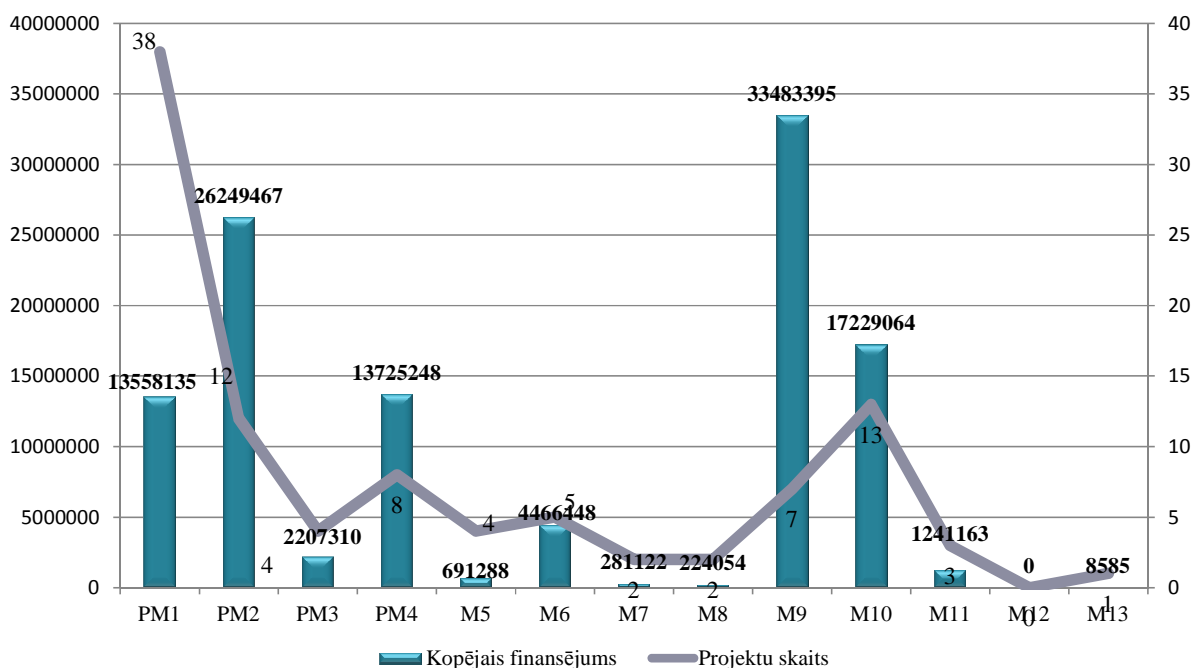
Ieviešanā esošo projektu analīze vadoties no stratēģiskajiem mērķiem

Sadalījumā pa stratēģiskajiem mērķiem, uz 2013.gada nogali visvairāk RD ieviešanā esošie projekti bija zem prioritārā mērķa PM1 „Izglītota un prasmīga sabiedrība”, ieviešot 33 projektus. Papildus tam 5 projekta pieteikumi sagatavoti un virzīti uz atbalsta saņemšanu sadarbības iestādē. Ieviešanā esošo projektu kopsumma zem šī prioritārā mērķa veido 12,2 miljonus Ls. Tam seko stratēģiskais mērķis M10 „Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti”, zem kura ieviesti tiek 9 projekti, savukārt 4 projekti sagatavoti un virzīti uz atbalsta saņemšanu sadarbības iestādē. Ieviešanā esošo projektu kopsumma zem šī prioritārā mērķa veido 16,6 miljonus Ls. Prioritārais stratēģiskais mērķis PM2 „Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi” ir trešajā vietā pēc ieviešanā esošo projektu skaita, ieviešot 10 projektus ar to kopsummu 26,2 miljoni Ls. Attiecīgajā prioritārajā mērķī 2 projekti ir sagatavoti un tiek virzīti uz atbalsta saņemšanu sadarbības iestādē (10.attēls).

---

²¹ Starpreģionu sadarbības programmas INTERREG IVC ir viena no Eiropas Savienības struktūrfondu 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” programmām. Programmas mērķis ir atbalstīt reģionālās attīstības politiku inovāciju, zināšanu ekonomikas, vides un risku novēršanas jomās, kā arī veicināt Eiropas ekonomisko modernizāciju un konkurētspējas palielināšanos.

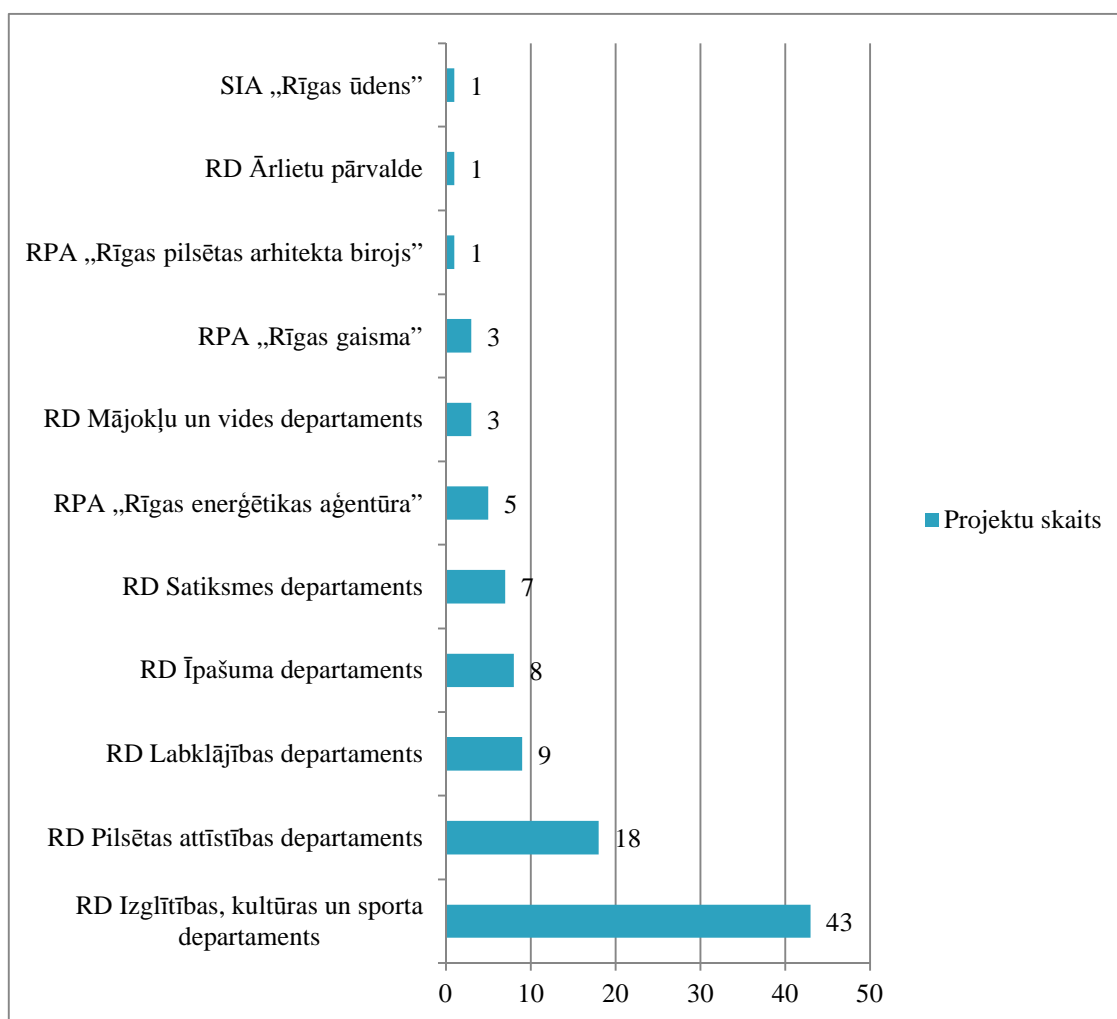
Ieviešanā esošo projektu sadalījums pa stratēģiskajiem mērķiem

Avots: RD PAD

Visvairāk projektus ievieš RD IKSD – kopā strādājot pie 43 projektiem, galvenokārt mērķa PM1 „Izglītota un prasmīga sabiedrība” ietvaros. Tālāk seko RD PAD ar 18 projektiem, no kuriem trešā daļa – 6 projekti tiek realizēti stratēģiskā mērķa PM4 „Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm” ietvaros. RD Satiksmes departaments (turpmāk – SD) realizē 6 projektus mērķa M9 „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” ar lielāko kopējo finansiālo ietvaru – 31,3 miljoni Ls. RD Īpašuma departaments (turpmāk – ĪD) realizēto projektu kopējais finansiālais ietvars sasniedz 27,1 miljonu Ls, no kuriem lielākais projekts ir „Nacionālā mākslas muzeja ēkas, Krišjāņa Valdemāra 10a restaurācija un rekonstrukcija” ar kopējo finansējumu 27,1 miljoni Ls apmērā. RD PAD realizēto projektu kopējais finansējums veido 20,2 miljoni Ls, no kuriem finansiāli apjomīgākais ir „Normatīvo aktu prasībām neatbilstoši Rīgas pilsētas Augusta Deglava ielas izgāztuves Nr.01944/675/PV rekultivācija” – 5,9 miljoni latu (11.attēls).

Rīgas pašvaldības iestāžu aktivitāte pēc ieviešanā esošo ES projektu skaita

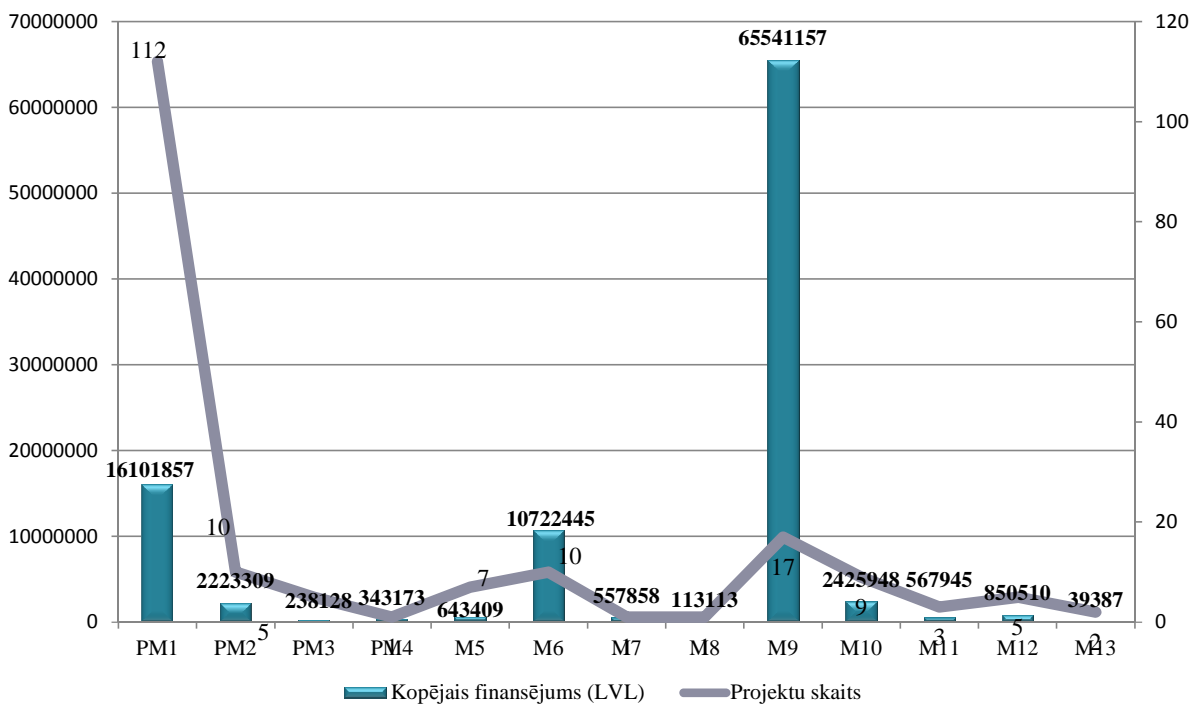
Avots: RD PAD

Pabeigto projektu analīze vadoties no stratēģiskajiem mērķiem

RD visvairāk projektus ir realizējusi zem prioritārā mērķa PM1 „Izglītota un prasmīga sabiedrība”, ieviešot 112 projektus par kopējo summu 16,1 miljons latu. Finansiāli visapjomīgāk ir realizēti projekti mērķa M9 „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” ietvaros – pabeigti 17 projekti par kopsummu 65,6 miljoni latu, no kuriem kā apjomīgāko projektu var minēt „Brīvības gatves un Juglas ielas divu līmeņu šķērsojums” par 16,1 miljons latu. Mērķa PM4 „Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm”, M7 „Augstas pievienotās vērtības ekonomika” un M8 „Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika” ietvaros ieviests tikai 1 projekts katrā (12.attēls).

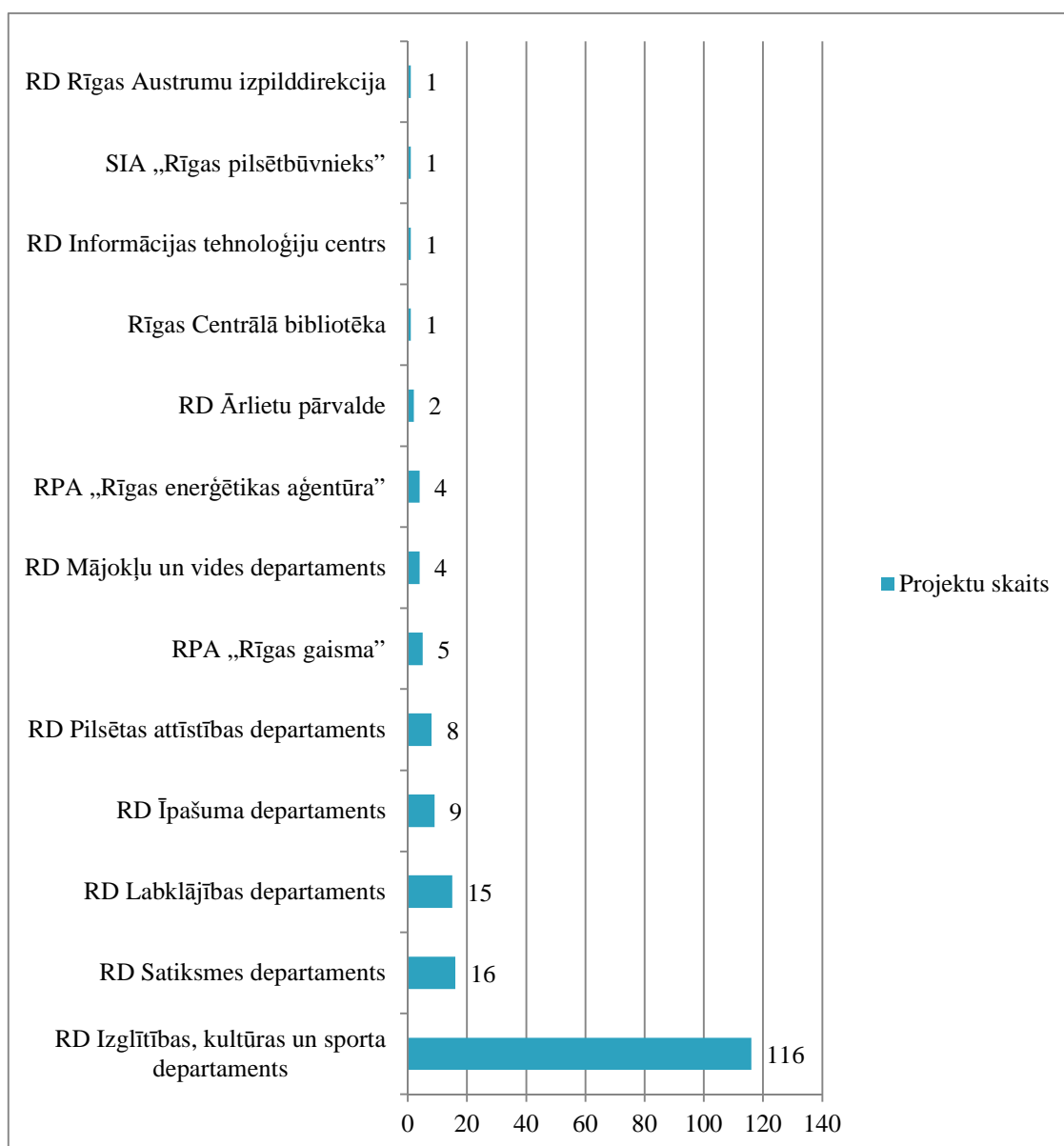
Pabeigto projektu sadalījums pa stratēģiskajiem mērķiem

Avots: RD PAD

Visvairāk projektus ieviesis IKSD – kopā ieviešot 116 projektus, galvenokārt stratēģiskā mērķa PM1 „Izglītota un prasmīga sabiedrība” ietvaros. RD Satiksmes departamenta 16 ieviestie projekti par kopējo summu 60,3 miljoni Ls tika ieviesti mērķa M9 „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” ietvaros. No RD Labklājības departamenta (turpmāk – LD) īstenotajiem 15 projektiem, 7 projekti īstenoti mērķa M6 „Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība” ietvaros, savukārt 6 projekti – mērķa M5 „Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība” ietvaros (13.attēls).

Rīgas pašvaldības iestāžu aktivitāte pēc ieviesto ES projektu skaita

Avots: RD PAD

Iedzīvotāju viedoklis

Būtiska nozīme, izvērtējot pilsētā notiekošos procesus, ir iedzīvotāju paustajam viedoklim. 2014.gada augustā un septembrī RP jau sesto reizi veica aptauju par Rīgas iedzīvotāju apmierinātību ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem.²² Tika aptaujāts 2051 Rīgas iedzīvotājs viņu dzīves vietās un kopumā 2014.gada veiktās Rīgas iedzīvotāju aptaujas rezultāti liecina par pozitīvām pārmaiņām iedzīvotāju attieksmē pret RP darbu, Rīgā notiekošo un pilsētas attīstību. Vispozitīvāk iedzīvotāji vērtējuši indikatoru „Radoša un eiropeiska pilsēta ar

²² Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

augstvērtīgu kultūras dzīvi” (PM2), nedaudz atpaliekot indikatoram „Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība” (M5) – vidējais vērtējums attiecīgi 1,46 un 1,63 četru punktu skalā, kur „1” nozīmē „ļoti apmierināts”, bet „4” – „ļoti neapmierināts”. Tāpat pozitīvāk kā citi vērtēti tādi aspekti kā „Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti” (M10), „Izglītota un prasmīga sabiedrība” (PM1) un „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” (M9) – vidējais aritmētiskais rādītājs attiecīgi 1,90, 1,95 un 1,96.²³ Savukārt salīdzinoši viszemāk vērtēti indikatori „Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli” (M12) un „Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika” (M8) – vidējās vērtības attiecīgi 2,49 un 2,23²⁴ (14.attēls).

Lai gan rādītāju izmaiņas nav izteikti būtiskas, kopumā novērojama pilsētnieku apmierinātības ar Rīgas pašvaldības darbu, Rīgā notiekošo un pilsētas attīstību uzlabošanās. Salīdzinot ar iepriekšējā gada mērījumiem, visbūtiskāk pieauguši pozitīvie vērtējumi par indikatoriem „Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība” (M6), „Droša pilsētvide” (M11), „Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība” (M5), „Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika” (M8) un „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” (M9). Viena indikatora – „Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli” (M12) – rādītājs nedaudz samazinājies. Savukārt pārējo piecu indikatoru vērtības nav būtiski mainījušās.

Vērtējot pēdējo septiņu gadu periodā, novērojams, ka iedzīvotāju apmierinātība visbūtiskāk augusi indikatoros „Droša pilsētvide” (M11), „Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība” (M6), „Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi” (PM2) un „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” (M9). Savukārt viena indikatora – „Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika” (M8) – vērtējumos novērojams neliels apmierinātības samazinājums. Pārējo indikatoru vērtējumi nav būtiski mainījušies.

Aptaujā iedzīvotāji tika lūgti arī nosaukt tās labās lietas, kuras viņi pamanījuši pilsētā pēdējā gada laikā, kā arī tās, kuras varētu identificēt kā problēmas, kas jārisina pirmām kārtām. Kā labās lietas rīdzinieki visbiežāk – 41,1% gadījumu – nosauc ar pilsētas labiekārtošanu saistītās. Tāpat bieži – 40,7% gadījumu – minēti ar kultūru saistīti uzlabojumi un satiksmes uzlabošana (38,5%). Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, īpašs pieaugums vērojams tieši kultūras sfēras uzlabojumu identificēšanā, ko, iespējams, var saistīt ar faktu, ka Rīga 2014.gadā ir Eiropas kultūras galvaspilsēta.

Vērtējot detalizētāk iedzīvotāju sniegtās atbildes, kā konkrētie uzlabojumi, kurus visbiežāk pamanījuši rīdzinieki, identificējami – atpūtas vietu iekārtošana (to nosaukuši 23,5%), dažādu kultūras pasākumu norise (17,7%) un svētku organizēšana pilsētā (16,3%), ielu remonts (13,6%), parku, zaļo zonu sakopšana (12,1%), velosipēdistu celiņi (12,0%), kā arī sabiedriskā transporta uzlabojumi (11,9%).

Savukārt kā risināmas problēmas iedzīvotāji visbiežāk norāda ar satiksmes uzlabošanu (49,0%) un pilsētas labiekārtošanu (38,3%) saistītās. Kā konkrētās visbiežāk nosauktās risināmās problēmas identificējamās – ielu remontu

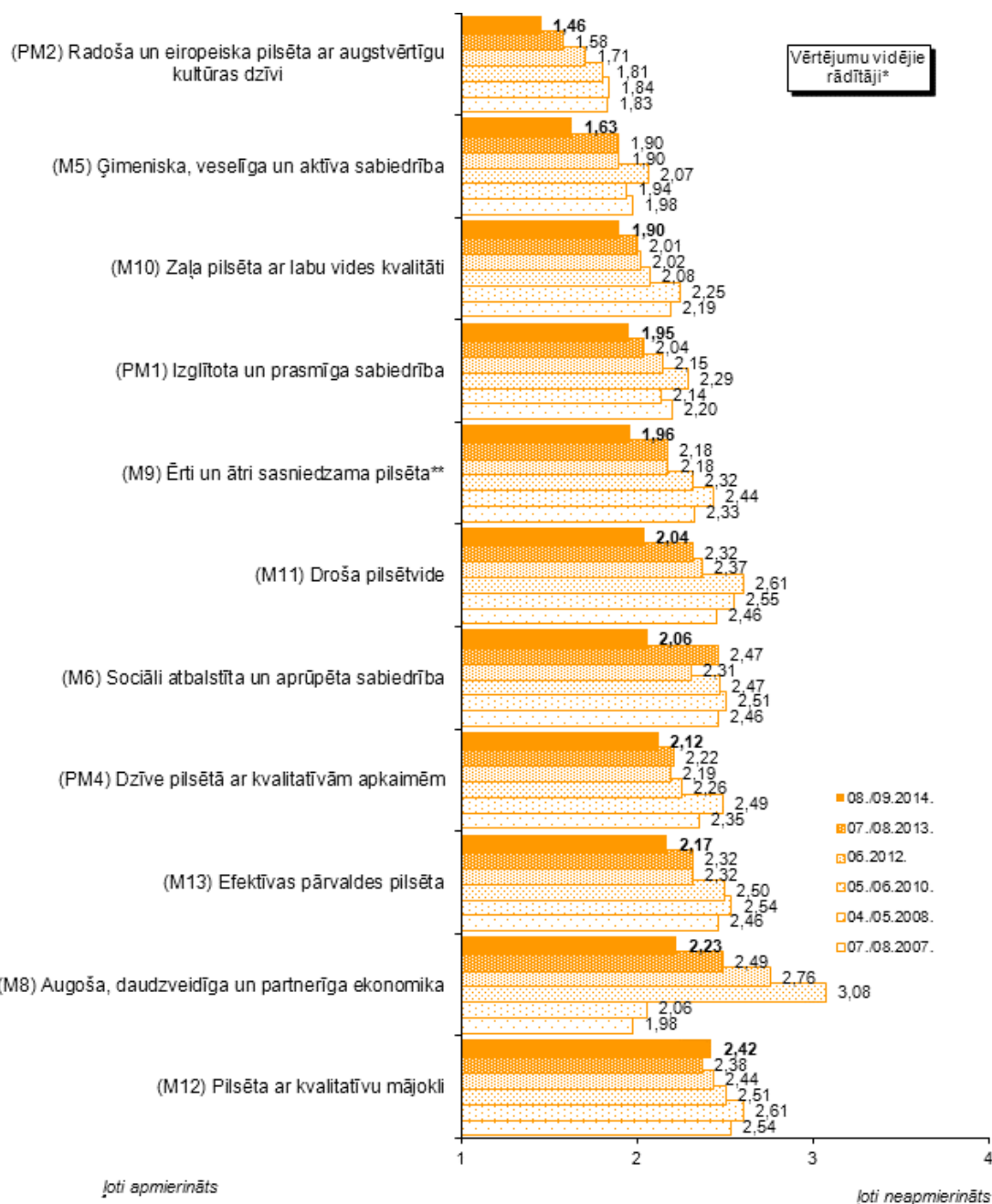
²³ Vērtējums četru punktu skalā, kur „1” nozīmē „ļoti apmierināts”, bet „4” – „ļoti neapmierināts”

²⁴ Vērtējums četru punktu skalā, kur „1” nozīmē „ļoti apmierināts”, bet „4” – „ļoti neapmierināts”

nepieciešamība (27,8%), graustu, māju remontu (16,4%), iekšpagalmu remontu (13,8%) un velosipēdistu celiņi (10,1%).

14. attēls

Rīgas iedzīvotāju apmierinātības ar pašvaldību indikatoru salīdzinājums

*Aprēķinot vērtējumu vidējos rādītājus, tika ņemts vērā to respondentu īpatsvars, kuri sniedza noteiktus vērtējumus.

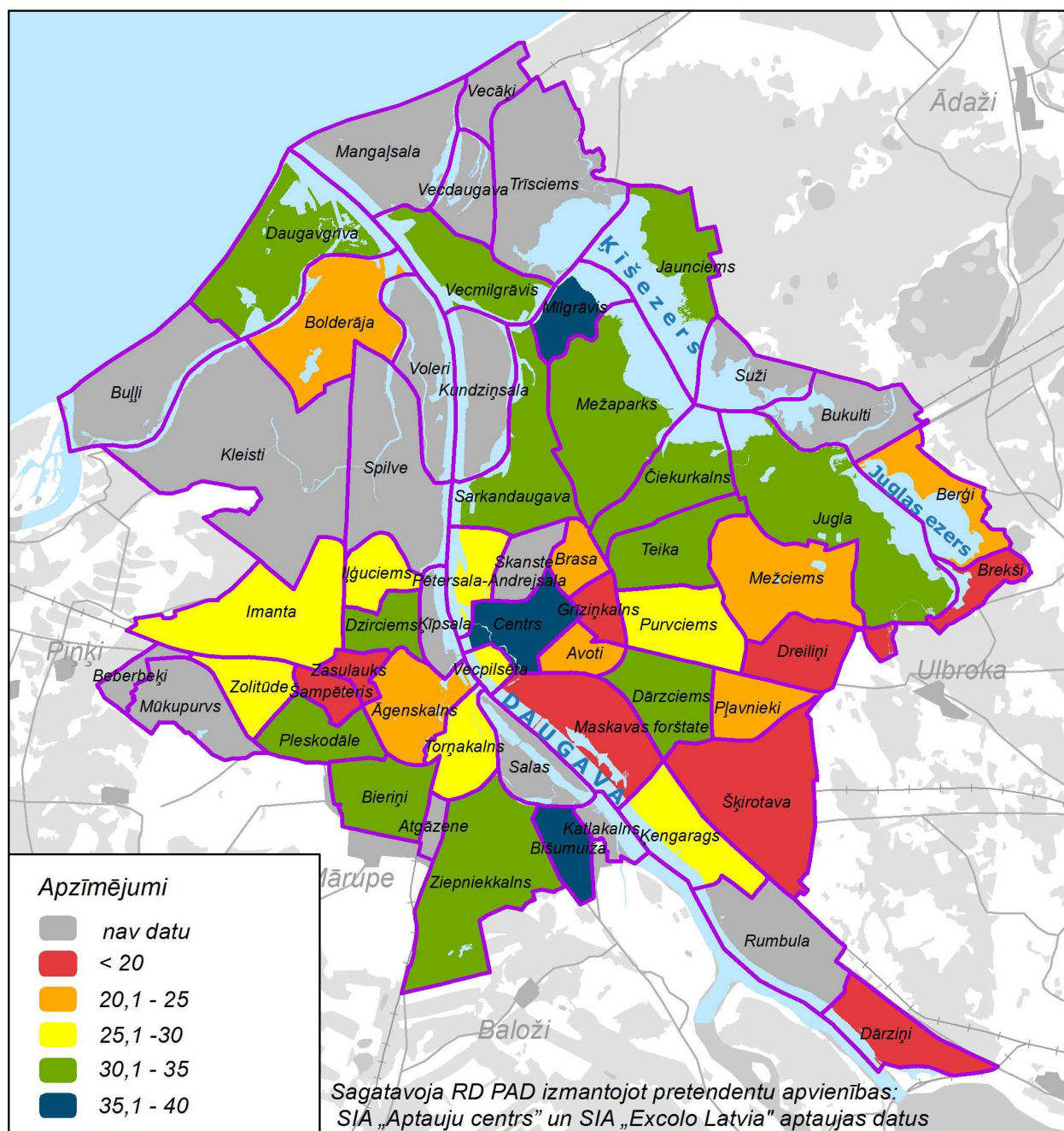
**2007.-2012.gadā respondenti vērtēja sabiedriskā transporta pieejamību un kvalitāti, gājējiem un transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti. 2012.gadā papildus tika vērtēta arī esošo veloceļu kvalitāte un iespējas pārvietoties ar velosipēdu.

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Atsevišķs jautājumu bloks aptaujā tika veltīts iedzīvotāju iesaistes savas apkaimes dzīvē analīzei. Šie dati ļauj vērtēt, cik lielā mērā apkaimes pilsētā spēj nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu dzīves vidi ar daudzveidīgu un atbilstošu nodarbinātības, brīvā laika, izklaides un iepirkšanās infrastruktūru.

Visaktīvāk savas dzīvesvietas – savas apkaimes dzīvē iesaistījušies (tas ir iepirkušies, izglītojušies, strādājuši algotu darbu, izklaidējušies, apmeklējuši kultūras pasākumus, sportojuši u.c.) iedzīvotāji no Bišumuižas, Centra un Mīlgrāvja (15.attēls).

Rīgas iedzīvotāju veiktās aktivitātes savā apkaimē procentos, 2014.gadā

3. Pašvaldības aktivitāšu apraksts Rīgas stratēģisko mērķu ietvaros

Nodaļas ietvaros pēc vienotas struktūras tiek raksturots katrs Rīgas stratēģiskais mērķis izmantojot statistikas datus, pašvaldības rīcībā esošos datus, mediju monitoringa ietvaros apkopoto informāciju, pašvaldības struktūrvienību sagatavos gada pārskatus un speciāli šim pārskatam sagatavoto informāciju par veiktajām aktivitātēm mērķu, uzdevumu, prioritāšu un tūlītējo soļu ietvaros, kā arī iedzīvotāju aptaujas rezultātus, pētījumus un citu informāciju.

PM1 Izglītota un prasmīga sabiedrība

Stratēģijā izvirzītais mērķis ir veicināt interesi par izglītību, kā arī nodrošināt izglītības pieejamību, piemērotību tirgus vajadzībām un kvalitāti. Mērķis ir vērst uz visu vecuma grupu Rīgas iedzīvotājiem.

Izglītības nozari raksturo ne tikai kāds no izglītības posmiem. Liela nozīme ir visiem izglītības līmeņiem, sākot no pirmsskolas un beidzot ar mūžizglītību. Tikpat nozīmīga ir interešu izglītība un profesionālās ievirzes izglītība.

Būtisku loma skolēnu personības izaugsmē ir ārpusklases pasākumiem mācību procesā, lai skolēniem radītu pozitīvu priekšstatu par to, ka apgūtā viela skolas solā var būt interesanta arī ārpus tās. Diemžēl pēdējos gados strauji samazinās to skolēnu skaits, kas kārtu vidusskolas eksāmenus eksaktajos priekšmetos, tādēļ pozitīvi vērtējami tehniskās jaunrades dienu pasākumi, kas 2013.gadā notika jau ceturto reizi²⁵. To mērķis ir rosināt sabiedrības un īpaši pamata un vidējās izglītības vecuma jaunatnes interesi par inženierzinātnēm, kā arī attīstīt to teorētiskās zināšanas un prasmes tehnisko disciplīnu jomā.

Arvien aktuāls jautājums ir par vietu nodrošināšanu PII. Lai nodrošinātu pirmsskolas izglītības pakalpojuma pieejamību Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, ir noslēgti sadarbības līgumi ar 92 privātajām izglītības iestādēm. Vietu nodrošināšanai pašvaldības izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmas apguvei papildus atvērtas astoņas grupas 156 bērniem.²⁶

Kā liecina 2014.gada iedzīvotāju aptaujas²⁷ rezultāti, 16,5% respondentu ģimenēs ir bērni vecumā līdz 6 gadiem. Vairākums šo respondentu (67%) ir apmierināti ar pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu kvalitāti, bet neviennozīmīgi vērtē pakalpojumu pieejamību – 45,8% ar to ir apmierināti, bet 45,9% neapmierināti. Līdzīga tendence novērojama arī iepriekšējo gadu aptauju rādītājos (1.1.attēls).

²⁵ www.leta.lv

²⁶ IKSD 2013.gada darba pārskats un 2014.gada darbības prioritātes

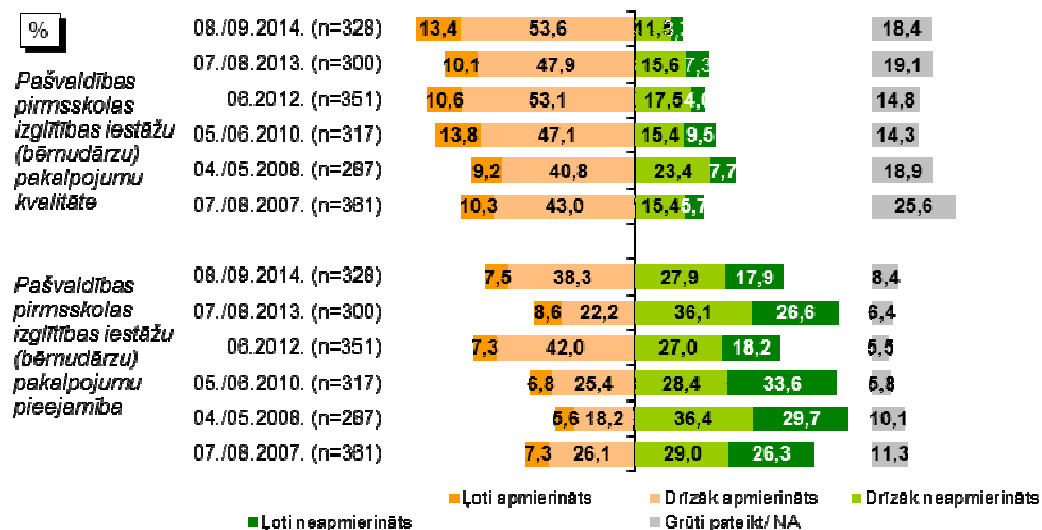
²⁷ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Dažādās apkaimēs Rīgā arī vērtējums par PII pieejamību ir atšķirīgs – salīdzinoši pozitīvs vērtējums ir Sarkandaugavas, Berģu, Andrejsalas, Grīziņkalna un Dreiliņu apkaimēs, savukārt salīdzinoši kritisks Šampētera, Bišumuižas, Teikas un Zaslauka apkaimēs.

1.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu (bērnu dārzu) pakalpojumu kvalitāti un pieejamību

Bāze: respondenti, kuru ģimenē ir bērni vecumā līdz 6 gadiem

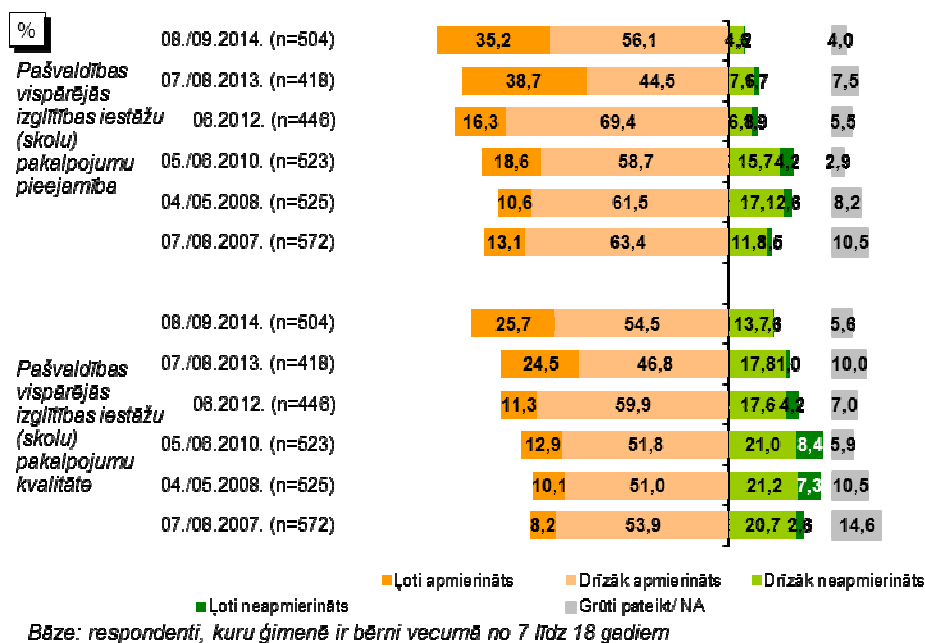
Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

25,3% respondentu ģimenē ir bērni vecumā no 7 līdz 18 gadiem un vairākums šo respondentu ir apmierināti gan ar pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamību (91,3%), gan pakalpojumu kvalitāti (80,2%). Pie tam – novērojams, ka pēdējo gadu laikā pozitīvo vērtējumu īpatsvars ik gadus ir nedaudz pieaudzis (1.2.attēls).

Analizējot respondentu atbildes apkaimēs, var konstatēt, ka ar pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamību visapmierinātākie ir Bišumuižas, Grīziņkalna, Andrejsalas, Zaslauka, Imantas un Bierīņu iedzīvotāji, savukārt salīdzinoši nepamierinātāki ir Jaunciema, Mežaparka un Dārziņu apkaimes iedzīvotāji. Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu kvalitāti vispozitīvāk vērtē Grīziņkalna, Čiekurkalna, Juglas un Mežciema iedzīvotāji, kritiskāki vērtējumi saņemti no Dārziņu, Šķirotavas, Torņakalna un Mežaparka apkaimēm.

Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu (skolu) pakalpojumu pieejamību un kvalitāti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa ietvaros ir izvirzīti 12 uzdevumi, aktivitātes netika veiktas uzdevuma *UI.12. Veicināt uzņēmējprasmju attīstību bērniem un jauniešiem* ietvaros.

UI.1. Nodrošināt vispārējās izglītības (tai skaitā pirmsskolas un speciālās izglītības iestādes) pieejamību un kvalitatīvu izglītības programmu daudzveidību atbilstoši sabiedrības vajadzībām

Pārskata gadā pirmsskolas izglītības programmas apguvi nodrošināja 152 PII, 19 pašvaldības vispārējās izglītības iestādes un 2 pašvaldības interešu izglītības iestādes.

Vietu nodrošināšanai pirmsskolas izglītības programmas apguvei no jauna atvērtas 8 grupas 156 bērniem. Papildus tam noslēgts līgums ar 92 privātajām PII par pašvaldības līdzfinansējumu pirmsskolas izglītības programmas īstenošanu 4105 bērniem.

Mācību gada sākumā izglītības programmu īstenošanu Rīgā uzsāka 118 RP skolas. Ar 26 privātskolām, kurās mācās Rīgas administratīvajā teritorijā deklarētie bērni, noslēgti līgumi par pašvaldības līdzfinansējuma saņemšanu.

Jau par tradīciju kļuvusi pašvaldības atzinība skolotājiem „Zelta pildspalva”. 2013.gadā šo balvu saņēma 15 labākie Rīgas skolotāji. Savukārt „Zelta stipendija” tika piešķirta 18 labākajiem RP skolu absolventiem.

2013.gadā koordinēts pedagogu profesionālās darbības izvērtēšanas process Rīgā. Tika sagatavoti normatīvie akti pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesa nodrošināšanai.

Sociālie pedagogi izglītības atbalstu pārskata gadā snieguši, konsultējot 27 817 skolēnus, 14 658 vecākus, kā arī veicot 1897 pirmreizējos un 554 atkārtotus apsekojumus skolēna dzīves vietā. Izglītības psihologi individuāli konsultējuši 15 200 skolēnus, grupās – 33 576 skolēnus, 6325 vecākus, 6015 izglītības iestāžu pedagogus, bet 3 ģimenes ir saņēmušas apmaksātas nodarbības pie ģimenes psihoterapeita. Psihologi sniedza psiholoģisko palīdzību 9 izglītības iestādēs arī saistībā ar Zolitūdes traģēdiju 2013.gada 21.novembrī. Psihologa palīdzība sarežģītu problēmsituāciju risināšanā tiek nodrošināta arī 10 PII.

Tika turpināts ES līdzfinansētais projekts „Latviešu valodas un kultūras mācība e-vidē”, kura mērķis ir izstrādāt metodiku un mācību materiālus dzimtās valodas (latviešu valodas) un kultūras apguvei skolas vecuma bērniem, kuri uzturas ārvalstīs, bet ir motivēti atgriezties Latvijā un plāno absolvēt Latvijas Republikas izglītības iestādes. 2013.gadā notika divas partneru tikšanās. Ir veikta izpēte par svešumā dzīvojošo bērnu, jauniešu un viņu vecāku vajadzībām dzimtās valodas mācīšanas jomā. Tika izstrādāti tālākizglītības moduļi, veikta to izvērtēšana un sagatavošana pilotfāzei. Izstrādāts viens latviešu valodas skolotāju apmācības modulis, kas tulkots angļu valodā. Savukārt no angļu valodas tulkoti 3 apmācību moduļi un sagatavota pilna programma skolotāju apmācības veikšanai.

2013.gadā tika uzsākts ES līdzfinansēts projekts „Veiksmīgas skolu darbības sekmēšana Leipcigā un Rīgā: skolas neapmeklētības prevencija”. Projekta mērķis ir izstrādāt stratēģiju preventīvas sistēmas izveidei skolās, kura veicinās sadarbību ar skolēnu ģimenēm un skolotāju motivācijas un profesionālās kompetences pilnveidi skolas apmeklētības veicināšanai.

U1.2. Veicināt zinātņietilpīgas ekonomikas veidošanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu

Kā ik gadu, uzdevuma ietvaros tika organizēta skolēnu zinātniskā konference. Tai tika pieteikti 365 skolēnu zinātniskie darbi no 60 Rīgas skolām, no tiem – 300 darbi pielaisti aizstāvēšanai konferencē. Uz valsts skolēnu zinātnisko konferenci pārskata gadā izvirzīti 149 darbi. Valsts skolēnu zinātniskajā konferencē Rīgas skolēni ieguva 67 godalgotas vietas.

Turpināta projekta „Reģionālās politikas attīstība nodarbinātības un izglītības jomās jaunu talantu piesaistei inovāciju nozarēs” īstenošana. Projekta ietvaros 2013.gadā veiktas 18 izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības un citu sektoru ekspertu intervijas, veikta 6 labās prakses piemēru izpēte, publicēti 2 raksti žurnālos, sagatavotas 223 projekta brošūras projekta mērķa grupai (studentiem, pasniedzējiem, zinātniekiem, ekspertiem, uzņēmējiem utt.), notikušas 2 tikšanās ar partneriem, organizēta mērķauditorijas informēšana par projektu 3 pasākumos u.c.

U1.3. Veicināt eksakto zinātņu aktualitāti

2013.gadā uzdevuma ietvaros turpinājās matemātikas eksāmena 9.klasei centralizētas norises nodrošināšana Rīgā, kas ietvēra sagatavošanu, norisi, vērtēšanu un rezultātu paziņošanu. Matemātikas eksāmena 9.klasei centralizētajā norisē un apvienotajā vērtēšanā tika iesaistīta 121 izglītības iestāde (103 RP skolas, 16 privātās mācību iestādes un 2 profesionālās izglītības iestādes). Kopā tika laboti 3496 skolēnu darbi. Eksāmena norisi un vērtēšanu nodrošināja 356 matemātikas skolotāji.

Lai veicinātu eksakto zinātņu aktualitāti, sniegts atbalsts dabas zinību satura ieviešanai skolās, pilnveidojot un paplašinot dabaszinātņu un matemātikas skolotāju zināšanas un pieredzi. Dabaszinātņu priekšmetu un matemātikas inovatīvās pieredzes skolas – Rīgas Valsts 3.ģimnāzija un Rīgas Zolitūdes ģimnāzija – īstenoja profesionālās pilnveides modeli „skola strādā ar citām skolām”, kur ikmēneša pasākumus apmeklēja 16 sadarbības skolu 94 pedagogi. Profesionālās pilnveides modelī „eksperti sadarbībā ar skolu strādā ar citām skolām” tika iesaistītas 4 bāzes skolas un 26 sadarbības skolu 126 pedagogi, kuri apmeklēja 26 seminārus.

Pārskata gadā noslēgusies ES līdzfinansētā projekta „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana 63 Rīgas vispārizglītojošajās skolās” īstenošana. Tā rezultātā 2013.gadā 56 Rīgas vispārizglītojošajās skolās renovēti 223 prioritāro mācību priekšmetu (ķīmijas, fizikas, bioloģijas un matemātikas) kabineti un to laboratorijas, 227 kabinetos uzstādīts mūsdienu prasībām atbilstošs moderns aprīkojums – iekārtas, piederumi, tehnoloģijas, 223 kabinetos uzstādītas jaunas mēbeles, izveidota elektroniskās apmācības materiālu programma. Ar elektroniskajām grāmatām papildināti un atjaunoti skolu bibliotēku fondi. Turklāt 2013.gadā projektā iesaistītajās skolās nodrošināta e-vide (mācību rezultātu pilnveides sistēma), iegādātas e-grāmatas, 5 skolās labiekārtots 1 dabaszinību kabinets, iegādājoties planšetdatorus (~ 30 katrai skolai) un ierīkojot *wi-fi* pieslēgumu.

U1.4. Nodrošināt interešu izglītības attīstību un brīvā laika pavadīšanas iespēju pieejamību bērniem un jauniešiem

2013.gadā 13 pašvaldības interešu izglītības iestāžu 118 Rīgas pilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs interešu izglītības programmās iesaistījās vairāk kā 79 000 audzēkņu. Rīgas pilsētas 11 profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādes audzēkņiem piedāvā licencētas sporta izglītības iespējas 19 sporta veidos. 2013.gadā šīs sporta izglītības programmas apguva 7700 audzēkņu. Tāpat pašvaldības 9 profesionālās ievirzes kultūrizglītības iestādēs (mūzikas un mākslas skolās) 2013.gadā izglītības programmas apguva 4139 audzēkņi. Visvairāk bērnu iesaistījušies vizuālās mākslas, sporta, kā arī koku pulciņos.

Skolēnu brīvlaikos izglītības iestādes organizēja 301 nometni, iesaistot 11 443 dalībniekus. NVO ar pašvaldības finansiālu atbalstu organizēja 61 nometni, kurās

piedalījās 2 200 dalībnieku. NVO rīkotajās bezmaksas aktivitātēs vasaras brīvlaikā iesaistīti ~ 1,5 tūkstoši bērnu un jauniešu.²⁸

2013.gada laikā brīvā laika centri/istabas apmeklētas 137 tūkstošus reižu un to darījuši 6 250 bērni un jaunieši.

Pārskata gadā vasaras brīvlaikā 67 RP izglītības iestādēs tika nodarbināti 455 skolēni.

BJC „Kurzeme”, Tehniskās jaunrades namā „Annas 2”, Rīgas Jauno tehniķu centrā, BJC „Rīgas Skolēnu pils”, BJC „Altona” un BJC „IK Auseklis” organizētas interešu izglītības iestāžu atvērto durvju dienas bērniem, jauniešiem un viņu vecākiem (Bērnu svētki).

Lai uzlabotu interešu izglītības kvalitāti, 2013.gadā organizēti 30 semināri/kursi, kuros kvalifikāciju paaugstināja 655 interešu izglītības pedagogi.

Vispārējās izglītības iestāžu pārstāvjiem informatīvās sanāksmes par aktualitātēm interešu izglītībā notiek 2 reizes gadā un interešu izglītības iestāžu direktoru vietniekiem par profesionālās kvalitātes pilnveides aktivitāšu organizēšanu – 3 reizes gadā.

Atbilstoši iestāžu prioritātēm aktualizētas interešu izglītības programmas, tai skaitā finansētas arī jaunas: 6 programmas interešu izglītības iestādēs, 1 programma pamatskolas „Rīdze” Interesu izglītības centrā, 4 programmas sporta izglītības iestādēs un vispārējās izglītības iestādēs – 46 programmas.

Sagatavoti un 15.04.2013. apstiprināti RD IKSD iekšējie noteikumi Nr.10-nts „Kārtība finansiālā atbalsta piešķiršanai Rīgas domes IKSD pakļautībā esošajām profesionālās ievirzes sporta un interešu izglītības iestādēm inventāra iegādei”.

U1.5. Veicināt izglītību mūža garumā

Lai veicinātu izglītību mūža garumā, Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2013.gadā tika piedāvātas 37 dažādas kursu programmas, kurās piedalījās 475 iedzīvotāji. No tiem ar iedzīvotāju līdzfinansējumu tika organizēta 21 kursu grupa par dažādām tēmām, kurā piedalījās 256 dalībnieki. Savukārt ar pašvaldības atbalstu tika īstenotas 8 kursu programmas „Latviešu valoda veiksmīgai saziņai” 115 Rīgas iedzīvotājiem. Ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu īstenotas 8 kursu programmas valsts valodas apgūvē 104 iedzīvotājiem.

Vairākas aktivitātes uzdevuma ietvaros tika veiktas ES līdzfinansētu projektu ietvaros. Projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros pārskata gadā notikušas 165 pedagoģiski medicīniskās sēdes, kurās izsniegti 2257 atzinumi. Sniegtas individuālās konsultācijas 481 pedagogam, 2328 vecākiem un 75 valsts un pašvaldības speciālistiem. Telefoniski un elektroniski sniegtas 1533 konsultācijas. Pedagogiem noorganizēti 41 semināri, kuros piedalījās 835 pedagogi. Vecākiem noorganizēti 17 semināri, kuros piedalījās 219 vecāki. Projekts 2013.gadā ir noslēdzies.

²⁸ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

Projekta „Brīvprātīgā darba aktivitātes izglītības turpināšanai (VOLARE) ietvaros 2013.gadā notikusi projekta uzsākšanas sanāksme Spānijā, Ihonā (īstenotas 2 mobilitātes) un izstrādāts projekta komunikāciju plāns. Tāpat notikuši lokālie tematiskie pasākumi brīvprātīgo darbu projektā iesaistīto partnerorganizāciju valstīs, iesaistot projekta mērķa grupu. Izveidots projekta blogs un Facebook lapa projektā iesaistītajiem jauniešiem. Projekta mērķis ir izveidot pilotprojektu neformālajā jauniešu izglītībā, lai veicinātu brīvprātīgo darbu kā inovatīvu mācīšanās metodi un izmantot to kā alternatīvu pieeju, lai izglītotu jauniešus bez specialitātes, kā arī attīstītu uzņēmējdarbībā nepieciešamās prasmes.

2013.gadā turpinājās projekta „Skolas vadības kapacitātes paaugstināšana uz faktiem un pierādījumiem balstītas skolas kvalitātes pilnveidei” īstenošana. Tika veikta situācijas analīze projekta dalībvalstīs izglītības vadītāju profesionālās pilnveides jomā. Izpētes rezultāti ir prezentēti ENIRDELM (European Network for Research and Development in Educational Leadership and Management) konferencē Slovēnijā septembrī. Novembrī partnervalstis organizēja ievadseminārus skolu vadītājiem un tālākizglītotajiem, lai iepazīstinātu ar tālākizglītības programmas pirmo uzmetumu un diskutētu par nepieciešamajiem papildinājumiem programmai.

UI.6. Veicināt interešu un profesionālās ievirzes izglītības daudzveidību un programmu īstenošanas kvalitāti, to pieejamību un popularitāti

Rīgas 13 interešu izglītības iestādēs, tai skaitā pamatskolas „Rīdze” Interesešu izglītības centrā, izglītības programmās iesaistījies 29 831 audzēknis. Rīgas profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēs interešu izglītības programmas apgūst 602 audzēkņi. RP 118 vispārējās izglītības iestādēs interešu izglītības programmās iesaistīts 49 771 audzēknis. No tiem kultūrizglītības programmās – 34 173 audzēkņi, tehniskās jaunrades – 1129, vides izglītībā – 387, sporta izglītībā – 10 185 un citās programmās – 3897 audzēkņi.

RP 11 profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēs tiek īstenotas licencētas sporta izglītības programmas 19 sporta veidos, tajā skaitā licencētas divas jaunas programmas – boksā un galda tenisā. Pilnveidotas 7 individuālo sporta veidu bērnu un jaunatnes attīstības programmas – riteņbraukšanā, brīvajā cīņā, smaiļošanā un kanoe airēšanā, slēpošanā, vieglatlētiskā, vingrošanā, paukošanā un 1 sporta spēlē – bērnu un jauniešu basketbola attīstības programmā. Sarīkots apmācības seminārs un izstrādāts materiāls par sporta veidu attīstības programmu veidošanu.

Lai veicinātu izglītības programmu īstenošanas kvalitāti un identificētu esošās problēmas, Rīgas II sporta konferencē tika izveidota un darbojās darba grupa tēmai „Sporta izglītības pieejamība un sporta meistarības pilnveides iespējas”.

Rīgas pašvaldības 9 profesionālās ievirzes kultūrizglītības iestādēs profesionālās ievirzes programmās tika iesaistīti 3455 audzēkņi un interešu izglītības programmās – 684 audzēkņi.

Atbilstoši 27.08.2013. RD lēmumam Nr.89 „Par Latgales priekšpilsētas mūzikas skolas nosaukuma maiņu” mūzikas skolai piešķirts nosaukums „Latgales priekšpilsētas mūzikas un mākslas skola”.

Savu profesionalitāti 4 kursu grupās paaugstinājuši 35 kultūras un mākslas iestāžu darbinieki.

U1.7. Organizēt un atbalstīt pasākumus un nometnes bērniem un jauniešiem

Uzdevuma ietvaros pārskata gadā tika koordinēti 20 izglītības iestāžu rīkoti sporta pasākumi, iesaistot tajos vairāk kā 4100 bērnu un jauniešu.

2013.gadā organizētas 66 starpskolu sporta sacensības un pasākumi, kuros piedalījušies 51 100 dalībnieku. 30 Rīgas pilsētas izglītības iestāžu sporta laukumos notikušas 33 sporta aktivitātes ar 1500 dalībniekiem.

Peldētapmācība Rīgā nodrošināta 3807 otro klašu skolēniem.

Pārskata gadā tika koordinēti daudzi bērnu un jauniešu pasākumi. No tiem atbalstīti apmēram 143 pasākumi, iesaistot vairāk kā 82 700 bērnu un jauniešu.

Nodrošināta Rīgas interešu izglītības kolektīvu līdzdalība valsts pasākumos: zēnu koru festivālā „Nāc ar puikām” Cēsīs, kur piedalījās 17 kori, 606 audzēkņi, kā arī folkloras kopu nacionālajā sarīkojumā „Pulkā eimu, pulkā teku” Jelgavas apkārtnē.

Organizēts Rīgas interešu izglītības kolektīvu koncerts „Es sākšu ceļu no sevis”, kas veltīts Latvijas 95.gadadienai. Koncertā piedalījās un 800 skatītājus priecēja 8 kori, 8 deju kolektīvi, 11 vokālie un vokāli instrumentālie ansambļi, kopā 622 dalībnieki no Rīgas izglītības iestādēm.

Skolēnu brīvlaikos izglītības iestādes organizēja 301 nometni, iesaistot tajās 11 443 dalībniekus. NVO ar RP finansiālu atbalstu organizēja 61 nometni, iesaistot tajās 11 443 dalībniekus. NVO bezmaksas aktivitātēs vasaras brīvlaikā iesaistīti vairāk kā pusotrs tūkstotis Rīgas bērnu un jauniešu.

2013.gadā tika īstenots 21 izglītojošo pasākumu cikls 1244 skolēnu pašpārvalžu aktīvistiem.

Tika atbalstīti daudz un dažādi bērnu, jauniešu un ģimeņu pasākumu organizatori, lai sniegtu Rīgas iedzīvotājiem dažādas iespējas aktīvi atpūsties pilsētā. Atbalstīti tādi pasākumi kā „Rīgas Ziemeļos 2013”, „Leļļu teātra Jautrā olimpiāde”, velosacensības „Riteņvasara”, balvas izcīņa minikāru sportā, pasākums „Sportosim pilsētas parkos”, zīmējumu konkurss skolēniem „Palīdzi mežam ziņot!”, tēvu dienas pasākums „Šodien es rīt” un daudzi citi.

Rīgas skolēniem un viņu pedagogiem tika noorganizētas 4 nodarbības „Nams pie nama. Mana Rīga”. Savukārt Rīgas un Pierīgas sākumskolu un mākslas skolu skolotājiem tika organizēti 4 semināri – darbnīcas, apmācot sarunai ar skolēniem par pilsētvides veidošanas principiem.

Pārskata gadā noslēdzās ES līdzfinansēts projekts „Fotogrāfija jauniešiem”, kura mērķis bija radīt jauniešiem ar īpašām vajadzībām iespēju apgūt fotogrāfijas mākslu, tādā veidā sekmējot šo jauniešu iekļaušanos sabiedrībā, sniedzot tiem vienādas iespējas ar pārējiem. Projekts veicināja jaunu profesionālu iemaņu iegūšanu

jauniešiem ar īpašām vajadzībām un deva iespēju pedagogiem apgūt jaunas iemaņas un prasmes, celt profesionālo kvalifikāciju. Projekta rezultātā noorganizēti divi 5 dienu skolotāju semināri Rīgā (30 dalībnieki), sniegtas 18 ekspertu konsultācijas, regulāri 2 reizes nedēļā visu projekta ieviešanas laiku notikušas skolēnu nodarbības, notikusi 7 dienu vasaras nometne Pleskavā visiem projekta dalībniekiem (40 dalībnieki). Kopā sagatavoti un apmācīti 60 skolotāji, iesaistītas 15 institūcijas un 300 skolēni apmācīti fotogrāfijas mākslā. Izveidota projekta mājas lapa: www.photoyouth.org, notikušas 20 foto izstādes, izdota grāmata 300 eksemplāros un DVD formātā, katrai skolai izveidots savs portfolio.

U1.8. Sekmēt jaunatnes organizāciju līdzdalību darbā ar jaunatni

2013.gadā jauniešu mēneša ietvaros notika 10 informatīvi izglītojoši pasākumi, no kuriem 6 bija publiski.

Aktīvas darbības notika arī jauniešu centrā „Kaņieris”, kura telpās pārskata gadā notika 198 dažāda veida pasākumi.

Ar ES līdzfinansējumu 2013.gadā tika realizēts un noslēdzies projekts „Jauniešu telpa” (Youth Space). Projekta mērķis bija sekmēt jauniešu aktīvu iesaistīšanos sabiedrībā notiekošajos procesos un pilsoniskās sabiedrības stiprināšanos, atbalstīt jauniešu un jaunatnes organizāciju iniciatīvas, iesaistot tos vienaudžu neformālajā izglītošanā, sekmēt jauniešu konkurētspējas paaugstināšanos darba tirgū, veicināt sociālā riska grupu jauniešu integrāciju sabiedrībā, sekmēt dialogu starp dažādu kultūru un sociālo grupu jauniešiem, kā arī radīt vidi jauniešu radošajai pašizpaušmei. Projekta rezultātā Rīgas jaunieši iepazīstināti ar projekta ietvaros izstrādāto Android aplikāciju PlayToDo. Nodrošināta projekta ietvaros izveidotā Rīgas jauniešu centra „Kaņieris” pāreja IKSD padotībā, kas tagad ir tā struktūrvienība.

2013.gadā noslēdzās arī projekts „Dzīve, mediji un līdzdalība – jaunatne Baltijas jūras reģionā”. Projekta mērķis: veicināt izpratni par jauniešu līdzdalību un aktīvu pilsonību, sekmēt jauniešu līdzdalības prasmju attīstību.

Projekta rezultātā notikušas starptautiskas tikšanās, kuru laikā dalībnieki darbojās dažādās darba grupās, notikušas projekta kampaņas katrā dalībpilsētā, lai pievērstu sabiedrības uzmanību problēmām, ar kurām saskaras jaunieši skolā un savā vidū. Semināros notikušas diskusijas par tādiem veselības aspektiem kā emocionālā, garīgā un fiziskā veselība. 2013.gada pavasarī Rīgā notika apmācības par mediju izmantošanu darbā ar jauniešiem un tika izveidoti 3 video sižeti, kas ievietoti interneta vietnēs www.youtube.com un www.rsd.lv. Tādā veidā tika aizsākta kampaņa par jauniešu aktuālajām problēmām, lai kopīgi mēģinātu tās risināt.

U1.9. Veicināt izglītības iestāžu celtniecību un rekonstrukciju, nodrošinot optimālu iestāžu tīklu

2013.gadā darbību uzsāka Rīgas 95.vidusskolas 3 pirmsskolas izglītības grupas 60 bērniem. Rīgas Ezerkrastu pamatskolā papildus atvērtas 3 pirmsskolas izglītības grupas 60 bērniem, Rīgas Ukrainu vidusskolā papildu esošajai pirmsskolas izglītības grupai atvērtas vēl 2 grupas, paredzot vietas 36 pirmsskolas vecuma bērniem.

2013.gadā ekspluatācijā nodota pamatskolas „Rīdze” ēka Krišjāņa Valdemāra ielā 2, un nodrošināts atbalsts skolas pārvietošanai uz skolas ēku pēc renovācijas. Koordinēta Puškina liceja ēkas Patversmes ielā 20 nodošana Rīgas 18.vakara (maiņu) vidusskolai.

Pārskata gadā turpinājās remontdarbu programmas realizācija Rīgas pilsētas izglītības iestāžu ēkās, veicot renovācijas un rekonstrukcijas darbus:

- „Pilsētas fasādes” (Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu ēku logu un fasāžu restaurācija un ēku izgaismošana) – 1 objekts;
- Energoefektivitātes pasākumu veikšana Rīgas pilsētas pašvaldības ēkās – 4 objekti;
- Ūdens un kanalizācijas sistēmu nomaiņa Rīgas pilsētas pašvaldības ēkās – 1 objekti;
- Virtuves bloku renovācija Rīgas pilsētas pašvaldības iestāžu ēkās – 3 objekti;
- Sporta zāļu vienkāršotas renovācijas darbi – 1 objekts;
- Aktu zāļu vienkāršota renovācija – 3 objekti;
- Sporta laukumu renovācija – 3 objekti;
- Teritoriju labiekārtošana – 31 objekts, un citi remontdarbi.

2013.gadā tika turpināta Oskara Kalpaka Rīgas tautas daiļamatu pamatskolas ēkas Skrindu ielā 1 rekonstrukcija, kā arī bērnu un jauniešu centra „Laimīte” ēku kompleksa Vecāķu prospektā 80, 82 un 86 rekonstrukcijas būvprojekta izstrāde.

Lai paplašinātu RP PII tīklu, radītu jaunas vietas un samazinātu rindas, 2013.gadā ar ERAF finansiālu atbalstu ir pabeigta PII piemērotu ēku renovācija un vispārīzglītojošo izglītības iestāžu telpu izlases veida renovācija pirmsskolas grupu atvēršanai, tai skaitā jau augstāk minētajā Rīgas 95.vidusskolā Vienības gatvē 178 k-2, kā arī Rīgas Ezerkrastu vidusskolā Malienas ielā 89.

Ar ERAF finansiālu atbalstu ir uzsākti ēkas Slokas ielā 130 un Maskavas ielā 256 vienkāršotas renovācijas darbi PII izvietošanai.

U1.10. Nodrošināt izglītības iestādes ar izglītības procesam izvirzītajām prasībām atbilstošu materiāltehnisko bāzi

2013.gadā pirmsskolas izglītības iestādēs, skolās un interešu izglītības iestādēs papildu iestāžu budžeta finansēm nodrošināta iespēja iegādāties nepieciešamo inventāru mācību programmu īstenošanai. 2013.gadā 11 pirmsskolas izglītības iestādēm kopumā iegādātas 303 virtuves iekārtu un grupu inventāra vienības. Tāpat

papildus piešķirtajam finansējumam 52 pašvaldības pirmskolas izglītības iestādēs bija iespējams sakārtot un uzlabot materiāli tehnisko bāzi (nodrošinot ar virtuves iekārtām, mīksto inventāru, grupu inventāru un biroja tehniku (portatīvo datoru, projektoru)).

Nodrošināta 43 skolu mācību materiāli tehniskās bāzes pilnveide. 24 skolām iegādātas interaktīvās tāfeles ar projektoru, digitālo dokumentu kameru un programmatūru, 15 skolām – daudzskārienu interaktīvās tāfeles ar projektoru, digitālo dokumentu kameru un programmatūru, 25 skolām – interaktīvās balsošanas sistēma ar programmatūru, 37 skolām – demonstrācijas programmatūra „Active Inspire” darbam ar interaktīvu multimediju aprīkojumu, kā arī mācību līdzekļi 43 skolām un cits inventārs 6 skolām.

ERAF projekta „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana” ietvaros tika izstrādāta jauna e-mācību vide „E-skolas Mācību mākonis” (<http://macibas.e-skola.lv>), kas satur mācību materiālus matemātikā, fizikā, ķīmijā un bioloģijā. Mācību mākonis ļauj skolēniem iegūt papildus zināšanas par mācāmo vielu un pildīt testus. Skolotājiem tā ļauj veidot savus mācību kursus vai pielāgot savām mācību stundām jau esošos. Projekta ietvaros 5 vidusskolām, kurām skolu tīkla pilnveides rezultātā tika pievienotas citas skolas, izmantojot reorganizēto skolu finansējuma atlikumu, tika iegādātas planšetdatoru klases.

Rīgas pašvaldības 13 interešu izglītības iestādēm tika iegādāts inventārs (pamatlīdzekļi) un Rīgas 11 profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēm tika iegādāts inventārs izglītības programmu nodrošināšanai.

U1.11. Veicināt valodu apgūšanu

Lai veicinātu valodu apgūšanu, pārskata gadā divu konkursu ietvaros atbalstīti 12 projekti, kuros 1391 rīdzinieks uzlaboja vai nostiprināja savas latviešu valodas zināšanas. Priekšrokaursos, tāpat kā 2012.gadā, tika dota pirmsskolas izglītības iestāžu skolotāju palīgiem un citiem pirmsskolas iestāžu darbiniekiem. Kopumā šajosursos mācījās 378 pirmsskolas iestāžu darbinieki.

RD institūcijas, kas 2013.gadā veica aktivitātes mērķa ietvaros – IKSD, PAD, RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”, ĪD, Sabiedrisko attiecību nodaļa, Rīgas pilsētas būvvalde (turpmāk – RPB) un SIA „Rīgas meži”.

Budžets

2013.gadā pašvaldības pamatbudžeta izdevumi izglītībai un sportam bija 166 226 400 Ls, kas, salīdzinot ar 2012.gadu, ir palielinājušies par 4 824 300 Ls. No tiem 9 388 300 Ls bija investīcijas, iepriekšējos gados – 2011.gadā 14 826 100 Ls 2012.gadā investīcijas veidoja 12 979 500 Ls.

Secinājumi

Rīgā arvien tiek meklētas un rastas iespējas, lai palielinātu vietu skaitu PII.

Vietu nodrošināšanai pirmsskolas izglītības programmas apguvei no jauna atvērtas 8 grupas 156 bērniem. Papildus tam līgums par pašvaldības līdzfinansējumu

pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai noslēgts ar 92 privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm par 4105 bērniem.

2013.gadā pēc veiktās renovācijas ekspluatācijā nodota pamatskolas „Rīdze” ēka Krišjāņa Valdemāra ielā 2.

2013./2014.mācību gadā 16 Rīgas vidusskolās pretendentu skaits nav bijis pietiekams vienas vai vairāk nekā vienas 10.klases atvēršanai. Pa divām 10.klasēm ar nepietiekamu skolēnu skaitu tika atvērts sešās skolās. Diemžēl divās vidusskolās šajā mācību gadā 10.klasi neatvēra.²⁹

Pozitīvi vērtējama seno tradīciju uzturēšana Rīgā izglītības jomā. Tā jau 18.gadu pēc kārtas 15 Rīgas labākie pedagogi par radošu, inovatīvu un profesionālu pedagoģisko darbu saņēma balvu „Zelta pildspalva”.

Vecākiem 2013./2014.mācību gada sākumā nebija jāpērk mācību grāmatas un darba burtnīcas, jo RD skolām piešķīra 14,19 Ls vienam skolēnu mācību grāmatu un mācību materiālu iegādei.³⁰

Nozares eksperta viedoklis

Jeļena Šaicāne, Sabiedrības integrācijas fonda Programmu uzraudzības nodaļas vadītāja

Stratēģiskā mērķa rādītāji liecina, ka, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2013.gadā ir būtiski samazinājies to pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri stāv rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas PII. Tas apliecina, ka Rīgas pašvaldība ir veikusi darbības, kas nodrošina PII pieejamības uzlabošanu.

Jāatzīmē inovatīvās prakses un pieredzes izplatīšana dabas zinātņu un matemātikas skolotājiem profesionālās pilnveides modeļos. Nedaudz pieaudzis to skolēnu skaits, kas kārtojuši centralizēto eksāmenu matemātikā, ķīmijā un bioloģijā, taču joprojām sarūk skolēnu skaits, kas kārtojuši eksāmenu fizikā. Tas nozīmē, ka arī turpmāk jāplāno un jāfinansē rīcības, kas veicina eksakto zinātņu aktualitāti, rosina skolēnu interesi par šiem priekšmetiem, kā arī nodrošina pedagogiem iespējas vairot savu pieredzi un zināšanas.

Lai gan ir uzsvērtā mūžizglītības kā neatņemamas izglītības procesa sastāvdaļas nozīmība, pašvaldības darbība ir vērtējama kā kampaņveidīga, īstenojot atsevišķus projektus vai apmācību kursus. Jāatzīmē labā prakse regulāri finansēt latviešu valodas apguves kursu programmas „Latviešu valoda veiksmīgai saziņai”.

Īstenojot neformālās izglītības pasākumus, ir jāizvērtē iespēja izmantot NVO piedāvāto resursu, jo NVO spēj nodrošināt jaunu, interaktīvu un efektīvu neformālās izglītības metožu klāstu, kas atbilst mērķa grupas vajadzībām un spējām.

²⁹ www.nra.lv

³⁰ turpat

Tā kā ir nodrošināta dabaszinātņu apguvei atbilstoša materiālā bāze 63 skolās, arī turpmāk ir nepieciešams pievērst būtisku uzmanību gan pedagogu pieredzes bagātināšanai, gan skolēnu tehniskās jaunrades konkursu un pasākumu īstenošanai, lai izveidotā infrastruktūra un pieejamie mācību līdzekļi tiktu efektīvi izmantoti. Jāturpina pārējo skolu materiālās bāzes uzlabošana, kā arī sadarbībā ar jauniešu NVO jāplāno proaktīvi pasākumi, lai veicinātu eksakto zinātņu aktualitāti.

Jāņem vērā jebkāda veida segregācijas novēršana, lai neveidotu skolas/klases, kurās pārsvarā mācās romi, trešo valstu valstspiederīgie utml., jo tas neveicina iekļaušanos izglītības procesā un sabiedrībā.

Nozares eksperta viedoklis

Elīna Egle, SIA „Baltic Id” valdes priekšsēdētāja

RD 2013.gads izglītības jomā vērtējams kā gads, kurā varam runāt par rezultātiem, īpaši infrastruktūras uzlabošanas jomā. Spraigu diskusiju rezultātā pirms vairākiem gadiem ideja par privātskolu sadarbību ar pašvaldībām šķita neiespējama, tomēr kā rāda statistika par rindu samazināšanos uz pašvaldību apmaksātiem bērnudārziem, tad šai sadarbībai ir pozitīvi rezultāti. Nākotnē jāturpina rast balanss starp investīcijām infrastruktūrā un demogrāfijas/migrācijas attīstības tendencēm, kas cieši saistītas ar valsts kopējo politiku.

Lai uzlabotu Rīgas pilsētas virzību uz mērķa sasniegšanu, ir nepieciešams atbalstīt uzņēmējdarbību veicinošu mācību programmu ieviešanu, piemēram, piesaistot labi apmaksātus pedagogus vai ieviešot jaunas metodikas šo iemaņu attīstībā PII. Tāpat būtiski ir atbalstīt interešu izglītības kustības, kas risina sekojošas problēmas:

- aktivizē jauniešu iesaisti interešu izglītības pakalpojumu izmantošanā un brīvprātīgā darbā, lai mazinātu to atrašanos uz „ielas”;
- pilnveido pirmsskolas izglītības piedāvājumu bērnu attīstības rādītāju uzlabošanai un vecāku savlaicīgai iesaistei darba tirgū.

1.1. tabula

Stratēģiskā mērķa PM1 „Izglītota un prasmīga sabiedrība” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads								Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Skolas vecuma bērnu īpatsvars, kas neapmeklē skolu	IKSD dati	2007 0,74	2008 0,53	2009 0,90	2010 1,2	2011 1,17	2012 1,22 ³¹	2013 1,19	↓	↑	Samazinās	
Pirmsskolas vecuma bērnu īpatsvars, kas apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes	IKSD dati	2005 72,2%	2006 62,1%	2007 60,1%	2009 51,8%	2010 53,8%	2011 60,7%	2012 64,2%	2013 64,5%	↑	↑	Pieaug
Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri stāv rindā un kuriem pašvaldība nevar nodrošināt vietas pirmsskolas izglītības iestādēs	IKSD dati	2006 1607	2007 3938	2008 5011	2009 7745	2010 5702	2011 4906	2012 4317	2013 2602	↓	↓	Samazinās
9. klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai licību atestāta vietā	IKSD dati	2006 4,7	2007 5,2	2008 4	2009 3,2	2010 3,2	2011 2,3	2012 2,9	2013 3,0	↑	↓	Samazinās
12. klašu beidzēju īpatsvars, kas saņem tikai licību atestāta vietā	IKSD dati	2006 2,3	2007 2,9	2008 2,1	2009 2,2	2010 1,6	2011 1,6	2012 1,3	2013 2,0	↑	⇒	Samazinās
Eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās: -matemātikā	IKSD dati	2006 78	2007 78,4	2008 82,2	2009 95,1	2010 96,2	2011 93,7	2012 89,1	2013 90,5	↑	↑	Pieaug
-fizikā	IKSD dati	2006 13,6	2007 13,7	2008 14,9	2009 15,8	2010 11,7	2011 8,6	2012 7,2	2013 6,0	↓	↓	Pieaug
-ķīmijā	IKSD dati	2006 5,8	2007 6,9	2008 7,6	2009 8,3	2010 6,0	2011 5,0	2012 4,5	2013 5,0	↑	↓	Pieaug

³¹ 0,25% skolas vecuma bērni skolu neapmeklē neattaisnoti, bet 0,97% bērnu skolu kavējumi ir ar attaisnojošiem iemesliem

IKSD dati										Pieaug		
-bioloģijā	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		↑	↑	
	11,6	12,5	12,8	12,1	8,6	7,9	8,0	11,5				
Iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, % (15-64)	IKSD dati										↑	↑
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013				
	26,5	26,9	30,0	31,5	32,4	33,7	34,9	38,4				
Iedzīvotāju īpatsvars ar vidējo profesionālo izglītību (pēc pamatskolas un pēc vidusskolas), % (15-64)	IKSD dati										↓	↓
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013				
	31,5	29,4	28,9	29,4	29,4	29,4	28,6	26,3				
Nodarbināto iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars, % (15-64)	CSP dati										↑	↑
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013				
	32,0	31,8	35,5	40,5	41,5	42,8	44,9	46,1				
Nodarbināto iedzīvotāju ar vidējo profesionālo izglītību īpatsvars, % (15-64)	CSP dati										↓	↓
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013				
	35,5	35,2	32,7	32,7	32,0	31,0	28,6	27,1				

Tendence					
	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

PM2 Radoša un eiropeiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi

Radošās industrijas ieņem arvien nozīmīgāku lomu tautsaimniecības attīstībā un Rīgas konkurētspējas nodrošināšanā. Tam pamatā ir Rīgas kā eiropeiskas pilsētas identitāte un tās iedzīvotāju spēja līdzdarboties, būt radošiem savā darbībā un veidot nākotnes pilsētu visiem kopā.

2013.gads Rīgā pagāja XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku zīmē. Svētku kulminācijas nedēļā no 30.jūnija līdz 7.jūlijam Rīgā norisinājās vairāk kā 60 pasākumu, no kuriem lielākā daļa bija bez maksas. Būtiskākie notikumi tika raidīti Latvijas Televīzijas tiešraidē, kā arī ierakstos uz lieliem ekrāniem Esplanādē un Doma laukumā. Svētki pagāja Līgo zīmē un svētku programma bija baudāma 19 dažādās norises vietās Rīgā. Svētku atklāšana vienlaikus notika kā Rīgā, tā Latvijas novados. Deju lieluzvedumu „Tēvu laipas” Daugavas stadionā pirmo reizi varēja noskatīties 4 reizes atšķirībā no divām reizēm iepriekšējos svētkos, tā ļaujot lielākam skatītāju skaitam izbaudīt šo skaisto notikumu.³²

Pārskata gadā aktīvi turpinājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecības procesi.

2013.gadā Rīga aktīvi rosījās, turpinot gatavojoties EKG statusam 2014.gadā. EKG tiek izvēlētas kopš 1985.gada un šī Eiropas Komisijas iniciatīva kļuvusi par spēcīgu attīstības impulsu izraudzītajām pilsētām. Rīgas kā EKG gada programmu veido vairāk kā 200 pasākumu visdažādākajos mākslas un kultūras žanros. 2014.gada programmas notikumi bagātinās jau tradicionāli esošo Rīgas kultūras pasākumu klāstu ar jaunām norisēm dažādos mākslas un kultūras žanros. Programma tapusi, sadarbojoties turpat simts valsts, pilsētas un nevalstiskajām organizācijām un veidojot kultūras gada notikumus augstā starptautiskā līmenī.³³

Blakus citiem vērienīgiem kultūras pasākumiem Rīgā pārskata gadā norisinājās Baltijā pirmais starptautiskais ielu mākslas un pasaules mūzikas festivāls „RE RE Rīga!”, kura laikā 3 dienu garumā trīs norises vietās – Esplanādē, skvērā pie Latvijas Nacionālās operas un uz AB dambja – bez maksas varēja baudīt pasaules mūzikas izpildītāju priekšnesumus, jaunā cirka programmas un mākslinieku performances. Festivālā viesojās 100 mākslinieki no 16 pasaules valstīm.³⁴

Starptautisku skanējumu 2013.gadā Rīga ieguva, kad starptautiskās mācību burukuģu un jahtu regates „The Tall Ships Races 2013” viena no posmiem laikā Rīgā ieradās

---

³² www.leta.lv

³³ turpat

³⁴ turpat

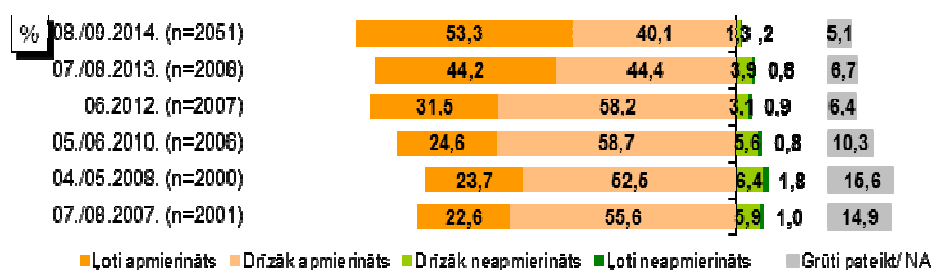
vairāk kā 100 burinieku un jahtu no 17 pasaules valstīm. Ar regati saistītie pasākumi Rīgā pulcēja 1,5 miljonus apmeklētāju.

2014.gada Rīgas iedzīvotāju aptaujas³⁵ rezultāti parāda, ka pozitīvie vērtējumi par kultūras pasākumiem iedzīvotāju vidū pēdējo septiņu gadu laikā pieauguši visvairāk – ja 2007.gadā tikai 23% iedzīvotāju novērtēja, ka ir ļoti apmierināti ar kultūras pasākumiem Rīgā, tad šogad jau 53% (2.1.attēls). Pozitīvāk kultūras pasākumus Rīgā vērtējuši gados jaunākie respondenti, tie, kuriem ir nepilngadīgi bērni, kā arī iedzīvotāji ar augstākiem ienākumiem

Iedzīvotāji, kuri nav apmierināti ar kultūras pasākumiem Rīgā, tika lūgti minēt iemeslus. Visbiežāk respondenti atsaukušies uz to, ka pasākumiem ir dārgas biļetes (22,5%). Aptuveni katrs desmitais norādījis, ka pasākumi ir vienveidīgi, zemas kvalitātes un neinteresanti, kā arī ka kopumā ir maz pasākumu. Vienlaikus jāuzsver, ka biļešu dārdzību kā neapmierinātības iemeslu šogad iedzīvotāji minējuši retāk kā pirms diviem, trim vai četriem gadiem, kas liecina, ka kultūra šādā aspektā iedzīvotājiem ir kļuvusi pieejamāka.

2.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras pasākumiem Rīgā

Bāze: visi respondenti

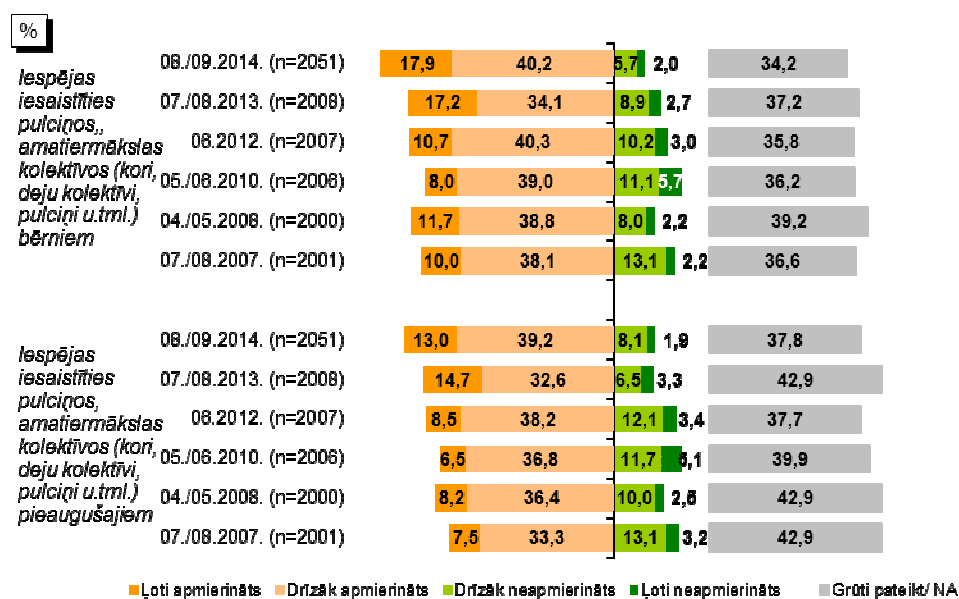
Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Tikai nedaudz vairāk kā puse (52,2%) iedzīvotāju 2014.gadā ir pauduši, ka ir apmierināti ar iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) pieaugušajiem. Salīdzinoši liels gadu no gada ir bijis arī to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem grūti pateikt vai nav atbildes uz šo jautājumu.

Savukārt 58,1% iedzīvotāju 2014.gadā ir apmierināti ar iespējām bērniem iesaistīties pulciņos un amatiermākslas kolektīvos. Gadu no gada iedzīvotāju pozitīvais vērtējums par šīm iespējām pakāpeniski pieaug, piemēram 2010.gadā apmierināti ar iespējām bērniem iesaistīties pulciņos un amatiermākslas kolektīvos bija 47% aptaujāto, kas liecina, ka pēdējo 4 gadu laikā apmierinātība pieaugusi par vairāk kā 10% (2.2.attēls).

³⁵Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju apmierinātība ar iespējām iesaistīties pulciņos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) bērniem un pieaugušajiem

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju vērtējums apkaimēs parāda, ka pozitīvākie viedokļi par iespējām iesaistīties pulciņos, amatierkolektīvos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) bērniem tika sniegti Juglas, Mežciema, Daugavgrīvas, Āgenskalna un Brekšu apkaimēs. Savukārt ne tik apmierināti bijuši Zasuļauka, Torņakalna, Bišumuižas un Pleskodāles iedzīvotāji.

Arī vērtējums par iespējām iesaistīties pulciņos, amatierkolektīvos, amatiermākslas kolektīvos (kori, deju kolektīvi, pulciņi utml.) pieaugušajiem ir atšķirīgs. Piemēram, rezervētāk minētās iespējas vērtē iedzīvotāji Torņakalna, Ziepniekkalna, Zasuļauka un Dārziņu apkaimēs.

Mērķa PM2 Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi ietvaros ir izvirzīti 9 uzdevumi. Darbības tika veiktas visos no tiem.

U2.1. Nodrošināt sabalansētu kultūras pakalpojumu pieejamību visiem rīdžiniekiem

Rīgas pilsētas vienotajā kultūrtelpā iedzīvotājiem kultūras vajadzību apmierināšanu un brīvā laika nodarbību piedāvājumu pamatā veic 4 neatkarīgie kultūras centri (VEF Kultūras pils, Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrs „Mazā Ģilde”, Kultūras un tautas mākslas centrs „Ritums”, Profesionālais pūtēju orķestris „Rīga”) un Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienība ar 8 kultūras iestāžu struktūrvienībām – 3 kultūras centriem („Imanta”, „Ilģuciems”, „Ziemeļblāzma”), 3 muzejiem, Sv.Pētera

baznīcu un koncertorganizāciju „AVE SOL”. Minētās struktūrvienības nodrošina tradicionālo, informatīvi izglītojošo un izklaides pasākumu rīkošanu pilsētas iedzīvotājiem, kā arī iespēju saturīgai brīvā laika pavadīšanai pilsētas amatierkolektīvos.

Rīgas Centrālā bibliotēka (turpmāk – RCB) ar savu struktūrvienību tīklu sekmīgi papildina pilsētā nepietiekamo kultūras centru iestāžu pārklājumu un papildus nodrošina pašvaldības kultūras funkcijas pilnvērtīgu realizēšanu.

Pēc renovācijas kultūras pils „Ziemeļblāzma” telpās darbu atsāka RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka.

RCB vienotajā elektroniskajā lietotāju datu bāzē reģistrēti 61 807 lasītāji, no tiem 16 899 ir bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem. Apmeklējumu skaits pārskata gadā – 9 230 809, izsniegumu skaits – 147 5480, datoru izmantojumu skaits – 257 048.

Pārskata gadā RCB organizēti 1855 dažāda veida pasākumi, no kuriem 1281 pasākums jeb 69% bija pasākumi bērniem.

2013.gadā īpaša vērība veltīta, lai lielākie kultūras pasākumi būtu pieejami iespējami plašākam iedzīvotāju lokam un bagātinātu arī priekšpilsētas, ne tikai kultūras centrus un tradicionālās svētku norišu vietas pilsētas centrā. Tā Lieldienu pasākumi un koncerti notika arī Bolderājā, Mežaparkā, Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā. Plaši LR Neatkarības atjaunošanas dienas pasākumi 4.maijā tika rīkoti pēc renovācijas atvērta Kultūras pilī „Ziemeļblāzma”, Daugavas promenādē „Ķengaragā”, Lucavsalas atpūtas zonā. Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītie pasākumi tika rīkoti arī Kalnciema kvartālā, Dzegužkalna estrādē, Kultūras pils „Ziemeļblāzma” parkā. Ielīgošanas pasākumi jau tradicionāli notika arī Ķengaraga parkā, Torņakalnā, Dzegužkalna estrādē, Čiekurkalnā, Grīziņkalnā un Ziemeļblāzmas parkā. Arī Rīgas svētku pasākumi aptvēra ļoti plašu teritoriju – ne tikai tradicionālajās svētku norišu vietās pilsētas centrā, bet arī Strazdumuižas parkā Juglā, Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, lidlaukā „Spilve”, Ziedoņdārzā, Mežaparkā, Ziemeļblāzmā. Līdzīgi arī decembrī uz Ziemassvētku gaidīšanas pasākumiem rīdzenieki bija aicināti apmeklēt koncertus koncertzālēs un dievnamos arī Čiekurkalnā, Daugavgrīvā, Purvciemā, Pārdaugavā, Ziemeļblāzmā un Kalnciema kvartālā. Ieeja lielākajā daļā pasākumu tika nodrošināta bez maksas, tie tika rīkoti visām vecuma grupām un dažādām interesēm.

U2.2. Organizēt vietējas nozīmes un starptautiskus kultūras pasākumus

Saskaņā ar 2013.gada pilsētas kultūras pasākumu kalendāro plānu, pārskata gadā uzdevuma ietvaros īstenoti gan plānotie tradicionālie, gan valsts un piemiņas dienu pasākumi: 1991.gada barikāžu atceres 22.gadadienai veltītā pasākumu programma, Komunistiskā genocīda upuru piemiņai veltīti pasākumi 25.martā un 14.jūnijā, LR Neatkarības atjaunošanas dienas svētku programma 4.maijā. Svētku pasākumi Rīgas

kultūras centros, koncertzālēs un pilsētvidē Rīgā kopumā pulcēja vairāk kā 120 000 apmeklētāju.

Jau ceturto gadu Rīgā tika organizēta Jāņu svinēšana 11.novembra krastmalā un Dzegužkalnā. Pasākumā „Līgosim krastmalā!” varēja baudīt kultūras programmu ar Latvijas teātru aktieru, mūzikas grupu un Maestro Raimonda Paula piedalīšanos. Līgo svinības 11.novembra krastmalā un Dzegužkalnā apmeklēja ap 85 000 līgotāju.

Viens no vērienīgākajiem kultūras pasākumiem pilsētā ir „Rīgas svētki”. 2013.gadā tie norisinājās Teātra zīmē, piedāvājot svētku apmeklētājiem aptuveni 100 daudzveidīgus pasākumus dažādiem vecumiem un interesēm dažādās pilsētas vietās. Daudz interesentu pulcēja lidostā „Spilve” notiekošie Aviācijas svētki. Trijās dienās Rīgas svētkus apmeklēja vairāk kā 200 000 cilvēku.

Līdzīgi kā citus gadus, arī 2013.gadā liela sabiedrības aktivitāte un līdzdalība bija Mūsdienu kultūras forumam „Baltā nakts”, kas notika ar devīzi „Atver durvis” un interesentiem piedāvāja apmeklēt gandrīz 60 projektus dažādos mākslas žanros. Tā pasākumus apmeklēja vairāk nekā 30 000 cilvēku.

Sagaidot Latvijas Republikas proklamēšanas 95.gadadienu, svētku pasākumi Rīgā notika no 16. līdz 18.novembrim. Viens no vērienīgākajiem koncertiem 18.novembrī notika Rīgas Kongresu namā – „Mana valsts. Mana dziesma” – tajā tika izdziedāta Latvijas vēsture 95 gadu garumā ar patriotiskākajām latviešu komponistu dziesmām, vedot klausītāju cauri spilgtākajiem vēstures notikumiem no Latvijas Republikas proklamēšanas līdz pat mūsdienām. Svētku pasākumus kopumā apmeklēja vairāk kā 27 000 cilvēku.

Jaunā – 2014.gada sagaidīšanas svinības 11.novembra krastmalā pulcēja apmēram 45 000 rīdzinieku un galvaspilsētas viesu. Jau tradicionāli notika koncerts ar mūziķu, dejotāju un dīdžeju priekšnesumiem. Tieši pusnaktī varēja vērot krāšņu svētku uguņošanu.

Pilsētas kultūras pasākumu plāna ietvaros tika īstenotas arī Lieldienu, Adventa un Ziemassvētku pasākumu programmas, Ielīgošanas pasākumi, Zāļu tirgus Doma laukumā, Miķeļdienas gadatirgus Vecrīgā, Mātes dienai un Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltīti pasākumi.

2013.gadā jau ceturto gadu tika realizēta oriģinālā mākslas aktivitāte pilsētvidē – Vides objektu festivāls „Ziemassvētku egļu ceļš”, kas akcentē Rīgu kā mākslas un inovatīvu ideju pilsētu. Festivālā tika eksponēti 65 vides dizaina projekti, kuros Ziemassvētku simbols – egle eksponēta arī kā vides objekts jaunos un oriģinālos vizuālos risinājumos.

Sadarbojoties ar dažādām privātām iniciatīvām dažādās Rīgas apkaimēs noorganizēti arī dažādi svētki un pasākumu cikli, piemēram, ielīgošanas pasākumi Ķengaraga parkā, „Kaimiņu dienas” apkaimju pagalmos ar iedzīvotāju iniciatīvu (Maskavas ielā

170, Grīziņkalnā), Komunistiskā terora upuru piemiņas pasākumi Šķirotavas stacijā, 4 pasākumi un gadatirgi Latgales priekšpilsētas iedzīvotājiem, skatlogu rotājumu konkurss Ziemassvētkos (Rīgas Latgales priekšpilsētas un Centra administratīvajā teritorijā), noritējuši pasākumi ar devīzi „Bibliotēka man, es bibliotēkai”, kuru mērķis veicināt dažādu organizāciju, iedzīvotāju grupu un/vai indivīdu savstarpējo sadarbību, lai sekmētu apkaimes iedzīvotāju dzīves kvalitāti, LR neatkarības atjaunošanas gadadienai veltīts pasākums Ķengaraga apkaimē „Uzgavilēsim priekšpilsētai” ieverot Ģimeņu atpūtas dienu Ķengaraga promenādē, Meža dienas Pļavniekos, Rīgas svētki Latgales priekšpilsētā ar izstādi „Avotu iela” un koncertu u.c.

Vairākas aktivitātes uzdevuma ietvaros norisinājās ES līdzfinansēta projekta ietvaros. 2013.gadā noslēdzies projekts „Jaunais orķestris”, tā rezultātā izveidots jauniešu ceļojošais orķestris no 4 valstu pārstāvjiem, kas koncertējuši Francijā, Lietuvā, Igaunijā un Latvijā. Tapuši profesionāli studijas ieraksti, kas izdoti DVD un CD formātos. 2013.gadā notikuši orķestra koncerti Francijā un orķestra radošā nometne Lietuvā.

Nodrošināti 4 pasākumi saistībā ar Rīgas kā EKG 2014 popularizēšanu.

U2.3. Atbalstīt institūcijas un organizācijas, kas nodrošina kultūras un mākslas procesu

Lai atbalstītu institūcijas un organizācijas, kas nodrošina kultūras un mākslas procesu, veicinātu NVO darbību, valsts un pašvaldību institūciju un komercsabiedrību sadarbību, tika organizēti vairāki projektu konkursi. 2013.gadā notika konkurss par festivālu projektu finansēšanu 2013.–2015.gadam. Pārskata gadā Rīgas Festivālu mērķprogrammas ietvaros tika iesniegti 54 pieteikumi, no kuriem atbalstīti un līdzfinansēti 47 festivālu projekti.

RD kultūras projektu finansēšanas konkursā tika līdzfinansēti Rīgas pilsētai nozīmīgi projekti dažādās mākslas nozarēs, tai skaitā tika atbalstīti 54 NVO projekti.

2013.gada Tradicionālo kultūras pasākumu finansēšanas konkursā tika izvērtēti un atbalstīti projektu pieteikumi valsts svētku un atceres pasākumu, gadskārtu ieražu un tradīciju pasākumu rīkošanai. Tika atbalstīti 94 projekti.

Kultūras pasākumu finansēšanas konkursā atbalsts tika sniegts tautas mākslas kolektīvu darbības nodrošināšanai un sadarbības projektu īstenošanai pašvaldības kultūras iestādēs. Visa gada garumā tika izskatīti 317 projektu pieteikumi, no kuriem atbalstu saņēma 162 projekti.

Kopā 2013.gada atklātajos kultūras projektu un pasākumu konkursos tika iesniegti 794 projektu pieteikumi. Atbalstīts tika 401 projekts.

U2.4. Atbalstīt izcilību visās kultūras jomās

2013.gadā tika organizēta RD un Aleksandra Čaka biedrības Aleksandra Čaka balvas pretendentu izvirzīšana un balvas pasniegšana. 3 laureāti saņēma minēto balvu un viens saņēma RD Atzinības rakstu par mākslinieciski augstvērtīgu un inovatīvu darbu rašanos par pilsētas tēmu, kā arī par nozīmīgu veikumu dzejnieka daiļrades izpētē un popularizēšanā.

Tāpat tika organizēta Gada balva kultūrā „Baltais zvirbulis”, lai izteiktu atzinību un apbalvotu RP kultūras darbiniekus un sadarbības partnerus par kvalitatīva kultūras procesa nodrošināšanu Rīgā. 2013.gadā balvu saņēma 10 laureāti.

Atzīmējot izcilās modernisma arhitektes simtgadi, grāmatas formātā izdots arhitektūras doktora Jāņa Lejnieka manuskripts „Marta Staņa. Vienkārši, ar vērienu”.

Kā ik gadu, arī 2013.gadā pasniegta gada balva Rīgas arhitektūrā. To saņēma SIA „Arhitektu birojs KRASTS” – arhitekte Renāte Truševska, arhitektūras studente Lieta Brasla un ainavu arhitektei Kristīnei Dreijai „Par vērtīgu ieguldījumu Rīgas arhitektūrā – koka apbūves vērtību izcelšanu publiskajā telpā – ēkas „Zirgu pasts” pārbūvi Latvijas Kultūras akadēmijas teātra studijām Dzirnava ielā 46”.

U2.5. Atbalstīt kultūras daudzveidību

Pašvaldības organizētie Kultūras projektu konkursi ļauj veicināt un atbalstīt kultūras procesa daudzveidību un radošumu visdažādākajās izpausmēs. Tā 2013.gadā RD kultūras projektu finansēšanas konkursā tika atbalstīti 98 projekti šādās nozarēs: mūzikas nozarē 27, dejas mākslā – 8, vizuālās mākslas – 7, audiovizuālajā mākslā – 15, teātra mākslas – 7, muzeju nozarē – 8, grāmatniecības nozarē – 8, pilsētas kultūrvides nozarē – 4 un starpnozārē – 14.

Rīgas Festivālu mērķprogrammas ietvaros tika atbalstīti 47 projekti tādās nozarēs kā mūzika – 20, dejas māksla – 3, vizuālā māksla un dizains – 6, audiovizuālā māksla – 5, teātra māksla – 4, literatūras nozare – 2 un tradicionālās kultūras nozare – 1. Tika atbalstīti arī 6 starpdisciplināri projekti.

Tradicionālās kultūras saglabāšanai tika organizēts Rīgas amatiereteātru festivāls „Rīga spēlē teātri 2013”, kas guva plašu skatītāju ievērību, Tautas lietišķās mākslas studiju dalība Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas pasākumā „Satiec savu meistarību”, amatiermākslas kolektīvu dalība Radošās darbības nedēļā „Radi!”, folkloras grupu pārstāvniecība Starptautiskajā folkloras festivālā „Baltica 2013” Igaunijā, Rīgas pilsētas dalība Hanzas dienās Herfordā Vācijā, amatiermākslas kolektīvu dalība XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku ieskaņu sarīkojumi novados „Dziesmu svētku ielīgošana” Līvānos, Ventspilī, Staļģenē, Jelgavā un Turaidā, amatiermākslas kolektīvu dalība piecās XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku skatēs un koncertos u.c.

Tiek atbalstīti dažādu tautību skolu pasākumi un regulāri, vismaz 8 reizes gadā, notiek pašdarbības koncerti.

U2.6. Veicināt radošumu un iedzīvotāju aktīvu līdzdalību pilsētas attīstības procesos

Atklātu konkursu sistēma ir apliecinājusi sevi kā mehānisms, kas veicina sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību kultūras dzīves veidošanā. Katru gadu tiek organizēti kultūras pasākumu un projektu konkursi un par iedzīvotāju radošu līdzdalību pilsētas kultūras attīstības procesos liecina viņu aktivitātes tajos, kā arī iesaistīšanās pasākumu rīkošanā ar savām iniciatīvām un resursiem.

Pateicoties pašvaldības iestāžu, NVO un komersantu aktivitātei, „Rīgas svētku” laikā tika realizēti tādi daudzveidīgi un lielu iedzīvotāju interesi piesaistoši projekti kā Rīgas aviācijas svētki lidostā „Spilve” (SIA „Rīgas nami”, SIA Flights Unlimited, nodibinājums „Rīgas Tūrisma Attīstības Birojs” (turpmāk – RTAB)), Starptautiskais seno spēkratu salidojums „Rīga retro 2013” (Latvijas Antīko automobiļu klubs), Diennakts basketbola turnīrs „Krustu mačs” (Rīgas brīvostas pārvalde, biedrība „Diennakts basketbola turnīrs „Krustu mačs”), pasākums „Dāvana Rīgai” Ziedoņdārzā (Kristiešu draudze „Prieka Vēsts”), Lielais Rīgas piedzīvojums 2013 – pilsētas orientēšanās sacensības (Piedzīvojumu sacensību apvienība), Ielu mūzikas diena (Rīgas brīvostas pārvalde, SIA Krukfilms), „Svītrainās dienas 2013” (RP SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”) un daudzi citi.

Mūsdienu Kultūras forums „Baltā nakts” rīdziniekiem un pilsētas viesiem kopumā piedāvāja 56 projektus, no kuriem 26 tika atbalstīti RD IKSD kultūras projektu finansēšanas konkursos, savukārt 30 projekti tika realizēti pēc kultūras organizāciju un radošo apvienību iniciatīvas. Iniciatīvas projektu realizēšanā „Baltajā naktī” iesaistījās gan valsts un pašvaldības kultūras institūcijas, gan biedrības un nodibinājumi – Latvijas Rakstnieku savienība, Latvijas Koklētāju biedrība, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Latvijas Profesionālās mūsdienu dejas horeogrāfu asociācija, RP AS „Rīgas centrāltirgus”, biedrība „Latvijas Jaunā teātra institūts”, Francijas institūts Latvijā, Latvijas leļļu teātris un daudzi citi.

Pārskata gadā realizēts „Svētku noformējuma vides objektu/instalāciju māksliniecisko ideju skicē un to realizēšanas tehnisko risinājumu projektu atlases konkurss”. Iesniegti 16 piedāvājumi ar svētku noformējuma vides objektu/instalāciju māksliniecisko ideju skicēm, to tehniskiem risinājumiem un izvietojumu. Godalgoti 6 piedāvājumi. Tāpat realizēts vides objektu festivāla „Ziemassvētku egļu ceļš 2013” projektu realizēšanas finansēšanas konkurss. Iesniegti 26 projekti, godalgoti 14 piedāvājumi. Vides objektu festivāls „Ziemassvētku egļu ceļš” iekļauts sadarbības partnera Latvijas Mākslas akadēmijas mācību procesā un tā ietvaros realizēts vides objektu dizaina/noformējuma konkurss. Iesniegti 35 projekti, realizēti pilsētvidē – 10 projekti.

Aktivitātes uzdevuma ietvaros pārskata gadā norisinājās arī ar ES fondu līdzfinansējumu. ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta

„Pilsētvides ilgspējīga atjaunošana” (USER projekts) īstenošanas ietvaros ciešā sadarbībā ar pilsētas publisko ārtelpu ikdienas lietotājiem tiek pilnveidota Rīgas pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitāte, attīstot drošu, ērtu, visām sabiedrības grupām pieejamu, labi uzturētu un pievilcīgu publisko ārtelpu. Projekts tiek īstenots ciešā sadarbībā ar dažādu sabiedrības interešu grupām – ar RVC iedzīvotājiem un tos pārstāvošām organizācijām, uzņēmējiem, kuru uzņēmējdarbība saistīta ar šo teritoriju, RP atbilstošo jomu speciālistiem un piesaistītajiem ekspertiem.

U2.7 Veicināt iedzīvotāju radošu brīvā laika pavadīšanu

2013.gadā Rīgā darbojās 274 amatierkolektīvi (no tiem 25 – bērnu kolektīvi), to skaitā 89 kori, 46 deju kolektīvi, 42 vokālie ansambļi, 15 folkloras kopas, 5 pūtēju orķestri, 6 kokļu ansambļi, 12 instrumentālie ansambļi, 16 amatierteātri, 31 lietišķās mākslas studija, 8 tēlotāja mākslas studijas un 4 foto/kino studijas.

RP kultūras iestāžu apvienība, trīs kultūras centri un viena pašvaldības mūzikas un mākslas skola nodrošina ar telpām un koordinē 171 amatierkolektīvu.

Dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas tiek piedāvātas Mežaparkā, piemēram, rotaļu un sporta pilsētiņā, piedzīvojumu parks „Mežakaķis”, ziemā – Sniega parks, atrakcija „Plunkšķis” Ķīšežera pludmalē.

U2.8. Veicināt kultūras iestāžu celtniecību un rekonstrukciju, nodrošināt optimālu kultūras iestāžu tīklu

2013.gadā lietošanā tika nodota RP iestāžu apvienības Kultūras pils „Ziemļblāzma”, kurai tika veikta pilna rekonstrukcija, un nams Laimdotas ielā, kur izvietota kultūras un tautas mākslas centra „Ritums” filiāle, kā arī nevalstisko organizāciju nams.

2013.gadā ar ERAF finansiālu atbalstu tika uzsākta Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas Krišjāņa Valdemāra ielā 10a rekonstrukcija, restaurācija un jauna būvniecība.

U2.9. Saglabāt un attīstīt kultūrvēsturiskos objektus pilsētas centrā un citās vēsturiskās apbūves teritorijās

Uzdevuma īstenošana ir cieši saistīta arī ar uzdevuma U2.8 īstenošanu. Papildus jau minētajam, pārskata gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, notika regulārs kultūrvēsturisko ēku apsekojums un uzraudzība, darbs ar to īpašniekiem.

Iekārtots koka ēku renovācijas centrs „Koka Rīga” Krāsotāju ielā 12 – Grīziņkalna apkaimē, kur norisinās dažādu ekspozīciju izveide un izstāžu iekārtošana. Pārskata gadā tajā veiktas 58 ekskursijas, 9 mācību ekskursijas, noorganizēti 30 pasākumi un 6 izstādes. Savukārt sadarbībā ar Rīgas Celtniecības koledžu minētajā centrā veikts darbs restaurācijas jomā – uzstādīts nojauktas kultūrvēsturiskas koka ēkas fragments no Maskavas forštates Puškina ielas 4 un veikta šo darbu koordinācija restaurācijas jomā.

Sistemātisks darbs tiek veikts, lai vairotu un padziļinātu sabiedrības izpratni par kultūras pieminekļu aizsardzību un uzturēšanu, par apbūves noteikumu specifiku, kā arī pilsētvides dizaina, reklāmas izvietojuma un fasāžu krāsojuma nosacījumiem Rīgas vēsturiskajā centrā (turpmāk – RVC), pilsētbūvniecības pieminekļos un apbūves aizsardzības teritorijās Rīgā.

Noteikta 310 ēku kultūrvēsturiskā vērtība atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 08.03.2004. noteikumu Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi” prasībām, kā arī aktualizēta elektroniskā datu bāze par vēsturiskajām ēkām Rīgā, kurām noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis atbilstoši minēto MK noteikumu prasībām. 2013.gada beigās datubāze ietver informāciju par 1911 objektiem.

Tiek sniegtas izziņas arhitektiem un objektu īpašniekiem, kā arī citām fiziskām un juridiskām personām par kultūrvēsturiski vērtīgiem objektiem Rīgā, saglabājamām vērtībām konkrētos objektos, pamatojoties uz Rīgas pilsētas kultūras pieminekļu aizsardzības nodaļas pārziņā esošajiem pētījumiem, grāmatām, materiāliem.

Ar RD 18.06.2013. lēmumu Nr.6331 apstiprināti un 27.06.2013. stājušies spēkā RD 07.02.2006. saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumi.

2013.gadā tika veikta Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšana, Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas (turpmāk – RVC AZ) izpēte.

Pārskata gadā pilsētā darbojās darba grupa „Vidi degradējošu, sabrukušo un cilvēku drošību apdraudošu būvju klasificēšana un prioritāšu noteikšana”.

Vairākas aktivitātes uzdevuma ietvaros pārskata gadā norisinājās ar ES finansiālu līdzdalību projektu ietvaros.

2013.gadā turpināta ES līdzfinansēta projekta „Arhitektoniskā mantojuma saglabāšana sabalansētas pilsētas attīstības nodrošināšanai (Co2ol Bricks)” īstenošana, tajā skaitā organizēta iepirkuma procedūra projektēšanas darbu veikšanai, veikta skiču tehniskā projekta izstrāde un saskaņošana. 2013.gadā veikta ēkas Maskavas ielā 8 rekonstrukcija, tajā paredzot dažādu siltinājuma materiālu izbūvi. Šāda pieeja veikta ar mērķi sasniegt vienu no projektu uzstādījumiem – rast piemērotākos risinājumus vēsturisko ēku energoefektivitātes uzlabošanas jomā.

Pārskata gadā tika uzsākta projekta idejas „Rīgas Centrāltirgus attīstība” sagatavošanas fāze ar mērķi padarīt Rīgas Centrāltirgu pievilcīgāku tirgotājiem, pircējiem un tūristiem, un mainīt tā vizuālo izskatu un saglabāt pasaules kultūrvēsturisko mantojumu.

Projekta „Āgenskalna tirgus laukuma rekonstrukcija” ietvaros 2013.gadā saņemts plānošanas un arhitektūras uzdevums ar mērķi atjaunot un palielināt Āgenskalna

tirgus kā Āgenskalna apkaimes centra lomu, piesaistīt jaunus iedzīvotājus un pakalpojumu ņēmējus, kas savukārt veicinās uzņēmējdarbības attīstību. Papildus projektā veikta objekta Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde (analizēta esošā situācija, izvirzīta projekta stratēģija un alternatīvas, sniegts risinājumu apraksts, veikts ietekmes uz satiksmes organizāciju novērtējums, kā arī projekta izmaksu – ieguvumu un risku analīze).

2013.gadā turpināta projekta „Ugunsdrošības uzlabošana vēsturiskajās ēkās” (HERITPROT) īstenošana, tajā skaitā izstrādāta rokasgrāmata par ugunsdrošību vēsturiskās ēkās, sagatavotas 24 faktu lapas vadošajam partnerim labās prakses rokasgrāmatas izstrādei, izveidots sadarbības tīkls pieredzes apmaiņai u.c.

Projekta „Grīziņkalna kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma potenciāla stiprināšana” ietvaros veikta pilna Krāsotāju ielas 12 ēkas renovācija, iekļaujot visas ēkas pilnīgu rekonstrukciju un restaurāciju, saglabājot un izceļot tās autentiskumu, kā arī labiekārtojot teritoriju. Tika uzbūvēta arī saimniecības ēka. Ēkā gar Lienes ielu, izbūvēta izstāžu zāle koka karkasa konstrukcijās un balkons 2.stāva līmenī u.c. Restaurētās ēkas 1.stāvā izveidotas biroja telpas un informācijas centrs, savukārt ēkas 2.stāvā restaurēti četras telpas (dzīvokļi), kuros izvietotas pastāvīgās ekspozīcijas ar mērķi atainot dažādu laiku sadzīvi. Visa ēku kompleksa nodošana ekspluatācijā veikta 2013.gada februārī.

RD institūcijas, kas 2013.gadā veica aktivitātes mērķa ietvaros: IKSD, PAD, ĪD, RPB, Ārlietu pārvalde, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, SIA „Rīgas meži” un RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”.

Budžets

2013.gadā RP atpūtai, kultūrai un reliģijai pilsētā izlietoja 24 218 600 Ls, kas ir par 23% vairāk kā 2012.gadā. Investīcijas no visiem pamatbudžeta izdevumiem kopā veidoja 3 246 100 Ls, kas, salīdzinot ar 2012.gadu, ir par 45% mazāk.

Secinājumi

Viens no nozīmīgākajiem notikumiem Rīgā pārskata gadā bija rekonstruētās un restaurētās Kultūras pils „Ziemeļblāzma” ēkas, kā arī būvju un parka kompleksa Ziemeļblāzmas ielā 36 nodošana ekspluatācijā.

Rīgas aktivitāšu telpa nav tikai pilsētas centrs, tāpēc pozitīvi ir vērtējami dažādie kultūras un izklaides pasākumi, kas norisinās arī daudzajās pilsētas apkaimēs.

Rīga ir atzīts Eiropas tūrisma galamērķis un arī ar pilsētā pieejamo kultūras pasākumu klāstu tā lieliski attaisno tūristu prasības, jo jebkurā gadalaikā tiek piedāvāti kultūras pasākumi dažādām gaumēm.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka Rīgā ienāk arvien jauni kultūras un mākslas žanri, tā papildinot esošo klasisko un tautas kultūras piedāvājumu.

Nozares eksperta viedoklis

Valērijs Stūris, Vecākais ekonomikas konsultants, Valsts prezidenta kanceleja

Lai izvairītos no līdzšinējās pieredzes sekām, vēlams saglabāt pašreizējās infrastruktūras objektu skaitu (kultūras namus, bibliotēkas un cita līdzīga rakstura objektus), veicinot to noslodzes intensitāti. Par labu šādai pieejai liecina Rīgas pilsētas šī brīža sasniegumi. Samazinot bibliotēku skaitu, ir svarīgi spēcināt sociālās infrastruktūras objektu papildpakalpojumu klāstu un pieejamību, kas ļautu sasniegt izvirzīto mērķi. Būtiski ir ievērot, ka Pierīgas reģionā bibliotēku skaita indekss ir palielinājies, tādējādi informējot par piepilsētas teritoriju nozīmības palielināšanos, jo šī teritorija ir cieši funkcionāli saistīta ar Rīgas pilsētu un tajā nodarbinātajām personām. Arī tūrisma jomas ekonomisko rādītāju indeksi liecina, ka palielinās reģiona nozīme, jo, piemēram, gultasvietu skaita indeksa palielinājums Pierīgas reģionā ir straujāks nekā Rīgā vai Latvijā kopumā. Tādējādi tiek pierādīts, ka, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, ir būtiski atrast labāko iespējamo sadarbības modeli ar funkcionāli saistītām teritorijām (pašvaldībām un pilsētām), tās iesaistot saskaņoti īstenotos pasākumos un projektos.

Lai palielinātu Rīgas pilsētas kultūras dzīves starptautisko atpazīstamību, ir svarīgi nodrošināt informācijas apriti, kā arī veikt pasākumus, lai atbalstītu prasmes un kompetences Baltijas mēroga pasākumu, koncertu un citu notikumu organizēšanā.

Nepieciešams atbalstīt plašāku Rīgas pilsētas, valsts institūciju un apdzīvoto vietu sadarbību. Rīgas pilsēta ir funkcionāli saistīta ar piepilsētas teritorijām, neskatoties uz administratīvā iedalījuma noteiktiem ierobežojumiem. Līdzdalība nacionāla līmeņa pasākumos varētu palielināt Rīgas kultūras un sabiedriskās dzīves atpazīstamību starptautiskajā vidē. Piemēram, Rīgas pilsētas pārstāvju līdzdalība Valsts prezidenta vizītēs Austrumu partnerības vai Vidusāzijas valstīs varētu būtiski veicināt radošās industrijas piedāvājuma ģeogrāfijas paplašināšanu.

2.1. tabula

Stratēģiskā mērķa PM2 „Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads						Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Rīgas Centrālās bibliotēkas darbības rādītāji – lasītāju skaits, tūkstošos	Rīgas Centrālā bibliotēka	68	79	77	61	61	76	↑	↑	Vērtē kontekstā ar citiem rādītājiem – internets, m/s budžeti
Mājsaimniecību izdevumi atpūtai un kultūrai vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī, %	CSP	9,7%	9,9%	8,1%	8,1%	7,5%	7,6%	↑	↓	Pieaug

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

PM3 Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība

Pakalpojumu attīstība, eksporta apjoma pieaugums, administratīvā centra funkciju nostiprināšana un tūrisma kultūras attīstība Rīgā ir prioritārā mērķa galvenie virzieni vispārējās labklājības veicināšanai.

Rīgas ekonomikas nozaru struktūrā pēdējās desmitgadēs notikušas būtiskas izmaiņas – ievērojami samazinājies rūpniecības īpatsvars un palielinājusies pakalpojumu jomas nozīme. Atsākoties ekonomiskajai izaugsmei, pilsēta izmanto iespējas pārvērtēt gan savu ilgtermiņa attīstības stratēģiju, gan arī teritorijas plānojumu, lielāku uzmanību veltot uzņēmējdarbības atbalstam un veicināšanai. Rīgai ir aktuāli kopā ar valsti pilnveidot uzņēmējdarbības vidi, atbalstīt uzņēmējdarbības infrastruktūras veidošanu un attīstību, veicināt eksportu ar dažādu instrumentu palīdzību, kā arī izmantot citu valstu pieredzi. Rīgas ekonomikas apjomi pasaules mērogā ir salīdzinoši nelieli un vispārējās labklājības veicināšanai dalība starptautiskā arēnā ir ļoti svarīga – gan piesaistot un ieinteresējot tūristus, investorus un citus interesentus Rīgai, gan piedāvājot preces un pakalpojumus ārvalstīm.

Tranzīta un loģistikas jomā pārskata gadā ir sasniegti labi rezultāti. 2013.gadā caur Rīgas ostu tika izvests vairāk kā 35 miljoni tonnu kravu un šis rādītājs joprojām ļāvis Rīgas brīvostai būt par visas Baltijas jūras reģiona (turpmāk – BJR) ostu līderi. Rīgas brīvosta 2013.gadu iesāka kā lielākā Baltijas valstu osta pēc kravu apgrozījuma un, gadam noslēdzoties, osta ir saglabājusi vadošās ostas statusu, kaut arī pārkrauto kravu apjoms salīdzinot ar 2012.gadu ir samazinājies par 1,6%.³⁶

Kopējais Rīgas ostā iebraukušo un izbraukušo pasažieru skaits pārskata gadā sasniedza 837 6651, veidojot nelielu pasažieru skaita pieaugumu – 2,8% apmērā salīdzinot ar 2012.gadu.

Gaisa satiksmes jomā kravu apgrozījums Starptautiskajā lidostā „Rīga” kopš krituma 2008.gadā joprojām turpina strauji pieaugt un 2013.gadā ir sasniedzis lidostas vēsturē vēl nepieredzētus apjomus – 53 226 tonnas. Pārskata gadā lidosta „Rīga” apkalpoja 4 793 045 pasažierus (par 0,5% vairāk nekā 2012.gadā) un veica 67 407 lidojumus (par 1,7% mazāk kā 2012.gadā).

Kā liecina CSP dati, 2013.gadā viesnīcās un citās tūrisma mītnēs Rīgā apkalpoti 971 303 ārvalstu viesi, kas ir par 15% vairāk kā 2012.gadā. Kopumā ārvalstu viesi pavadījuši viesnīcās un tūrisma mītnēs 1 953 199 diennaktis, attiecīgi viena ceļotāja vidējais uzturēšanās ilgums bija 2,01 diennakts, kas diemžēl, salīdzinot ar 2012.gadu, kurā vidējais uzturēšanās ilgums bija 2,2 diennaktis, ir samazinājies. Visvairāk

---

³⁶ Rīgas brīvostas dati

pārskata gadā pieaudzis viesu skaits no Polijas (par 36,5%), Krievijas (par 31,7%) un Lietuvas (par 25,4%) .

International Congress and Convention Association ziņojuma³⁷ dati liecina, ka pasaules reitingā Rīga ir pakāpusies no 115.vietas 2012.gadā uz 77.vietu 2013., kamēr Viļņa 49.vietā (2012.gadā – 67.vietā) un Tallina 93.vietā (2012.gadā – 54.vietā). Savukārt Eiropas reitingā Rīga pakāpusies uz 40.vietu (2012.gadā – 60.vietā), Viļņa 25.vietā (2012.gadā – 36.vietā) un Tallina 51.vietā (2012.gadā – 27.vietā).

Mērķa PM3 sasniegšanai ir izvirzīti 8 uzdevumi. Pārskata gadā mērķa sasniegšanai veiktas dažādas intensitātes aktivitātes visu uzdevumu ietvaros.

U3.1. Veidot un veicināt ārējos sakarus

Pārskata gadā RP aktīvi piedalījās starptautiskajos sadarbības tīklos un starptautiskajās organizācijās, sadarbojās ar Rīgas sadraudzības pilsētām un veica dažādas aktivitātes ārējo sakaru paplašināšanā.

RD Ārlietu pārvalde 2013.gadā kopumā organizēja 170 ārvalstu komandējumus un nodrošināja 33 ārvalstu oficiālajām delegācijām vai darbinieku grupām oficiālās uzņemšanas RD, sniedza atbalstu 10 starptautiskiem pasākumiem Rīgā, veicināja 51 sadarbību ar Rīgas sadraudzības un sadarbības pilsētām, kā arī sadarbojas ar 19 starptautiskām organizācijām/institūcijām.

RP aktīvi iesaistījies EUROCITIES³⁸ sociālo lietu un kultūras foruma darbā. Pārskata gadā notika divas sociālo lietu foruma sanāksmes: aprīlī Katovicē (Polija), kas bija veltīta sociālās iekļaušanas programmu teritoriālajiem aspektiem, pilsoniskās sabiedrības un demokrātijas veicināšanai apkaimēs, un sadarbībai ar iedzīvotājiem. Oktobrī Belfāstā (Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste) bija veltīta sociālās inovācijas jautājumiem, sadarbības aspektam pašvaldību darbībā un sociālajām investīcijām apkaimēs. Kultūras foruma tikšanās notika martā Florencē (Itālija), kuras laikā tika akcentēta viena no foruma prioritārajām tēmām „Kultūra un inovācijas”, apskatīti sociālās inovācijas piemēri, iedzīvotāju iesaistīšana kultūras procesā, inovatīva pieeja kultūras mantojuma saglabāšanā, jaunas auditorijas piepulcēšana literārajam un mūzikas mantojumam, izmantojot jaunās tehnoloģijas, piemēram, globālās pozicionēšanas sistēmas (turpmāk – GPS).

RP jau vairāk kā 10 gadus atbalsta skolēnu dalību starptautiskajos pasākumos. Tika parakstīta vienošanās ar 30 sadraudzības pilsētām un sadarbība notika ar 21 pilsētu.

---

³⁷ www.iccaworld.com

³⁸ Starptautiskais Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkls „EUROCITIES” izveidots 1986.gadā un pašreiz apvieno 140 pilsētas no vairāk nekā 30 Eiropas valstīm. Rīga šajā tīklā darbojas kopš 2002.gada. „EUROCITIES” ir organizācija, kurā dalībpilsētas var apmainīties zināšanām, idejām, iepazīstināt ar savu pieredzi, analizēt kopīgās problēmas un attīstīt inovatīvus risinājumus. Pašlaik šīs organizācijas ietvaros darbojas seši pastāvīgie forumi: kultūras, ekonomiskās attīstības, vides, zināšanu sabiedrības, mobilitātes un sociālo lietu forums.

Izglītības, kultūras un sporta jomā kopumā atbalstīti un ir notikuši 105 starptautiski pasākumi, no kuriem 41 pasākums bija vispārīzglītojošo skolu un pirmsskolu, 28 – interešu izglītības iestāžu, 17 – sporta izglītības iestāžu, 18 mākslas un mūzikas skolu pasākumi un viens Rīgas – Maskavas jauniešu un jaunatnes darbinieku pieredzes apmaiņas pasākums.

U3.2. Veicināt tranzīta un loģistikas attīstību

Uzdevuma ietvaros pārskata gadā pabeigta Krišjāņa Valdemāra un Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgla rekonstrukcija un Vienības gatves no Kaplavas ielas līdz Ozolciema ielai rekonstrukcija. Ir pabeigta Dienvidu tilta 3.kārtas (Zemgales virziena maģistrālā transporta mezgla) būvniecība un uzsākta Kārļa Ulmaņa gatves un Starptautiskās lidostas „Rīga” pievedceļa (P133) šķērsojuma rekonstrukcija (no Lielirbes ielas līdz Šampētera ielai un no Grenču ielas līdz Gramzdas ielai).

Skiču projekta izstrāde veikta Laivinieku ielas no Jaunciema gatves līdz Mangaļsalai, ieskaitot tiltu pār Audupi un satiksmes pārvada pār dzelzceļa līniju Rīga-Skulte izbūvei. Veikta arī satiksmes pārvada pāri dzelzceļa sliežu ceļiem Rīga-Skulte ar pievedceļiem 1.kārtas projekta pārskatīšana un koriģēšana un Rīgas brīvdamai adaptētu priekšlikumu izstrāde par ostas teritorijas plānošanas risinājumiem, kas īstenojami ar teritorijas plānošanas instrumentiem.

2013.gadā veikti projekta „Rīgas Ziemeļu transporta koridora būvniecības ieceres realizācija” sagatavošanas un priekšizpētes darbi ar mērķi atslogot no transporta radītās slodzes Rīgas centru, uzlabot vides stāvokli pilsētas centrā un pilsētvides kvalitāti kopumā. 2013.gada nogalē projekta īstenošanai piešķirts līdzfinansējums TEN-T atbalsta programmas ietvaros.

U3.3. Veicināt tūrisma attīstību

Pārskata gadā RP veica plašas aktivitātes tūrisma attīstības veicināšanā dažādās formās – gan organizējot pasākumus un atbalstot reklāmas kampaņas, gan sadarbojoties ar RTAB, tūrisma operatoriem un aģentūrām informācijas izplatīšanā, publikāciju izplatīšanā ārvalstu laikrakstos, kā arī piedaloties dažādās starptautiskās tūrisma izstādēs.

Kultūras pasākumi, svētki un festivāli ir galvenie kultūras tūrisma galamērķi Rīgā. 2013.gadā tika nodrukātas un tūrisma operatoriem angļu un krievu valodā piedāvātas reklāmas lapiņas „Lielākie pasākumi Rīgā”, informējot par LR Neatkarības atjaunošanas dienas pasākumiem 4.maijā, Jāņu svinēšanu Rīgā, Rīgas svētkiem, vides objektu festivālu „Ziemassvētku egļu ceļš”, kā arī Ziemassvētku un Jaunā gada sagaidīšanas pasākumiem Rīgā. Informācija tika publiskota arī RTAB tīmekļa vietnē liveriga.com. Tāpat jau trešo gadu pēc kārtas latviešu un angļu valodā tika izstrādāts un tūristu auditorijai izplatīts plaši pieprasītais izdevums „Festivāli Rīgā”.

Viens no apmeklētākajiem pasākumiem bija starptautiskā buru kuģu un jahtu regate „The Tall Ships Races 2013”, kuras laikā Rīgā ieradās vairāk nekā 100 burinieki un jahtas no 17 pasaules valstīm. Pasākumus kopumā apmeklēja 1,5 miljoni cilvēku.

Pārskata gadā norisinājās 6. Starptautiskais Tūrisma filmu festivāls „Tourfilm Riga 2013”, kas notiek kopš 2008. gada un ir vienīgais šāda veida pasākums Baltijas valstīs.

Tika popularizēti Rīgas kultūrvēsturiskie pieminekļi un ēkas, tā ietvaros izdota akadēmiķa A. Caunes grāmata „Rīgas Latgales priekšpilsēta pirms 100 gadiem”. Ierīkota muzeja ekspozīcija jaunajā koku ēku renovācijas centrā „Koka Rīga” (Krāsotāju ielā 12) ERAF projekta „Grīziņkalna kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma potenciāla stiprināšana” ietvaros.

2013. gadā sadarbībā ar Pavāru klubu un citiem Rīgas labākajiem restorāniem un pavāriem tika turpināta Rīgas kā Baltijas gastronomijas galvaspilsētas popularizēšana projekta „Gaumīgi garšīgā galvaspilsēta Rīga” ietvaros. Tika organizētas 4 Rīgas Restorānu nedēļas – pavasara, vasaras, rudens un ziemas, kurās piedalījās 30 Rīgas labākie restorāni. Kopumā 2013. gadā Rīgas Restorānu nedēļas apmeklēja vairāk nekā 10 000 Rīgas pilsētas viesu.

2013. gadā trīs Rīgas Tūrisma informācijas centrus ir apmeklējuši 242 996 cilvēki, kas ir par 7% vairāk kā 2012. gadā. Lielākais pieaugums vērojams periodā no maija līdz jūlijam un decembrī. Lielākā daļa apmeklētāju bijuši no Krievijas un NVS (Neatkarīgo Valstu Sadraudzības) valstīm, Vācijas, Spānijas, Portugāles, Francijas, Somijas, Itālijas, Lielbritānijas, Zviedrijas un Latvijas.

Norisinājās aktīvs darbs ar ārvalstu medijiem un tūroperatoriem, kopumā apkalpojot vairāk kā 500 ārvalstu mediju un tūroperatoru vizītes vairāk kā no 22 valstīm. No tiem ievērojamākie: ELLE (Krievija), PBK Travel (Krievija), Flair (Beļģija), ICON (Baltkrievija), Ryanair (Lielbritānija), Reisemagazin (Austrija), First Class Magazine (Zviedrija), NATIONAL TV of Ukraine (Ukraina), Bild der Frau (Vācija), Marie Claire (Krievija) u.c.

Pārskata gadā drukāto informatīvo materiālu tirāžas sasniegušas jaunu rekordu – nodrukāti 778 600 dažādi bukleti, kartes un citi materiāli pilsētas viesiem. Populārākais no visiem materiāliem bija informatīvais buklets par regati „The Tall Ships Races 2013”, otrajā vietā – Rīgas pilsētas kartes.

Pārskata gadā turpinājās ES līdzfinansētā projekta „ONE BSR” (BJR transnacionālās sadarbības programma) ieviešana ar mērķi stiprināt un popularizēt BJR identitāti, lielākās BJR pilsētas un galvaspilsētas kā ekonomiskās attīstības centrus un demonstrēt starptautiskās sadarbības potenciālu reģionā.

U3.4. Veicināt degradēto objektu un teritoriju sakārtošanu tūristu iecienītās vietās

Uzdevuma ietvaros RP 2013. gadā piedalījās vidi degradējošu ēku, sabrukušu un cilvēku drošību apdraudošu būvju klasificēšanas un prioritāšu noteikšanā. Atbilstoši

kompetencei tika nodrošināta operatīva plānošanas un arhitektūras uzdevumu vai būves nojaukšanas uzdevumu sagatavošana ēku (būvju) sakārtošanai vai nojaukšanai nepieciešamo būvprojektu izstrādei.

2013.gadā projekta „Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielu kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija” ietvaros noslēdzās būvdarbi Spīķeru kvartālā un Daugavas krastmalā no Dzelzceļa tilta līdz Salu tiltam, tai skaitā izveidota labiekārtota Spīķeru kvartāla teritorija, renovēta un rekonstruēta Daugavas krastmala, nodrošinot drošu un ērtu piekļuvi un izveidojot gājēju un riteņbraucēju celiņus (paveikto skatīt arī pie uzdevuma *U4.4. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas un objektus pilsētā*).

U3.5. Veicināt pozitīvu Rīgas atpazīstamību starptautiskos tirgos

Veicinot pozitīvu Rīgas atpazīstamību starptautiskajos tirgos, RP kā katru gadu piedalījās tradicionālajā Hanzas izstādē – gadatirgū, kurā tika prezentētas tūrisma iespējas pilsētā, akcentējot Rīgas lielākos pasākumus un notikumus, īpaši informējot par starptautiskās burukuģu regates „The Tall Ships Races 2013” pasākumiem un Rīgu kā 2014.gada EKG.

Tāpat tika nodrošināta Rīgas pārstāvju dalība starptautiskajā investīciju un nekustamo īpašumu izstādē „MIPIM 2013” (paveikto skatīt arī pie uzdevuma *U8.4. Veicināt investīciju piesaisti*).

Pārskata gadā Rīgā notika Eiropas Skolēnu mācību uzņēmumu gadatirgus, kuru organizēja Junior Achievement – Young Enterprise Latvija. Starptautiskais pasākums radīja lielisku iespēju Rīgai sevi parādīt kā pievilcīgu galamērķi tūristiem, uzņēmējiem un potenciālajiem investoriem. Pasākuma ietvaros notika starptautiska konference, skolotāju kontaktu apmaiņas veicinošs pasākums un RD Signature Award balvas pasniegšana. Skolēnu mācību uzņēmumu gadatirgu vērtēja žūrija, kuras sastāvā bija vairāki lielo uzņēmumu vadītāji un RD pārstāvis.

Lai popularizētu Rīgu kā konferenču, kongresu un korporatīvu pasākumu galamērķi, 2010.gadā tika izveidots MEET RĪGA zīmols. 2013.gadā MEET RĪGA ar savu stendu piedalījās starptautiskajās nozares izstādēs: IMEX 2013 (Frankfurte, Vācija), ICCA 52. kongresā (Šanhaja, Ķīna), EIBTM 2013 (Barselona, Spānija), EDTNA/ERCA konference (Malmo, Zviedrija). Sadarbībā ar Rīgas Brīvostas pārvaldi un Rīgas pasažieru termināli notikusi dalība nozares izstādēs: Cruise Shipping Miami 2013 (Maiami, ASV) un Seatrade Europe Cruise&River Cruise Convention 2013 (Hamburga, Vācija).

U3.6. Organizēt Rīgas uzņēmēju ārvalstu kontaktu kvalitatīvu un kvantitatīvu paplašināšanos

Rīgas uzņēmēju ārvalstu kontaktu paplašināšanās notiek piedaloties starptautiskajās izstādēs, konferencēs un projektos. Starptautiskajā nekustamo īpašumu izstādē „MIPIM 2013” Francijas pilsētā Kannās kopā ar RP piedalījās arī nekustamo īpašumu attīstītājas firmas.

U3.7. Veicināt starptautisku organizāciju un uzņēmējdarbību reģionālo pārstāvniecību izvietojumu Rīgā

Darbības šī uzdevuma ietvaros ir saistītas ar pārskata gadā veiktajām aktivitātēm U3.6. *Organizēt Rīgas uzņēmēju ārvalstu kontaktu kvalitatīvu un kvantitatīvu paplašināšanos* uzdevuma ietvaros.

U3.8. Atbalstīt publiskās diplomātijas pasākumus Rīgas popularizēšanai

Uzdevuma ietvaros notika ANO (Apvienoto Nāciju Organizācija) ģenerāļsekretāra Bana Kimuna vizītes Mežaparkā organizēšana, kuras laikā ģenerāļsekretārs apskatīja „Mežaparka” Lielo estrādi, apmeklēja Latvijas meža un kokrūpniecības nozares izstādi „Iepazīsties – koks!” un noklausījās prezentāciju par Latvijas meža nozari, tās ilgtspējību un vietu globālajā pasaulē. Vizītes laikā augsto viesi pavadīja Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, zemkopības ministre Laimdota Straujuma, Zemkopības ministrijas Meža departamenta direktors Arvīds Ozols, Latvijas Kokrūpniecības federācijas izpilddirektors Kristaps Klauss un SIA „Rīgas meži” pārstāvji.

Festivāla „Zelta maska” prezidents Georgijs Taratorkins piedalījās festivāla „Zelta maska Latvija” dalībnieku koku stādīšanas pasākumā Kronvalda parkā.

Pie mērķa PM3 un tam pakārtoto uzdevumu īstenošanas 2013.gadā darbojās IKSD, PAD, SD, RPB, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Ārlietu pārvalde, Sabiedrisko attiecību nodaļa, RTAB un SIA „Rīgas meži”.

Budžets

Pilsētas reprezentācijas pasākumu izdevumi pārsvarā ir integrēti RD iestāžu un institūciju budžetos. Lielajiem projektiem līdzekļi tika piesaistīti arī no ES fondiem.

Secinājumi

Uzkrāto ĀTI apjomi ik gadu Rīgā turpina palielināties. Pēdējo piecu gadu laikā no 2008. līdz 2013.gadam ĀTI ir palielinājušās vairāk kā divas reizes un sasniedza 3,88 miljardus Ls, kas ir 80% no kopējām ĀTI Latvijā. Īpaši liela interese Rīgā joprojām ir par pakalpojumu centru izvietojumu, jo tirgū ir pieejamas augstas A klases biroju telpas ar pasaules līmeņa platjoslas interneta pakalpojumiem.

ĀTI pieaugums, koncerna „Latvijas dzelzceļš”, Rīgas brīvdostas un Starptautiskās lidostas „Rīga” un citu nozaru pozitīvie finanšu izaugsmes rādītāji pārskata periodā palielināja RP budžeta ieņēmumu bāzi.

Rīga ir starptautiska mēroga kultūras pasākumu norises vieta ar iespēju piesaistīt lielu skaitu tūristu.

Nozares eksperta viedoklis

Elīna Egle, SIA „Baltic Id” valdes priekšsēdētāja

Investīcijas dažādos ar tūrisma veicināšanu saistītos pasākumos norāda uz ciešu sasaisti starp pilsētas potenciālu piesaistīt ĀTI un tūrisma attīstību – nozares uzņēmumu iespējām pelnīt.

Tranzīta, loģistikas un tūrisma potenciāls vēl nav izsmelts, tāpēc tā veicināšanas nolūkos nepieciešams sniegt atbalstu industriālo pieslēgumu un teritoriju attīstībai, kas paredzētas pakalpojumu sniegšanai tranzīta, loģistikas un tūrisma veicināšanai. Vēlams izstrādāt projektu piedāvājumus liela apjoma investīciju piesaistei šajos sektoros, kas savukārt radīs arī labi apmaksātas darba vietas un produktus ar augstu pievienoto vērtību. Tāpat ieteicams aprobēt, pilnveidot modeli un attīstīt klasterus, pilnas ķēdes ražošanas un jaunu produktu grupu ar augstāku pievienoto vērtību attīstībai šajos sektoros pilsētā.

3.1. tabula

Stratēģiskā mērķa PM3 „Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijas NACE 1.1. red. I sekcijas „Transports, glabāšana un sakari” īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā Rīgā, %	CSP	2005	2006	2007	2008	2009*	2010*	2011*	↓	↑	Pieaug
		14	12,9	10,6	11,3	12,2	13,5	12,8			
ĀTI (atlikumi perioda beigās), milj. Ls	Lursoft	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		1434,8	1642,6	2570,2	3031,7	3167,1	3530,0	3877,9			
Nosūtītās kravas Rīgas ostā, tūkst. t	Rīgas brīvosta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↑	Pieaug
		22 559	26 430	27 327	27 332	29 807	31 039	30 613			
Saņemtās kravas Rīgas ostā, tūkst. t	Rīgas brīvosta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↑	Pieaug
		3 374	3 136	2 397	3 144	4 247	5 013	4854			
Saņemtās un nosūtītās kravas lidostā „Rīga”, tūkst. t	Starptautiskā lidosta „Rīga”	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		8130	7668	9433	12294	12602	32953	53223			
Tūrisma mītnēs apkalpoto cilvēku skaits	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		825 419	869 975	689 330	779 852	943 671	971 728	1 112 990			
Ar pasažieru kruīzu kuģiem un prāmjiem iebraukušo pasažieru skaits Rīgas ostā	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		218 261	246 634	340 931	377 836	416 000	444 765	448 897			

Ar pasažieru kuģiem un prāmjiem izbraukušo pasažieru skaits no Rīgas ostas	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		223 653	256 960	350 305	386 165	423 712	370 261	388 768			
Starptautiskajā lidostā „Rīga” iebraukušo pasažieru skaits (tūkst.)	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		1578	1839	2013	2315	2543	2380	2394			
No Starptautiskās lidostas „Rīga” izbraukušo pasažieru skaits (tūkst.)	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		1583	1852	2052	2349	2563	2382	2396			
Tiešo regulāro reisu galapunktu skaits no Rīgas lidostas (kopā)	Starptautiskā lidosta „Rīga”	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	↑	↑	Pieaug
		66	70	81	79	65	81	83			
Pilsētas kredītreitings	Standard & Poor's	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Paaugstinās, nav zemāks kā Latvijā
		BBB /Stable/A3	BBB- /Negative/A3	BB/Negative/B	BB/Stable/B	BB+/Stable/B	BBB/Positive/A2	BBB/Positive/A2			
	Moody's	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Paaugstinās, nav zemāks kā Latvijā
		A2 Stable	A3 Negative	Baa3/ Negative	Baa3/ Stable	Baa3/ Stable	Baa3/ Stable	Baa3/ Positive			

Tendence	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

*Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas NACE 2.red. H sadaļas „Transports un uzglabāšana” īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā Rīgā, %

PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm

Veidojot iedzīvotājiem draudzīgu dzīvojamo apkaimi, ir būtiska teritorijas līdzsvarota izmantošana. Iedzīvotāju apmierinātībai ar savas dzīvojamās apkaimes vidi ir izšķiroša loma.

Rīgas pilsēta teritoriāli ir sadalīta 58 apkaimēs. Katru no tām raksturo piemērota lieluma apdzīvota vide ar savu apkalpi, identitāti un raksturu, kas izriet no apbūves veida, fiziskajām robežām, ainavas un iedzīvotāju kopības izjūtas. Līdzīgi kā iepriekšējā pārskata periodā, arī 2013.gadā pieauga apkaimju nozīme pilsētas vienmērīgai un līdzsvarotai attīstībai. Apkaimju identitātes izcelšana jau īstenotu un vēl tikai uzsāktu projektu veidā, īpaši publiskajā ārtelpā, radījusi vairākus estētiskus uzlabojumus pilsētvidē.

Apkaimes jēdzienu papildinoša un tajās notiekošo sociāli-ekonomisko aktivitāšu raksturojoša vienība ir radošie kvartāli, kas ir svarīgi Rīgas laikmetīgās identitātes stūrakmeņi un veido būtisku apkaimju lokālpatriotisma dimensiju, un, stimulējot to attīstību un ģeogrāfisko izplatību, veicina vietējās, unikālās kultūras, uzņēmējdarbības un dzīvesveida attīstību, kā arī dažādo un paaugstina pilsētas ainavisko vērtību. Kalnciema ielas kvartāls, Andrejsala, Spīķeri, Valsts elektrotehniskās fabrikas rūpnīcas teritorija, Tērbatas, Blaumaņa, Lāčplēša un Krišjāņa Barona ielas atsevišķi posmi, Baznīcas ielas apkārtnē ap Veco Ģertrūdes baznīcu, Miera ielas republika un Berga bazārs³⁹ ir dažādu apkaimju vitālās daļas (apkaimju apakšcentri), kas ar tajās notiekošajām aktivitātēm pierādījušas sevi kā radošus kvartālus.

Neatņemama radošo kvartālu aktīvākā daļa ir velokultūra/velokustība. Pārskata periodā riteņbraucēju skaits pieaudzis par 24%.⁴⁰ Atsaucoties uz veloaktīvistu iniciatīvu un velo kā kvalitatīvas pilsētvides atbalsta simbolu, 2013.gadā izteikta un uzsākta realizēt ideja par Rīgas velo programmas izstrādes darba grupas izveidi. Darba grupa piedāvās konkrētus risinājumus velosatiksmes un veloinformācijas sistēmas attīstībā un integrācijā kopējā Rīgas pilsētas transporta infrastruktūrā. Rīgas velo programma ietvers ne tikai centru, bet visu pilsētu, iezīmējot prioritātes arī savienojumiem ar apkaimēm un mikrorajoniem, piemēram, Purvciemu, kur dzīvo lielais vairums galvaspilsētas iedzīvotāju.

Pārskata periodā turpināja darboties tīmekļa vietne www.apkaimes.lv, informējot par apkaimju attīstības iespējām un aktuālajiem pasākumiem apkaimēs, iedzīvotāju līdzdalības un iesaisties iespējām, kā arī pašvaldības NVO lomu apkaimju stiprināšanas

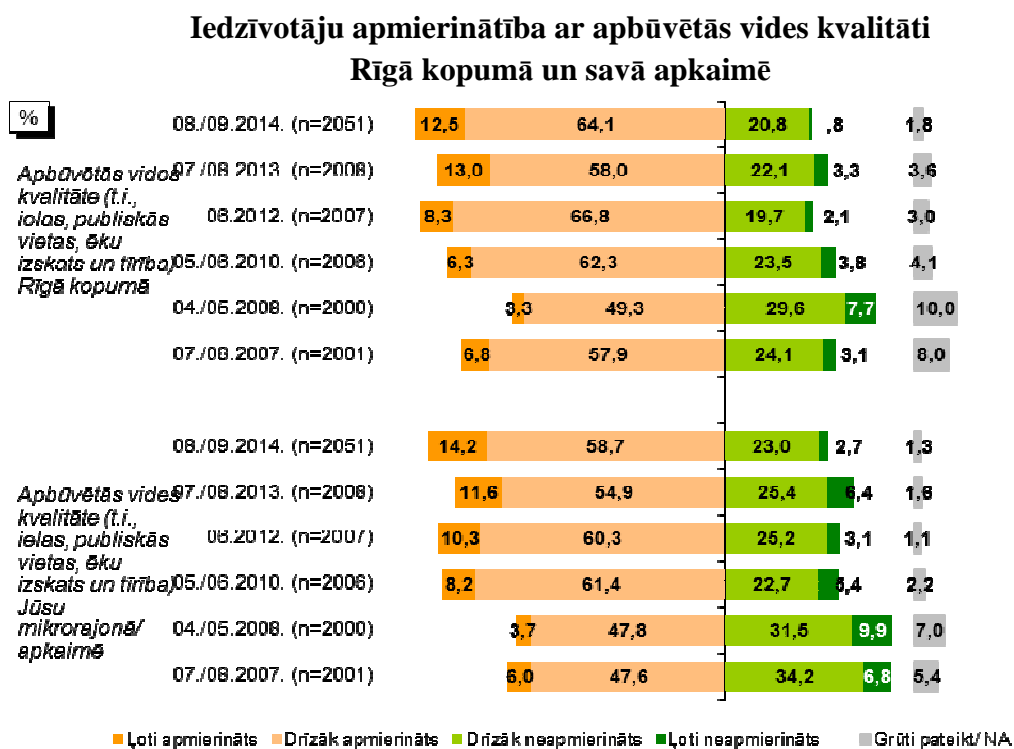
³⁹ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam Pašreizējās situācijas raksturojums

⁴⁰ <http://www.lvportals.lv/viedokli/262572-toms-kokins-labak-leni-braukt-neka-atrī-stavet/>

procesā. Tīmekļa vietnē pieejami detalizēti dati par katru pilsētas apkaimi, piemēram, to platība, sabiedriskais transports, vispārējās izglītības iestādes un kultūras iestādes.

2014.gada aptaujas⁴¹ dati liecina, ka vairākums Rīgas iedzīvotāju ir apmierināti gan ar apbūvētās vides kvalitāti galvaspilsētā kopumā, gan arī savā mikrorajonā/ apkaimē (attiecīgi – 76,6% un 72,9%). Tai pat laikā katrs ceturtais rīdzinieks paudis arī negatīvus vērtējumus šajos aspektos. Kopumā gan novērojams, ka pēdējo četru gadu laikā vērtējumi pakāpeniski uzlabojušies (4.1.attēls).

4.1.attēls

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Salīdzinot vidējos vērtējumus par apbūvētās vides kvalitāti savā apkaimē, var secināt, ka apmierinātāki ir Dreiliņu, Imantas, Ķengaraga, Mežaparka, Šķirotavas un Teikas iedzīvotāji, savukārt negatīvāku vērtējumu snieguši Maskavas forštates, Dārziņu, Torņakalna un Šampētera iedzīvotāji.

Lai novērtētu, cik lielā mērā Rīgas iedzīvotāji ir iesaistījušies savas dzīvesvietas – savas apkaimes dzīvē, 2014.gada aptaujā respondentiem lūdza atzīmēt, vai dažādas

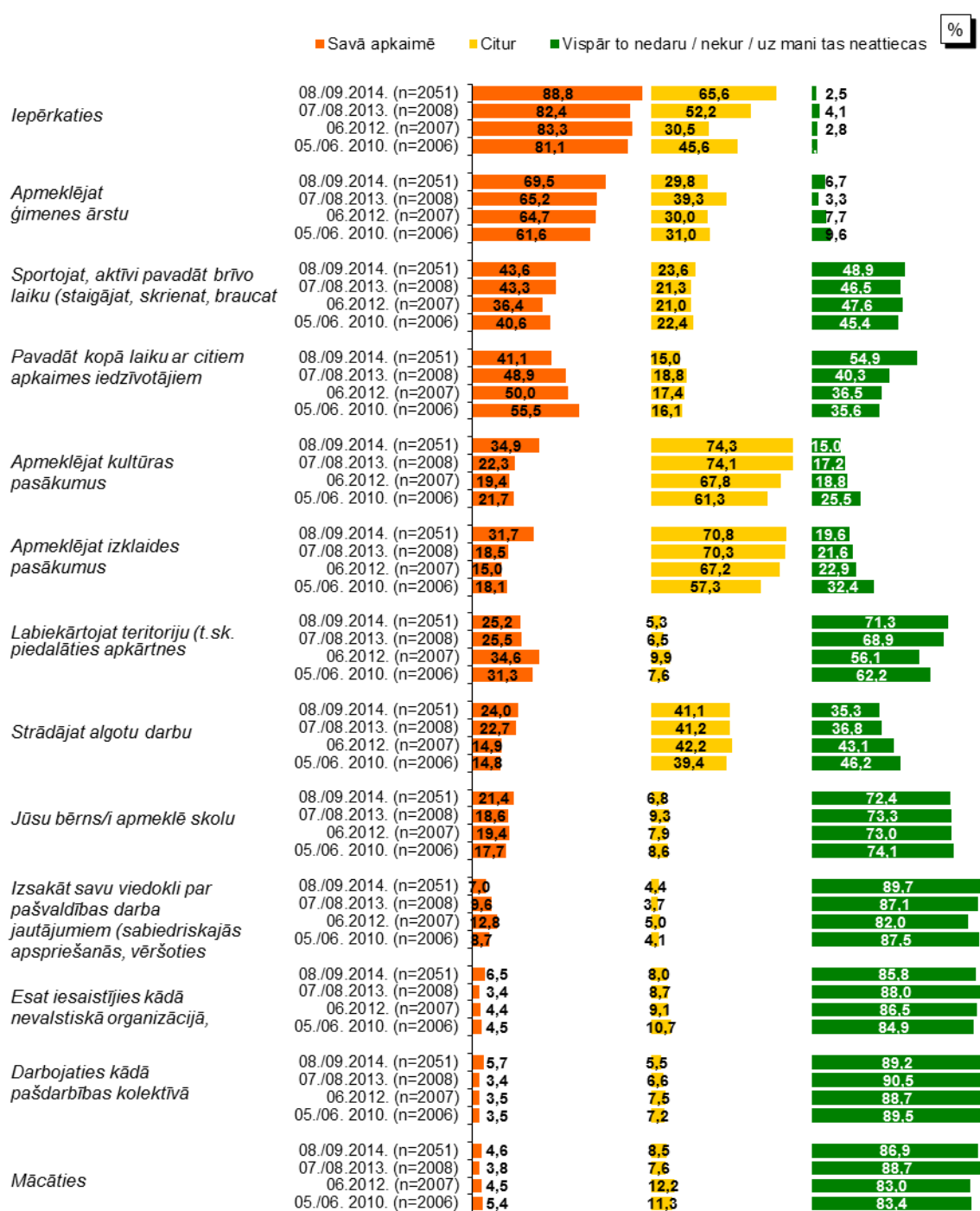
⁴¹Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

aktivitātes (piemēram, iepirkšanās, izglītošanās, strādāšana, izklaidēšanās u.c.) viņi veic savā apkaimē, citur, vai arī to nedara vispār.

Aptaujas dati liecina, ka šobrīd apkaimes iedzīvotājiem galvenokārt ir dzīvesvietas un iepirkšanās vietas, bet mazāk sociālo un brīvā laika aktivitāšu vietas. 88,8% iedzīvotāju iepērkas savā apkaimē, 69,5% apmeklē ģimenes ārstu, bet tikai 43,6% sporto un aktīvi pavada brīvo laiku, tikai 41,1% pavada laiku kopā ar citiem apkaimes iedzīvotājiem. Savā apkaimē kultūras pasākumus apmeklē aptuveni katrs trešais rīdzinieks, kamēr ārpus savas apkaimes to dara 74,3%. Arī uz darbu biežāk iedzīvotāji dodas ārpus savas apkaimes.

Kultūras un izklaides pasākumu apmeklēšana savā apkaimē šogad gan būtiski pieaugusi (par ne mazāk kā 10%), ko iespējams saistīt ar plašo kultūras pasākumu programmu apkaimēs Rīgas kā EKG ietvaros. Tai pat laikā pēdējo četru gadu laikā no 55,5% līdz 41,1% samazinājies to iedzīvotāju īpatsvars, kuri pavada laiku kopā ar citiem apkaimes iedzīvotājiem, un no 31,3% līdz 25,2% – to īpatsvars, kuri piedalās apkārtnes sakopšanas pasākumos savā apkaimē (4.2.attēls).

Iesaiste apkaimēs dzīvē

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm ietvaros izvirzīti 8 uzdevumi. Pārskata gadā aktivitātes netika veiktas uzdevuma U4.2. Nodrošināt kvalitatīvu

apkaimju sasniedzamību no un uz pilsētas centru un pietiekamu, kvalitatīvu ielu tīklu ietvaros. Jāatzīmē, ka minētais uzdevums ir cieši saistīts ar mērķa M9 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta uzdevumiem U9.1. Pilnveidot transporta sistēmu un uzlabot satiksmes drošību un U9.2. Attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru. Tāpat kā 2012.gada pārskata periodā, arī 2013.gadā aktivitātes netika veiktas uzdevuma U4.6. Nodrošināt pilsētas teritorijas ar nepieciešamajiem inženiertīkliem ietvaros.

U4.1. Attīstīt esošajam pilsētas centram pakārtotus apkaimju apakšcentrus

Pārskata gadā uzdevuma ietvaros tika veikts Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam realizācijas izvērtējums un Līvu laukuma un tā tuvākās apkārtnes turpmākās attīstības alternatīvo scenāriju analīze. Teritorijas attīstības dokumentu ekonomiskās atdeves vērtējuma metodoloģijas izstrādes uzsākšanai konsultācijas sniedza eksperti.

U4.3. Tuvināt pašvaldības pakalpojumus dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm)

Apmeklētāju pieņemšanas centri (turpmāk – APC) visās RP administratīvi teritoriālajās vienībās (sešās vietās) turpināja sniegt esošos pakalpojumus, tajā skaitā 6 kā pakalpojumu turētājs un 37 kā pakalpojumu sniedzējs. Pārskata gadā APC papildus uzsāka vairākas aktivitātes, kas pašvaldības pakalpojumus tuvina apkaimēm. Divas reizes nedēļā APC teritoriālajā atrašanās vietā Rīgas klientu centrā Brīvības ielā 49/53 tiek sniegtas juridiskās konsultācijas.

Tika nodrošināta apmeklētāju pieņemšana Rīgas pašvaldības policijas teritoriālajās pārvaldēs. Iedzīvotāju norēķinu veikšanas atvieglošanai saglabāta iespēja lielveikalu tīkla „Maxima” kasēs veikt norēķinus par komunālajiem pakalpojumiem.

U4.4. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas un objektus pilsētā

Rīgas centra pilsētvides kvalitātes un pieejamības uzlabošanā nozīmīgs ir 2013.gada 1.augustā svinīgi atklātais Spīķeru kvartāls un Daugavas labā krasta promenāde posmā no Dzelzeļa līdz Salu tiltam. Pārskata gada vasarā noslēgušies Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielas kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija, kā rezultātā Rīgas pilsētā ir papildu iespējas un vieta rīkot dažāda veida kultūras un izklaides pasākumus, izmantot Daugavas krastmalu rīdžinieku un pilsētas viesu atpūtai, kā arī nodrošināta teritorijas pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Teritorijas sakārtošanas ietvaros nojauktas trīs ēkas, 43 nolietotās garāžas, izveidots bērnu rotaļlaukums, uzstādīti 75 soliņi, uzstādīti puķu podi, iestādīti vairāki simti koku, krūmu un ziedu stādu un citi labiekārtošanas darbi, kā arī izbūvēts veloceliņš.

2013.gada novembrī tika izsludināts iepirkuma konkurss par Grīziņkalna parka un Ziedoņdārza revitalizācijas tehnisko projektu izstrādi, autoruzraudzību un būvdarbiem. Pamatojoties uz Rīgas pilsētas attīstības plānu, iepirkuma vispārējais mērķis ir sakopt vidi Rīgas pilsētā, jo minētie parki apmierina tuvāko kvartālu iedzīvotāju prasības pēc rekreācijas, bet šobrīd ir zaudējuši savu apkaimes sabiedrisko nozīmi, jo izskatās

pamesti un nepievilcīgi – pāraugušie koki, novecojušās mazās arhitektūras formas nerada vēlmi ilgstoši uzturēties šajās vietās. Projektiem paredzēts ERAF līdzfinansējums.

RP kompetento iestāžu sekmīgas sadarbības rezultātā līdz 2013.gada septembrim Rīgā sakārtoti jau 54 grausti. ĪD speciālistu veidotajā graustu reģistrā līdz Pārskata gada septembrim iekļauta 471 ēka⁴².

Uzdevuma ietvaros veikti nesankcionēto sadzīves atkritumu izgāztuvju likvidēšanas darbi Spilves ielā b/n, Dunalkas ielā b/n, Siguldas prospektā 8 un Inčukalna ielā pie Otriem Meža kapiem.

Ikvienas apkaimes un pilsētvides estētisko kvalitāti kopumā samazina grausti, kas turklāt nereti apdraud arī cilvēku drošību. Lai to novērstu, pārskata gadā izstrādāts un apstiprināts ziņojums „Par graustiem Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā”, kurā atspoguļota informācija par veiktajām un plānotajām darbībām graustu sakārtošanas jautājumos.

U4.5. Uzlabot apkaimju estētisko un pilsētvides kvalitāti

Lai uzlabotu pilsētvides kvalitāti un nodrošinātu valsts teritorijā noteiktās vienotās adresācijas sistēmas realizēšanu, pilsētas teritorijā uzlabotu orientēšanās iespējas, kā arī nodrošinātu efektīvāku operatīvo dienestu darbu un pilsētā esošo objektu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem, pārskata gadā tika pieņemti RD 2013.gada 22.oktobra saistošie noteikumi Nr.62 „Par ielu un laukumu nosaukuma zīmju, ēku, telpu grupu numura zīmju un virziena rādītāju uz infrastruktūras, kultūras vai tūrisma objektiem izvietojuma kārtību Rīgas pilsētā”.

Pārskata gadā veikti ielu apgaismojuma remontdarbi Dārziņos, izgaismota arī Daugavas jaunizveidotā – pagarinātā promenāde, kas padara to par pievilcīgu un pieejamu atpūtas vietu arī vakaros. Tika uzstādīti ielu un objektu nosaukumu norādes stabi (48 stabi, 62 norādes Dārziņu apkaimē un 6 ielu nosaukumu norādes zīmes Rīgas Kurzemes rajona un Zemgales priekšpilsētas administratīvajā teritorijā).

Savukārt, lai pilsētvidē sakārtotu orientēšanās iespējas un adresāciju, ir izstrādāti „Rīgas vietvārdu un pilsētvides objektu nosaukumu piešķiršanas ieteikumi”, no kuriem, ievērojot vienotus kritērijus, būs iespējams līdzsvarot vēsturiskās kultūrvides mantojumu ar ilgtspējīgu pilsētas ielu infrastruktūras izmantošanu un identificēšanu.

Gādājot par mazo rīdzinieku attīstības iespējām un drošu rotaļu vidi, 2013.gadā demontēti nolietoto rotaļu elementi un salaboti vai atjaunoti rotaļu elementi esošajos rotaļu laukumos, kopumā 83 vietās pilsētā.

Pašvaldības budžetā piešķirto līdzekļu apjomā ir veikta vidi degradējošo objektu (bezsaimnieka reklāmas konstrukciju) demontāža no pašvaldībai piederošas,

---

⁴² www.nra.lv

piekrītošas vai tās rīcībā esošas zemes. Apkaimju estētiskā un pilsētvides kvalitāte uzlabota, demontējot ainavu bojājošas ēkas Tilta ielā 11, Airu ielā 117a un 119b, Ropažu ielā 92 – kopumā 16 ēkas. Pārskata periodā veikti arī 25 pašvaldībai piederošo/piekrītošo būvju demontāžas darbi, un pēc pašvaldības norādījumiem – 55 privātpersonām piederošo būvju demontāžu darbi. Kopumā deviņas būves demontētas Kristapa ielas un Āgenskalna ielas teritorijā, Beberbeķu ielā bez numura (turpmāk – b/n), Dzintara ielā b/n, Ķemmdziju ielā 9, Apūzes ielā 37, Flotes ielā b/n, Rostokas ielā b/n, Mežotnes ielā b/n. Veikti bijušās Hāmaņa muižas dzīvojamās ēkas Slokas ielā 41a konservācijas darbi.

RVC pārskata periodā tika uzstādīti 9 afišu stabi un ārpus RVC – 13 afišu stabi, kas ir nozīmīgi Rīgas kultūrvēsturiskās vides ārtelpas objekti, jo informē iedzīvotājus un viesus par aktualitātēm pilsētā.

2013.gadā tika uzbūvēta viena jauna sabiedriskā tualete Abrenes ielā b/n (Skrundu iela). Sabiedrisko tualetu fasāžu krāsošanas darbi norisinājās Pērnavas ielā 31, Ernestīnes ielā 21a un Embūtes ielā 15. Tāpat tika veikti arī bruģēšanas darbi pie sabiedriskajām tualetēm Rīgas Tehniskās universitātes pagalmā un Līvu laukumā. Ziedoņdārza parkā uz 5 mēnešiem un Līvu laukumā no maija līdz decembrim tualetes tika sezonāli nomātas.

Uzdevuma ietvaros tika veiktas arī tādas aktivitātes kā iekškvartālu piebraucamo ceļu un koplietošanas ceļu un teritoriju remonta darbi 38 objektos, asfaltbetona seguma iekškvartālu ceļu bedrīšu remonta darbi, asfaltbetona seguma bedrīšu remonta darbi 33 objektos. Gādājot par ūdens atpūtas cienītāju drošību, Lucavsalas peldvietā uzbūvēta glābšanas stacija, savukārt Viesturdārza strūklakai veikti baseina tīrīšanas darbi un apmaļu nostiprināšana. Labiekārtota Pļavnieku apkaimes rekreācijas teritorija „Zaļā birzs”.

ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (USER projekts) īstenošanas ietvaros tika meklēti risinājumi publiskās ārtelpas pieejamības uzlabošanai dažādām pilsētvides lietotāju grupām – vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem un pilsētas viesiem, kā arī tiek attīstītas publiskās ārtelpas funkcionālās un estētiskās īpašības kopumā.

Pārskata gadā Rīgā norisinājās konference „Rīgas iedzīvotāju šodienas un nākotne pēckara daudzdzīvokļu namu mikrorajonos – pilsētelpas transformācijas iespējas un izaicinājumi”, tās ietvaros notika arī lekcija – diskusija „Mijiedarbība un sadarbība arhitektūrā” ar pasaulē slavenā urbānista Čārlza Lendrija uzstāšanos.

U4.7. Nodrošināt pilsētas teritoriju racionālu un ilgtspējīgas attīstības principiem atbilstošu izmantošanu

Ilgtspējīga attīstība ir attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai⁴³. Pilsētas teritorijas racionāla un ilgtspējīga attīstība notiek atbilstoši pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Uzdevuma U4.7. ietvaros RD 18.06.2013. pieņēma lēmumu Nr.6331 „Par Rīgas domes 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” un Rīgas domes 07.02.2006. saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumu apstiprināšanu un pašvaldības saistošo noteikumu izdošanu. Pārskata gadā veikta Rīgas brīvostai adaptētu priekšlikumu izstrāde par ostas teritorijas plānošanas risinājumiem, kas īstenojami ar teritorijas plānošanas instrumentiem.

2013.gadā turpināta jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrāde, kura apstiprināšana ar saistošajiem noteikumiem paredzēta 2017.gadā. Teritorijas plānojuma ietvaros uzsākti pieci tematiskie plānojumi: Ainavu tematiskais plānojums, Aizsargjoslu un aprobežojumu tematiskais plānojums, Meliorācijas attīstības tematiskais plānojums, Mājokļu tematiskais plānojums un Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskais plānojums. Pārskata gadā noteikti arī Rīgas ainavu kvalitātes mērķi, veikts pētījums „Gruntsūdeņu līmeņu kartēšana” un īstenots vērienīgs projekts plūdu draudu izpētei un novēršanai.

2013.gadā tika apstiprināts kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” lokālplānojums. Tas paredz plašu Mežaparka labiekārtojuma infrastruktūras attīstību, tai skaitā velonovietņu, soliņu, labierīcību izvietojumu parka teritorijā, bērnu rotaļu zonas paplašināšanu parka centrālajā daļā, jaunu pastaigu taku izveidi un esošo atjaunošanu, sporta inventāra izvietojumu bijušā bānīša maršrutā un citus risinājumus mierīgās un aktīvās atpūtas cienītājiem⁴⁴. Arī pārskata gadā Mežaparks nodrošināja daudzveidīgas iespējas atpūtai un izklaidei brīvā dabā ne tikai savas, bet arī tuvāko apkaimju iedzīvotājiem, kā arī Rīgas pilsētas viesiem. Pārskata gadā turpinājās darbs pie Mežaparka pastaigu takas izveides.

Ar RD 18.06.2013. lēmumu Nr.6330 ir uzsākta Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojuma izstrāde atbilstoši RVC AZ teritorijas plānojuma ieviešanas pasākumiem. Atbilstoši koncepcijai Skanstes pilsētībūvnieciskās struktūras pamatiezīmes ir: augstas kvalitātes daudzfunkcionāla, salīdzinoši retināta apbūve un plaša, savstarpēji saistītu apstādījumu teritoriju sistēma, kas veido ekoloģiskā tīklojuma posmu teritorijā starp Mežparku, Andrejsalu un Bulvāru loku. Skanstes apkaime ir secīgs zaļās ass savienošais fragments. Tās galvenos elementus var veidot ielu apstādījumi, parki, skvēri, pagalmu apstādījumi un tā sauktā dalītā telpa kur ietves un

⁴³ ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojums „Mūsu kopējā nākotne” (saukts arī par Bruntlandes komisijas ziņojumu), 1987

⁴⁴ www.apkaimes.lv

ielas līmenis ir vienā līmenī un gājēji, velosipēdisti, kā arī autovadītāji ir vienlīdzīgi. Šīs sistēmas enkura objekti ir četri jauni parki. Teritorijas pārdomātā attīstība un tuvums RVC veicinās kvalitatīvu mājokļu projektu attīstību. 2030.gadā paredzēts, ka apkaimē dzīvos vairāk nekā 28 000 iedzīvotāju.

Pārskata gadā notika Rīgas pilsētai piederošo mežu, dārzu, parku un skvēru apsaimniekošana atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem. Iedzīvotāju viedoklis par pilsētas zaļo rotu tika noskaidrots organizējot publisko apspriešanu par koku ciršanu objektos. Uzsākta arī rekonstruētā Ziemeļblāzmas parka apsaimniekošana, kas pamato pašvaldības izpratni par teritoriju racionālu un ilgtspējīgu attīstību.

Lai veicinātu racionālu pašvaldības izglītības iestādēm piesaistīto nekustamo īpašumu un teritoriju izmantošanu un attīstību, pašvaldība 2013.gadā turpināja 2011.gadā iesāktu privātām personām piederošu nekustamo īpašumu, kas iekļauti RD lēmumā⁴⁵, iegādi (pirkšanu, maiņu) pašvaldības īpašumā. Pārskata periodā minētais lēmums skāra sešus zemes gabalus, uz kuriem atrodas izglītības iestādes. 2013.gadā izvērtēti 247 pieteikumi nekustamā īpašuma veidošanai, un izvērtēti un apstiprināti 140 zemes ierīcības projekti.

RD Mājokļu un vides departaments (turpmāk – MVD) pārņēmis valdījumā no ĪD krematorija ēku Varoņu ielā 3a Rīgā, tādējādi padarot efektīvāku kremācijas procesa norisi un uzraudzību.

U4.8. Izveidot kvalitatīvas atpūtas vietas pilsētniekiem

Kvalitatīva, veselīga un aktīva atpūta iespējama ne tikai ārpus galvaspilsētas robežām, bet arī Rīgā. Pārskata periodā uzdevuma ietvaros tika īstenotas vairākas aktivitātes: pie Daugavas (Maskavas iela 430a) izbūvēta peldvieta, piebraucamais ceļš un autostāvvietas; izbūvēta glābšanas stacijas, sakopta Mazjumpravamuižai piegulošā teritorija, veikti dīķa tīrīšanas darbi, Daugavas promenādē uzstādīts dizaina elements – koka-akmens sols un uzstādīti 10 jauni soli, veikta gājēju laipas rekonstrukcija Bumbukalnā.

Pilsētnieku un viesu atpūtas iespēju loks paplašināts ar AB dambi, kur izbūvēts bērnu rotaļu laukums, nodrošināts apgaismojums, veikti labiekārtošanas darbi un asfaltbetona seguma atjaunošanas darbi 11 450 m² platībā. Labiekārtota arī Ķīpsalas atpūtas zona (peldvieta) un Lucavsāls atpūtas zona, izbūvējot bērnu rotaļu laukumu, 2 pludmales volejbola laukumus. Pārskata gadā atjaunots arī inventārs un aprīkojums 5 pilsētas atpūtas vietās un peldvietās Vecāķos, pie Bābelītes, Dambjapurva un Velnezera. Izveidota jauna atpūtas vieta un izstrādāts labiekārtošanas projekts starp Juglas kanālu, Brīvības gatvi un Vidzemes aleju. Vietas identitātes stiprināšanai pārskata gadā veikti kopšanas darbi Lucavsāls parka Ziemeļu daļā un Lucavsāls parka Dienvidu daļas 1.kārtas izveide.

---

⁴⁵ RD 26.05.2009. lēmums Nr.5280 „Par valsts pārvaldes funkciju veikšanai izglītības, jaunatnes un sporta nozarē nepieciešamajiem Rīgas pilsētas pašvaldības nekustamajiem īpašumiem”

2013.gadā tika atjaunoti 14 bērnu rotaļu laukumi un nodrošināta 26 rotaļu laukumu izmantošana SIA „Rīgas meži” apsaimniekotajās teritorijās.

Turpinot tradīcijas, jau trešo gadu kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” Lielās estrādes teritorijā tika izveidots ziemas atpūtas un atrakciju komplekss „Rīgas Sniega parks”, sniedzot apmeklētājiem iespēju baudīt, piemēram, kameršļūkšanu, bezmaksas slidotavu un bezmaksas distanču slēpošanas trasi. Sniega parkā darbojās slēpošanas un snoborda apmācības skola bērniem. Savukārt vasaras sezonā Ķīšezera pludmalē dinamisku atpūtas iespēju piedāvāja atrakcija „Plunkšķis”.

Īstenojot projektu „Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielu kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija” kā nozīmīgs papildu objekts aktīvās atpūtas cienītājiem tika paredzēta skeitparka izbūve Daugavas labā krasta promenādē. Attiecīgi 2013.gadā izsludināts un saņemts piedāvājums iepirkumam skeitparka būvdarbu veikšanai un veikti skeitparka izbūves darbi.

2013.gadā projekta „Būvprojekta izstrāde objektam „Āfrikas savanna”” ietvaros atkārtoti izsludināts iepirkums tehniskā projekta izstrādei ekspozīcijai „Āfrikas savanna” Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā, taču iesniegtais piedāvājums neatbilda nolikuma prasībām.

Projekta „Dižozolu ielas rekonstrukcija” kontekstā 2013.gadā saņemts plānošanas un arhitektūras uzdevums ar mērķi atjaunot un palielināt Dižozolu ielas kā Ziepiņkalna apkaimes centra lomu. Projekts paredz veikt Dižozolu ielas labiekārtojumu, ielas paplašinājumu gājējiem un ielas pārveidošanu par tirdzniecības un atpūtas centru, veicinot gājējiem un velosipēdistiem draudzīgāku vidi.

Savukārt projekta „Pilsētvidē integrētas gājēju sistēmas izveidošanas izvērtēšana un pamatotu priekšlikumu sniegšana gājēju ielas attīstības koncepcijas realizēšanai Tērbatas, Zigfrīda Annas Meierovica un Vaļņu ielās” attīstībai tika izveidota Gājēju ielas attīstības koncepcijas darba grupa un notika darba grupas sēde. Tika sagatavots projekta pieteikums Rīgas pilsētas infrastruktūras fonda līdzekļu piešķiršanai tehniskā projekta izstrādei.

Kopumā, lai virzītos uz mērķa PM4 sasniegšanu, dažādas aktivitātes veica PAD, ĪD, MVD, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, RPB, APC, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” un SIA „Rīgas meži”.

Budžets

Mērķa īstenošanas ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas kā no RD budžeta līdzekļiem, tā arī piesaistot ES fondu finansējumu, tāpēc izdevumi pārsvarā tiek iekļauti RD iestāžu un struktūrvienību pamatbudžetos.

Secinājumi

Īstenotās un uzsāktās aktivitātes Rīgas pilsētā 2013.gadā mērķa *PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm* kontekstā atklāj, pa pašvaldība ir turpinājusi realizēt dažādas rīcības un projektus, kas lokālā un plašākā mērogā ir ietekmējuši visas 58 apkaimes.

Apkaimju robežas nav ne administratīvas, ne telpiskas, tāpēc ikviena uzsāktā vai jau īstenotā iniciatīva un uzlabojums ir sociāls, estētisks un ekonomisks piensums ikvienam Rīgas iedzīvotājam un tās viesim. Īpaši izceļami ir 2013.gada 1.augustā atklātais Spiķeru kvartāls un Daugavas labā krasta promenāde posmā no Dzelzceļa līdz Salu tiltam, kas darījusi pieejamu, aktīvi izmantojamu un ainaviski sakoptu Daugavas labā krasta daļu.

Ilgtermiņa sociāls un ekonomisks ieguldījums apkaimju attīstībā un identitātes veidošanā sagaidāms tuvākajos gados, jo pārskata gadā apstiprināts kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” lokālpārveidojums, uzsākta Skanstes apkaimes teritorijas lokālpārveidojuma izstrāde un uzsākts iepirkums „Ziedoņdārza un Grīziņkalna parka revitalizācijas tehnisko projektu izstrāde, autoruzraudzība un būvdarbi”. Minētie projekti paredz ievērojamu zaļās publiskās ārtelpas piensumu tuvāko gadu laikā un daudzveidīgākas atpūtas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas.

Domājot par publiskās ārtelpas kvalitāti un tās funkcionālajām un estētiskajām īpašībām kopumā, Rīgas pilsēta 2013.gada 1.februārī uzsāka ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (Changes and conflicts in using public spaces/USER) īstenošanu ar mērķi pilnveidot publisko ārtelpu RVC, uzlabojot tās pieejamību dažādām pilsētvides lietotāju grupām. Projekts tiek īstenots ciešā sadarbībā ar dažādu sabiedrības interešu grupām – ar iedzīvotājiem un tos pārstāvošām organizācijām, uzņēmējiem, kuru uzņēmējdarbība saistīta ar šo teritoriju, Rīgas pilsētas pašvaldības atbilstošo jomu speciālistiem un piesaistītajiem ekspertiem.

Apkaimju kopējo kvalitāti veido dažādu lokālo uzlabojumu summa, tāpēc pozitīvi vērtējamas aktivitātes, kuru laikā estētiski pilnveidoti un funkcionāli uzlaboti pagalmi, iesaistoties tieši pašiem apkaimju iedzīvotājiem, piemēram, „Mana Rīga –pagalmu apdzīvošana” un Lielās talkas Pagalmu sakopšanas kustības laikā.

Kopumā, lai pilsētā veidotu kvalitatīvas apkaimes atbilstoši mērķim PM4, Rīgā pārskata gadā jau īstenotas un uzsāktas aktivitātes, kas, maksimāli izmantojot apkaimju potenciālu, ilgtermiņā uzlabos to funkcionalitāti un pievilcību. Paralēli tam, ir būtiski pilsētas iedzīvotājos veidot apziņu, ka viņu idejas savas dzīves, darba un atpūtas vides veidošanā pilsētai ir nozīmīgas un ar potenciālu realizēt.

Nozares eksperta viedoklis

Jeļena Šaicāne, Sabiedrības integrācijas fonda Programmu uzraudzības nodaļas vadītāja

Pašvaldības darbība apkaimju labiekārtošanā ir vērtējama pozitīvi, jo apkaimju vides uzlabošana ne tikai veicina iedzīvotāju dzīves vides uzlabošanu un apmierinātības pieaugumu, investīciju piesaisti un uzņēmējdarbības attīstību, bet arī veicina Rīgas pilsētas iedzīvotāju piederības sajūtu savai pilsētai, kas galvenokārt veidojas caur lokālpatriotismu jeb piederību kādai konkrētai apkaimei vai rajonam.

Nepieciešams turpināt Rīgas pilsētas apkaimju labiekārtošanu, īpašu uzmanību veltot tām teritorijām, kas atrodas tālu no pilsētas centra vai vēsturisku un citu apstākļu rezultātā ir veidojušās kā „guļamrajoni” utml. Jāpiezīmē, ka nepieciešams izvērtēt iespējas saglabāt katras apkaimes vēsturiskās un kultūras īpatnības, jo, kā liecina pieredze, tieši šādu kvartālu vai apkaimju attīstība veicina iedzīvotāju piederības sajūtu Rīgai, kā arī piesaista gan tūristus, gan uzņēmējus.

Nozares eksperta viedoklis

Gatis Pāvils, stratēģiskās plānošanas eksperts, „NK konsultāciju birojs”

Rīgas apkaimju izdalīšana un turpmākās aktivitātes šo apkaimju koncepcijas „iedzīvināšanai”, manuprāt, ir viena no spilgtākajām pašvaldības iniciatīvām pēdējās desmitgades laikā. Idejai piemīt daudz pievilcības faktoru, taču, iespējams, vislieliskākais ir tas, ka apkaimju attīstības process varētu iesaistīt visu Rīgu, katru Rīgā dzīvojošo un strādājošo, tas nodrošinātu katra rīdzinieka līdzdalību pilsētvides attīstībā. Ir grūti iedomāties citu, vēl stabilāku un ilgtspējīgāku pilsētvides attīstības procesu.

Pašreiz šīs lieliskās koncepcijas īstenošana Rīgā rada dalītas izjūtas. No vienas puses ir jūtams, ka ideja nav zudusi un process turpinās. Tomēr, no otras puses, apkaimju procesa noturība ilgtermiņā joprojām rada bažas. Iemesls bažām ir vienkāršs: apkaimju ideja nav iedzīvināta un lielākajā daļā Rīgas apkaimju joprojām trūkst aktīvu NVO, kas pārstāvētu savas apkaimes intereses. Vairums rīdzinieku joprojām nav saskatījuši apkaimju procesa nozīmi savā ikdienā un nākotnes plānos.

Iespējams, labākais veids, kā turpmāk attīstīt apkaimju koncepciju, būtu kompleksa vairāku apkaimju centru attīstība, iesākumam izvēloties tās apkaimes, kurās ir aktīvas apkaimju NVO. Attīstot šādu „paraugcentrus”, būtu cieši jāsadarbojas ar šīm NVO un jāreklamē šī attīstība tieši kā mērķtiecīga konkrētās apkaimes centra attīstība ar mērķi uzlabot apkaimes iedzīvotāju ērtības un vietējo uzņēmēju attīstības iespējas. Attīstot centrus, ir jānodrošina kompleksa attīstības plānošana, veicinot nelielu, vietējo uzņēmēju, nevis lielo veikalu ķēžu attīstību, rūpīgi plānojot visu transporta veidu

infrastruktūru, meklējot un izceļot apkaimes identitāti un nodrošinot vizuāli izteiksmīgas, unikālas vietzīmes izveidi katrā no apkaimju centriem. Šāda centru attīstība varētu kļūt par labu reklāmu apkaimju koncepcijai.

Rīgas politiķi, pašvaldības darbinieki un citi aktīvākie rīdzinieku pārstāvji var veidot īpašu, uz apkaimju NVO attīstību vērstu mazo grantu konkursu. Pašvaldībai topošajām NVO ir jāpiedāvā sanāksšanas vietas pašvaldības iestādēs: bibliotēkās, kultūras namos un citās iestādēs.

4.1. tabula

Stratēģiskā mērķa PM4 „Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2008	2009	2010	2011*	2012*	2013	2014			
Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)	CSP	717 371	713 016	706 413	659 418	650 478	643 615	643 368	↓	↓	Samazināšanās temps palēninās
Migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	-4,6	-12,1	-18	-17,4	-10,9	-6,2	-2,7	↓	↑	Pieaug
Iedzīvotāju blīvums uz visu Rīgas teritoriju (cilvēki uz 1 km ² teritorijas)	CSP	2368	2353	2331	2 169	2 140	2117	2116	↓	↓	Pieaug
Iedzīvotāju blīvums uz sauszemes teritoriju	CSP (aprēķini PAD)	2 788	2 771	2 746	2 562	2538	2514	2513	↓	↓	Pieaug
Tendence	↑	↓	↑	↓							
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu							

* dati, kas pārrēķināti, pamatojoties uz 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātiem

M5 Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība

Mērķis ir vērsts uz ģimenes vērtību nostiprināšanu sabiedrībā un uz iedzīvotāju veselības uzlabošanu.

Rīgā primārās veselības aprūpes pakalpojumus nodrošina 452 primārās veselības aprūpes ārsti (turpmāk – PVAĀ), kuru prakses atrodas 104 lokalizācijas vietās RP teritorijā. Savās ārstu praksēs Rīgā strādā 400 PVAĀ. Liela daļa PVAĀ savas prakses ir iekārtojuši RP piederošos īpašumos, nomājot telpas prakses darbībai gan no RP ārstnieciskā profila kapitālsabiedrībām, gan no lielākajiem ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem – poliklīnikām un veselības centriem, kuri savukārt nomā telpas no RP SIA „Rīgas nami”.

Pēc RD pasūtījuma 2013.gadā veikti divi pētījumi par būtiskiem sabiedrības veselības jautājumiem. Viens no pētījumiem bija „Pusaudžu informācijas tehnoloģiju lietošanas paradumu saistība ar veselības stāvokli”. Veiktais pētījums deva unikālus datus, kas palīdz analizēt esošo šīs problemātikas situāciju un izvirzīt konkrētus virzienus problēmas mazināšanai un efektīvas profilakses realizēšanai. Pētījuma dati sniedza pārsteidzošus rezultātus, ka vairāk kā trešdaļai pusaudžu 13 gadu vecumā ir vērojamas vismaz 2 datoratkarības pazīmes. Tāpat pētījuma rezultāti parāda ļoti skaidrus rīcības virzienus, kuros nepieciešams atbalsts un papildu kapacitāte bērnu un jauniešu vecākiem un speciālistiem. Secināts, ka viena no aktuālām problēmām ir pasīvā agresija, par kuru šobrīd tiek runāts maz, bet kuras aktualitāte arvien pieaug un kuras ietekmi jūt gan vecāki, gan speciālisti mācību procesā. Otra būtiska problēma ir bērnu neregulāra brīvā laika pavadīšana kopā ar ģimeni. Norādīts gan uz vecāku laika trūkumu šādām aktivitātēm, gan uz informācijas un zināšanu trūkumu par dažādām brīvā laika pavadīšanas iespējām un to organizēšanu. Līdztekus iepriekš minētajam pētījuma rezultāti apstiprina, ka efektīvai vecāku kontrolei ir būtiska nozīme bērnu spējā kontrolēt savus informācijas tehnoloģiju lietošanas paradumus. Līdz ar to efektīva vecāku kontrole un klātesamības stiprināšana ir vēl viens virziens, kurā realizēt un veicināt dažādu pakalpojumu pieejamību ģimenēm.

Otrs pētījums tika veikts, aptaujājot dažāda vecuma iedzīvotājus pēc 50 gadu vecuma, izmantojot Vudkoka – Džonsona testu. Pētījuma mērķis bija gūt datus par kognitīvo spēju kvalitāti vecāka gada gājuma iedzīvotājiem, tādā veidā izvērtējot, kādas programmas būtu nepieciešamākās Rīgas iedzīvotājiem, sekmējot psihoemocionālās veselības saglabāšanos un nostiprināšanos iedzīvotāju grupās pēc 50 gadiem. Pētījums tika veikts, ņemot vērā arvien pieaugošo novecošanās aktualitāti pasaulē un Eiropā, kas rada nepieciešamību saglabāt dzīves kvalitāti pēc iespējas ilgāk, pagarinot veselīgi nodzīvotos dzīves gadus. Psihoemocionālā veselība ir būtisks veselības rādītājs, īpaši ņemot vērā tādu aktuālu problēmu kā demence, kurai sākoties to ir neiespējami novērst, bet to var palēnināt. Pētījuma galvenie secinājumi atklāj, ka būtisks kognitīvo

spēju kvalitātes kritums un līdz ar to psihoemocionālās veselības rādītāja pasliktinājums kopumā ir drīz pēc 64 gadu vecuma. Šajā periodā kritums ir ļoti straujš. Viena no hipotēzēm definē, ka krituma iemesls ir saistīts ar pensionēšanos un ar to saistīto sociālo izolāciju. Sociālās izolācijas mazināšanas un psihoemocionālās veselības veicināšanas programmas ir divi būtiskākie pakalpojumi, kuri attīstāmi Rīgas pilsētā, lai pagarinātu dzīves ilgumu veselīgos apstākļos⁴⁶.

Tāpat arvien aktualizējas jautājums par atkarību izraisošo vielu lietošanas līmeni jauniešu vidū Rīgā. Kā liecina RD 2012.gadā veiktais pētījums „Riska un aizsargājošo faktoru ietekme uz atkarību izraisošo vielu lietošanas līmeni jauniešu vidū Rīgā”, līdz 16 gadu vecumam augu maisījumus apreibināšanās nolūkā ir mēģinājuši 7% jauniešu. Plašā tirdzniecības pieejamība un „demokrātiskās cenas”, arī nepilnības likumdošanā jauniešu vidū tiek uztvertas kā apliecinājums vielas nekaitīgumam, augu maisījumu smēķēšanu uztverot kā vienu no normāliem izklaides veidiem. Bērnu vecāki un skolās strādājošie speciālisti ir mazāk informēti par šīm vielām, to sastāvu un ietekmi nekā jaunieši, līdz ar to jauniešiem viegli manipulēt ar informāciju. Tāpēc RD veic regulārus informatīvus pasākumus vecākiem, skolotājiem, kā arī citu speciālistu vidū.⁴⁷

2014.gada iedzīvotāju aptaujas⁴⁸ rezultāti liecina, ka pēdējā gada laikā īpaši pieaudzis (par 14%) to respondentu īpatsvars, kuri ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām Rīgā ir ļoti apmierināti, vienlaikus izteikti samazinoties (par 7%) to īpatsvaram, kuri snieguši negatīvus novērtējumus (5.1.attēls). Tie, kuri novērtēja, ka ir neapmierināti ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām Rīgā, tika lūgti minēt neapmierinātības iemeslus. Visbiežāk – 35,5% gadījumu – respondenti norādījuši uz faktu, ka viņiem nav kur sportot, bet aptuveni katrs piektais – ka viss ir par maksu un dārgi. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu mērījumiem, šādu atbilžu īpatsvars gan ir samazinājies. Pie tam jāuzsver – izteikti samazinājies arī kopumā to respondentu īpatsvars, kuri snieguši negatīvus vērtējumus (ja iepriekšējos divos gados tādu bija aptuveni 10%, tad šogad tikai 4%). Augstākus apmierinātības vērtējumus par šo indikatoru snieguši gados jaunākie respondenti, augstāko izglītību ieguvušie, respondenti ar augstākiem ienākumiem. Analizējot respondentu atbildes apkaimēs, var konstatēt, ka ar sportošanas un aktīvas atpūtas iespējām visapmierinātākie ir Pļavnieku, Sarkandaugavas, Grīziņkalna, Čiekurkalna, Dreiliņu, Teikas un Zasulauka iedzīvotāji. Salīdzinoši negatīvāku vērtējumu par sportošanas un aktīvas atpūtas iespējām sniedza Brekšu, Pleskodāles, Šķirotavas un Torņakalna iedzīvotāji.

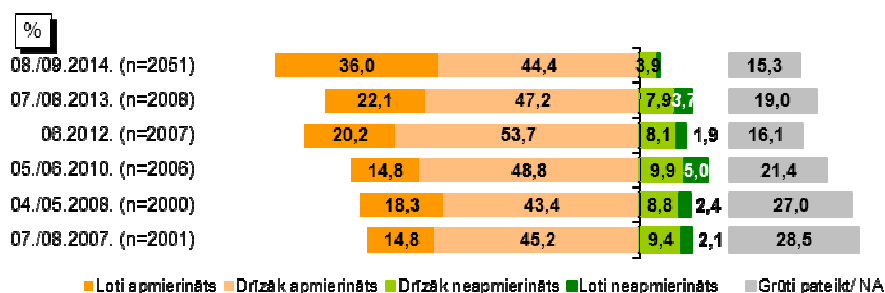
---

⁴⁶ Rīgas domes Labklājības departamenta gadagrāmata „Sociālā sistēma un veselības aprūpe 2013.gadā”

⁴⁷ www.leta.lv

⁴⁸ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju apmierinātība ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām

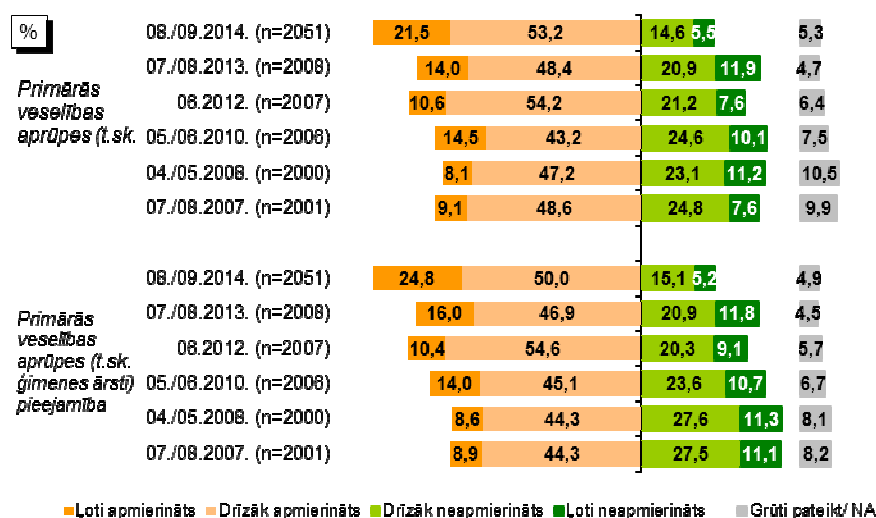

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Vairākums Rīgas iedzīvotāju pozitīvi vērtē primārās veselības aprūpes kvalitāti un pieejamību (attiecīgi – 74,8% un 74,6%). Tai pat laikā jāuzsver – neapmierināto īpatsvars arī ir vērtā ņemams – katrs piektais rīdzinieks nav apmierināts ar primārās veselības aprūpi pilsētā (5.2.attēls). Ar primārās veselības aprūpes pakalpojumiem apmierinātāki ir jaunākie respondenti un arī gados vecākie, bet neapmierinātāki – tie, kuriem ģimenē ir nepilngadīgi bērni un iedzīvotāji ar zemākiem ienākumiem.

Iedzīvotāju apmierinātība ar primārās veselības aprūpes pieejamību

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa „Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība” ietvaros izvirzīti 7 uzdevumi. Dažādas aktivitātes notika visos no tiem.

U5.1. Atbalstīt ģimenes, ģimenes vērtības, veicināt dzimstību

Lai nodrošinātu koncepcijas „Ģimenei draudzīga Rīga”⁴⁹ ieviešanu, pārskata gadā izstrādāts rīcības plāns, kas līdz 2016.gadam paredz īstenot dažādus uz ģimenes stiprināšanu vērstus pasākumus. 2013.gadā notika 14 projekti – izglītojoši pasākumi vecākiem dažādu dzīves prasmju attīstīšanai un jauniešu neformālās izglītības jomā par ģimenes vērtībām. Sniegts finansiāls atbalsts šādām aktivitātēm:

- Dr. T.Gordona vecāku efektivitātes apmācību programmai 8 nodarbību apjomā 47 vecākiem par bērnu audzināšanas un attīstības jautājumiem;
- izglītojošu nodarbību – kursu apmeklējumam 104 dalībniekiem par ģimenes ekoloģiju un psiholoģiskiem aspektiem;
- 4 izglītojošu semināru par pozitīvas motivācijas, attiecību un veiksmīgas sadarbības veidošanu starp bērniem, skolu un vecākiem īstenošanai, kuros piedalījās 78 skolēni, 16 skolotāji un 63 skolēnu vecāki;
- 8 nodarbību cikla īstenošanai ģimeņu izglītīšanai savstarpējo attiecību stiprināšanā vecākiem kopā ar saviem pusaudžiem, kurā piedalījās 37 dalībnieki;
- ģimeņu radošo darbnīcu īstenošanai bērniem, jauniešiem un viņu vecākiem ar mērķi veicināt izpratni par ģimenes vērtībām, uzlabot sociālās prasmes ģimenē un ārpus tās, kurās piedalījās vairāk kā 500 dalībnieki;
- izglītojošas avīzes skolas vecuma bērnu vecākiem „Lielo un mazo meiteņu sarunas: meiteņu veselība” sagatavošanai un izdošanai vecāku izglītīšanai par meiteņu veselību un profilaksi. Izsniegti 6000 eksemplāri skolu audzēkņu vecākiem, publiskots tīmekļa vietnē www.maminuklubs.lv;
- 8 izglītojošu nodarbību cikla īstenošanai 52 laulātiem un nelaulātiem pāriem, balstīts uz ģimenes dzīves psiholoģijas un kristīgās ētikas pamatiem, sagatavots video materiāls;
- atbalsta programmas vecākiem „Pozitīvs skolas sākums” īstenošanai, kā ietvaros izstrādāta atbalsta grupas vadītāja rokasgrāmata, apkopotas rekomendācijas vecākiem, izdots informatīvs buklets 3000 eksemplāros topošo pirmklasnieku vecākiem;
- atbalsta grupas bērnu ar autiskā spektra traucējumiem vecāku, aprūpētāju un izglītības speciālistu izglītīšanai un psiholoģiskā atbalsta sniegšanai, kā ietvaros notika 12 informatīvi-izglītojoši semināri un atbalsta diskusijas, kurus apmeklēja 500 cilvēku; izstrādāta rokasgrāmata vecākiem un atbalsta personālam, sagatavoti izdales materiāli par dažādām tēmām;

⁴⁹ Apstiprināta ar 18.12.2012. RD lēmumu Nr.5614

- aktivitāšu īstenošanai Tēva dienas rīkoto svinību ietvaros, kurās piedalījās 2000 dalībnieku, popularizējot tēva lomu ģimenē un bērna dzīvē; līdzfinansēts dzejoļu krājums „Tētis” 1000 eksemplāros, kas dāvināts bibliotēkām un skolām;
- 32 lekciju īstenošanai 900 skolēniem 3 vecuma grupās, kā arī atbalsta lekcijas skolēnu vecākiem un pedagogiem, radot izpratni par ģimenes lomu visos dzīves ciklos, t.sk. karjeras veidošanā;
- 12 tematisko tikšanos īstenošanai audžuģimeņu atbalsta centrā „Dzeguzēns”, kurās piedalījās 40 bērnu un jauniešu, pilnveidojot Rīgas audžuģimenēs vai aizbildnībā esošo jauniešu izpratni par ģimeniskām vērtībām;
- digitāla materiāla sagatavošanai un izdošanai 8.-12.klašu jauniešiem par ģimenes vērtībām „Padomi un mācību materiāli pārrunām, diskusijām un pārdomām par ģimeni mūsdienu dzīvē un kultūrā” 5 vispārizglītojošajās izglītības iestādēs;
- padziļinātu mediācijas apmācību un konfliktu risināšanas prasmju treniņa semināra īstenošanai 13 Rīgas bāriņtiesas speciālistiem ģimeņu samierināšanas veicināšanai un mediācijas efektivitātes paaugstināšanai; ievadlekciju (3h) apmeklēja 55 speciālisti.

Lai atbalstītu jaunās ģimenes un sniegtu materiālu atbalstu jaundzimušā vajadzību nodrošināšanai, tika piešķirts vienreizējs pabalsts ģimenei sakarā ar bērna piedzimšanu. 2013.gadā pabalsts izmaksāts 6710 jaundzimušajiem rīdziniekiem. Izdots arī informatīvs materiāls „Mūsu Bērns” par bērna aprūpi un veselību ietekmējošiem faktoriem un to profilaksi, kuri izsniegti Rīgas dzimtsarakstu nodaļās reģistrēto jaundzimušo vecākiem 6500 eksemplāru apjomā.

Sadarbībā ar biedrību „Latvijas SOS–bērnu ciemata asociācija” kopš 2008.gada tika īstenots projekts „Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Ziemeļu rajona un Latgales priekšpilsētā”, ar mērķi samazināt vecāku atteikšanos no bērna un bērna novārtā pamešanas skaitu. Projekts tika sekmīgi īstenots un tā ietvaros pakalpojumus saņēma vidēji 212 bērni no 105 ģimenēm. Projekts ilga līdz 2013.gada 31.decembrim.

U5.2. Uzlabot veselības aprūpes pieejamību

Lai uzlabotu veselības aprūpes pieejamību Rīgas iedzīvotājiem, 2013.gadā turpinājās iepriekšējos gados uzsāktais RP ārstnieciskā profila kapitālsabiedrību reorganizācijas process. Tika atklāts Rīgas 1.slimnīcas 23.korpuss – „Šarlotes poliklīnika”, kur strādā speciālisti, kas iepriekš sniedza pakalpojumus bijušajās pašvaldības ambulatorajās ārstniecības iestādēs Grēcinieku ielā 34, Brīvības ielā 100 un Stabu ielā 9. Tāpat uzsākta pārējo sešu RP ambulatorā profila kapitālsabiedrību kā „Bērnu veselības centrs „Ķengarags””, RP SIA „Bolderājas poliklīnika”, RP SIA „Ilģuciema poliklīnika”, RP SIA „Primārās veselības aprūpes centrs „Ziepniekkalns””, Rīgas RP SIA „Torņakalna poliklīnika” un RP SIA „Veselības centrs „Imanta” reorganizācija, kur saplūšanas ceļā plānots izveidot jaundibināmu kapitālsabiedrību.

2013.gadā tika uzsākts semināru cikls ģimenes ārstiem. Noorganizēti 9 semināri Rīgā strādājošiem ģimenes ārstiem: par ģimenes ārstu un Rīgas skolēnu domes sadarbības jautājumiem, izglītojamo atbrīvošanu no valsts pārbaudījumu kārtošanas, par ārstu izziņām sporta stundām, obligātajai peldēt apmācībai, sporta sacensībām ārpus izglītības iestādes un par saslimšanām, kuru dēļ bērni var mācīties speciālās izglītības programmās. 2013.gadā semināros piedalījās 121 strādājošs ģimenes ārsts.

Lai veicinātu asinsdonoru kustību, RP bezatlīdzības asins donoriem Rīgā kompensēja transporta izdevumus 1,00 Ls apmērā par katru asins nodošanas reizi. Šo atlīdzību 2013.gadā saņēma tie donori, kuri ziedoja asinis valsts SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, valsts SIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” asins sagatavošanas nodaļās un Valsts asinsdonoru centrā. Programmu īstenoja biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts”, izmaksājot kompensāciju 18 486 donoriem.

Pārskata gadā atbalstītas RP ārstnieciskā profila kapitālsabiedrību organizēto veselību veicinošo pasākumu aktivitātes, kā arī sagatavoti informatīvi izglītojoši materiāli, kas tika pielietoti gan kapitālsabiedrību ikdienas darbā, gan to organizētajos pasākumos: Latvijas ārstu Rehabilitologu kongresā, Starptautiskajā Anesteziologu konferencē (piedalījās 284 personas), Baltijas traumatologu ortopēdu kongresā (piedalījās 369 personas), Latvijas Bērnu ķirurgu asociācijas projektā „Latvijas Ķirurgijas žurnāla” (Acta Chirurgica Latviensis) ievietošana lielākajā Eiropas zinātnisko datu elektroniskajā datu bāzē „Versita”, Starptautiskā medicīnas konferencē „International Medical Meeting Riga 2013” u.c.

Lai sekmētu iedzīvotāju ar zemiem ienākumiem veselības aprūpi, pašvaldībā saskaņā ar RD saistošajiem noteikumiem⁵⁰, 2013.gadā veselības aprūpei piešķirti pabalsti 6 181 personai.

U5.3. Uzlabot slimību profilaksi, popularizēt veselīgu dzīvesveidu

2013.gadā veselības veicināšanas darbs Rīgā tika īstenots saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības Sabiedrības veselības stratēģiju „Veselīgs rīdzinieks – veselā Rīgā 2012.–2021.gadam” (turpmāk – Veselības stratēģija). Tās ietvaros 2013.gadā realizēti 13 dažāda mēroga sabiedriskie pasākumi:

- vides akcija „Diedzētu augu un augu sēklu popularizēšana” Rīgas Centrāltirgū, kurā piedalījās 600 iedzīvotāji;
- konference „Veselīgs rīdzinieks veselā Rīgā”, kurā piedalījās 700 dalībnieki;
- veselības diena „Veselīgs rīdzinieks veselā Rīgā”, kuru apmeklēja 1000 iedzīvotāji;
- ģimenes veselības dienas 5 Rīgas pilsētas apkaimēs (Purvciemā, Daugavgrīvā, Ilģuciemā, Teikā un Juglā), kuru apmeklēja 2500 iedzīvotāji;

⁵⁰ 15.01.2013. saistošie noteikumi Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā”

- pasaules sirids diena, apmeklētāju skaits – 300;
- pasaules diena bez tabakas, apmeklētāju skaits – 300;
- vides akcija „Garšaugu popularizēšana” Rīgas Centrāltirgū, kurā piedalījās 600 iedzīvotāji;
- vides akcija „Sezonai atbilstošu un Latvijas dabā pieejamu tēju popularizēšana” Rīgas Centrāltirgū, apmeklētāju skaits – 600;
- vides akcija „Sakņauga – topinambūra lietošanas uzturā popularizēšana” Rīgas Centrāltirgū, apmeklētāju skaits – 600;
- pasaules garīgās veselības diena „Ģimene – atver durvis vairāku paaudžu attiecībās”, kuru apmeklēja 200 iedzīvotāji;
- vides akcija „Pilngraudu produktu popularizēšana” Rīgas Centrāltirgū, apmeklētāju skaits – 600;
- vides akcija „Veselīgu gaļas dienu popularizēšana” Rīgas Centrāltirgū, apmeklētāju skaits – 600;
- publisko lekciju cikls personības izaugsmei un attiecību veicināšanai, kuras apmeklēja 500 dalībnieki.

Pirmo reizi Rīgā tika uzsākta iniciatīva „Veselību veicinoša izglītības iestāde”, kuras mērķis ir veidot skolu kā vidi, kurā bērns apgūst ne tikai zināšanas un prasmes, bet arī nostiprina un apgūst dažādus veselības veicināšanas paradumus. Iniciatīvai atsaucās 5 Rīgas skolas.

Skolēnu veselības aprūpes jomā veikti vairāki preventīvie pasākumi: 730 skolēni apguvuši pirmās palīdzības sniegšanu, 43 Rīgas skolu komandas piedalījās pirmās palīdzības sniegšanas sacensībās. Izveidots metodiskais materiāls un īstenots pilotprojekts par veselīga uztura paradumu veicināšanu pirmsskolas vecuma bērniem, 3 pirmsskolas izglītības iestādēs novadot 12 nodarbības. 94 skolas piedalījās „Skolas piena” un „Skolas augļa” programmā, nodrošinot bezmaksas pienu un svaigus augļus 1.-9. klases skolēniem. 68 Rīgas vispārizglītojošajās skolās atbilstoši vakcinācijas kalendāram vakcināti 7278 izglītojamie. 52 Rīgas internātskolu pavāri, produktu noliktavas pārziņi un medicīnas māsas apmācītas par ēdināšanas organizēšanu un ēdienkaršu sastādīšanu internātskolās, kā arī sagatavots un izsniegts metodiskais materiāls ēdienkaršu sastādīšanai un paškontroles sistēmas pilnveidošanai internātskolu ēdināšanas blokos. Sagatavoti 10 dienu ēdienkaršu paraugi pirmsskolas vecuma bērniem ar celiakiju, un šo ēdienu receptūras ievadītas informācijas sistēmas „Tedis” datu bāzē. Nodrošinātas 10 informatīvi izglītojošas nodarbības (diskusijas) par enerģijas dzērienu ietekmi uz jauniešu veselību aptuveni 270 skolēniem.

2013.gadā aizsākts jauns pakalpojums tiem Rīgas iedzīvotājiem, kuriem ikdienā ir sēdošs darbs vai darbs, kuram raksturīgs mazkustīgs dzīvesveids. Sadarbībā ar biedrību „Latvijas Tautas sporta asociāciju” tika novadītas 5 paraugnodarbības piecās brīvdabas trenāžieru vietās. Lai veicinātu fiziskās aktivitātes vecāka gājuma

iedzīvotāju vidū, tika nodrošināta iespēja apmeklēt bezmaksas nūjošanas nodarbības visos Rīgas sociālā dienesta teritoriālajos centros. Kopumā novadītas 104 nodarbības, kuras apmeklēja aptuveni 2000 iedzīvotāju.

Lai nodrošinātu veselības veicināšanās un slimību profilakses darba pieejamību pēc iespējas plašākam Rīgas iedzīvotāju lokam, speciālisti tika izglītoti un informēti par aktuālajām tendencēm, piemērotākajām metodēm darbam ar dažādām mērķa grupām. 2013.gadā noorganizēti 22 semināri 337 dalībniekiem.

Paralēli notika informatīvas lekcijas par atsevišķām tēmām, piemēram, narkotiku atkarību un profilaksi, alkohola lietošanu un smēķēšanu jauniešu vidū, azartspēļu un citu jauno tehnoloģiju atkarību, stresu. Kopumā novadītas 446 lekcijas 49 vispārīgizglītojošo skolu pedagogiem un 2367 izglītojošas lekcijas 139 Rīgas skolu skolēnu vecākiem.

Pirmo reizi sadarbībā ar biedrību „Sabiedrības veselības fonds” tika nodrošinātas 144 izglītojošas lekcijas 2507 Rīgas izglītības iestāžu audzēkņu vecākiem par bērnu psihoemocionālo attīstību un to disciplinēšanas metodēm, par bērnu un vecāku savstarpējām attiecībām un to ietekmi uz mācību sasniegumiem, kā arī par citām aktuālām tēmām.

Veselības veicināšanas un slimību profilakses nolūkos sagatavoti un izdoti informatīvi izglītojošie materiāli:

- magnēti „Veselīgs uzturs” bērniem līdz 7 gadu vecumam 2000 eksemplāros;
- buklets „Mutes dobuma kopšana vecāka gājuma iedzīvotājiem” 1000 eksemplāros;
- pastkartes „Psihoemocionālās veselības veicināšana: depresijas profilakse un stresa profilakse” 6000 eksemplāros;
- pastkartes par stresa profilaksi darbaspējas vecuma iedzīvotāju vidū 3000 eksemplāros;
- pastkartes par depresijas profilaksi darbaspējas vecuma iedzīvotāju vidū 3000 eksemplāros;
- galda spēle „Atoms” 150 eksemplāros;
- Rīgas pilsētas veselības profils 1500 eksemplāros;
- „Uztura piramīdas” bērniem līdz 7 gadu vecumam 2000 eksemplāros;
- metodiskā rokasgrāmata „Agresijas intervence jauniešiem” 150 eksemplāros;
- piepūšamās bumbas „Pieslēdz galvu!” 200 eksemplāros;
- frisbiji „Pieslēdz galvu!” 1991 eksemplārā;

- uzturēta mājas lapa www.narcomania.lv un sniegtas atbildes iedzīvotājiem par tiem interesējošiem jautājumiem, kas saistīti ar veselību un to ietekmējošiem riska faktoriem. 2013.gadā mājas lapa apmeklēta 42 287 reizes.

2013.gadā izglītojoši pasākumi bērniem un jauniešiem tika organizēti 99 izglītības iestādēs, brīvā laika centros un dienas atbalsta centros, kopumā novadot 572 nodarbības 10 044 bērniem un jauniešiem:

- 337 diskusijas par atkarības profilakses tēmām 6413 bērniem un jauniešiem;
- 38 uzvedības intervences programmu nodarbības 162 bērniem un jauniešiem;
- 105 interaktīvās nodarbības par veselības veicināšanu un psihoemocionālo veselību 1315 bērniem un jauniešiem;
- 92 nodarbības par citām tēmām, tai skaitā par infekciju slimību profilaksi 10 044 bērniem un jauniešiem.

Nodrošinātas divas atbalsta grupas līdzatkarīgajiem – atkarīgo ģimenes locekļiem un tuviniekiem latviešu un krievu valodā; kopumā novadītas 88 nodarbības 47 dalībniekiem.

2013.gadā noslēdzās projekts „Veselības veicināšanas labās prakses un inovatīvo metožu apmaiņa starp Latvijas un Ziemeļvalstu pašvaldībām”, kura mērķis bija gūt pieredzi par valsts un pašvaldības darbu sabiedrības veselības attīstīšanai un pilnveidošanai pašvaldībās, plānojot ilgtermiņa politiku, tās ieviešanu un novērtēšanu.

Tika līdzfinansēti SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” izdevumi, lai īstenotu DOTS (*Directly Observed Treatment Short Course* jeb Tieši uzraugāmās ārstēšanas īsais kurss) programmu. Atbalsts sniegts Rīgas ambulatorajiem tuberkulozes pacientiem, kuri ik dienas ierodas tuberkulozes kontrolējamās terapijas kabinetos (Rīgā, Gogoļa ielā 3 vai Nīcgales ielā 5) izdzert nozīmēto zāļu devu medicīnas darbinieka uzraudzībā. 2013.gadā transporta kompensācijas saņēma 20 760 reizes un atbalsts pārtikas iegādei sniegts 18 650 reizes.

Finansēti Biedrības „DIA+LOGS” nodrošinātie HIV profilakses un psihosociālie pakalpojumi narkotisko vielu lietotājiem un to kontaktpersonām pakalpojuma sniedzēja telpās un Rīgas pilsētas priekšpilsētās (rajonos) mikroautobusā, kurš brauc pa noteiktu maršrutu, apmeklējot injicējamo narkotiku lietotāju pulcēšanās vietas. Sniegtas 1030 HIV konsultanta konsultācijas, 991 sociālā darbinieka konsultācija, 732 psihologa konsultācijas, apmainītas 179 464 šļirces, izsniegti 60 342 prezervatīvi.

Līdzfinansēta biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” sešu Veselības istabu (Brīvības ielā 237/2, Aptiekas ielā 8 un Aglonas ielā 35/3, Gaiziņa ielā 7, Slokas 161, Šarlotes ielā 1B) darbības nodrošināšana. 2013.gadā sniegtas konsultācijas par fizisko un garīgo veselību sociālam atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām, kopā 7094 personām. Ņemot vērā pieaugošo iedzīvotāju interesei par „Veselības istabu” darbu un pieprasījumu pēc tā pakalpojumiem, 2013.gadā atvērta sestā biedrības

„Latvijas Sarkanais Krusts” Veselības istaba; 2014.gadā plānots atvērt septīto Veselības istabu Rīgā.

U5.4. Organizēt un atbalstīt tautas sporta pasākumus dažādām mērķa grupām

2013.gads tika pasludināts par Rīgas Sporta gadu, tādējādi dodot iespēju iedzīvotājiem iesaistīties gandrīz 50 sporta pasākumos. To vidū arī pasākumi, kas kļuvuši par tradīciju: Nordea Rīgas maratons, Rīgas skolēnu spēles, Pārdaugavas spēles, Rīgas sporta nakts, Skrējiens „Zelta keda”, Paralimpiskā Sporta diena, Rīgas Starptautiskais velomaratons, Airēšanās sporta svētki, Vecāku skrējiens un citi. Īstenotas arī jaunas idejas: ģimeņu sporta festivāls „Sportojam visi!”, sporta festivāls 4.maijā Vecrīgā un Lucavsalā un sporta konference „Sports Rīgā”. Tāpat rīkotas veselības un sporta dienas Daugavas promenādē – aptuveni 8 pasākumi vasaras laikā un nūjošanas un ģimenes sporta festivāls Vakarbuļļu pludmalē.

Pārskata gadā liels uzsvars likts uz bērnu, jaunatnes un tautas sporta attīstību, īstenojot vairākus līdz šim nebijušus pasākumus, sporta aktivitātes, no kuriem nozīmīgākie:

- starptautiskais „Galda tenisa festivāls” jauniešiem, kurā piedalījās 194 sportisti no sešām valstīm;
- sporta vingrošanas sacensības jauniešiem „Tīģerēna kauss”, kurās piedalījās 102 sportisti no septiņām valstīm;
- starptautisks turnīrs volejbolā jauniešiem, kurā startēja komandas no četrām valstīm;
- tautas skriešanas un nūjošanas seriāls piecos posmos „Izskrienam Rīgas parkus”, kuros piedalījās ap 500 dalībnieku;
- Rīgas svētku laikā sarīkotas tautas sacensības pludmales volejbolā, kas notika Lucavsalas jaunajā atpūtas un sporta parkā;
- pirms Ziemassvētkiem organizēts tautas volejbola turnīrs „Ziemassvētku kauss”, kurā varēja piedalīties rīdzinieki un pilsētas viesi;
- sarīkots sporta pasākums bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām „Rīgas starptautiskās sporta spēles” sadarbībā ar biedrību „Latvijas Bērnu un jauniešu invalīdu sporta federāciju”;
- nodrošināts pilsētas veterānu komandu starts Pasaules un Eiropas sporta veterānu sacensībās.

Rīgā, sporta centrā „Keizarmežs” pārskata gadā organizēta Paralimpiskā sporta diena, kurā piedalījās cilvēki ar invaliditāti pieaugušo un jauniešu konkurencē. Dalībnieki sacentās komandu sporta veidos sēdvolejbolā un „boccia”⁵¹, kā arī individuālajos –

---

⁵¹ Boccia (latviski arī Bokio vai Bokia) tiek spēlēta sporta klubos, skolās, ar rehabilitācijas nolūku, vai vienkārši kā lielisks laika pavadīšanas līdzeklis, vai arī kā nopietns elitārs sports. Boccia ir līdzīga Petanque spēlei vai boulingam, bet parasti tiek spēlēta telpās. Avots: www.apeirons.lv

šahā, dambretē, šautriņu mešanā, peldēšanā, armvrestlingā, pauerlifrtīngā, novusā, galda tenisā, ratiņbasketbola soda metienos, galda hokejā un arī „boccia”.⁵²

Pārskata gadā pirmo reizi notika starptautiskās sporta spēles bērniem un jauniešiem ar invaliditāti, kurās piedalījās sportisti no Lietuvas, Igaunijas un Latvijas. Sporta spēles noslēdzās ar Latvijas Bērnu un jauniešu invalīdu sporta federācijas 20 gadu jubilejas sporta festivālu, kurā piedalījās ap 350 bērnu un jauniešu no visas Latvijas.⁵³

Tika atbalstīti uzņēmēju un organizāciju organizētie aktīvās atpūtas pasākumi Mežaparkā un Rīgas dārzos un parkos: rīta vingrošana (15.04.2013. – 15.05.2013.), mediju pasākums riteņbraukšanā SEB MTB, Nordea Rīga maratons, Rīga sporta nakts, Tele 2 Rīgas Velomaratons, orientēšanās sacensības „Skrejošās Pilsētas”, basketbola turnīrs FIBA 3x3, basketbola turnīrs „Krastu mačs”, piedzīvojumu sacensības x Race, airēšanas svētki „Nāc un airē”, airēšanas slaloma sacensības, Ghetto Games 2013.gada sezonas superfināls, „Bauda sportot Mežaparkā!” bezmaksas treniņi, Actimel pikošanās čempionāts Rīgas Sniega parkā, Nordea Rīgas maratona treniņi, atrakciju organizēšana Kronvalda parkā pasākumā „Vesels rīdzinieks – veselai Rīgai”, veselīga dzīvesveida diena Mežaparkā, sieviešu Skrējiens Mežaparkā, BMX sezonas atklāšana un BMX Latvijas Nacionālā čempionāta 1. Posms, BMX Rīgas pilsētas kausa izcīņa un Open, Mammadaba orientēšanās diena Mežaparkā, skrituļslidotāju sacensības „Mežaparks rullē!”, Skrējiens „Zelta keda”, atrakcijas „Plunkšķis” atklāšana Ķīsezera pludmalē, „Mazā stiprinieka pasakainie piedzīvojumi” Mežaparka Zaļajā teātrī, BMX Eiropas čempionāta 9./10.kārta, sporta pasākums „Ripo Rīga”, „Nike Riga Run” Zaļā treniņa organizēšana, skrējiens „Nike Riga Run”, BMX Grand Prix Latvia 3. posms un Woodcon balvas izcīņa, pasākums „UFOGolf nolaižas Mežaparkā”, UFOGolf Helovīna svinības – disku golfs tumsā u.c.

U5.5. Veicināt sporta organizāciju darbību

Uzdevuma ietvaros RP struktūrvienības un iestādes pārskata gadā sadarbojās ar dažādām sporta organizācijām: BJC „Laimīte”, BJC „IK Auseklis”, Biķernieku komplekso sporta bāzi, in-line hokeja federāciju, LSAF⁵⁴ biedrību „Par stipru Latviju”, Latvijas Tautas sporta asociāciju, Latvijas Skriešanas sporta centru, RSB „Latvello” „Nūjotāju klubu”, Rīgas riteņbraukšanas skolu, aktīvās atpūtas centru Uzvaras parkā, nodibinājumu „Latvijas Fanu organizācija”, SIA „Igo Japiņa aģentūra”, Latvijas Basketbola savienību, biedrību „Diennakts basketbola turnīrs „Krastu mačs””, piedzīvojumu sacensību apvienību, SIA „Brāļi Klementjevi”, biedrību „Streetbasket”, ar bērnu un jauniešu centriem un citām organizācijām.

Veicinot sporta organizāciju darbību, RD organizēja konkursu „Rīgas pilsētas labākais bērnu un jaunatnes sporta klubs, organizācija 2012.gadā”. Noslēguma pasākumā Rīgas pašvaldība piešķīra finansējumu deviņu komandu sporta veidu, sešu

⁵² www.leta.lv

⁵³ turpat

⁵⁴ Latvijas spēka atlētu federācija

individuālo sporta veidu, kā arī divu neolimpisko sporta veidu klubiem treniņu procesa organizēšanai, dalībai sacensībās, veselības nostiprināšanas nodarbību organizēšanai un talantīgu jauniešu sporta meistarības pilnveidošanai.⁵⁵

Uzdevuma ietvaros 2013.gadā konkursa kārtībā tika atbalstītas sporta un federāciju 87 organizētās sporta sacensības, tāpat konkursu kārtībā tika atbalstīts sporta pasākums bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām „Rīgas starptautiskās sporta spēles” un 17 bērnu un jaunatnes sporta klubi.

U5.6. Veicināt sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras sakārtošanu un attīstību

Pārskata gadā iepirkuma konkursa rezultātā tika noslēgts līgums par publiskās mākslīgā ledus slidotavas ierīkošanu rekonstruētajā Spīķeru kvartālā, ka rezultātā slidotava Spīķeros būs katru ziemu līdz 2017.gadam. Ledus laukumā tiks nodrošināta bezmaksas piekļuve Rīgas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.⁵⁶

Norisinājās darbs pie velotransporta infrastruktūras sakārtošanas, realizējot projektu „Māras dīķa labiekārtojums un veloceliņa seguma atjaunošana”, kura ietvaros realizēti labiekārtošanas darbi. Tāpat arī tika noteikta zona veloceliņa atpūtas un labiekārtojuma izveidei Dārziņu apkaimē.

Tika uzlabots sporta bāžu iznomāšanas kontroles mehānisms, veicot grozījumus iekšējos noteikumos⁵⁷, tādējādi uzlabojot sporta bāžu pieprasījuma veidlapu un nosakot iznomāšanas laika ierobežojumu trešajām personām.

U5.7. Atbalstīt augstu sasniegumu sportu

Līdzdarbojoties augstu sasniegumu sporta izveidošanā, tika atbalstīti 116 sportisti 133 pasākumos. Nodrošināts pilsētas veterānu komandu starts Pasaules un Eiropas sporta veterānu sacensībās. Atbalstīta Rīgas pilsētas komandas dalība Latvijas Jaunatnes Ziemas olimpiādē ar 550 dalībniekiem, kuri ieguva 14 zelta, 12 sudraba un 15 bronzas medaļas. Tāpat atbalstīti 450 dalībnieki Latvijas Jaunatnes vasaras Olimpiādē, kura Rīgas komanda izcīnīja uzvaru 24 sporta veidos un ieguva 24 zelta, 55 sudraba un 53 bronzas medaļas un 174 dalībnieki Latvijas Republikas starpskolu finālsacensībās.

„Daugavas” stadionā Rīgā norisinājās ikgadējās starptautiskās sacensības vieglatlētikā „Rīgas kausi”, ko rīkoja RD sadarbībā ar Latvijas Vieglatlētikas savienību. Sacensībās piedalījās 126 sportisti no 27 pasaules valstīm. 2013.gadā „Rīgas kausi” norisinājās ar „European Outdoor Classic meeting” statusu. Augstais kvalitātes novērtējums ļāva papildināt programmu, iekļaujot šim statusam obligātas septiņas disciplīnas.

---

⁵⁵ www.leta.lv

⁵⁶ turpat

⁵⁷ IKSD iekšējie noteikumi „Kārtība, kādā Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments un padotībā esošās iestādes nodod lietošanā (iznomā) to lietošanā un apsaimniekošanā nodoto Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošo un piekrītošo nekustamo īpašumu”

RD atbalstīja Latvijas ielu vingrošanas sporta biedrības rīkoto pasaules čempionātu ielu vingrošanā Rīgā, kurā piedalījās labākie ielu vingrotāji no 35 valstīm. Televīzijas kanālā „Eurosport 2” tika demonstrēts 52 minūšu apskats, sasniedzot vismaz 10 miljonu mērķauditoriju un popularizējot Rīgu kā ielu vingrošanas galvaspilsētu.

RD institūcijas, kas 2013.gadā veica aktivitātes mērķa ietvaros ir LD, IKSD, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija un SIA „Rīgas meži”.

Budžets

RP veselības aprūpes sistēmas finansējums tiek piešķirts saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” noteiktajām autonomajām funkcijām nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju izpratni par veselīgu dzīvesveidu. 2013.gadā budžeta izdevumi veselībai bija 4 492 400 Ls, kas ir par 30% vairāk kā 2012.gadā. No tiem investīcijas bija 3 431 000 Ls – par 21% vairāk kā 2012.gadā.

Secinājumi

Rīgā pieaug to bērnu un jauniešu īpatsvars, kuriem ir liekā ķermeņa masa un aptaukošanās, slikts mutes veselības stāvoklis, kā arī augsts to bērnu un jauniešu skaits, kuri smēķē, lieto alkoholu un narkotiskās vielas, tādēļ jāturpina uzlabot bērnu, jauniešu un viņu vecāku zināšanas par veselību un to ietekmējošajiem faktoriem, kā arī jārada vide, kurā izdarīt veselīgu izvēli ir viegli un pieejami. Lai stiprinātu skolēnu un skolas personāla zināšanas, un iemaņas jautājumos, kas skar veselības veicināšanu, jāīsteno un jāveicina skolu līdzdalība Veselību veicinošu izglītības iestāžu iniciatīvā.

Veicinot veselīga uztura lietošanu bērnu un jauniešu vidū, nepieciešams papildināt Rīgas pilsētas saistošos noteikumus par tirdzniecības regulējumu ar ierobežojumiem vai tiesībām veikt atbildīgajām institūcijām ierobežojumus par atsevišķas produkcijas, kas skar vai var skart veselību, tirdzniecību, piemēram, izglītības iestādēs un to tuvumā.

RP nodrošina veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Jāpievērš uzmanība faktam, ka ir ļoti augsts Rīgā strādājošo PVA ārstu īpatsvars, kuri ir pensijas vecumā, līdz ar to nākotnē varētu draudēt zināms ārstu resursu trūkums.

Galvenie mirstības cēloņi (sirds un asinsvadu slimības, onkoloģija, ārējie nāves cēloņi) ir ietekmējami ar profilaktiskiem pasākumiem, tāpēc ir būtiski veicināt iedzīvotājiem veselīga dzīvesveida paradumu veidošanos un nostiprināšanos.

RP attīsta starpsektoru sadarbību sabiedrības veselībā un veselības jēdziena integrēšanu visās nozarēs, veidojot apziņu, ka ikvienai nozarei un tās pieņemtajiem lēmumiem ir ietekme uz iedzīvotāju veselību. Turpinot pilnveidot veselīgas pilsētas potenciālu un attīstot starpsektoru sadarbību, Rīga plāno atjaunot dalību Pasaules Veselības organizācijas Eiropas Veselīgo pilsētu tīklā, kā arī iesaistīties plānotajā Latvijas Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā.

Nozares eksperta viedoklis

Evija Apine, SIA "MFocus" valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

Pozitīvi vērtējams, ka pašvaldība ir pasūtījusi pētījumus par sabiedrības veselības jautājumiem, kas dod norādes nākotnē veicamajām aktivitātēm.

Mērķtiecīgāk jāfokusējas uz jauniešiem, kuri smēķēšanas atkarībai pakļauti īsāku periodu un ir nākamie vecāki. Jāplāno aktivitātes sadarbībā ar augstskolām, smēķēšana jāparāda kā nesaderīga ar mūsdienīgu dzīves stilu.

Būtu jāparedz pasākumus ģimeņu stiprināšanai un konsultēšanai. Šķiršanās rādītāji paaugstinās, šķiršanās ir krīzes situācija abiem laulātajiem un viņu bērniem. Liela iedzīvotāju daļa nevar atļauties maksas psiholoģiskās konsultēšanas pakalpojumus, tādēļ būtu jāveido centri ģimenēm, kuros tās varētu saņemt psihoemocionālu palīdzību atbilstošā apjomā un ilgumā, piemēram, veicot līdzmaksājumu. Palīdzības meklēšana ģimenes konflikta vai krīzes situācijā būtu jāpopularizē.

Finansējamo pasākumu izvērtēšanā, kuru mērķis ir dalībnieku uzvedības, rīcības maiņa, kā vērtēšanas kritēriju jānosaka praktisko metožu un nodarbību izmantošana un apjoms, jo informācijas sniegšana lekciju un stāstījumu veidā ir visneefektīvākā metode.

Pašvaldībai jāturpina izglītības iestāžu, interešu izglītības un sporta iestāžu renovēšana un vides uzlabošana tajos. Videi ir ietekme uz cilvēka pašsajūtu un pašuztveri, tā arī veido negatīvu priekšstatu par pašvaldības attieksmi pret šo iestāžu darbiniekiem un klientiem, t.i., tās iedzīvotājiem.

Pozitīvi vērtējams, ka tiek vērsta uzmanība uz to, lai būtu iespējas bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem ar kustību traucējumiem būt aktīviem un iesaistīties sporta, kultūras un citos pasākumos, vienlaikus, šajā jomā vēl daudz darāmā, lai mazinātu fiziskās barjeras.

Ģimenes ārstu loma slimību profilaksē būtu jāakcentē un jāseko tam, lai ārsti apzinātu un aicinātu uz ikgadējām veselības pārbaudēm savus pacientus.

Noteikti jāpaplašina atbalsta grupu līdzatkarīgajiem darbība. Tas ir nozīmīgs atbalsts atkarīgo tuviniekiem – partneriem, vecākiem un bērniem, kas var pozitīvi ietekmēt gan atkarīgās personas ārstēšanos, gan preventīvi iedarboties uz ģimenes locekļiem un bērniem.

Zīdaiņu mirstība uz 1000 dzīvi dzimušajiem	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazinās
		6,0	5,0	6,0	4,9	4,9	5,9	3,1			
Saslimstība ar narkotisko un psihisko vielu atkarību - gada beigās uzskaitē esošo personu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↓	↓	Samazinās
		190,2	220,3	251,8	262,1	277,1	254,8	204,3			
Saslimstība ar alkoholismu - gada beigās uzskaitē esošo personu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↓	↓	Samazinās
		830,0	860,8	857,7	766,4	640,7	547,4	491,4			
HIV inficēšanās gadījumu skaits (uz 100 000 iedzīvotājiem)	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazinās
		36,1	33,8	26,2	26,1	31,6	34,6	30,0			
Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības, uz 100 000 iedzīvotājiem	CSP	2007	2008	2009	2010***	2011***	2012***	2013***	↑	↑	Samazinās
		757,2	705,5	655,2	677,8	707,7	760,1	768,9			

Tendence

	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

*Saskaņā ar Valsts statistiskās informācijas programmu 2011.gadā netika apkopoti šķirto laulību statistikas rādītāji teritoriālā dalījumā.

**No 2009. gada netiek apkopoti dati par jaundzimušo vidējo paredzamo mūža ilgumu teritoriālā dalījumā. Dati sniegti par Latviju.

***Slimību profilakses un kontroles centrs

M6 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība

Cilvēkam lielākoties pašam ir jāuzņemas atbildība par savu labklājību, tomēr brīžos, kad persona pati par sevi nespēj parūpēties un ir nonākusi krīzes situācijā, tad jāiesaistās valstij un pašvaldībai, lai palīdzētu personai attīstīt pašpalīdzības spēju un spēju no jauna integrēties sabiedrībā.

Sociālā sistēma Rīgā ir stabila un pakalpojumu klāsts – ļoti plašs. Atbilstoši izmaiņām valsts ekonomiskajā situācijā ik gadu mainās sociālās palīdzības saņēmēju skaits un struktūra, līdz ar to sociālajai sistēmai ir jābūt arī pietiekami elastīgai.

2013.gadā, salīdzinot ar 2012.gadu, sociālo pabalstu saņēmēju skaits Rīgā ir samazinājies par 17%, savukārt trūcīgo personu skaits – samazinājies par 29%.

Taču turpina pieaugt garantētā minimālā ienākuma (turpmāk – GMI) un dzīvokļa pabalsta saņēmēju – darbspējīgu strādājošu personu īpatsvars starp visiem darbspējīgajiem GMI un dzīvokļa pabalsta saņēmējiem. Tas var liecināt, ka izdevumi par mājokli pieaug straujāk kā cilvēku ienākumi.

Uz nevienlīdzības un noslāņošanās procesu sabiedrībā norāda Džini koeficients⁵⁸, kas 2012.gadā Rīgā bija 33,7% (2011.gadā – 34,2%).

Kopā sociālajiem pakalpojumiem izlietotais finansējums 2013.gadā pret 2012.gadu ir pieaudzis par 9%.

Daudzi sociālie pakalpojumi Rīgā tiek sniegti sadarbībā ar dažādu jomu nevalstiskajām organizācijām. Tāpat pašvaldība atbalsta NVO projektu īstenošanu sociālajā un veselības aprūpes jomā, projektus, kas paredzēti bērniem no sociālā riska ģimenēm, personām ar invaliditāti, pensijas vecuma, tai skaitā politiski represētām personām, un citām mazaizsargātu personu grupām. Budžeta programmas „Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām” ietvaros 2013.gadā atbalstīti 70 NVO projekti par kopējo summu 62 970 Ls.

Rīgas iedzīvotāju aptaujas⁵⁹ rezultāti parāda, ka vairākums Rīgas iedzīvotāju pozitīvi vērtē primārās veselības aprūpes kvalitāti un pieejamību (attiecīgi – 74,8% un 74,6%). Tai pat laikā jāuzsver – neapmierināto īpatsvars arī ir vērā ņemams – katrs piektais rīdzinieks nav apmierināts ar primārās veselības aprūpi.

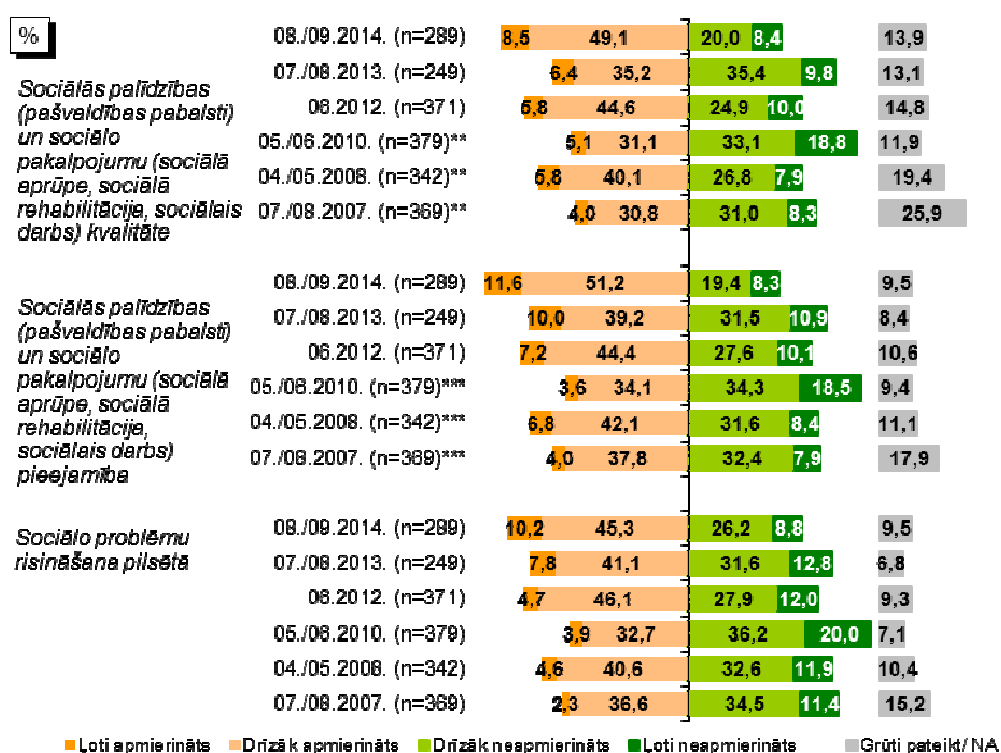
⁵⁸ Džini koeficients parāda materiālo labumu sadalījuma vienmērīgumu starp sabiedrības locekļiem. Šis rādītājs variē no 0 līdz 100. Jo Džini koeficienta vērtība ir tuvāka 0, jo vienlīdzīgāki ir sabiedrības locekļi, un otrādi.

⁵⁹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Pēdējā gada laikā 10,3% rīdzinieku paši vai to ģimenes locekļi bija saņēmuši sociālo palīdzību no Rīgas pašvaldības iestādēm, 2,9% – sociālos pakalpojumus ģimenēm ar bērniem un 2,0% – sociālos pakalpojumus pilngadīgām personām. Vairākums šīs mērķa grupas pārstāvju ir apmierināti ar sociālās palīdzības kvalitāti un pieejamību (attiecīgi – 57,6% un 62,8%), lai gan salīdzinoši liels – aptuveni 1/4 – ir arī to īpatsvars, kuri bijuši neapmierināti. Pie tam – lai gan kopumā 55,5% no šiem iedzīvotājiem ir apmierināti ar sociālo problēmu risināšanu pilsētā kopumā, 35% pauž par to negatīvus vērtējumus (6.1.attēls).

6.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar sociālās palīdzības un pakalpojumu kvalitāti un pieejamību Rīgā

Bāze: respondenti, kuri paši vai kuru ģimenes locekļi pēdējā gada laikā ir saņēmuši sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību no Rīgas pašvaldības iestādēm, n=289

*Aprēķinot vērtējumu vidējos rādītājus, tika ņemts vērā to respondentu īpatsvars, kuri sniedza noteiktus vērtējumus.
 **2007., 2008., un 2010. aptaujās gadā atbilžu varianta formulējums bija "Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu kvalitāte".
 ***2007., 2008., un 2010. aptaujās gadā atbilžu varianta formulējums bija "Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu pieejamība".

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa īstenošanai ir izvirzīti 11 uzdevumi. Aktivitātes notika visu uzdevumu ietvaros.

U6.1. Nodrošināt sociālos pakalpojumus bērniem un ģimenēm ar bērniem

Pārskata gadā Rīgā pie interešu izglītības iestādēm darbojās četri pirmsskolas vecuma bērnu pieskatīšanas centri/istabas – BJC „Bolderāja”, BJC „Kurzeme”, BJC „Zolitūde” un pieskatīšanas istaba Rīgas Jauno tehniķu centrā.

Lai palīdzētu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, sociālo pakalpojumu attīstības programmas bērniem ar funkcionāliem traucējumiem ietvaros nodrošināts dienas aprūpes centra pakalpojums 55 bērniem ar funkcionāliem ierobežojumiem šādos dienas aprūpes centros: „Mēs esam līdzās”, „Asniņš” un „Torņakalna rūķi”. Nodrošināta paliatīvā aprūpe ģimenēm, kurās ir bērni ar smagām un neizārstējamām slimībām. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 49 bērni – sniegtas 2159 sociālā darbinieka un 1080 kapelāna konsultācijas. Ieviesta sociālās rehabilitācijas programma bērniem invalīdiem - 2013.gadā pakalpojumu saņēma 11 bērni. Tāpat programmas ietvaros pārskata gadā ieviests individuālo rehabilitācijas plānu izstrādes pakalpojums biedrībā „Rehabilitācijas centrs „Mēs esam līdzās””, BKUS „Gaiļezers”, Primārās veselības aprūpes centrā „Ziepniekkalns”. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 31 bērns.

Biedrība „Apvienība ģimeņu atbalstam „Baltā zvaigzne””, nodrošinājusi 20 grupu nodarbības sērojošajiem vecākiem, kā arī priekšlaicīgi dzimušo un bērnu ar invaliditāti vecākiem.

Pārskata gadā turpināts sniegt atbalstu jaunajām ģimenēm – īstenotas apmācības programmas jaunajiem vecākiem prasmju un iemaņu attīstīšanai. 2013.gadā tika novadītas 18 Mazo bērnu vecāku informatīvi izglītojošās atbalsta grupu nodarbības 16 personām, kā arī 71 grupu nodarbība „Bērnu emocionālā audzināšana”, kuru apmeklēja 124 personas.

Ielu sociālā darba attīstības programmas ietvaros tika attīstīta Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra Mobilās brigādes⁶⁰ darbība. Nodrošināta atbalsta, informatīvā un sociālās kontroles funkcija, t.sk. apsekošana dzīvesvietā pēc Rīgas Sociālā dienesta un citu institūciju pieprasījuma. Pārskata gadā Mobilā brigāde veikusi 600 apsekošanas dzīvesvietā pašvaldības teritorijā, no tām 558 bija pieteikumi pie institūciju redzeslokā nonākušām jaunajām ģimenēm, savukārt 102 gadījums tika apsekotas jau iepriekš redzeslokā nonākušas ģimenes. Notika arī 4 reidi kopā ar policiju.

U6.2. Sniegt sociālo palīdzību personām/ģimenēm ar zemiem ienākumiem

Uzdevuma ietvaros pārskata gadā tika nodrošināti ēdināšanas pakalpojumi sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām. 2013.gadā 6 ēdināšanas vietās Rīgā par pašvaldības budžeta līdzekļiem tika izdalītas 676 627 porcijas. Turklāt no 02.08.2013. ēdināšanas pakalpojums šīm grupām papildus tiek nodrošinātas arī sestdienās un svētdienās, izņemot svētku dienas.

---

⁶⁰ Mobilā brigāde – RD LD pakļautības iestādes Rīgas patversmes struktūrvienība, kuras mērķis ir sniegt informāciju un operatīvu atbalstu bezpajumtniekiem.

2013.gadā no pašvaldības budžeta līdzekļiem tika līdzfinansēts zupas virtuves pakalpojums līdz 1000 porcijām dienā 5 reizes nedēļā 4 vietās Rīgā.

Rīgas pilsētas pašvaldībā dzīvojošo personu (ģimeņu) ar zemiem ienākumiem atbalstīšanai saskaņā ar RD 15.01.2013. saistošajiem noteikumiem Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā”, tiek sniegta sociālā palīdzība, piešķirot sociālos pabalstus pamatvajadzību nodrošināšanai – pabalsts GMI līmeņa nodrošināšanai, dzīvokļa pabalsts, pabalsts veselības aprūpes nodrošināšanai, pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, pabalsts mācību līdzekļu iegādei un piemaksa pie GMI līmeņa. 2013.gadā, izvērtējot personu (ģimeņu) ienākumus un materiālo stāvokli, sociālā palīdzība sniegta 46 913 personām.

U6.3. Nodrošināt personu ar īpašām vajadzībām sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju

Profesionālu atbalstu un konsultācijas personām ar invaliditāti un viņu piederīgajiem Rīgā var saņemt no RP budžeta finansētajos Dienas aprūpes centros (turpmāk – DAC) un Dienas centros pilngadīgām personām (turpmāk – DC).

Uzdevuma ietvaros pārskata gadā Dienas aprūpes centru personām ar invaliditāti attīstības programmas ietvaros Rīgā darbojās 9 dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem, tai skaitā 2 centri personām ar psihiskās veselības traucējumiem, ar kopējo vietu skaitu 245, kuru sniegtos pakalpojumus finansē RP. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 287 personas.

Citām personām ar invaliditāti 2013.gadā bija iespēja apmeklēt 11 DC, no tiem 2 – „Aspazija” un Strazdumuižas Dienas centrs – paredzēti galvenokārt personām ar invaliditāti, pārējie 9 darbojas pēc „atvērtā” principa un personas ar invaliditāti tajos ir kā viena no DC mērķa grupām. 2013.gadā ar pašvaldības finansiālu atbalstu darbojās par 2 DC vairāk nekā 2012.gadā. 2013.gadā DC pakalpojumu saņēma 3219 personas.

Profesionālu atbalstu un konsultācijas personas ar invaliditāti un viņu piederīgie var saņemt DAC un DC. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 12 DAC (9 DAC personām ar garīga rakstura traucējumiem, 3 DAC personām ar demenci) un 11 iepriekš minētajos DC.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centru attīstības programmas ietvaros personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošināta iespēja saņemt grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu. 2013.gadā Rīgas pašvaldības iedzīvotāji pakalpojumu varēja saņemt 7 grupu mājās (dzīvokļos) ar kopējo vietu skaitu 101. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 117 personas ar garīga rakstura traucējumiem.

Pārskata gadā tika turpināts nodrošināt arī sociālo pakalpojumu „Atelpas brīdis” (īslaicīga sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija) pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem, pakalpojuma sniegšanas laikā no aprūpes pienākumu

veikšanas atslogojot pakalpojuma saņēmēju ģimenes locekļus. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 1 persona ar garīga rakstura traucējumiem.

U6.4. Nodrošināt pensijas vecuma personu un personu ar invaliditāti sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju

Lai nodrošinātu uzdevuma īstenošanu, tika nodrošināti dažādi sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā. 2013.gadā pakalpojumus saņēma 5748 personas, no tām aprūpi mājās saņēma 5608 personas (tai skaitā aprūpes mājās pakalpojumu saņēma 4080 personas, savukārt 1528 personas saņēma pabalstu aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai). Aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināja 7 pakalpojumu sniedzēji, kas ir par vienu vairāk kā 2012.gadā.

Pakalpojumu „silto ēdienu piegāde mājās”, kuru pārskata gadā nodrošināja 1 piegādātājs, saņēma 668 personas; pakalpojumu „drošības poga” (1 piegādātājs) – 40 personas; pavadona – asistenta pakalpojumu (1 piegādātājs) – 94 personas.

Pieaugot aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaitam un pakalpojuma apjomam, 2013.gadā RP budžetā palielināts finansējums pakalpojuma nodrošināšanai.

Saskaņā ar MK 18.12.2012. noteikumiem Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā” 2013.gada martā uzsākta valsts finansētā asistenta pakalpojuma invalīdiem nodrošināšana. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 788 personas.

Personas ar demenci ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas (turpmāk – SAC) pakalpojumu var saņemt 3 pašvaldības un 4 līgumorganizāciju iestādēs, ar kurām Rīgas pilsētas pašvaldībai ir līgumsaistības. 2013.gadā Rīgā darbojās 3 dienas aprūpes centri personām ar demenci (kopējais vietu skaits – 60). 2013.gadā pakalpojumu saņēma 84 personas. 2013.gadā DAC personām ar demenci tika sniegti atbalsta pakalpojumi un konsultācijas personu ar demenci ģimenēm (piederīgajiem). 2013.gadā pakalpojumu saņēma 84 personas. Papildus tika sniegtas konsultācijas citu DC darbiniekiem un klientiem par darbu ar personām ar demenci specifiku.

Ņemot vērā, ka SAC ir pieprasījums pēc ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma pašvaldībā (rinda), īslaicīgās aprūpes pakalpojuma nodrošināšanai paredzētās vietas 2013.gadā pakāpeniski tika pārveidotas par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanai paredzētām vietām. Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojums 2013.gadā tika nodrošināts 31 personai vienā pašvaldības SAC. Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojums ir pieejams vairākās RP SAC līgumorganizācijās.

RP iedzīvotājiem tiek nodrošināta arī īslaicīgā sociālā aprūpe iestādē. To nodrošina RP SIA „Rīgas 1. slimnīca” īslaicīgās hronisko pacientu aprūpes nodaļas 90 gultās. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 990 klienti.

DC un atbalsta centru pakalpojumi pensijas vecuma personām. 2013.gadā tika nodrošināti 11 DC, tai skaitā 2 DC, kas galvenokārt paredzēti personām ar invaliditāti, bet neizslēdz DC pakalpojuma saņemšanu arī pensijas vecuma personām. Minētos pakalpojumus 2013.gadā saņēma 3219 personas.

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centru attīstības programmas ietvaros 2013.gadā RP iedzīvotāji SAC pakalpojumu pilngadīgām personām varēja saņemt 15 sociālo pakalpojumu sniedzēju (3 – pašvaldības, 12 – līgumorganizāciju) institūcijās ar kopējo vietu skaitu līdz 1433. Minēto pakalpojumu 2013.gadā izmantoja 1781 persona.

U6.5. Veicināt atbalsta sistēmas izveidi krīzes situācijās nonākušām personām

RP saskaņā ar RD saistošajiem noteikumiem⁶¹, tiek sniegts pabalsts ārkārtas situācijā. 2013.gadā pabalsts ārkārtas situācijā piešķirts 2573 personām.

2013.gadā tika piešķirts finansējums no Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda, lai realizētu preventīva rakstura pasākumus cilvēktirdzniecības mazināšanā, tajā skaitā 81 speciālista apmācībām un bukletu „Cilvēku tirdzniecības novēršana” izdošanai (10 000 eksemplāros).

Sociālo pakalpojumu krīzes situācijā nonākušām personām attīstības programmas ietvaros sniegts atbalsts un profesionāļu konsultācijas vardarbībā cietušām sievietēm, sievietēm ar bērniem, vīriešiem ar bērniem nodibinājumā „Sociālo pakalpojumu aģentūra”, ģimenes krīzes centrā „Mīlgrāvis”, biedrības „Latvijas Samariešu apvienība”, krīzes centrā bērniem un sievietēm „Māras centrs” un RP BJC struktūrvienībā „Marsa Gatve”. 2013.gadā pakalpojumu saņēma krīzes situācijā nonākušas 784 personas, tai skaitā 596 bērni un 188 pilngadīgas personas, no kuriem 171 sievietes un 17 vīrieši.

Radīta iespēja krīzes situācijā nonākušām personām saņemt diennakts psiholoģisko palīdzību un informatīvo atbalstu, zvanot uz biedrības „Skalbes” diennakts krīzes tālruni. 2013. gadā kopumā sniegtas 7430 zvanu konsultācijas, no tām 36 bērniem un 6578 pieaugušajiem, tai skaitā 6614 konsultācijas krīzes situācijā un 816 informatīvās konsultācijas.

U6.6. Veicināt personu pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās iekļaušanos sabiedrībā

Ar mērķi veicināt pilngadīgo bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu pēc pilngadības sasniegšanas (turpmāk – pilngadīgie bāreņi) iekļaušanos sabiedrībā, saskaņā ar RD 01.08.2006. saistošajiem noteikumiem Nr.50 „Par pašvaldības palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas” tiek piešķirti vairāki pabalsti: vienreizējs pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai, vienreizējs pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, pabalsts ikmēneša izdevumiem bāreņiem – mācību iestāžu audzēkņiem un ikmēneša

⁶¹ 15.01.2013. saistošie noteikumi Nr.202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā”

izdevumiem dzīvojamās telpas īrei un komunālajiem maksājumiem. 2013.gadā šādus pabalstus saņēma 593 pilngadīgie bāreņi.

Sociālais darbs ar bāreņiem tiek veikts atbilstoši RD 05.01.2012 iekšējiem noteikumiem Nr.DL-12-2-nts „Kārtība, kādā tiek nodrošināts sociālā darba process darbā ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušu bērnu, kurš ir ārpusģimenes aprūpē un pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās”, kuri nosaka vienotu kārtību, kādā notiek sociālais darbs ar bāreņiem, kuri ir ārpusģimenes aprūpē, 6 mēnešus pirms bāreņa pilngadības sasniegšanas, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās un līdz pilngadīga bāreņa 24 gadu vecumam. 2013.gadā sociālais darbs Rīgas Sociālajā dienestā (turpmāk – RSD) tika veikts ar 522 pilngadīgiem bāreņiem.

U6.7. Veicināt sociāli izstumto iedzīvotāju un iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām nodarbinātību

Lai īstenotu uzdevumu, ir izveidotas un darbojas 2 specializētās darbnīcas personām ar garīga rakstura traucējumiem ar 28 vietām galdniecības, šūšanas un veļas mazgāšanas prasmju attīstīšanai. 2013.gadā pakalpojumu saņēma 34 personas.

Veicināta grupu mājas (dzīvokļa) klientu motivācija iesaistīties darba tirgū, kas ir būtisks faktors patstāvīgas dzīves uzsākšanai. Proti, grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma saņēmējiem, kuri mācās vai strādā, maksa par dzīvojamās telpas, virtuves un koplietošanas telpu ekspluatāciju (atbilstoši lietojamai daļai) noteikta atbilstoši minēto pakalpojumu izmaksām, bet ne vairāk kā Ls 30 mēnesī. Pārējo samaksas daļu sedz pašvaldība. 2013.gadā atbalsts sniegts 40 personām, kas ir par 22 personām vairāk kā 2012.gadā.

Biedrība „Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”” nodarbinātības atbalsta pasākumu ietvaros 2013.gada 9 mēnešos sniegusi konsultācijas 69 personām ar invaliditāti, no kurām 22 personas uzsākušas algotu darbu.

U6.8. Veicināt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs

Lai veicinātu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanu ģimenēs, Rīgas pilsētas pašvaldībā, saskaņā ar RD 08.12.2009. saistošajiem noteikumiem⁶², tiek sniegts materiāls atbalsts audžuģimenēm par audžuģimenes pienākumu pildīšanu. Papildus audžuģimenēm tiek piešķirts ikmēneša pabalsts audžuģimenē dzīvojoša bērna uzturam, kā arī pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei. Saskaņā ar RD saistošajiem noteikumiem⁶³, Rīgas pilsētas pašvaldībā tiek sniegts materiāls atbalsts aizbildņiem par aizbildņa pienākumu pildīšanu, aprūpējot divus vai vairāk bērnus. 2013.gadā pabalstus audžuģimenēm saņēma 247 personas, savukārt pabalsts aizbildņim par aizbildnībā esošo otro un katru nākamo bērnu pārskata gadā tika iešķirts par 189 aizbildnībā esošiem bērniem.

⁶² RD 08.12.2009. saistošajiem noteikumiem Nr.32 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības palīdzību audžuģimenei”

⁶³ RD 11.12.2007. saistošie noteikumi Nr.97 „Noteikumi par pašvaldības pabalstu aizbildņiem”

Atbalsts audžuģimenēm tiek nodrošināts arī dažādu konsultāciju veidā. 2013.gadā nodibinājums „Sociālo pakalpojumu aģentūra” nodrošināja „Sociālā atbalsta un konsultatīvo programmu audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem”. Pakalpojumu kopumā saņēma 84 audžuģimenes (217 personas), 57 aizbildņu ģimene (110 personas) un 9 adoptētāju ģimenes (31 persona).

2013.gadā adoptēti 75 Rīgas pašvaldības bērni, no tiem 32 adoptēti Latvijā, 30 – uz ārvalstīm, savukārt 13 bērnus adoptējis otrs laulātais. Salīdzinot ar 2012.gadu, kad tika adoptēti 95 bērni, šo bērnu skaits ir samazinājies. Pēdējo 7 gadu laikā visvairāk bērnu tika adoptēti 2011.gadā – 101, no tiem Latvijā palika 44 bērni, savukārt uz ārvalstīm tika adoptēts 31 bērns. 26 bērnus adoptēja otrs laulātais.

U6.9. Veicināt atbalstu bezdarbniekiem

Sadarbībā ar NVA ESF projekta „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās” ietvaros 2013.gadā Rīgā kopā tika izveidotas 1174 pagaidu darba vietas, no 2013.gada 1.aprīļa 1094 pagaidu darba vietas, kurās iesaistījās 3931 bezdarbnieks. No visiem iesaistītajiem 2013.gadā pastāvīgu darbu atrada 145 personas.

2013.gadā 895 RSD klienti tika iesaistīti pašvaldības sabiedriskajos darbos (12 stundas nedēļā) – pasākumos darba un sociālo prasmju saglabāšanai, atjaunošanai vai apgūšanai. Kopš 2012.gada sadarbībā ar 89 organizācijām izveidotas 367 sabiedrisko darbu veikšanas vietas. 2013.gadā 6338 darbspējīgiem nestrādājošiem rīdniekiem sniegts materiāls atbalsts krīzes situācijā (pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai, dzīvokļa pabalsts, pabalsts veselības aprūpes nodrošināšanai) un veicināta līdzdarbība savas situācijas uzlabošanā.

2013.gadā darbspējīgās nestrādājošās personas saņēma 27 126 bezmaksas sociālā darba speciālistu konsultācijas RSD, tai skaitā veikts sociālais darbs ar 1668 ģimeni, kurā ir nodarbinātības problēmas. Sociālo darbu ar klientiem, kuriem ir bezdarba problēmas, pārskata gadā RSD nodrošināja 20 sociālie darbinieki.

Psihosociālās rehabilitācijas, adaptācijas un motivācijas programmas ietvaros personības spēka atgūšanas programmas pakalpojumu 2013.gadā saņēma 28 RSD klienti – ilgstoši bezdarbnieki.

Pārskata gadā tika turpināts nodrošināt atbalsta grupu pieejamību bezdarbniekiem. 2013.gadā RSD tika organizētas 23 atbalsta grupas bezdarbniekiem, kurās tika iesaistīti 198 bezdarbnieki.

RSD nodrošinātas psihologa konsultācijas bezdarbniekiem ar psihosociālām problēmām. Šādas konsultācijas 2013.gadā saņēma 183 bezdarbnieki.

2013.gadā ar RP finansiālu atbalstu 1832 personām darbaspējas vecumā pēc smagām saslimšanām un/vai daļējas darba spēju zaudēšanas 5 stacionārajās ārstniecības iestādēs⁶⁴ tika nodrošināts sociālā darba pakalpojums.

U6.10. Veicināt sociālo pakalpojumu attīstību bezpajumtniekiem

2013.gadā darbu turpināja pašvaldības iestādes Rīgas patversmes struktūrvienība Mobilā brigāde, kuras galvenās funkcijas ir bezpajumtnieku apzināšana, kontaktu gūšana ar šīm personām, informēšana par palīdzības saņemšanas iespējām, motivēšana saņemt palīdzību, nepieciešamības gadījumā transportēšana uz naktspatversmi. 2013.gadā Mobilā brigāde sniedza konsultācijas 1119 personām, 720 personas tika pārvestas no vai uz patversmi vai nogādātas uz ārstniecības iestādi. Mobilā brigāde saņēma 1067 tālruņa zvanus par nepieciešamo palīdzības sniegšanu bezpajumtniekiem.

Rīgas patversmes DC bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem Rīgas iedzīvotājiem Katoļu ielā 57, Rīgā dažādus pakalpojumus (sociālā darba speciālistu pakalpojumi, uzturēšanās DC pilnu darba dienu, dažādu prasmju apguve u.c. sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, ģimenes ārsta pakalpojumi primārās veselības aprūpes līmenī, dušas pakalpojumi, veļas mazgāšanas pakalpojumi u.c.) ir saņēmušas 967 personas. Papildus tam no 02.01.2012. līdz 31.12.2013. Rīgas patversme realizēja ESF finansiāli atbalstītu projektu „Motivācijas programmu izstrāde un ieviešana bezpajumtniekiem – bezdarbniekiem”.

2013.gadā Rīgā darbojās 2 Sociālās rehabilitācijas centri bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām (turpmāk – SRC) ar 28 vietām. SRC sievietēm ar 10 vietām 2013.gadā pakalpojumu saņēma 19 personas, SRC vīriešiem ar 18 vietām minēto pakalpojumu saņēma 47 personas.

Patversmes pakalpojumus sievietēm un vīriešiem 2013.gadā nodrošināja pašvaldības iestāde – Rīgas patversme. Kopējais vietu skaits patversmē ir 260. Naktspatversmes pakalpojumus sniedza 5 līgumorganizācijas ar kopējo maksimālo vietu skaitu – 595. Pārskata gadā patversmes/naktspatversmju pakalpojumus kopā saņēma 4095 personas (699 sievietes, 3396 vīrieši).

Lai radītu iespēju klientiem saņemt profesionālu atbalstu un motivētu risināt problēmas, tai skaitā atbalsta grupās, Rīgas patversmē/naktspatversmēs saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām strādā sociālā darba speciālisti. Pašvaldības iestādē – Rīgas patversmes dienas centrā strādā psihologs.

U6.11. Nodrošināt kvalitatīvu sociālo pakalpojumu sniedzēj institūciju darbību un attīstību

---

⁶⁴ Iestādes ar kurām RSD 2013.gadā noslēdza pārvaldes uzdevuma deleģējuma līgumus atbilstoši RD 18.12.2012. lēmumā Nr.5615 (prot. Nr.101, 11§) „Par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu” noteiktajam

Pārskata gadā Rīgā turpinājās vides pieejamības nepilnību novēršana pašvaldības sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās.

Sadarbībā ar SIA „Rīgas karte” un RP SIA „Rīgas satiksme” sešās siltā ēdiena izdales vietās, Rīgas patversmē un naktspatversmēs tika ieviesta sociālo pakalpojumu saņēmēju elektroniskā reģistrēšanas sistēma (ERS), kāda tiek izmantota Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta biļešu sistēmā (e-talons).

RD iestādes, kas veica aktivitātes mērķa ietvaros 2013.gadā: LD, IKSD, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija un RPB.

Budžets

2013.gadā pašvaldība sociālajai aizsardzībai izlietoja 60 182 500 Ls, kas ir par 2 663 600 Ls vairāk kā 2012.gadā.

Secinājumi

2013.gada maijā Ūnijas ielā 49 tika atklāts jauns daudzfunkcionāls sociālo pakalpojumu DC bērniem un pilngadīgām personām „Paaudzes”. Savukārt aprīlī Ķīpsalā tika atklāts DAC bērniem no sociālā riska ģimenēm un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

Veiksmīgi organizēta sadarbība ar NVO, piedāvāti pakalpojumi dažādām klientu vajadzībām, līdz ar to DC klientu skaits pieaudzis par 38%. Jauni DC nepieciešami Zemgales priekšpilsētā un Kurzemes rajonā, kā arī DAC personām ar demenci – Latgales un Vidzemes priekšpilsētās⁶⁵.

Pašvaldībai ir būtiski veikt preventīvas darbības, kas novērš iedzīvotāju nonākšanu palīdzības lūdzēja statusā. Tādējādi pozitīvi vērtējama iespēja iedzīvotājiem apkures sezonā noslēgt līgumu ar SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” par dalītu apkures rēķina apmaksu, kas nozīmē, ka 50% no rēķina tiek samaksāts noteiktajā termiņā, bet 50% – pēc apkures sezonas beigām, turklāt bez jebkādiem soda procentiem.⁶⁶

2013.gadā precizēti saistošie noteikumi par līdzfinansējuma samaksas kārtību pašvaldības sporta, mūzikas un mākslas skolās, tādējādi turpmāk visiem daudzbērnu ģimeņu bērniem tiks piemērots 100% atbrīvojums no līdzfinansējuma maksas par profesionālās ievirzes izglītības programmu apguvi pašvaldības izglītības iestādēs.⁶⁷

---

⁶⁵ LD dati

⁶⁶ www.leta.lv

⁶⁷ turpat

Nozares eksperta viedoklis

Evija Apine, SIA "MFocus" valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

Pozitīvi vērtējams, ka pašvaldība turpina palielināt sociālo pakalpojumu sniedzēju skaitu, lai pakalpojumi kļūtu pieejamāki lielākam iedzīvotāju skaitam, kam tie vajadzīgi. Redzams, ka pašvaldība cenšas elastīgi reaģēt uz dažādajām iedzīvotāju vajadzībām, veidojot pakalpojumus, kas nav noteikti likumdošanā kā obligāti.

Pozitīvi, ka ir arī tā sauktie „zema sliekšņa” pakalpojumi (veselības istabas, krīzes centri, atsevišķi dienas centri), kuri ir pieejami ikvienam iedzīvotājam bez iepriekšēja nosūtījuma, pieraksta, personas dzīves situācijas izvērtējuma.

Vardarbība ģimenē joprojām ir aktuāla problēma sabiedrībā, vienlaikus krīzes centru skaits ir mazs un to ģeogrāfiskais izvietojums neatbilst iedzīvotāju vajadzībām. Atbalsts un sociālā rehabilitācija ir jānodrošina gan cietušajiem, gan vardarbības veicējiem.

Sabiedrības dzīves kvalitāti kopumā negatīvi ietekmē vardarbības un atkarības problēmu nerisināšana, jo šīs problēmas tiek nodotas nākamām paaudzēm kā uzvedības un dzīves modeļi, mazina drošību sabiedrībā, jo bieži ir saistītas ar cita veida sociāli nevēlamu rīcību ārpus ģimenes.

Preventīvais darbs ir jāattīsta. Resursu ieguldīšana preventīvajā darbā samazina sociālo problēmu dziļumu un nepieciešamos tēriņus to risināšanai. Būtu jāattīsta arī kopienas sociālā darba pieeja pilsētas apkaimēs, jo tas var sniegt būtisku ieguldījumu sociālo problēmu prevencē.

6.1. tabula

Stratēģiskā mērķa M6,,**Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība**” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Vidējie ienākumi uz vienu mājsaimniecības locekli, attiecībā pret iztikas minimumu valstī	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↓	Pieaug
		1,72	2,15	1,84	1,55	1,48	1,45	1,55			
Mājsaimniecības rīcībā esošais ienākums (vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli, Ls)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↑	Pieaug
		201,03	285,48	309,72	260,15	246,38	252,07	272,38			
Mājas aprūpē aprūpējamo personu skaits kopā	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		4147	3946	3942	3871	4678	5203	5748			
Dienas aprūpes centros aprūpēto iedzīvotāju skaits	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Samazinās, vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		885	2578	2676	2628	2483	2719	3590			
Krīzes centros pakalpojumu saņēmēju skaits	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		348	300	353	500	509	701	784			
Iemītnieku skaits bērnu-bāreņu sociālās aprūpes centros un pašvaldības bērnu namos gada sākumā	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		739	746	635	627	597	593	592			
Iemītnieku skaits veco ļaužu un personu ar fiziska un garīga rakstura traucējumiem pensionātos un specializētos sociālās aprūpes un rehabilitācijas valsts centros gada sākumā	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		1585	1641	1687	1730	1795	1896	1781			

Personas, kuras izmantojušas patversmes/naktspatversmes pakalpojumus/sociālās rehabilitācijas centra pakalp.	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		2262	1949	2597	3182	3289	3769	4095			
Zupas virtuvēs izsniegto porciju skaits	LD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↑	Vērtē kontekstā ar vajadzību (īpatsvars pret vajadzību)
		96894	113054	93300	155503	141032	165165	160779			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

M7 Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika

Izvirzītais mērķis ir veicināt ekonomisko izaugsmi augstas pievienotās vērtības sektoros, īpaši rūpniecības un radošajās nozarēs. Mērķis ir vērsts uz dažādu nozaru uzņēmumiem un zinātnes iestādēm.

Pēdējos gados arvien vairāk uzmanības tiek veltīts straujāk augošo tautsaimniecības nozaru, kas sekmētu ekonomisko izaugsmi valstī, identificēšanai. ES līmeņa pētījumos⁶⁸ tiek augstu novērtēts radošo industriju attīstības potenciāls – kā viena no nozarēm, kurai ir augsts izaugsmes rādītājs.

Radošo industriju īpatsvars Latvijas uzņēmumu kopskaitā pēdējos gados saglabājies 5 – 6% apjomā. Vēl 4% veido ar radošajām industrijām saistīto nozaru uzņēmumi. Kopumā radošo industriju un ar tām saistīto nozaru jomā Latvijā darbojas vairāk nekā 13 000 uzņēmumu, vairākums – 58% uzņēmumu atrodas Rīgā. Kopējais radošo industriju un ar tām saistīto nozaru ikgadējais neto apgrozījums ir lielāks par 1500 miljoniem latu, no kuriem vairāk kā 70% apgrozījuma nodrošina uzņēmumi Rīgā. Taču pēdējos gados ievērojami krities nodarbināto skaits gan radošajās industrijās, gan ar tām saistītajās nozarēs Rīgā – attiecīgi 6680 un 9068 jeb 23% un 32%. Ņemot vērā, ka radošo industriju īpatsvars pēdējos gados nav būtiski mainījies, taču būtiski pieaudzis uzņēmumu skaits un vienlaikus krities nodarbināto skaits un kopējais apgrozījuma apjoms, tas ļauj secināt, ka radošās industrijas attīstās nevis, konsolidējoties un orientējoties uz uzņēmējdarbības attīstību un eksportu, bet uz iekšējo patēriņu un mikro uzņēmējdarbību⁶⁹.

Būtiska ietekme uz radošo industriju attīstību ir finanšu atbalsta pieejamībai. Pēdējo divu gadu laikā vairāk nekā 140 milj. *euro* no ES struktūrfondiem ir izmaksāti uzņēmumiem, lai tie varētu modernizēties un celt konkurētspēju. Vismaz tikpat lieli līdzekļi šajā periodā vēl ir pieejami uzņēmumu atbalstam. Nākamajā ES fondu periodā Nacionālās industriālās politikas ietvaros uzņēmumu attīstībai būs pieejami aptuveni 800 miljoni *euro*.⁷⁰

Rīgas pašvaldība atbalstu jaunajām uzņēmējdarbības idejām attīstības jomā sniedz ar grantu programmas „Atspēriens” palīdzību, ko rīko sadarbībā ar AS „Swedbank”. Pārskata gadā tika iesniegta 101 uzņēmējdarbības projektu ideja un atbalstu ieguva deviņas uzņēmējdarbības idejas, kurām tika piešķirts finansējums biznesa ideju īstenošanai un attīstībai 57 375,35 latu apmērā. Kopumā no 2009. līdz 2013.gada

⁶⁸ „Kultūras ekonomikas aspekti Eiropā”, The economy of Culture in Europe, KEA, 2006

⁶⁹ „Latvijas radošo industriju darbība un priekšnoteikumi nozares mērķtiecīgai attīstībai”, 2013.gada maijs

⁷⁰ Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību, 2013

beigām rīkoti 10 konkursi un atbalstītas 100 uzņēmējdarbības idejas par kopējo budžetu 500 000 latu.

Pārskata gada ietvaros RP informatīvi atbalstīja dažādus pasākumus, aktivitātes Rīgā, kas vērstas uz uzņēmumiem ar augstu pievienoto vērtību attīstību:

- 2013.gada 19.novembrī Rīgā ar „Rīgas inovāciju konferenci 2013” tika atklāta pasaules uzņēmējdarbības nedēļa Latvijā. Konferences mērķis bija radīt diskusijas platformu inovāciju ieinteresētajām personām un sniegt koncentrētu praktiskās informācijas sesiju pašreizējiem un nākotnes uzņēmējiem⁷¹;
- 2013.gadā no 22. līdz 24.novembrim notika 2.informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) izstāde un konference „RIGA COMM 2013”, kurā Latvijas ražotāji, tirgotāji, pakalpojumu sniedzēji varēja uzzināt un izmēģināt IKT nozares jaunumus no visas pasaules. Izstādē piedalījās vairāk nekā 50 Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Krievijas IKT uzņēmumi, kas prezentēja interaktīvus un inovatīvus IKT risinājumus, biznesa aplikācijas, IT ārpakalpojumus, drošības risinājumus, telekomunikāciju produktus, interneta un mobilā mārketinga pakalpojumus u.c. Tehnoloģiju konferencē „The Next Big Thing”, kas notika vienlaikus ar izstādi „RIGA COMM 2013”, uzstājās pārstāvji no pasaulslaveniem zīmoliem, tādiem kā lielākais failu apmaiņas resurss pasaulē „The Pirate Bay”, arvien augošais interneta telefonijas uzņēmums „Skype”, populārākais sociālās navigācijas servisa uzņēmums „Waze”, godalgotais biometriskās autentifikācijas uzņēmums „Biometry”, jaunās globālās viedtālrunu operētājsistēmas izstrādātājs „Tizen Association” u.c.⁷²;
- 2013.gada maijā Rīgā atvērās biznesa laboratorija eegloo (Iglu) IT projektiem, kas ir savdabīgs biznesa inkubators, kurš palīdz uzsākošajiem uzņēmējiem ātri izveidot produktu un ieviest to tirgū⁷³;
- 2013.gada 6.jūnijā jau 15.reizi pēc kārtas Vācijas-Baltijas Tirdzniecības kamera (AHK) organizēja Vācijas Tautsaimniecības balvu Latvijā. Vācijas Tautsaimniecības balvas šī gada moto bija „Jaunais uzņēmums”. Vācijas-Baltijas Tirdzniecības kamera to pasniedza ar mērķi godināt un atbalstīt jaunus un inovatīvus uzņēmumus, kuriem piemīt jauni impulsi un nākotnes potenciāls. Kopumā pieteicās 35 jauni uzņēmumi un par uzvarētāju kļuva Giraffe Visual (Giraffe Visualization Group SIA), kas atrodas Rīgā un veido animētas 3D vizualizācijas un interaktīvas 360° produktu prezentācijas⁷⁴;
- 2013.gadā no 4. līdz 7.septembrim izstādes Riga Food 2013 ietvaros, kas ir vērienīgākā pārtikas nozares izstāde Baltijas valstīs un iezīmē jaunākās tendences pārtikas nozarē, Latvijas Tehnoloģiskais un Eiropas Biznesa atbalsta

---

⁷¹ www.investeriga.lv

⁷² turpat

⁷³ turpat

⁷⁴ turpat

tīkls Latvijā organizēja starptautisku kontaktbiržu, lai pārrunātu kopīgas sadarbības iespējas jaunu tehnoloģiju pārnēsē, slēgtu tirdzniecības līgumus, kā arī vienotos par turpmāku produktu vai pakalpojumu pētniecības un attīstības atbalstu⁷⁵;

- 2013.gadā SIA „Latvijas Garantiju aģentūra” parakstīja līgumu par papildu 1,8 miljonu eiro ieguldīšanu Imprimatur Capital Seed Fund – Latvijā vienīgajā sēklas stadijas tehnoloģisko riska kapitāla investīciju fondā. Finansējums ir vērsts uz īpaši agrīnas stadijas tehnoloģisko uzsācējuzņēmumu finansēšanu, nodrošinot līdz 50 tūkst. euro apjoma finansējumu pirmssēklas stadijai – biznesa idejas un stratēģijas izstrādei un patentu meklējumiem, komandas veidošanai, konsultantu un pirmo darbinieku piesaistei, lai šie jaunie uzņēmumi saņemtu pirmo atspērienu un kļūtu pievilcīgāki investoru acīs. Plānots, ka šīs programmas laikā nākamajos divos gados finansējumu varētu iegūt vismaz 30 uzsācējuzņēmumi elektronikas, IT, jaunu materiālu, medicīnas tehnoloģiju un citās nozarēs, īpašu vērību pievēršot sadarbībai iesācējuzņēmumus atbalstošajām organizācijām kā TechHub, Komercializācijas Reaktoru, biznesa inkubatoriem, universitātēm un citiem partneriem⁷⁶;
- 2013.gada 11.decembrī Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (turpmāk – LIAA) rīkoja uzņēmējdarbībai veltītu pasākumu – Biznesa forums 2013, kurā tika sniegtas prezentācijas un diskutēts par biznesa attīstību, globālo konkurētspēju, inovatīvu uzņēmējdarbību, eksporta stratēģijām un ES fondu atbalstu⁷⁷;
- 2013.gadā Valsts Kultūrkapitāla fonds izsludināja pieteikšanos mērķprogrammā „Radošo industriju pilotprojektu konkurss”, kurā varēja pieteikties radošo industriju uzņēmēji. Šajā mērķprogrammā uzņēmēji varēja pretendēt uz līdzekļiem 5000 Ls apmērā. Kopumā bija pieejami 100 000 Ls, no kuriem nepilni 20 000 tika sadalīti starp pirmā konkursa uzvarētājiem.⁷⁸

Lai gan kopumā 64,7% rīdzinieku ir apmierināti ar nodarbinātības iespējām galvaspilsētā, katrs ceturtais tomēr pauž negatīvus vērtējumus, liecina 2014.gada aptaujas⁷⁹ rezultāti. Tai pat laikā jāuzsver, ka pēdējo četru gadu laikā iedzīvotāju vērtējumi ir ievērojami uzlabojušies – vēl 2010.gadā 60,3% rīdzinieku bija neapmierināti ar nodarbinātības iespējām, kamēr 2014.gadā kritiskus vērtējumus sniegušo īpatsvars samazinājies līdz 25,0% (7.1.attēls). Respondenti, kuri nav apmierināti ar nodarbinātības iespējām Rīgā, tika lūgti precizēt neapmierinātības

---

⁷⁵ www.investeriga.lv

⁷⁶ turpat

⁷⁷ turpat

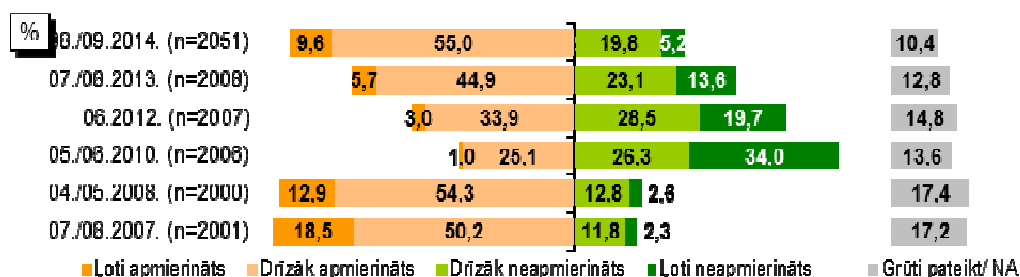
⁷⁸ turpat

⁷⁹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

iemeslus, un visbiežāk – 41,9% gadījumos tika norādīts uz slikti apmaksātiem darbiem un zemām algām. 28,5% minējuši, ka ir grūti atrast piemērotu darbu. Lai gan kopumā ar nodarbinātības iespējām neapmierināto skaits ir samazinājies, būtiski pieaudzis to īpatsvars šajā mērķa grupā, kuri norāda uz zemām algām un grūtībām atrast darbu. Tāpat jāatzīmē, ka ar nodarbinātības iespējām kopumā apmierinātāki ir rīdzinieki vecumā no 25 līdz 44 gadiem, un kuri ikdienā sarunājas latviešu valodā.

7.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar nodarbinātības iespējām Rīgā

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts, septembris

Mērķa ietvaros ir izvirzīti 4 uzdevumi. Aktivitātes netika veiktas uzdevuma U7.4. *Veicināt pētniecības ideju komercializāciju* ietvaros.

U7.1. *Veicināt augstas pievienotās vērtības nozaru attīstību*

Lai veicinātu Rīgas pilsētā potenciāli konkurētspējīgāko nozaru uzņēmumu izaugsmi, 2013.gadā RP turpināja sadarbību ar Rīgas prioritāro nozaru asociācijām – Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociāciju, Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociāciju, Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociāciju, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju un Privāto augstskolu asociāciju. Iesaistot plašu uzņēmēju auditoriju, tika izstrādāts rīcības plāns Rīgas prioritāro ekonomikas nozaru konkurētspējas paaugstināšanai un veikta Rīgas darba tirgus analīze.

RD inovatīvās uzņēmējdarbības attīstības projekta Science Link ietvaros jau otro gadu pēc kārtas aicināja uzņēmējus un zinātniekus izmantot BJR lielākos pētniecības infrastruktūras centrus Vācijā un Zviedrijā. Science Link projekta piedāvājums paredzēts uzņēmumiem, kas darbojas materiālzinātņu un nanotehnoloģiju nozarēs, kā arī vides un enerģijas jomā, ķīmijas, dzīvības zinātnes un biotehnoloģijas, celtniecības un inženierzinātnes, lauksaimniecības un pārtikas nozarēs. Projekta mērķis ir veicināt inovāciju un uzņēmējdarbību BJR.

Īstenots projekts – Zinātnes saite, kas vērsts uz inovācijām ekonomikas attīstībai un uzņēmējdarbības atbalstam BJR. Tā mērķis ir izveidot konsultāciju un kontaktpunktu tīklu BJR, lai nodrošinātu ērtu pieejamību informācijai par iespējām, ko piedāvā esošie liela mēroga pētniecības infrastruktūras centri. Pārskata gādā projekta ietvaros organizētas divas konferences, veiktas 80 individuālās konsultācijas uzņēmējiem un zinātniekiem, sagatavoti 700 projekta publicitātes bukleti un preses relīzes, notikušas trīs partneru tikšanās.

Turpināta projekta „Reģionālās politikas attīstība nodarbinātības un izglītības jomās jaunu talantu piesaistei inovāciju nozarēs” īstenošana. Projekta mērķis ir uzlabot reģionālo politiku nodarbinātības jomā ar inovācijām saistītajās nozarēs, veicināt pētniecību, jaunās tehnoloģijas un inovācijas, sekmēt novatorisko uzņēmējdarbības formu attīstību, jaunu potenciālu talantu piesaistei šīm nozarēm. 2013.gadā projekta ietvaros veiktas 18 izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības un citu sektoru ekspertu intervijas, labās prakses sešu piemēru izpēte, publicēti divi raksti žurnālos, sagatavotas 223 projekta brošūras projekta mērķa grupai (studentiem, pasniedzējiem, zinātniekiem, ekspertiem, uzņēmējiem utt.), notikušas divas tikšanās ar partneriem, organizēta mērķauditorijas informēšana par projektu trīs pasākumos un citas aktivitātes.

U7.2 Veidot zinātniski tehnoloģiskos parkus un veicināt komunikāciju starpnozaru līmenī

Pārskata gadā norisinājās aktīvs darbs pie Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un jaunā teritorijas plānojuma izstrādes, kurā tika iezīmētas potenciālās industriālās teritorijas, kurās varētu iekārtot industriālās zonas. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā paredzētas trīs industriālās teritorijas – ostai pieguloša teritorija, kas saistīta ar tranzītu, ūdensceļiem un dzelzceļa transportu, Vienības gatves teritorija, kur iecerēts izvērst ražošanu ar augstu pievienoto vērtību un lielu zinātnisko tehnoloģiju izmantošanu, kā arī Granīta ielas teritorija, kur plānots izvērst tādas nozares kā mašīnbūve un metālapstrāde. Tāpat plānots turpināt darbu pie uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskā plānojuma izstrādes.

Organizētas tikšanās ar Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācijas un LR Ekonomikas ministrijas pārstāvjiem par investīciju un industriālo teritoriju jautājumiem pilsētā.

Ar Minskas pilsētas izpildkomitejas Ekonomikas komiteju tika parakstīts sadarbības protokols, kas paredz sadarbību starp divu pilsētu izpildvaras pārstāvjiem ekonomisko sakaru un industriālās attīstības veicināšanas jomā.

U7.3 Veicināt radošo industriju attīstību

Uzdevuma ietvaros RP noslēdza līgumu ar LIAA par projekta „Dalība Marché du Film 2013 Kannās, Francija” īstenošanu, ko līdzfinansē ERAF.⁸⁰ Pārskata gadā rīkoti divi iepirkuma konkursi RP līdzfinansējuma programmas „Rīgas filmu fonds” ārvalstu filmu uzņemšanai Rīgā, kā rezultātā līdzfinansējumu līguma slēgšanai saņēma astoņi filmu pieteikumi. Turpmāk plānots, ka iepirkuma konkurss tiks organizēts līdz 3 reizēm kalendārā gada laikā.⁸¹

RP atbalstīja Laikmetīgās mākslas centra organizēto programmu „Brigāde”, kuras mērķis ir atbalstīt radošas iniciatīvas – uzņēmumus jeb „brigādes”, kas ar kultūras un mākslas palīdzību spēj uzlabot Rīgas pilsētvidi, attīstīt vietējās kopienas, risināt sociālas problēmas un radīt finansiāli patstāvīgus risinājumus, tādējādi veicinot valsts ekonomisko izaugsmi. „Brigāde” ietvaros ikvienam interesentam – radošajam uzņēmējam, kas vēlas pretendēt uz atbalstu, ir iespēja apmeklēt dažādas radošās darbnīcas, lekcijas un diskusijas, lai izstrādātu vai uzlabotu savas idejas. Tiek piesaistīti vairāki viedokļa līderi un eksperti, kas aktīvi iesaistās ne vien projektu vērtēšanā un atlasē, bet arī sniedz individuālus padomus jaunajiem uzņēmējiem. Atbalstītās iniciatīvas var saņemt finansiālu atbalstu apmērā līdz 5000 Ls un mentora palīdzību.⁸² Kopumā kultūrā balstītas uzņēmējdarbības programmas „Brigāde” konkursā no 92 projektiem finansiālu atbalstu sava radošā uzņēmuma izveidošanai un attīstīšanai Rīgā ir saņēmušas 14 iniciatīvas.⁸³

Katru gadu tiek organizēti kultūras pasākumu un projektu konkursi, tā nodrošinot daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras pakalpojumu un sabiedrības iesaistīšanos kultūras norišu veidošanā. Atklātu konkursu sistēma ir mehānisms, kas veicina un atbalsta kultūras procesa daudzveidību visdažādākajās radošajās izpausmēs. Tā 2013.gadā RD organizētajos kultūras pasākumu finansēšanas konkursos tika atbalstīti 33 valsts institūciju projekti un 257 privātā sektora (nevalstiskās organizācijas, komersanti, fiziskās personas) projekti.

Turpināta projekta „Reģionālās politikas attīstība nodarbinātības un izglītības jomās jaunu talantu piesaistei inovāciju nozarēs” (turpmāk – Working4Talent) īstenošana, kura mērķis ir uzlabot reģionālo politiku nodarbinātības jomā ar inovācijām saistītajās nozarēs, veicināt pētniecību, jaunās tehnoloģijas un inovācijas, sekmēt novatorisko uzņēmējdarbības formu attīstību, jaunu potenciālu talantu piesaistei šīm nozarēm. Sadarbībā ar Working4Talent studentu zinātniski praktiskās konferences „Mainīgā pasaule – jaunu risinājumu meklējumos” ietvaros Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā (turpmāk – RISEBA) tika atklāts Radošā biznesa inkubators.⁸⁴

---

⁸⁰ www.filmriga.lv

⁸¹ www.riga.lv

⁸² www.brigade.lv

⁸³ www.leta.lv

⁸⁴ www.investeriga.lv

Turpināta projekta „INNOCRAFTS” īstenošana, kura mērķis ir izveidot mūsdienīgu, sabiedrībai pieejamu mākslas telpu amatu prasmju apguvei, cilvēka radošo spēju attīstībai un tālākizglītības nodrošināšanai Rīgā un nacionālā kultūras mantojuma popularizēšana Eiropā. Pārskata gada ietvaros notika pieredzes apmaiņa starptautiskajos semināros un studiju apmaiņas vizītes par mazo un vidējo uzņēmumu radīšanu un atbalstu mākslas un amatniecības nozarē (Budapeštā, Turku, Bistricā, Viļņā, Kilkeny). Tika uzsākts darbs pie pašvaldības uzdevuma izstrādes Rīgas tautas lietišķās mākslas studijām un apkopotu tautas lietišķās mākslas studiju vadītāju anketu rezultāti. Sagatavotas prezentācijas par inovatīviem finanšu instrumentiem un atbalsta formām mazajiem un vidējiem uzņēmumiem mākslas un amatniecības nozarē – īpašu uzsvāru liekot uz biznesa inkubatora „Creative Andrejsala” un granta programmas „Atspēriens” darbību. Starptautiskā konferencē Bistricā (Rumānijā) darba grupa informēja par Rīgas pilsētas praksi ikgadējo pasākumu atbalstīšanā. Veikts pētījums „Internacionalizācija, profesionālais tīkls un informācijas apmaiņa amatniecības un mākslas sektorā – Latviešu tautas lietišķā māksla”. Projekts noslēgsies 2014.gada 31.decembrī.

Mērķa M7 uzdevumu īstenošanā piedalījās PAD un IKSD.

Secinājumi

Rīgā ir teritorijas, kuras ir iespēja attīstīt un izveidot industriālos parkus. Taču, attīstot teritorijas ar mērķi piesaistīt ārvalstu investīcijas, Rīgas pašvaldībai jādomā, vai būs cilvēki, kas šajās ražotnēs strādās. Jāmeklē iespējas, kā investīcijas balstīt uz reālu pieprasījumu, lai neizveidotu industriālo parku, kurā nav nomnieku. Tāpat jāņem vērā, ka industriālās teritorijas jāspēj attīstīt pietiekoši strauji, jo investori nav gatavi gaidīt vairākus gadus, kamēr tiek izveidots industriālais parks.

Radošo industriju nozarē ir daudz ideju, radošas iestrādes, taču pietrūkst zināšanu tās komercializēt. Šī problēma lielā mērā saistāma ar izglītības sistēmu, kurā radošums ir nodalīts no tirgus ekonomikas. Līdz ar to svarīgi ir motivēt uzņēmumus un organizācijas sadarboties ar augstākās izglītības iestādēm un studentiem, palielināt uzņēmumu un zinātnisko institūciju sadarbību izpētes un attīstības jomā.

Pētījumi norāda, ka radošo industriju atšķirība no pārējām nozarēm ir tā, ka tai ir sistemātiskas problēmas saņemt finansiālu atbalstu, ieguldījumu un stratēģisko attīstību biznesā. Lai veiksmīgi rastu risinājumu šiem problēmjaucieniem, ir nepieciešama ekspertu piesaiste, kas sniegtu savu viedokli un priekšlikumus par eksporta iespējām un internacionalizāciju plašākā mērogā.⁸⁵

---

⁸⁵ „Latvijas radošo industriju darbība un priekšnoteikumi nozares mērķtiecīgai attīstībai”, 2013.gada maijs

Nozares eksperta viedoklis

Elīna Egle, SIA „Baltic Id” valdes priekšsēdētāja

RD uzdevums ir radīt infrastruktūru augstas pievienotās vērtības konkurētspējīgai ekonomikai, kā arī atbalstīt resursu pieejamību, tai skaitā profesionāļu pieejamībai, kas cieši saistīta ar pašvaldības un valsts sadarbību nodarbinātības politikas īstenošanā. Sākot attīstīt radošās industrijas, piedāvājot dažāda veida finansiālu atbalstu, ir būtisks sākums, bet nav pilnvērtīgs veids, kā risināt infrastruktūras un resursu jautājumus.

Jāturpina sadarbības veicināšana dažādās sarunu platformās ar uzņēmējiem, nozaru pārstāvjiem, augstskolām un zinātniekiem, lai rastu kopīgu redzējumu par nākotnes projektiem (jaunu produktu un pakalpojumu attīstība), tai skaitā investīciju piesaisti un kopīgu iešanu eksporta tirgos.

Jāsniiedz atbalsts uzņēmējiem, piemēram, tirgus izpētes veikšanai, ekspertu piesaistei, pārdošanas un marketinga prasmju apgūšanai (jāsadarbojas ar valsts iestādēm, kas sniedz līdzīgu atbalstu, lai nedublētu funkcijas un koncentrētu finansējumu).

7.1. tabula

Stratēģiskā mērķa M7 „Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads						Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Kopējā pievienotā vērtība Rīgā (NACE 2.red.), (faktiskās cenās, tūkst. Ls)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	↑	↓	Pieaug
		5 616 942	7 155 737	7 931 897	6 252 063	6 094 889	6 417 280			
IKP pieaugums Rīgā (NACE 2.red.),%, pret iepriekšējo gadu	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	↑	↓	Stabils-pieaug
		28,6%	26,9%	-0,8%	-13,8%	-1,9%	5,3%			
Darbspēka produktivitāte (pievienotā vērtība/strādājošo skaits) tūkst. Ls	CSP, PAD Stratēģiskās vadības pārvaldes aprēķini	2006	2007	2008	2009	2010	2011	↑	↑	Pieaug
		14,73	18,53	20,84	18,76	19,92	20,9			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

* Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas jaunās versijas NACE 2.red. dati

M8 Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika

Mērķis ir orientēts uz daudzveidīgu ekonomikas izaugsmi pilsētā un dialoga veicināšanu starp pilsētas attīstībā iesaistītajām pusēm (uzņēmējiem, pašvaldības iestādēm, valsts iestādēm, sabiedriskajām un citām institūcijām), lai veicinātu stabilu Rīgas konkurētspējas pieaugumu.

Rīgas ekonomika pēckrīzes periodā turpina sekmīgi attīstīties. Pēc CSP datiem, 2011.gadā Rīgas IKP pieauga par 5,4%, sasniedzot 7 162 miljonus latu. Prognozes liecina, ka līdzīga tendence varētu saglabāties arī 2012. un 2013.gadā. Būtiski palielinājies ir tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaits – no 50,7 tūkstošiem 2009.gadā līdz 60,6 tūkstošiem 2012.gadā. Uzņēmumu skaita palielināšanās pozitīvi ietekmējusi situāciju darba tirgū – samazinājies bezdarba līmenis līdz 5,6% 2013.gada beigās, nodarbināto skaits palielinājies par 2,4 procentpunktiem un vidēji 2013.gadā bija 290,1 tūkstoši nodarbināto, kā arī pieaugusi vidējā bruto darba samaksa – līdz 573 Ls. Tajā pašā laikā atsevišķas iedzīvotāju grupas, īpaši gados vecāki cilvēki, personas ar zemu izglītības līmeni un kvalifikāciju, kā arī jaunieši, situācijas uzlabošanas izjūt vājāk. Par to liecina arī augstais Džini koeficients⁸⁶ – 33,7 % 2012.gadā.

„Swedbank Business Network” 2014.gadā veiktā aptauja⁸⁷ rāda, ka salīdzinājumā ar 2012.gadu uzlabojies iedzīvotāju vērtējums par dažādu faktoru ietekmi, kas kavē sākt savu biznesu. Visbūtiskāk samazinājies iedzīvotāju skaits, pēc kuru domām ekonomiskā situācija nav piemērota uzņēmējdarbības sākšanai – šogad tā uzskata 27% respondentu, kamēr 2012.gadā tā domāja teju puse – 43%. Pēdējo divu gadu laikā par 10 procentpunktiem samazinājies to iedzīvotāju skaits, kas norāda uz zināšanu trūkumu kā kavēkli sava biznesa sākšanai. Šogad iedzīvotāji kļuvuši arī motivētāki, drosmīgāki un pārliecinātāki par savu biznesa ideju dzīvotspēju. Lai arī kopumā iedzīvotāju vērtējums par šķēršļiem biznesa sākšanai ir uzlabojies, tomēr šogad ir kļuvis kritiskāks viedoklis par savām spējām vadīt uzņēmumu. Ceturtdaļa aptaujāto domā, ka neatbilst uzņēmēja tipam un tas kavē sākt savu biznesu. Salīdzinot ar 2012.gadu, šādi domājošo īpatsvars pieaudzis par 11%. Lielākais šķērslis biznesa sākšanai, pēc iedzīvotāju domām, aizvien ir finansējuma pieejamība.

⁸⁶Džini koeficients variē no 0 līdz 100. Džini koeficients ir 0, ja pastāv absolūta ienākumu vienlīdzība (t.i., visiem iedzīvotājiem ir vienādi ienākumi), bet, jo vairāk tas tuvojas 100, jo lielāka ir ienākumu nevienlīdzība

⁸⁷„Swedbank” iedzīvotāju aptauja veikta 2014.gada martā sadarbībā ar „OMD Latvia”, aptaujājot 833 respondentus vecumā no 15-60 gadiem Rīgā, citās Latvijas pilsētās un lauku rajonos

To, ka Latvijā ir arvien vieglāk nodibināt jaunu uzņēmumu, apliecina arī Pasaules Bankas „Ease of doing Business 2014” indeksa dati par uzņēmējdarbības sākšanu. 2013.gadā kategorijā Latvija pakāpusies no 59.vietas uz 57., bet kopumā indeksā ierindojas 24.vietā. Uzņēmējiem labvēlīgas vides novērtējumā Latvija atrodas 9.vietā ES dalībvalstu vidū. Pasaules Banka ir atzinusi Latviju kā vienu no TOP 30 līderēm, kas pēdējo divu gadu laikā ir veikušas nozīmīgas reformas uzņēmējdarbības uzlabošanai vairāk nekā trīs jomās.⁸⁸

Lursoft veiktais pētījums liecina, ka aizvien lielāku lomu Latvijas ekonomikā ieņem mikro un mazie uzņēmumi. Rezultāti atklāj, ka šobrīd Latvijā reģistrēto mikro un mazo uzņēmumu skaits veido vairāk nekā 94% no kopējā Latvijā reģistrēto uzņēmumu skaita. Jāpiebilst, ka lielākā daļa mikro un mazo uzņēmumu koncentrēti galvaspilsētā Rīgā. Pētījuma dati rāda, ka gandrīz ceturtdaļa jeb 24,5% no visiem Latvijas mikro un mazajiem uzņēmumiem savu pamatdarbību saista ar mazumtirdzniecību vai vairumtirdzniecību (izņemot automobiļus un motociklus). Tāpat pētījums liecina, ka Rīgā uzņēmumu vadītāji un īpašnieki ir gados jaunāki. Pozitīvi vērtējama tendence, ka kopš 2011.gada palielinājies no jauna reģistrēto uzņēmumu īpatsvars salīdzinājumā pret likvidētajiem uzņēmumiem – uz 5 jaunreģistrētajiem uzņēmumiem Rīgā reģistrēts 1 likvidēts uzņēmums (Latvijā – vidēji uz 4 jaunreģistrētajiem – 1 likvidēts). Tas, savukārt, liecina, ka Rīgas iedzīvotāji ir uzņēmīgāki, drošāki, nebaidās riskēt un uzsākt uzņēmējdarbību. Apkopojot Latvijā reģistrēto uzņēmumu kopskaitu, redzams, ka gandrīz 49% no tiem atrodas Rīgā. Nākotnē Rīgas mikro, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem būtu jāpievērš lielāka uzmanība uzņēmuma darbības efektivitātei, jo no visiem valstī strādājošajiem uzņēmumiem, kuri 2012.gadā darbojušies ar zaudējumiem, 57% reģistrēti Rīgā.⁸⁹

Arvien vairāk tiek rīkoti dažādi konkursi, pasākumi biznesa attīstībai gan Rīgā, gan Latvijā, kurus informatīvi atbalsta arī RD. Pārskata periodā jau septīto gadu norisinājās konkurss „Ideju kauss 2013”, ko rīko LIAA ar mērķi veicināt jaunu uzņēmumu veidošanos un sekmēt Latvijas ekonomikas izaugsmi, kas tiek īstenots projekta „Inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programma” ietvaros, ko līdzfinansē ERAF un ES.

2013.gada 29.–30.maijā Rīgā notika 15. Baltijas Attīstības foruma samits un Baltijas biznesa arēna, kas pulcēja reģiona ietekmīgākos lēmumu pieņēmējus no politiskām, uzņēmējdarbības un akadēmiskajām aprindām, kā arī vietējo un starptautisko presi. Forumā mērķis bija veicināt BJR turpmāko attīstību konkurētspējas, ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes un infrastruktūras attīstības ziņā, kā arī citos jautājumos saskaņā ar ES Stratēģiju BJR.

2013.gada 14.martā notika CONNECT Latvija organizēts „Komandas veidošanas forums 2013”, kura ietvaros inovatīvu projektu, ideju un izgudrojumu autori

⁸⁸ Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, 2013

⁸⁹ www.lursoft.lv

prezentēja savas izstrādes potenciālajiem biznesa partneriem – uzņēmējiem, mentoriem, ekspertiem, zviedru investoriem un menedžeriem. Foruma mērķis bija palīdzēt satikties izgudrojumus un inovatīvu projektu autoriem ar potenciālajiem partneriem, lai veidotu sadarbību inovatīvu uzņēmējdarbības ideju attīstībai un radītu jaunus, augstas pievienotās vērtības uzņēmumus. Tāpat CONNECT Latvija organizēja „Uzņēmēju iespēju forumu”, kurā tika aicināti piedalīties uzņēmēji, izgudrotāji un investori, kas meklē partnerus biznesa izaugsmei un/vai plāno piesaistīt investīcijas.

Mērķa ietvaros izvirzīti 6 uzdevumi. Dažāda veida aktivitātes tika veiktas visos no tiem. Jāatzīmē, ka mērķa ietvaros izvirzītie uzdevumi ir saistīti arī ar prioritāro mērķi *PM3 Uz starptautisku sadarbību vērsta ekonomikas attīstība* un mērķi *M7 Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika* īstenošanu.

U8.1. Veicināt kvalitatīvas infrastruktūras attīstību un pieejamību uzņēmējiem

2013.gadā apstiprināti jauni Rīgas domes saistošie noteikumi „Par pašvaldības nodevu par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību Rīgā”, nodrošinot uzlabotu pašvaldības nodevas par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību Rīgā (turpmāk – Nodeva) aprēķināšanas formulu un atlaižu piemērošanas kārtību gadījumos, kad ir veikts ieguldījums pilsētas infrastruktūrā, kā arī precizētus nosacījumus Nodevas samaksas termiņu pagarināšanai. 2013.gadā no Rīgas pilsētas infrastruktūras fonda (turpmāk – Fonds) piešķirti līdzekļi 4 jaunu infrastruktūras projektu īstenošanai. Uz 2013.gada sākumu ieviešanā bija 32 Fonda finansēti infrastruktūras projekti, no kuriem 24 projekti 2013.gadā pabeigti, no jauna uzsākti – 4 un uz gada beigām ieviešana turpinājās 12 projektiem.

Pārskata gadā tika izstrādāta vienota kārtība zemes gabalu iznomāšanai Rīgas parkos komercdarbības veikšanai. Tika noteiktas iespējamās teritorijas parkos, kur būtu iespējama komercdarbība, vienlaikus nodrošinot parku vienotu apsaimniekošanu, labiekārtošanu, uzturēšanu un izmantošanu sabiedrības interesēs. Izvēlētās platības atrodas tādās vietās, lai nebojātu apstādījumus un parku ainavisko kvalitāti. Iznomātajās teritorijās drīkstēs izvietot tikai īslaicīga rakstura nojumes vai piepūšanās atrakcijas.⁹⁰

Turpinot labiekārtot ielu tirdzniecības vietas, pie kapiem tika izvietoti soli ar tirdzniecības galdiem, kā arī uzstādītas konteinera tipa tualetes.

Tika strādāts pie uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskā plānojuma izstrādes, kā ietvaros veikti šādi pētījumi: Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam realizācijas izvērtējums, Līvu laukuma un tā tuvākās apkārtnes turpmākās attīstības alternatīvo scenāriju analīze, ekspertu konsultāciju sniegšana teritorijas attīstības dokumentu ekonomiskās atdeves vērtējuma metodoloģijas izstrādes uzsākšanai un Rīgas brīvostai adaptētu priekšlikumu izstrāde

---

⁹⁰ www.leta.lv

par ostas teritorijas plānošanas risinājumiem, kas īstenojami ar teritorijas plānošanas instrumentiem.

U8.2. Atbalstīt mazo un vidējo uzņēmumu veidošanos un attīstību

2013.gadā RP veikusi dažādas aktivitātes, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību pilsētā, piemēram, sadarbībā ar biedrību „Latvijas Mazo un vidējo uzņēmumu forums” līdzdarbojās iniciatīvas „Mazā biznesa diena” un Rīgas reģionālā semināra organizēšanā. Potenciālajiem investoriem sniedza nepieciešamo informāciju par Rīgu, ieskaitot datus par ekonomikas un tirgus dinamiku, kā arī darbaspēka pieejamību, priekšrocībām un uzņēmējdarbības atbalsta programmām. Sadarbībā ar AS „Swedbank” īstenoja grantu programmu „Atspēriens”, kuras ietvaros divu uzņēmējdarbības ideju konkursos tika saņemti 205 pieteikumi un atbalstu piešķīra 16 jaunām uzņēmējdarbības idejām, piešķirot kopumā 92 937,20 Ls. Kopš programmas uzsākšanas tās realizācijai kopumā atvēlēti 500 000 Ls un 10 konkursos ir atbalstītas 100 jaunas idejas.

Līdz ar „Atspēriens” 10.konkursu tika aizsākts „Atspēriens” mentoru klubs, kurā iepriekšējo konkursu laureāti dalījās pieredzē ar topošajiem uzņēmējiem, stāstot par biznesa attīstības procesā izmantotajām metodēm, izaicinājumiem, gūtajiem sasniegumiem un pieļautajām kļūdām. Grantu programma „Atspēriens” turpinās piedāvāt ne tikai finansiālu atbalstu uzvarētājiem, bet arī jaunas zināšanas ikvienam interesentam, organizējot bezmaksas seminārus par pieteikšanos „Atspēriena” konkursam un citām uzņēmējdarbībā svarīgām tēmām.⁹¹

Uzdevuma ietvaros RP iznomāja pašvaldības nekustamā īpašuma telpas ar platību 4145,4 m² komercdarbības veikšanai 19 nomniekiem – sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (noliktavas, darbnīcas, konditorejas cehs, kafējnīcas, veikali u.c.), 16 SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” organizācijām ar platību 3604,9 m² un 2 sabiedriskā labuma organizācijām ar platību 261,1 m².

U8.3. Veicināt sadarbību starp Rīgas pašvaldību, valsts institūcijām un privāto sektoru

Arvien vairāk RD iestādes un struktūrvienības sadarbojas gan ar valsts institūcijām, gan privāto sektoru. Noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas augstskolām (Latvijas Universitāti, Biznesa augstskolu „Turība”, Rīgas Tehnisko universitāti) par tajās studējošo jauniešu stažēšanos RD struktūrvienībās un citās iestādēs. Tāpat pārskata gadā tika parakstīts sadarbības līgums starp RD un RISEBA. Līgums paredz, ka abas puses sadarbosies, lai attīstītu RISEBA Radošo biznesa inkubatoru, piesaistītu ārvalstu studentus, kā arī rastu iespēju RISEBA studentiem un mācību spēkiem iesaistīties dažāda veida Rīgas pašvaldības projektu realizācijā.

RD ir noslēgusi sadarbības līgumus ar 92 privātajām izglītības iestādēm, lai nodrošinātu pirmsskolas izglītības pakalpojuma pieejamību Rīgas pilsētas

---

⁹¹ www.investeriga.lv

administratīvajā teritorijā. Sadarbības iestāžu skaits pieaug: 2011.gadā, uzsākot līdzfinansējuma izmaksas, sadarbības līgumi tika noslēgti ar 60 privātajām izglītības iestādēm, 2012.gadā – papildus vēl ar 10 un 2013.gadā – papildus vēl ar 22 iestādēm.

RP ir piedalījusies Rīgas uzņēmēju biedrības un Biznesa augstskolas „Turība” jauno uzņēmēju sanāksmē ar prezentāciju par Stratēģijas projektiem un ar uzņēmējdarbības attīstību saistītiem faktoriem to ietvaros, kā arī Eiropas Komisijas organizētajā Eiropas mazo un vidējo uzņēmumu Asamblejā Viļņā un LIAA organizētajā Biznesa forumā. Stratēģijas izstrādes ietvaros tika organizēta arī tematiskā uzņēmējdarbības darba grupa, kuras laikā tika identificēti nepieciešamie darbības virzieni pašvaldībā uzņēmējdarbības atbalstam un veicināšanai.

RD kopš 2012.gada uzsākusi jauno uzņēmējdarbības ideju atbalsta instrumentu, kas pieejami Rīgā veidojamiem uzņēmumiem, apzināšanu. Notikušas intervijas ar radošo industriju inkubatoru „Creative Andrejsala”, Latvijas Tehnoloģiskā parka, Latvijas Tehnoloģiskā centra, Jauno uzņēmēju centra, AS „Swedbank” Uzņēmējdarbības kompetences centra, biedrības „Connect Latvija”, kā arī Latvijas Universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes studentu inkubatoru pārstāvjiem.⁹²

Nodrošinot Rīgas pilsētas interešu pārstāvniecību uzņēmējdarbības attīstības jautājumos, RP, sadarbojoties ar valsts institūcijām, 2013.gadā iesaistījās arī ES struktūrfondu 2014.–2020.gadam plānošanas perioda atbilstošo dokumentu izstrādē.

U8.4. Veicināt investīciju piesaisti

RP organizē un piedalās dažādu organizāciju rīkotās aktivitātēs kā Latvijā, tā ārvalstīs, lai popularizētu pilsētas ekonomikas vides piedāvātās iespējas un informētu par aktualitātēm ekonomikas jomā. Veicinot ekonomikas attīstību, nodrošināta Rīgas pārstāvniecība Latvijas tehnoloģiskā centra, Latvijas Tehnoloģiskā parka un starptautiskā pilsētu sadarbības tīkla EURO CITIES Ekonomikas foruma un Hanzas pilsētu ekonomikas foruma darbībā.

2013.gadā organizēta un nodrošināta Rīgas pilsētas un partneru (10 stenda partneri, prezentēti vairāk kā 15 investīciju projekti) dalība izstādē „MIPIM-2013” Kannās, Francijā, kas ir Eiropā lielākā un prestižākā nekustamā īpašuma un investīciju izstāde-forums. Izstāde pierādīja nekustamā īpašuma tirgus stabilizāciju un pieaugušo investoru interesi par Baltijas un Skandināvijas reģionu, kā arī to, ka Rīga, pateicoties regulārai un aktīvai dalībai un prezentācijai izstādē, ir ieguvusi stabilu atpazīstamību investoru un nekustamo īpašumu speciālistu vidū.

RD nodrošināja ārvalstu investoru un uzņēmēju intereses pārstāvošo investoru informācijas pieprasījumu apstrādi. 2013.gadā sniegtas konsultācijas uzņēmējiem no Igaunijas, Lielbritānijas, Krievijas, Čehijas, Indijas, Apvienotajiem Arābu Emirātiem un Nīderlandes, kā arī regulāri sniegta informācija par Rīgu un uzņēmējdarbības

---

⁹² www.investeriga.lv

iespējām pilsētā Čehijas-Latvijas, Beļģijas-Latvijas, kā arī Vācijas-Latvijas lietišķās sadarbības struktūrām.

Pārskata gadā tika atjaunota RD Investīciju un uzņēmējdarbības veicināšanas padome kā sadarbības instruments ar ārvalstu vēstniecībām ārzemju investoru piesaistei.⁹³

Tika nodrošināta 2012.gadā izveidotā ekonomikas, uzņēmējdarbības un investīciju portāla www.investinriga.com darbība un aktuālās informācijas ievietošana. Portāls ir izveidots ar mērķi veicināt uzņēmējdarbības attīstību, kā arī, lai sekmētu ārvalstu investīciju piesaisti Rīgas pilsētai.

Izdota grāmata par pilsētas attīstības norisēm un tendencēm pēdējo četru gadu laikā „Rīga. Pilsēta, kas dzīvo 2009.–2013.”, izdoti izdevumi „Rīgas ekonomikas profils 2012” un „Rīgas skaitļos 2012”. Izveidoti izdevumu „Rīgas ekonomikas profils 2013” un „Rīgas ekonomikas profils 2013” maketi, kā arī nodrošināta Rīgas pilsētas raksturojuma iekļaušana „Life science Cluster” partneru katalogā.

Jau otro gadu RD sadarbībā ar Latvijas Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociāciju, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un Starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrību BT 1 rīkoja biznesa forumu „Industrial Riga”. Forums notika starptautiskās mašīnbūves, metālapstrādes, automatizācijas, elektronikas, elektrotehnikas, instrumentu un jauno tehnoloģiju izstādes „Tech Industry 2013” ietvaros, kas ir gada nozīmīgākais un lielākais mašīnbūves un metālapstrādes pasākums Baltijas reģionā.

U8.5. Veicināt nodarbinātību, atbalstīt jaunu darba vietu izveidošanu un esošo saglabāšanu

Pašvaldība tiešā veidā nevar nodrošināt uzdevuma izpildi, jo tai ir ierobežoti instrumenti un resursi jaunu darba vietu izveidošanā. Taču to var panākt, veicinot uzņēmējdarbību – sakārtojot uzņēmējdarbības vidi, infrastruktūru. Līdz ar to šī uzdevuma izpilde saistīta ar uzdevuma *U8.1. Veicināt kvalitatīvas infrastruktūras attīstību un pieejamību uzņēmējiem*, kā arī uzdevuma *U6.9. Veicināt atbalstu bezdarbniekiem* izpildi.

U8.6. Veicināt iedzīvotāju pievēršanos komercdarbībai

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam paredz, ka ekonomika ir viens no pilsētas attīstības balstiem un ekonomikas galvenais dzinējs ir uzņēmējdarbība, bet pašvaldības sūtība ekonomikas attīstībā – uzņēmējdarbības sekmēšana, tai skaitā kopā ar valsti veidojot labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi un veicinot inovatīvu tehnisko risinājumu ieviešanu.⁹⁴

---

⁹³ www.leta.lv

⁹⁴ Minētie dokumenti apstiprināti ar RD 27.04.2014. lēmumu Nr.1173 „Par Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam un Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam apstiprināšanu”

Jāatzīmē, ka minētais uzdevums ir cieši saistīts ar mērķa M8 uzdevumu U8.2. *Atbalstīt mazo un vidējo uzņēmumu veidošanos un attīstību, U8.3. Veicināt sadarbību starp Rīgas pašvaldību, valsts institūcijām un privāto sektoru* un mērķa M7 Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika uzdevumu U7.3 *Veicināt radošo industriju attīstību* ietvaros paveikto.

Mērķa rezultātu sasniegšanā un tam pakārtoto uzdevumu izpildē piedalījās PAD, IKSD, MVD, Sabiedrisko attiecību nodaļa, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija un RPB.

Secinājumi

Latvijas, tai skaitā Rīgas tautsaimniecības turpmākā attīstība joprojām būs cieši saistīta ar eksporta iespējām, tāpēc lielākais Latvijas izaugsmes risks ir saistīts ar globālās ekonomikas attīstību. Būtiski ir veicināt uzņēmējus apgūt jaunus tirgus, piemēram, piedaloties starptautiskās izstādēs un dibinot jaunus biznesa kontaktus. Tāpat pilsētas pašvaldībai svarīgi turpināt uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumus – meklēt potenciālos sadarbības partnerus un uzlabot infrastruktūru, tādā veidā veicinot ekonomikas izaugsmi pilsētā.

Ņemot vērā, ka lielākais šķērslis biznesa sākšanai, pēc iedzīvotāju domām, aizvien ir finansējuma pieejamība, svarīgi ir informēt topošos uzņēmējus par tradicionāliem „start-up” kompāniju pamata finansējuma avotiem – investoru piesaisti, grantu programmām, valsts atbalstu.

Nozares eksperta viedoklis

Valērijs Stūris, Vecākais ekonomikas konsultants, Valsts prezidenta kanceleja

Straujas ekonomiskās izaugsmes rezultātā ir konstatētas tirgus nepilnības jomās, kuras ir būtiskas sabiedrības drošībai, tāpēc ir nepieciešams nodrošināt saprātīgu kontroles un uzraudzības procesu. Ņemot vērā Zolitūdes traģēdijas pieredzi, nepieciešams rūpīgāk uzraudzīt attīstītāju projektu kvalitāti visos projekta attīstības posmos, tehnoloģiskā aprīkojuma atbilstību, kā arī objektu telpisko izvietojumu, lai sabalansētu šī brīža ekonomiskos ieguvumus un ar to ekspluatācijas nākotnes riskiem.

Nākamā attīstības posma ekonomisko mērķu sasniegšanu var atbalstīt uzņēmējdarbības ētikas principu ieviešana, kas ļautu aizstāt administratīvo slogu un samazināt ārējās kontroles nepieciešamību. Tāpat atbalstīt var papildus ieguldījumus transporta un ikdienas komutācijas plānošanā, lai samazinātu komercuzņēmumu un institūciju pārvaldījumu un preču piegādes izmaksas.

Atbalstīt publisko iepirkumu sistēmu, kas veicinātu kvalitatīvu produktu iepirkumu un pilsētas – lauku padziļinātu sadarbību. Rīgas pilsēta ir lielākais vietējās saražotās produkcijas patērētājs, savukārt reģiona iedzīvotāji galvenokārt izmanto pilsētas

iespējas, lai iegādātos rūpniecības preces vai saņemtu pakalpojumus. Savstarpēja sadarbība palielinātu pakalpojumu izmantošanas intensitāti un budžeta ieņēmumus.

Nozares eksperta viedoklis

Elīna Egle, SIA „Baltic Id” valdes priekšsēdētāja

RD veikusi virkni pētījumu par uzņēmējdarbības vides uzlabošanas vajadzībām, kas dod cerību, ka nākotnē tiks strādāts pie uzņēmējdarbības atbalsta stimuliem.

Ir nepieciešams izstrādāt diferencētus atbalsta instrumentus uzņēmējdarbības veicināšanai Rīgā: administratīvo šķēršļu mazināšana (e-vidē), lēmumu pieņemšanas caurspīdība (komunikāciju platforma), sociālās partnerības (t.sk. sociālā dialoga) praktiska ieviešana pašvaldības darbā, nodokļu un citu nodevu atlaižu stimulu izstrādāšanas jaunažiem un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) sektorā strādājošiem uzņēmējiem, kā arī nosacījumu izstrāde investoru piesaistei, iekļaujot nodarbinātības, atbildīgu un ilgtspējīgu investīciju komponenti.

Stratēģiskā mērķa M8 „Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika” rādītāji

<i>Rādītājs</i>	<i>Datu avots</i>	<i>Iepriekšējo periodu vērtības, gads</i>							<i>Tendence pret iepriekšējo gadu</i>	<i>Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju</i>	<i>Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens</i>
IKP Rīgā (faktiskajās cenās, milj. Ls)	CSP	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	↑	↑	Vienmērīgi pieaug
		4960	6381	8098	8036	6928	6797	7162			
IKP Latvijā (faktiskajās cenās, milj. Ls)	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Palielinās
		14721	16085	13070	12784	14275	15520	16386			
IKP Rīgā uz vienu iedzīvotāju, Ls	CSP	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	↑	↑	Pieaug
		6992	9055	11556	12766	10181	10201	10945			
IKP Latvijā uz vienu iedzīvotāju, Ls	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Palielinās
		6688	7386	6102	6095	6934	7632	8135			
Pašnodarbināto personu un individuālo komersantu skaits	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↑	Pieaug
		11758	13142	11919	13277	13728	13163	14346			
Tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības (komersanti (individuālie komersanti un komercsabiedrības), pašnodarbinātas personas, zemnieku un zvejnieku saimniecības)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↑	Pieaug
		44445	48569	49724	50700	52412	55456	60601			
Ekonomiski aktīvās tirgus statistikas vienības uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↑	Pieaug
		63	69	71	74	78	84	93			

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa bruto, Ls	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		452	542	529	509	532	547	573			
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa neto, Ls	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		322	393	389	359	375	387	410			
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa neto, pret iztikas minimumu Latvijā	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		2,42	2,45	2,31	2,16	2,17	2,20	2,31			
Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis,%	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Stabils, pieaug
		70,8	72,1	70,9	69,4	68,6	69,8	70,2			
Reģistrētā bezdarba līmenis, gada beigās, %	NVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Nepieaug
		3,1	5,2	12,1	9,9	7,8	6,4	5,6			
Sieviešu īpatsvars reģistrēto bezdarbnieku skaitā, gada sākumā	NVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	↓	↑	Jāvērtē kontekstā ar kopējo bezdarbnieku skaitu
		63,5	56,2	56,7	60,0	60,2	60,1	59,9			
Džini koeficients	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↓	↓	Samazinās
		33,3	35,3	35,9	34,9	34,9	34,2	33,7			

Tendence					
	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

M9 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta

Mērķis ir nodrošināt rīdziniekiem efektīvu, vieglu un ērtu pārvietošanos Rīgā, kā arī palielināt to pasažieru īpatsvaru, kuri pārvietojas ar sabiedrisko transportu.

RP SIA „Rīgas satiksme” maršrutos 2013.gadā pārvadāti 150,1 miljons pasažieru (2012.gadā 141,4 miljoni pasažieru). Paaugstināta servisa sabiedriskā transporta maršrutu skaits uz 2014.gada 1.janvāri bija 31 maršruts, kuros 2013.gada 4.ceturksnī pārvadāti 2,08 miljoni pasažieru (sakarā ar pārvadātāju maiņu nav pilnīgu datu par pārskata gadā pārvadātajiem pasažieriem).

Nemot vērā pieaugošo riteņbraucēju skaitu pilsētas ielās, nepieciešams paplašināt velobraucējiem domāto infrastruktūru. Pašvaldībā tiek plānots uz noteiktu ielu brauktuvēm iezīmēt velojoslas. Tādējādi samazināsies gan brauktuves joslu skaits, gan autostāvvietu skaits, kas ir viens no veidiem kā atbalstīt un veicināt iedzīvotāju pārvietošanos ar velosipēdiem, līdztekus samazinot arī gaisa piesārņojumu pilsētā un uzlabojot iedzīvotāju veselību.

Kopš 2013.gada gada augusta galvaspilsētā atkal bija pieejama velosipēdu noma, piedāvājot iznomāt 130 velosipēdus 12 nomas vietās. Pakalpojumus izmantojuši vairāk kā 500 jaunu klientu. 80% no cilvēkiem, kas vasarā izmantojuši nomas velosipēdus, ir vietējie iedzīvotāji, bet 20% – ārzemju tūristi.⁹⁵

Pārskata gadā AS „Rīgas pasažieru vilciens” Rīgas staciju ietvaros pārvadāto pasažieru skaits bija 3 miljoni, kas ir par 23% vairāk kā 2012.gadā, kad pārvadāti 2,3 miljoni pasažieru. Pārvadāto pasažieru skaita pieaugums saistīts ar RD, VAS „Autotransporta direkcija” un AS „Pasažieru vilciens” noslēgto sadarbības līgumu, kas nosaka, ka pasažieri, kuriem RP ir noteikusi braukšanas maksas atvieglojumus Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā, ir tiesīgi saņemt tādus pašus braukšanas maksas atvieglojumus arī pārvadājumos pa dzelzceļu Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīkla robežās, lietojot personalizēto viedkarti (e-talonu).

Iedzīvotāju aptaujas⁹⁶ dati liecina, ka indikatora „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” vērtējums 1,96,⁹⁷ 2014.gadā kopumā ir labāks kā 2013.gadā un 2012.gadā (2,18), 2010.gadā (2,32), 2008.gadā (2,44) un 2007.gadā 2,33. Šis ir arī viens no tiem rādītājiem, kuru pozitīvie vērtējumi pēdējo septiņu gadu laikā pieauguši visstraujāk.

Absolūtais vairākums Rīgas iedzīvotāju ir apmierināti ar sabiedriskā transporta pieejamību (94,1%) un pakalpojumu kvalitāti (86,4%), kamēr par gājējiem domātās

⁹⁵ www.leta.lv

⁹⁶ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

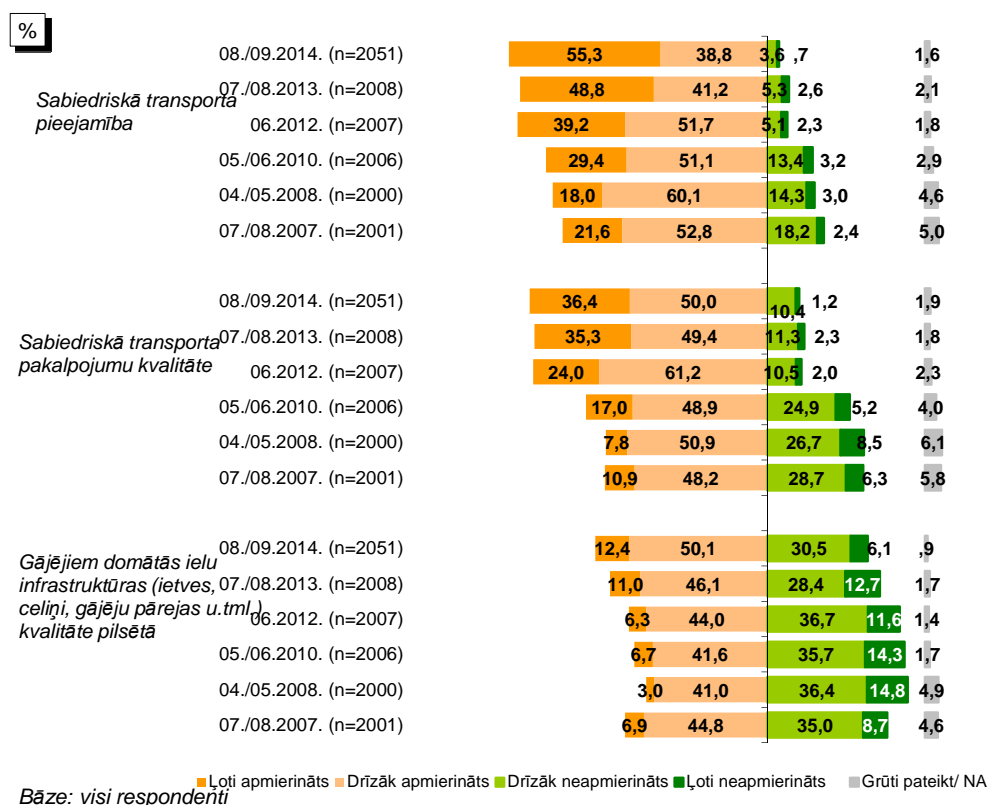
⁹⁷ Vērtējuma vidējie rādītāji 4 punktu skalā, kur „1” nozīmē „ļoti apmierināts”, bet „4” – „ļoti neapmierināts”

ielu infrastruktūras kvalitāti vērtējumi ir neviennozīmīgi – 62,5% ar to ir apmierināti, bet 36,6% pauž neapmierinātību.

Pēdējo četru gadu laikā īpaši izteikti pieaudzis galēji pozitīvo vērtējumu īpatsvars par sabiedriskā transporta pieejamību – vēl 2010.gadā pilnībā apmierināti ar to bija 29,4%, bet šogad jau 55,3% iedzīvotāju. Šai laika periodā dubultojies (no 17% līdz 36,4%) galēji pozitīvo atbilžu īpatsvars arī par sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti. Savukārt vērtējumi par gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti mainījušies mazāk izteikti, lai arī ar pieaugošu pozitīvu tendenci (9.1.attēls).

9.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar sabiedriskā transporta pieejamību un pakalpojumu kvalitāti, un gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti

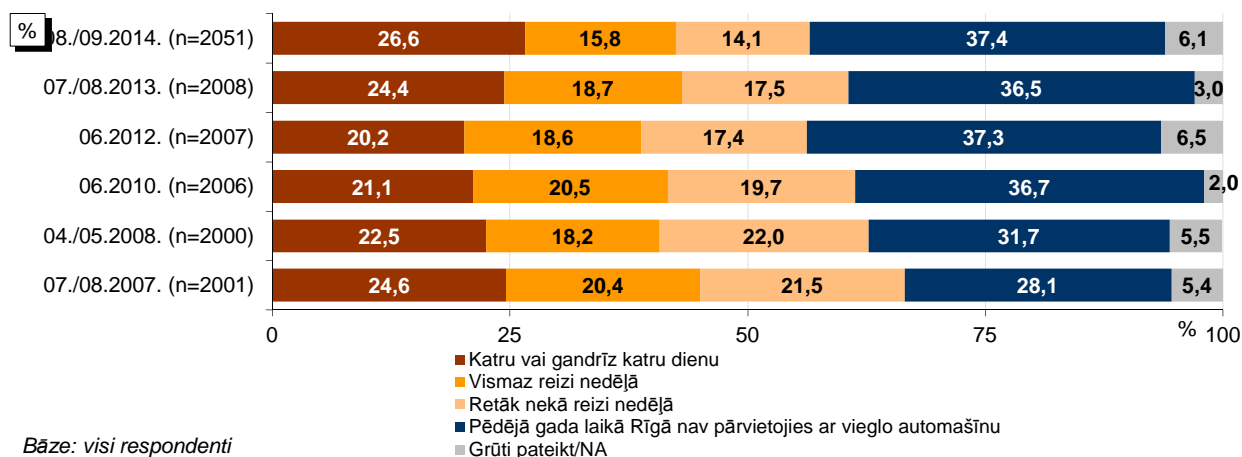
Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Pēdējo trīs gadu laikā par aptuveni 6% pieaudzis to rīdzinieku īpatsvars (no 20,2% līdz 26,6%), kuri pilsētā ar vieglo automašīnu pārvietojas katru vai gandrīz katru dienu. Vienlaikus jāuzsver, ka to iedzīvotāju īpatsvars, kuri Rīgā nepārvietojas ar vieglo automašīnu, pēdējo četru gadu laikā nav mainījies un ir aptuveni 37% (9.2.attēls). Tie, kuri Rīgā pārvietojas ar vieglo automašīnu, neviennozīmīgi vērtē transportam domātās ielu infrastruktūras kvalitāti – 53,5% ar to ir neapmierināti un

44,8% apmierināti. Kopumā gan novērojams, ka pēdējo piecu gadu laikā negatīvo vērtējumu īpatsvars arvien samazinās, bet pozitīvo pieaug.

9.2.attēls

Vidēji cik bieži iedzīvotāji Rīgā pārvietojas ar automašīnām

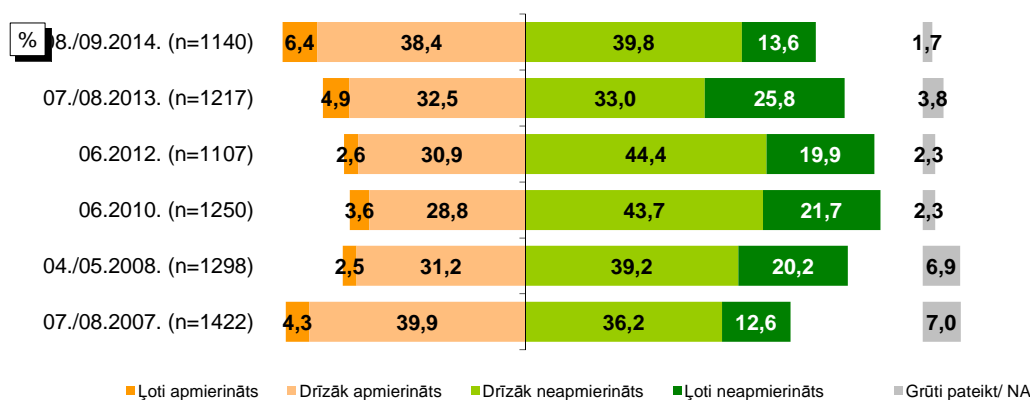
Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Kā liecina aptaujas rezultāti, pakāpeniski pieaug iedzīvotāju apmierinātība ar transportam domāto ielu infrastruktūru pilsētā. Ja 2010.gadā ar transportam domāto ielu infrastruktūru pilsētā apmierināti bija vien 32,4%, tad 2014.gadā apmierinātība ar transportam domāto ielu infrastruktūru pauduši jau 44,8%, līdzīgi kā 2007.gadā, kad apmierinātības līmenis arī bija tuvu 2014.gada rādītājam un sasniedza 44,2% (9.3.attēls).

9.3.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar transportam domāto ielu infrastruktūru (ielu segums, luksofori, norādes utml.)

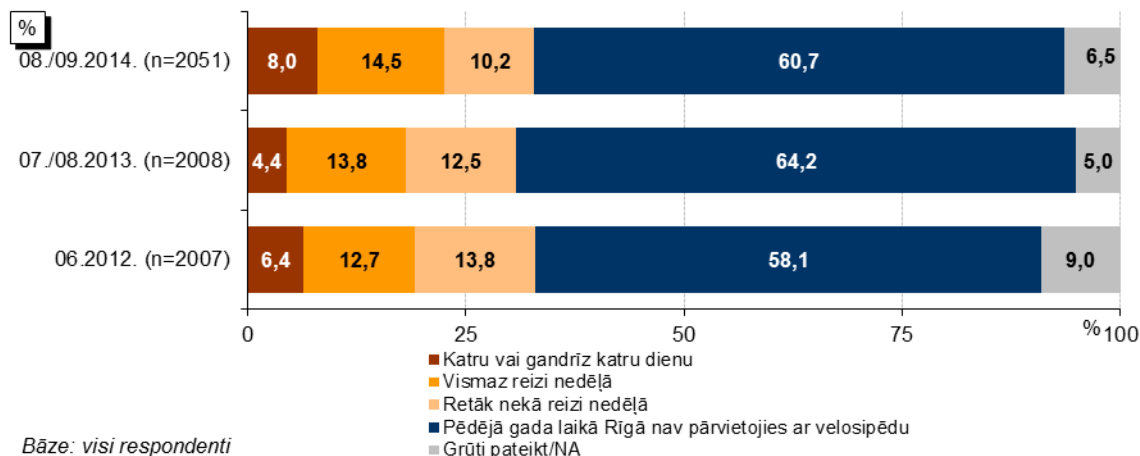
Bāze: respondenti, kuri pēdējā gada laikā Rīgā ir pārvietojušies ar vieglo automašīnu

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Lai gan autobraucēju īpatsvars Rīgas ielās nesamazinās, velosipēdistu īpatsvars pēdējo trīs gadu laikā ir pieaudzis – 2012.gadā 19,1% rīdzinieku pilsētā bija pārvietojušies ar velosipēdu vismaz reizi nedēļā, bet šogad jau 22,5% (9.4.attēls).

9.4.attēls

Vidēji cik bieži iedzīvotāji Rīgā pārvietojas ar velosipēdiem

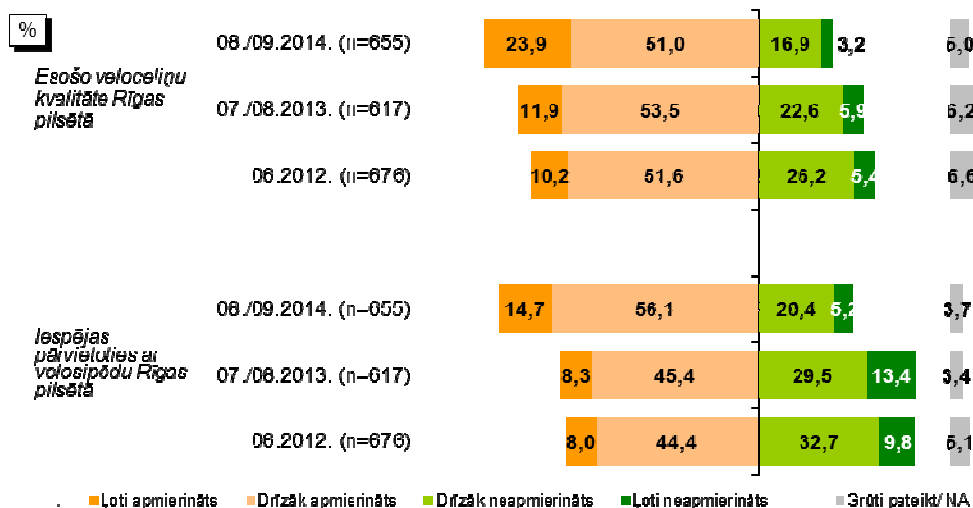

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Absolūtais vairākums velosipēdistu ir apmierināti kā ar esošo veloceļu kvalitāti, tā iespējām pārvietoties ar velosipēdu Rīgas pilsētā, attiecīgi – 74,9% un 70,8% (9.5.attēls).

9.5.attēls

Iespējas pārvietoties ar velosipēdu

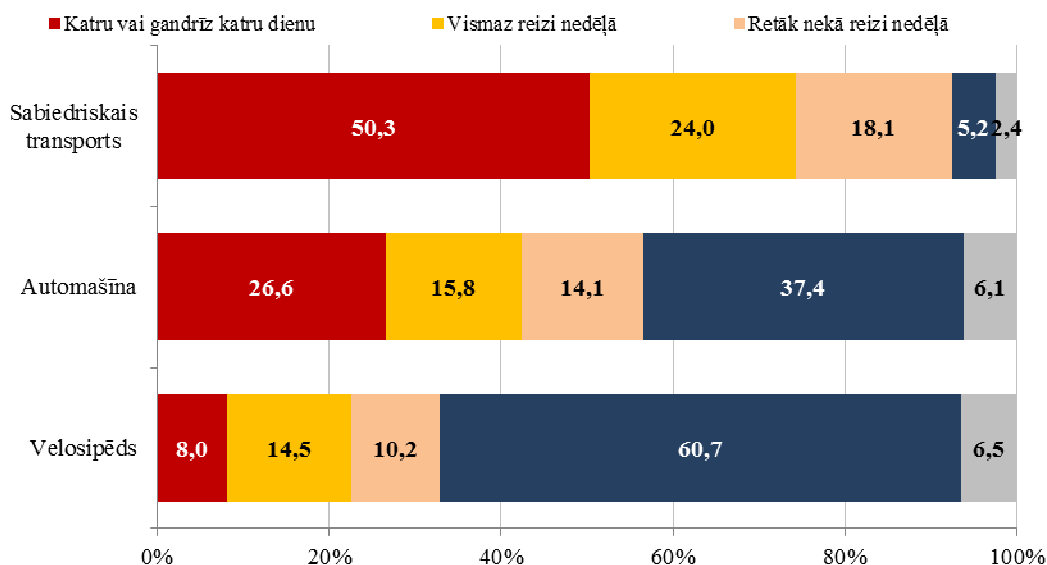

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Kopumā Rīgas pilsētas iedzīvotāji, lai pārvietotos katru vai gandrīz katru dienu visbiežāk izmanto sabiedrisko transportu – 50,3%, gandrīz uz pusi mazāk respondentu pārvietojas ar automašīnu ikdienā – 26,6%, savukārt ar velosipēdu – 8%. Attiecībā uz pārvietošanos ar velosipēdu, jāatzīmē, ka 14,5% aptaujāto ar velosipēdu pārvietojas vismaz reizi nedēļā un 10,2% retāk kā reizi nedēļā (9.6.attēls).

9.6.attēls

Iedzīvotāju pārvietošanās veidi pilsētā

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

2014.gada augustā, septembrī veiktajā iedzīvotāju aptaujā vispozitīvāk sabiedriskā transporta pieejamību vērtē Grīziņkalna, Torņkalna un Juglas iedzīvotāji. Ar sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti apmierinātāki ir respondenti no Grīziņkalna, Teikas, Juglas, Daugavgrīvas un Čiekurkalna. Transportam domātās ielu infrastruktūras vērtējums salīdzinoši kritiski ir novērtēts tādās apkaimēs kā Ziepiņkalns, Pļavnieki, Mežciems, Brekši, Dārziems. Iespējas pārvietoties ar velosipēdu Rīgas pilsētā novērtē pozitīvi Bišumuižas, Sarkandaugavas un Teikas respondenti, savukārt esošo veloceļu kvalitāti Rīgas pilsētā visatzinīgāk novērtējuši Sarkandaugavas, Mežciema, Dreiliņu, Bolderājas iedzīvotāji.

Mērķa ietvaros izvirzīti 6 uzdevumi. Pārskata gadā visos no tiem ir notikušas aktivitātes.

U9.1. Pilnveidot transporta sistēmu un uzlabot satiksmes drošību

2013.gadā, lai samazinātu ātrumu pilsētas ielās, ir uzbūvēts 21 ātrumvalnis un pie 28 skolām ierobežots atļautais braukšanas ātrums. Savukārt, lai norobežotu gājēju

plūsmu no satiksmes, Rīgas ielās uzstādītas jaunas ceļu drošības barjeras 160 metru garumā un gājēju drošības barjeras 438 metru garumā.

Ierīkotas 10 jaunas neregulējamas gājēju pārejas, turpretim, par regulējamām pārtaisītas 3 neregulējamas gājēju pārejas. Pilsētas teritorijā rekonstruētas 4 neregulējamas gājēju pārejas, tai skaitā uzstādīts papildu apgaismojums. Likvidētas 2 Latvijas Valsts standartam neatbilstošas (nedrošas) gājēju pārejas.

Lai uzlabotu satiksmes drošību, pārskata gada ietvaros pilsētā noteikts aizliegums apstāties un stāvēt 20 ielu posmos. 50 krustojumos ieviesti satiksmes organizācijas uzlabojumi, kā arī 12 vietās ierīkotas dzīvojamās zonas.

Regulāri tiek optimizēti sabiedriskā transporta maršrutu kustības saraksti, nodrošinot kustības regularitāti. 2013.gadā veiktas izmaiņas 88 autobusu, 72 trolejbusa un 40 tramvaju kustības sarakstos.

Lai samazinātu pasažieru laika patēriņu, pārvietojoties ar sabiedrisko transportu, pielāgots sabiedriskā transporta ātrums satiksmes plūsmai Rīgas pilsētā. Vidējais sabiedriskā transporta ātrums uz 2013.gada beigām autobusiem bija 20,98 km/h, trolejbusiem – 15,74 km/h un tramvajiem – 16,56 km/h. Rezultātā, vidējais ātrums autobusiem palielinājās par 0,1%, tramvajiem par 3,6%, savukārt trolejbusiem tas saglabājās nemainīgs.

Veiktas izmaiņas visos paaugstināta servisa mikroautobusu maršrutos, un kustības sarakstu izstrāde nodota apakšuzņēmējam.

Veikti preventīvie pasākumi sabiedriskā transporta un citu ceļu satiksmes dalībnieku drošībai – sabiedriskā transporta līdzekļa vadītājiem, kuriem konstatēti 2 un vairāk ceļu satiksmes negadījumi, tiek organizētas speciālās apmācības.

Pārskata gadā pabeigta Kārļa Ulmaņa gatves satiksmes pārvada pār dzelzceļu renovācija, Dziesmas ielas rekonstrukcija un Stirnu ielas ietves izbūve posmā no Pūces ielas līdz Dzelzavas ielai.

U9.2. Attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru

Elektrotransporta infrastruktūras modernizācijas un paplašināšanas ietvaros pārskata gadā:

- pabeigta zemās grīdas tramvaja apkopes un remonta ceha Brīvības ielā 191 būvniecība;
- atjaunota tramvaju kustība no 45.vidusskolas līdz Juglai;
- pabeigta Brīvības gatves vietējās brauktuves rekonstrukcija;
- turpināts darbs pie 1.vilces apakšstacijas (Kronvalda bulvārī 7a) kabeļu saimniecības rekonstrukcijas un 15.vilces apakšstacijas (Pūpolu ielā 14) rekonstrukcijas, tai skaitā minēto apakšstaciju iekārtu modernizācijas, kabeļu saimniecības rekonstrukcijas.

Uzsākta Lubānas ielas rekonstrukcija no Ilūkstes ielas līdz Andreja Saharova ielai.

Turpinās projektēšanas darbi tunelim zem dzelzceļa Ģertrūdes ielas un Daugavpils ielas savienošanai, rekonstrukcijas būvprojekta izstrāde Krišjāņa Valdemāra ielai no Zirņu ielas līdz Upes ielai, un Marijas ielas un Aleksandra Čaka ielas rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrāde. Pārskata gadā uzsākta Akāciju ielas rekonstrukcijas būvprojekta izstrāde. Tehnisko projektu izstrāde tiek veikta:

- Brekšu ielas rekonstrukcijai;
- tilta pār Bieķengrāvi rekonstrukcijai;
- lifta ierīkošanai Vanšu tiltam Daugavas labajā krastā;
- Sabiedriskā transporta maršrutu optimizācija Austrumu maģistrālei pieguļošajās teritorijās: Trolejbusu kontakttīklu pārbūve un pieturvietu labiekārtošana, autobusu pieturvietu pārcelšana un labiekārtošana.

Korekcijas veiktas tehniskajā projektā par jaunu ielu izbūvi Juglā kvartālā starp Juglas ielu, Murjāņu ielu, redzes invalīdu sociālo aprūpes centru un Juglas ezeru.

Veikts pētījums par Rīgas brīvostai adaptētu priekšlikumu izstrādi par ostas teritorijas plānošanas risinājumiem, kas īstenojami ar teritorijas plānošanas instrumentiem.

Plānoto un realizējamo satiksmes infrastruktūras projektu, kā arī esošo ielu uzturēšanas vajadzībām 2013.gadā tika iegādāti vairāki nekustamie īpašumi (kopā 22 zemesgabali vai to daļas), kas atrodas ielu sarkano līniju⁹⁸ robežās.

U9.3. Pielāgot ielu infrastruktūru un sabiedrisko transportu cilvēkiem ar kustību traucējumiem un pārvietošanās grūtībām

Lai palīdzētu cilvēkiem ar redzes invaliditāti pārvietoties pa noteiktu maršrutu, pārskata gadā 4 luksoforu objektu rekonstrukcijas projektos pie gājēju pārejām izbūvēts taktila bruģakmens segums.⁹⁹ Ierīkotas arī 4 jaunas invalīdu stāvvietas Rudens ielā, Salnas ielā un Vesetas ielā.

Personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu, RP tiek nodrošināta samaksa transporta pakalpojumiem. 2013.gadā pašvaldība apmaksājusi transporta izdevumus Ls 798 121 apjomā 4987 personām ar apgrūtinātu pārvietošanos. Pieaugot pakalpojuma saņēmēju skaitam, 2013.gadā RP budžetā palielināts finansējums pakalpojuma nodrošināšanai.

---

⁹⁸ Sarkanā līnija – pašvaldības apstiprinātajā teritorijas plānojumā noteiktā līnija, kas norobežo ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamo teritoriju no apbūvējamās vai citādā veidā izmantojamās teritorijas.

⁹⁹ Taktila bruģakmens segums – reljefa bruģa plāksnes, kas paredzētas gājēju pārejām, kas informē neredzīgu cilvēku par gājēju pārejas sākumu un beigām, kā arī var tikt iestrādāts uz ietvēm braucamā daļas tuvumā, kas brīdina par līmeņu maiņu un braucamās daļas tuvumu.

U9.4. Veidot un attīstīt velotransporta infrastruktūru

Attīstot velotransporta infrastruktūru, uz visiem veloceļiem Rīgā atjaunoti horizontālie apzīmējumi un uz veloceļa Centrs – Imanta uzlabota satiksmes organizācija. Papildus tam pārskata gadā pilsētā 9 vietās uzstādīti velostatīvi.

Ar ERAF līdzfinansējumu Krišjāņa Valdemāra ielas un Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgla rekonstrukcijas ietvaros izbūvēts veloceļš, kā arī noritējis darbs pie veloceļa projektēšanas maršrutā Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi. Veloceļa trases kopējais garums paredzēts aptuveni 17 km. Ja būs iespējams, arī šī veloceļa būvniecībai tiks piesaistīts ES līdzfinansējums.¹⁰⁰

Velotransporta infrastruktūras attīstīšanas ietvaros izstrādāti sekojoši tehniskie projekti:

- Akmens tilta kreisā krasta gājēju un velosipēdu ceļa savienojuma ar Uzvaras bulvāri izbūve;
- veloceļa „Vecmīlgrāvis – Vecāķi” posma no Kalngales ielas līdz Atlantijas ielai izbūve.

Drošu velosatiksmi veicinošu pasākumu ietvaros turpinājās ES līdzfinansēta projekta CARMA (velosipēdu lietošanas veicināšanai pilsētās) realizācija – izstrādāts e-buklets „Velosipēdists satiksmē” un uzsākts jauns ES līdzfinansēts personalizētas veloceļojumu plānošanas projekts „PTP-Cycle”.

U9.5. Nodrošināt sabiedriskā transporta prioritāti kopējā pilsētas transporta sistēmā, paredzot sliežu transportu kā mugurkaulu sabiedriskā transporta sistēmā

RP sagatavoti priekšlikumi par sabiedriskā transporta joslu uzlabošanu vai citiem pasākumiem (piemēram, luksoforu signālpļāni, aizliegumi stāvēt utt.), lai palielinātu joslu garumu un ekspluatācijas ātrumu, un uzlabotu regularitāti. 2013.gadā veiktas izmaiņas Brīvības gatves luksoforu signālpļānos, ieviesti aizliegumi stāvēt vairākās vietās pilsētā un veikti citi pasākumi. Sabiedriskā transporta satiksmes uzlabošanas pasākumu ietvaros, piemēram, veikta vairāku pieturvietu pārcelšana.

Braukšanai ar zemās grīdas tramvaju pielāgots kontakttīkls 6. un 11.barjermaršrutā, un 5.depo teritorijā 23,5 km garumā.

U9.6. Attīstīt inteligēnto satiksmes vadības sistēmu

Lai uzlabotu satiksmes kvalitāti, uzdevuma ietvaros 2013.gadā tika izbūvēti 3 jauni luksoforu objekti – Tēriņu ielas un Robežu ielas krustojumā, Dzirnau ielas un Skolas ielas krustojumā, Stūrmaņu ielas un Gobas ielas krustojumā. Savukārt rekonstruēti tika 5 luksoforu objekti – Krišjāņa Valdemāra, Kalnciema un Slokas ielu krustojumā, Brīvības gatvē pie Brīvdabas muzeja, Jūrmalas gatves, Kandavas un Dzirciema ielu

---

¹⁰⁰ www.rdsd.lv

krustojumā, Andreja Saharova un Akadēmiķa Keldiša ielu krustojumā, Krišjāņa Valdemāra ielas, Kalpaka un Raiņa bulvāru krustojumā.

Regulējamās gājēju pārejas būvniecība pabeigta Lubānas ielā pie Jukuma Vācieša ielas, Dzirciema ielā pie Rīgas Stradiņa universitātes, 11.novembra krastmalā pie Bīskapa gātes, Sergeja Eizenšteina ielā 49. Gājēju pāreja un apgrīšanās vietas izbūve veikta 2 vietās – Akadēmiķa Mstislava Keldiša ielā pie ēkas Nr.10 un Nr.13.

Pārskata gadā ar GPS iekārtām aprīkoti 56,5% no kopējā skaita ekspluatācijā esošā 781 sabiedriskā transportlīdzekļa.

Institūcijas, kas galvenokārt veica aktivitātes mērķa ietvaros pārskata periodā: SD, PAD, ĪD, LD, RP SIA „Rīgas satiksme”.

Budžets

Galvaspilsētā transporta nozarei izlietotais pašvaldības pamatbudžeta finansējums 2013.gadā bija 148 393 600 Ls, kas ir par 12,7% vairāk kā 2012.gadā. Nozarei atvēlētie līdzekļi, galvenokārt izlietoti, lai nodrošinātu kvalitatīvus un mūsdienīgām prasībām atbilstošus sabiedriskā transporta pakalpojumus un veiktu satiksmes organizācijas un infrastruktūras pilnveidošanu.

Secinājumi

Šarmu pilsētai un tās ielām piešķir tajā notiekošie pasākumi. Viens no tādiem ir Tvīda brauciens, kas 2013.gadā norisinājās jau trešo reizi. Šajā veclaiku velosipēdu un retro tērpju parādē, kas tiek rīkots RP sadarbojoties ar privātu iniciatīvu Rīgas velonedēļas ietvaros, aicināts piedalīties jebkurš ar velo kultūru saistīts interesents, tādā veidā veicinot veloattīstību pilsētā.

No 2013.gada sākuma bezmaksas braukšanas iespējas pilsētas sabiedriskajā transportā tiek nodrošinātas visiem 3.grupas invalīdiem un arī profesionālās izglītības mācību iestāžu audzēkņiem.

Pārskata gadā parakstīts trīspusējais sadarbības līgums starp AS „Pasažieru vilciens”, RD un SIA „Autotransporta direkcija”, kurš paredz, ka visas pasažieru kategorijas, kam piešķirtas braukšanas atlaides Rīgas sabiedriskajā transportā, tās varēs izmantot arī vilcienos Rīgas robežās. Lai šo iespēju pasažieriem nodrošinātu, vilcienos ieviesta e-talonu norēķinu sistēma.¹⁰¹ Sākotnēji e-talonu lietošana vilcienos uzsākta pasažieru grupām, kurām piešķirtas atlaides Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā, bet vēlāk arī pārējiem pasažieriem.

Integrējot vilciena satiksmes maršrutus sabiedriskā transporta maršrutu tīklā, pilsētā iespējams pilnveidot sabiedriskā transporta sistēmu kopumā, sniedzot arī arvien plašākas iespējas iedzīvotājiem izvēlēties piemērotāko sabiedriskā transporta veidu pārbraucieniem pilsētas teritorijas ietvaros.

---

¹⁰¹ www.nra.lv

Pārskata gadā pabeigti būtiski pilsētas infrastruktūras projekti, piemēram, atklāta Dienvidu tilta 3.kārta, modernizēta un braukšanai ar zemās grīdas tramvaju pielāgota infrastruktūra 6.un 11.tramvaja maršrutā.

Transports ir viens no galvenajiem piesārņojuma avotiem pilsētā, tāpēc jo būtiski ir veicināt videi draudzīgākas degvielas, piemēram, autogāzes, izmantošanu sabiedriskajā transportā un privāto automašīnu īpašnieku vidū.

Jāņem vērā, ka Rīgas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma nenodrošināja gaisa kvalitātes robežlielumu ievērošanu, (jo galvenos rezultātus solīja iecerētie, taču nerealizētie lieli infrastruktūras projekti kā Austrumu maģistrāle, Rīgas Ziemeļu transporta koridors un Brīvības ielas dublieris), tāpēc pārskata gadā veiktās Rīgas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas rīcību aktualizācijas ietvaros iekļauti pasākumi un projekti, kas ir reāli īstenojami.

Autotransporta apjomu Rīgas ielās iespējams samazināt pašvaldībai atbalstot velobraukšanas paradumu. To iespējams panākt ne tikai atvēlot velobraucējiem speciāli iezīmētas joslas jau esošajā pilsētas ielu infrastruktūrā, bet arī izbūvējot jaunus veloceļus, kas savienoti ne tikai Rīgas apkaimju, bet arī starppilsētu līmenī.

Palielinoties velobraucēju skaitam Rīgas pilsētā, palielinās arī gājēju un velosipēdistu negadījumu skaits, kuros velosipēdisti uzbraucis gājējam, tāpēc īpaši būtiski ir sakārtot katra satiksmes dalībnieka pārvietošanās ārtelpu.

2013.gadā Valsts policija reģistrējusi 50 gājēju un velosipēdistu negadījumus. Tas ir 5,1% no kopējā ceļu satiksmes negadījumu skaita ar gājējiem. Notikušajos negadījumos ievainoti 42 gājēji un 11 velosipēdisti. Salīdzinot ar 2012.gadu, kad reģistrētas 19 sadursmes, gājēju un velosipēda vadītāju negadījumu skaits pieaudzis 2,6 reizes.¹⁰²

Nozīmīga loma pilsētas transporta sistēmas un infrastruktūras attīstībā ir ar sabiedriskā transporta sistēmu savienotu stāvparku izveidei. Nodrošinot šādu stāvparku projektu realizāciju, iespējams ne tikai būtiski uzlabot iedzīvotāju pārvietošanās iespējas, bet arī mazināt ceļu infrastruktūras noslogojumu pilsētā. Līdz ar to samazinātos arī ārpus pilsētas centra esošo tirdzniecības centru stāvlaukumu noslodze un to neatbilstoša izmantošana.

Lai noskaidrotu, kā ieviest videi draudzīgu, drošu, ērtu un izdevīgu stāvvietu sistēmu, kas nodrošinātu Rīgas un Rīgas aglomerācijas iedzīvotāju mobilitātes vajadzības, samazinātu vieglā autotransporta satiksmes intensitāti un gaisa piesārņojuma līmeni, pārskata gadā pašvaldībā uzsākts darbs pie autostāvvietu politikas un attīstības koncepcijas izstrādes.

---

¹⁰² www.leta.lv

Nozares eksperta viedoklis

Gatis Pāvils, stratēģiskās plānošanas eksperts, „NK konsultāciju birojs”

Aizvadītā gada laikā sasniedzamība Rīgā drīzāk ir pasliktinājusies. Tam ir arī objektīvi faktori: nesenās krīzes sekas pamazām izzūd un Rīgas ielās atgriežas aizvien vairāk automašīnu, pieaug satiksmes sastrēgumi. Šo problēmu ir ļoti sarežģīti risināt, šeit nepieciešama kompleksa pieeja un vairāki no šīs pieejas aspektiem Rīgā tiek vairāk vai mazāk sekmīgi realizēti. Tomēr tas varētu notikt daudz veiksmīgāk un mērķtiecīgāk.

Pretrunīgi vērtējama ir sabiedriskā transporta sistēmas attīstība. Ir patīkami redzēt, ka pilsētas sabiedriskā transporta flote turpina atjaunoties, tomēr pārsteidzoša un, manuprāt, tuvredzīga ir tarifu politika.

Trūkst stāvparku: vietu, kur ērti un droši novietot savu automašīnu un aiziet uz līdzās esošu sabiedriskā transporta pieturvietu. Būtu vēlams, ka sabiedriskais transports piestātu zem nojumes, šeit līdzās būtu iepirkšanās iespējas (šādi tiek ietaupīts laiks, novēršot ceļā lieku apstāšanos) un citi sadzīves pakalpojumi.

Rīgas centrā jauniem veloceliņiem vieta ir tikai uz esošo ietvju vai brauktuves rēķina. Rezultātā no ielu brauktuves ar vienkāršu, baltu svītru tiek noņāpta prāva daļa velobraucējiem. Saprotu, ka tas ir mēģinājums mani pāraudzināt un kopā ar maziem bērniem, datoru un pārtikas maisiņiem pārsēdināt uz velosipēda, taču, jāatzīst, rezultātā radies vēl viens iemesls par katru cenu izvairīties no Rīgas centra. Savukārt Rīgas nomalēs jaunus veloceliņus daudz nemana: tas ir negatīvs kontrasts, salīdzinot ar situāciju vairākās citās Latvijas pilsētās.

Stratēģiskā mērķa M9 „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Ar pilsētas sabiedrisko transportu (autobuss, trolejbuss, tramvajs, maršruta taksometri) pārvadāto pasažieru skaits, milj.	SD dati	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Pieaug
		290	257	170	143,9	151,6	151,5	150,1*			
Pašvaldības ielu garums	CSP	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Pieaug	
		1142	1142	1229	1229	1173	1179				
Kopējais pārvadāto pasažieru skaits no visām Latvijas dzelzceļa stacijām uz Rīgas teritorijā esošajām un otrādi (miljonos)	AS Pasažieru vilciens	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	⇒	↓	Pieaug
		27	26,4	21,2	20,5	20,2	19,4	19,4			

Tendence	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

*SIA „Rīgas satiksme” maršrutos

M10 Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti

Kvalitatīva un līdzsvarota pilsētvide ir viens no pilsētas attīstības pamatmērķiem. Mērķa īstenošanai ir nepieciešama esošo dabas vērtību saglabāšana, kā arī degradētās vides atjaunošana un pilnveidošana.

Pilsētas vides kvalitātes uzturēšanā un uzlabošanā, kā arī atpūtas iespēju nodrošināšanā iedzīvotājiem būtiska nozīme ir apstādījumiem, dabas teritorijām un ūdens objektiem.

39% Rīgas platības aizņem dabas teritorijas, no tām 16% ir ūdeņi un 23% apstādījumi un dabas teritorijas, tādējādi Rīgu pamatoti var uzskatīt par zaļu pilsētu. Vidēji 77% pilsētas iedzīvotāju dzīvo 300 metru zonā ap dabas un apstādījumu teritorijām un ap 44% Rīgas iedzīvotāju dzīvo līdz 500 metru attālumā no kāda ūdens objekta.¹⁰³

Velosipēds ir perspektīvs, vidi saudzējošs un satiksmes dalībniekiem draudzīgs pārvietošanās veids pa pilsētu, tomēr jāņem vērā, ka tam pagaidām ir vairāk sezonāls raksturs un ne visur pielāgota infrastruktūra.

Ekonomisks un vidi saudzējošs nākotnes sabiedriskais transports Rīgā ir elektroautobusi.

Rīgā ir apmēram 6000 ēku, kurām būtu nepieciešams veikt siltināšanu, tāpēc ļoti būtiski ir veicināt iedzīvotāju aktivitāti īstenot māju energoauditus. Pašvaldība paredz arī līdzfinansējumu 80% apmērā¹⁰⁴ no energoaudita izmaksām.

Indikators „Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti” ir trešais vispozitīvāk vērtētais 2014.gada iedzīvotāju aptaujā¹⁰⁵, tāpat kā 2013.gada aptaujā, un salīdzinot ar iepriekšējās aptaujas rezultātiem, vērtējums ir uzlabojies.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti parāda, ka pēdējos trīs gados īpaši pieaudzis galēji pozitīvo („ļoti apmierināts”) vērtējumu īpatsvars par kanalizācijas pieejamību mājvietā (pieaugums par aptuveni 15%) un gaisa kvalitāti mikrorajonā/ apkaimē (pieaugums par aptuveni 10%). Aptaujas datu salīdzinājums ar 2013.gadu liecina, ka, šogad mērķis „Tīra un zaļa pilsētvide vērtēts atzinīgāk”.

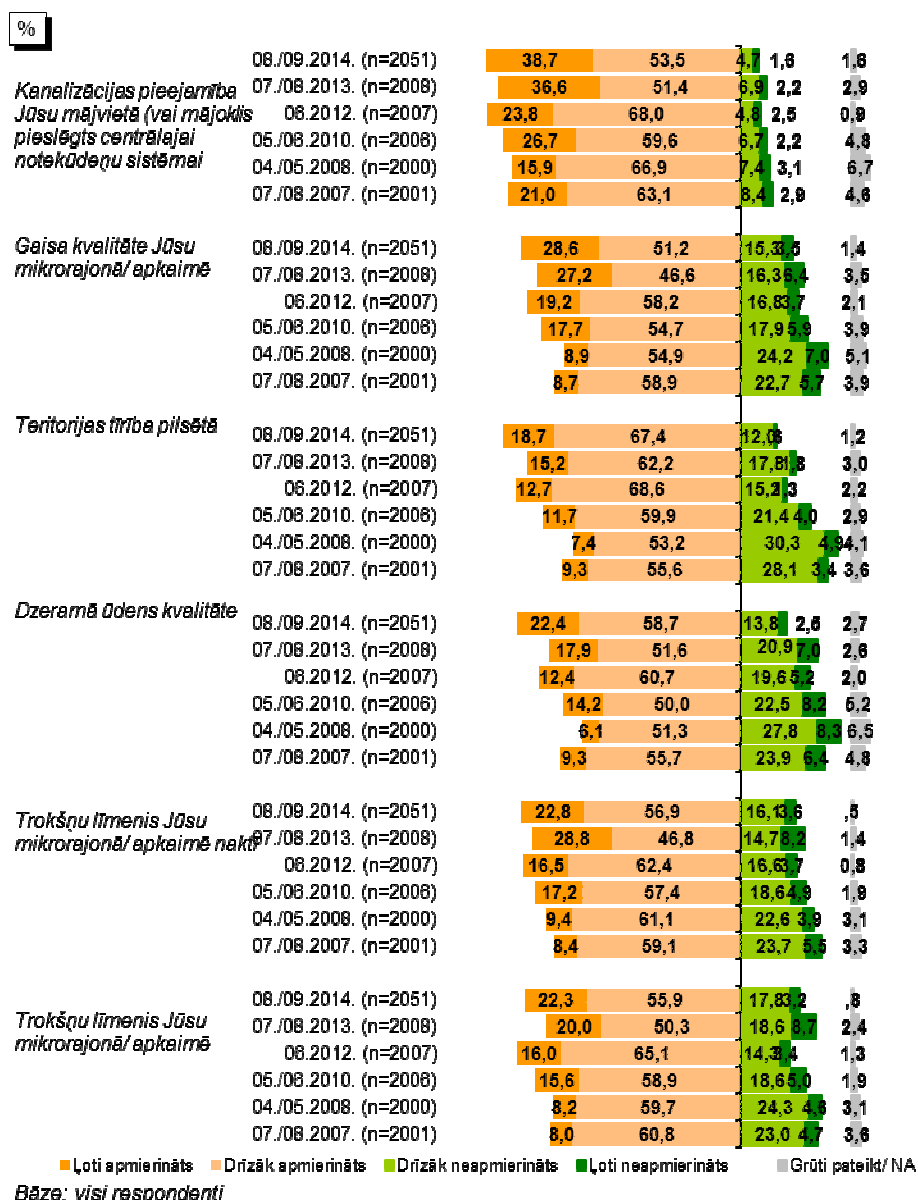
Ar teritorijas tīrību pilsētā 2014.gadā apmierināti ir 86,1% aptaujāto, kas, salīdzinot ar 2007.gadu, kad rādītājs bija 64,9%, ir pieaudzis par aptuveni 21%. 2014.gada aptaujā salīdzinoši ar 2013.gadu pozitīvāk ir novērtēta dzeramā ūdens kvalitāte - attiecīgi 81,1% un 69,5% (10.1.attēls).

¹⁰³ Pētījums „Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 55 apkaimēs”, SIA „Datorkarte”, 2012. gads

¹⁰⁴ Pašvaldības līdzfinansējums energoauditam ir 80%, bet ne vairāk kā 426,86 euro

¹⁰⁵ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

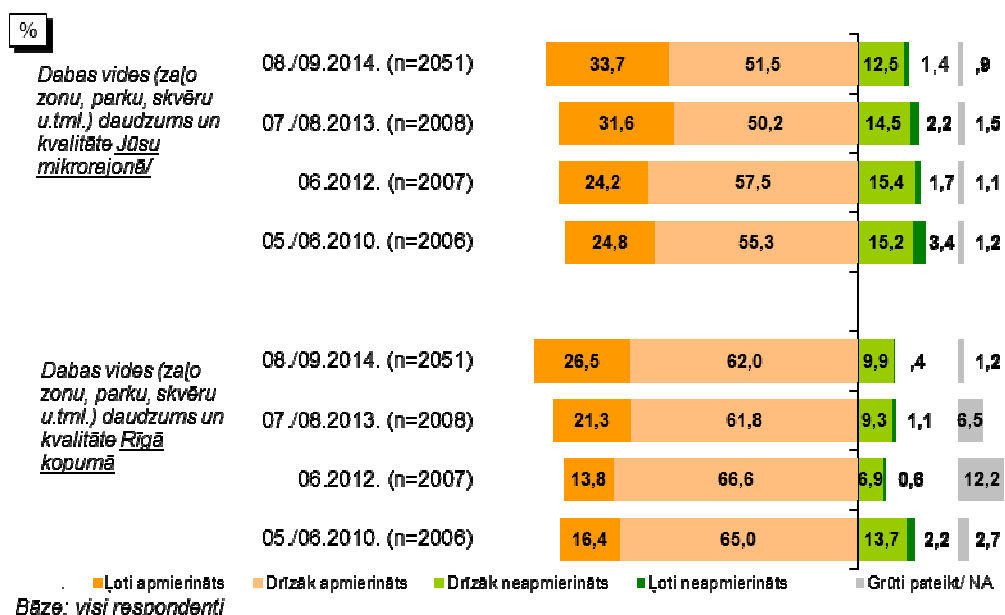
Iedzīvotāju apmierinātība ar tīrību un vides kvalitāti Rīgā

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Pakāpeniski gadu no gada arvien augstāk novērtēta apmierinātība ar dabas vides daudzumu un kvalitāti konkrētā mikrorajonā un Rīgā kopumā, attiecīgi 2014.gadā 85,2% un 88,5% (10.2.attēls).

Iedzīvotāju apmierinātība ar dabas vides daudzumu un kvalitāti mikrorajonā/ apkaimē un Rīgā kopumā

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Ar dabas vides daudzumu un kvalitāti savā apkaimē vairāk apmierināti Bišumuižas, Brekšu, Daugavgrīvas, Imantas, Zaslauka iedzīvotāji. Būtiski arī, ka aptaujas ietvaros ar pilsētas labiekārtošanu saistītās lietas kā pozitīvo piemēru rīdzinieki minējuši visbiežāk – vairāk kā 40% gadījumu.

Lai īstenotu mērķi M10, ir definēti 13 uzdevumi. Darbības tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U10.1. Nodrošināt efektīvu pilsētas dabas un apstādījumu un rekreācijas teritoriju apsaimniekošanu un labiekārtošanu

Priekšpilsētu izpilddirekcijās pārskata gadā pilsētā veikti dažādi sakopšanas un uzturēšanas darbi dabas pamatņu un pašvaldības īpašumā esošajās teritorijās – Vakarbuļļu pludmalē, Ķīpsalas peldvietas teritorijā, Lucavsālas teritorijā, Tekstilnieku parka teritorijā, Daugavas promenādē, Daugavas malas tauvas joslas sakopšana pavasarī pēc ūdens līmeņa krišanās, regulāri dīķa uzturēšanas darbi pie Mazās Jumpravmuižas drupām, slīpa rekonstrukcijas darbi Daugavas krastmalā pie Maskavas ielas 266, kas izveidota kā laivu apstāšanās vieta, regulāri sakopšanas darbi, piebraucamo, koplietošanas ceļu, ietvju teritoriju sakopšana, 5 bio tualešu uzstādīšana pie Daugavas promenādes un Pļavnieku parkā, sadzīves un lielpabūtības atkritumu izvešana u.c. Labiekārtošanas un apsaimniekošanas darbi uzsākti arī rekonstruētajā Ziemeļblāzmas parkā.

Lai labiekārtotu apstādījumu teritorijas Rīgas pilsētā, iestādīti ap 150 dižstādi un jauno ielu koku stādījumu kopšana veikta 1681 kokam. Uzvaras parkā papildināti stādījumi un turpināta sakuru stādījumu kopšana, un pilsētas apstādījumi papildināti arī ar Norupes kokaudzētavā izaudzētajiem 24 trauslajiem vītoliem.

Pašvaldības īpašumā esošās apstādījumu teritorijas un objekti, tai skaitā ielu un pašvaldības izglītības iestāžu teritorijas, tiek regulāri apsekoti un izvērtēti. Rīgas pilsētas parkos, dārzos un skvēros iestādītas un koptas 33 140 sīpolpuķes, 64 034 vasaras un 5080 pavasara puķes. Pie izglītības iestādēm un ielu apstādījumos apkopti 3711 kokaugi.

Pārskata gadā Rīgas teritorijā, tai skaitā pie izglītības iestādēm, ielu apstādījumos un kapsētās, nozāģēts vairāk kā 700 sauso, bojāto un traucējošo koku un izzāģēti 385 m² krūmu.

Pilsētas teritorijā nozāģētas arī 132 papeles, lai mazinātu šī koka ziedputekšņu izraisīto alerģiju cilvēkiem.

Kapsētu teritoriju sakopšanas un atkritumu izvešanas darbu ietvaros 2013.gadā no RP kapsētām izvesti 61 800 m³ atkritumu.

Par godu Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubilejai 2015.gadā, pārskata gadā pabeigta bērzu alejas atjaunošana Raiņa kapos. Jauno aleju veido 12 līdz 14 metrus augsti 46 Himalaju bērzu dižstādi.¹⁰⁶

Pārskata gadā tika veikta atkritumu vākšana arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, piemēram, dabas parkā „Piejūra”, dabas liegumos „Jaunciems”, „Vecdaugava” un „Krēmeri”, kopumā 234 ha platībā.

Lai novērstu bebru radītos postījumus Pilsētas kanāla apstādījumos, veikta aizsargbarjeru uzstādīšana kokiem, bebru piebarošana un monitorings.

Pļavnieku parka teritorijā izvietoti 60 putnu būrīši un veikts iepriekš izvietoto putnu būrīšu remonts. Pilsētas kanālmalas apstādījumos, Vērmanes dārzā, Esplanādē, Ziedoņdārzā, Viesturdārzā, Līvu laukumā, Arkādijas parkā, Uzvaras parkā un Nordeķu parkā atjaunoti 220 soliņi. Savukārt Ēbelmuižas parkā izveidots jauns rotaļu laukums.

Pārskata gadā tika izbūvēta gājēju ietve Māras dīķa apstādījumos ar krasta nostiprinājumu 72 m garumā (1782 m² platībā), kā arī tika veikta zaļā veloceļa posma, caurteku un tilta izbūve no Krišjāņa Valdemāra ielas līdz Dauguļu ielai 2060 m² lielam segumam.

Būtiska loma labas vides kvalitātes nodrošināšanā ir arī mežu teritorijām. Uzdevuma ietvaros veikta iepriekš izveidoto atpūtas vietu sakopšana Mangaļsalas, Anniņmuižas, Kleistu, Bolderājas, Šampētera, Šmerļa, Biķernieku, Bābelīša un Mežaparka meža masīvos un pameža kopšana.

Veikta normatīviem atbilstoša meža masīvu uzturēšana pie pilsētas teritorijā esošajām saldūdens ūdenstilpēm un Baltijas jūras Rīgas līča, un apsaimniekojamo parku, dārzu, skvēru teritoriju uzturēšana un agrotehniski atbilstoša kopšana pie pilsētas saldūdens ūdenstilpēm.

---

¹⁰⁶ www.leta.lv

U10.2. Veicināt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību

Pārskata gada 17.decembrī stājušies spēkā RD saistošie noteikumi Nr.90 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas saistošie noteikumi”. Saistošie noteikumi nosaka prasības sadzīves atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai RP administratīvajā teritorijā.

Pārskata gadā uzsāktas pārrunas arī ar Līgatnes papīrfabriku par kopīga projekta veidošanu, lai veicinātu papīra atkritumu lietderīgu apsaimniekošanu un otrreizējo realizāciju.

2013.gadā uzsākta atkritumu šķirošana Dārziņu apkaimē – Taisnās un Jāņogu ielu stūrī izveidota atkritumu šķirošanas vieta.

Pašvaldībā turpināts darbs pie māju iedzīvotāju un uzņēmumu darbinieku izglītošanas, lai veicinātu atkritumu šķirošanu un to otrreizēju pārstrādi.

U10.3. Veikt slēgto izgāztuvju sanāciju un rekultivāciju

2013.gada 2.oktobrī parakstīta vienošanās starp LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (turpmāk – VARAM) un MVD par ES programmas KF projekta „Rīgas pilsētas atkritumu izgāztuves „Kleisti” rekultivācijas” īstenošanu. Projekta ietvaros ir paredzēts rekultivēt izgāztuvi, lai samazinātu negatīvo ietekmi uz vidi, ko rada atkritumi, kas apglabāti vides aizsardzības prasībām neatbilstošajā Rīgas pilsētas atkritumu izgāztuvē „Kleisti”. Projekta ilgums – 24 mēneši no vienošanās spēkā stāšanās datuma. Gada nogalē izsludināts atklāts konkurss iepirkumam. Projekta kopējās izmaksas ir 1 671 907 euro, tai skaitā KF finansējums 835 953, 50 euro apmērā.¹⁰⁷

2013.gadā projekta „Normatīvo aktu prasībām neatbilstošas Rīgas pilsētas Augusta Deglava ielas izgāztuves Nr.01944/675/PV rekultivācija” ietvaros tika izsludināts iepirkums par Augusta Deglava ielas izgāztuves rekultivācijas tehniskā projekta izstrādi, autoruzraudzību un būvdarbu veikšanu, iesniegti piedāvājumi un noteikts uzvarētājs.

U10.4. Nodrošināt ūdens resursu aizsardzību

Jaunā Rīgas teritorijas attīstības plāna izstrādes ietvaros izstrādāts ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums un veikta ūdensobjektu un krastmalu ārpus RVC AZ teritorijas izpēte.

Turpināti bioloģiskās attīrīšanas stacijas „Daugavgrīva” notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas baseinu un automātiskās vadības sistēmas rekonstrukcijas darbi, lai mazinātu fosfora un slāpekļa izmešus Rīgas jūras līcī.

Pabeigta Olektes upes gultnes un grīvas aizsērējuma likvidēšanas 1.kārta.

2013.gadā uzdevuma ietvaros tika realizēti dažādi projekti. Piemēram, „Neizmantojamo urbumu tamponēšana”, kura ietvaros tamponēti 3 neizmantojamie ūdensapgādes urbumi, „Renovējamo piestātņu, mazizmēra kuģošanas līdzekļiem, apsekošana un izpēte Juglas

¹⁰⁷ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

kanālā”, kura ietvaros apsekotas 2 pietātnes, kuras paredzētas mazizmēra kuģošanas līdzekļiem, novērtēts to stāvoklis un sastādīts plāns un izmaksas to renovācijai.

Projekta „Rīgas pilsētas ūdensapgādes urbumu, monitoringa, novērojumu, ģeoloģiskās kartēšanas urbumu, piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu vienotas datu bāzes izveide” laikā izveidota datu bāze par Rīgas pilsētā esošajiem ūdensapgādes, metro izpētes un novērojumu urbumiem, kā arī piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām.

Projektu „Vecdaugavas akvatorijas ekspluatācijas noteikumu izstrādāšana” un „Buļļupes akvatorijas ekspluatācijas noteikumu izstrādāšana” ietvaros apsekota Vecdaugava un Buļļupe, un izstrādāti normatīvajiem aktiem atbilstoši ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi.

Projekta „Daugavas akvatorijas izpēte divu peldvietu izveidošanai” laikā apsekota Daugavas akvatorija Dārziņu teritorija, lai izvērtētu nepieciešamos pasākumus divu peldvietu ierīkošanai.

Uzsākts projekts „Vides laboratorijas pakalpojumi” ar mērķi nodrošināt vides laboratorijas pakalpojumus ūdens, gaisa, trokšņa un smaku analīžu veikšanai.

Kā ik gadu no maija līdz oktobrim tiek veikts peldūdens monitoringa, kā arī meklētas un apzinātas nelegālas kanalizācijas pieslēguma vietas.

U10.5. Veikt pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai

Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2011.–2015.gadam ietvaros, veikta rīcību aktualizācija. Rīcības programmas aktualizācijas darba uzdevums ietver Rīcības programmā iekļauto pasākumu izvērtēšanu, atsakoties no pasākumiem, kas līdz 2015.gadam netiks īstenoti (Austrumu maģistrāle un Rīgas Ziemeļu transporta koridors ar Brīvības ielas dublieri), un tās papildināšanu ar citiem pasākumiem, kas ļautu līdz 2015.gadam uzlabot gaisa kvalitāti Rīgā.

Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2011.–2015.gadam ietvaros turpināts veikt pilsētas ielu tīrīšanu ar putekļu savākšanas un mitrināšanas iekārtām, kad gaisa temperatūra ir augstāka par nulli u.c.

Būtiska loma gaisa kvalitātes nodrošināšanā ir arī pilsētas aizsargjoslas meža masīviem, kuru uzturēšana un kopšana norit ik gadu Rīgā un Rīgas apkārtnē, kā arī pilsētas teritorijā esošo parku, dārzu, skvēru kopšana notiek agrotehniski atbilstoši.

Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2011.–2015. gadam ietvaros pārskata gadā izstrādāts pētījums par tehnoloģijām putekļu smalko daļiņu sastāva un morfoloģijas noteikšanai un metodes izstrāde putekļu paraugu savākšanai Rīgas gaisa monitoringa stacijās un atklātā vidē.

Pārskata gadā RP turpina izmantot astoņus ātrgaitas elektromobiļus RP SIA „Rīgas satiksme” tehnisko dienestu vajadzībām un vienu pasažieru elektromobili no aprīļa līdz oktobrim, lai nodrošinātu Jaunciema kapu apmeklētāju nogādāšanu attālinātajos kapu sektoros, tādā veidā atbalstot vides draudzīgas elektroenerģijas aizmantošanu.

Videi draudzīgu transportlīdzekļu popularizēšanas ietvaros pārskata gada 28.oktobrī Rīgā noorganizēts starptautiskā elektromobiļu rallija „Sanktpēterburga – Montekarlo” posms, kura ietvaros notika svinīga elektromobiļu parāde Rātslaukumā.

U10.6. Pilnveidot un uzturēt vides monitoringu un informācijas sistēmas

Esošā monitoringa tīkla 3 pašvaldības staciju darbība ir stabila un sniedz informāciju par gaisa kvalitāti pilsētas centrā (Brīvības ielā 73, Krišjāņa Valdemāra ielā 18) un iepretim SIA “Man-Tess” apsaimniekotajai Rīgas ostas daļai Tvaika ielā 44.

Informācija par gaisa kvalitāti iedzīvotājiem tiek sniegta viegli uztverama – gaisa kvalitātes indeksa veidā. Informācija katru nedēļu tiek nosūtīta ziņu aģentūrām Leta, BNS, portālam Delfi un ievietota MVD mājas lapā.

U10.7. Samazināt trokšņu piesārņojumu pilsētā

Trokšņu piesārņojumu pilsētā no autosatiksmes, dzelzceļa satiksmes un rūpnieciskajiem objektiem paredzēts samazināt atbilstoši RD 2014.gada 8.jūlija lēmumam Nr.1365 „Par rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā”, kurā paredzēti prettrokšņa pasākumi ar izpildes termiņu 2015.gadā un ilgtermiņā 2019.gadā. Rīcības plānā ietvertie prettrokšņa pasākumi neprasa priekšdarbus, kuri būtu bijuši jāizpilda 2013.gadā.

Trokšņa jautājumu risināšana RP pamatā noris atbilstoši ES, LR un pašvaldības normatīvo aktu prasībām.

Detālplānu, objektu būvniecības, rekonstrukcijas, renovācijas un citu projektu, kā arī tehnisko noteikumu izstrādē tiek noteiktas prasības un nosacījumi vides trokšņa normatīvu ievērošanai, kas kopsummā nodrošina pakāpenisku trokšņa piesārņojuma samazināšanu.

U10.8. Nodrošināt pilsētas iedzīvotājus ar ES standartiem atbilstošu dzeramo ūdeni

SIA „Rīgas ūdens” pastāvīgi kontrolē dzeramā ūdens kvalitāti Rīgas pilsētas centralizētajā ūdensvada sadales tīklā.

Lai mērķtiecīgi paaugstinātu rīdzinieku dzīves vides kvalitāti, pieslēdzot mājokļus pie centralizētas ūdensapgādes un centralizētas kanalizācijas sistēmas, pārskata gadā tika turpināta ES līdzfinansētā projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā IV kārtā” ieviešana. Projekta ietvaros pārskata gadā veikti ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu paplašināšanas darbi Bierīņu apkaimē.

Paplašinātā ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība dos iespēju aptuveni 4200 iedzīvotājiem izmantot centralizētās ūdens apgādes pakalpojumus un aptuveni 6000 iedzīvotāju pieslēgties centralizētās kanalizācijas sistēmai.¹⁰⁸

U10.9. Nodrošināt meliorācijas pasākumus pilsētā

Lai nodrošinātu meliorācijas pasākumus, pārskata gadā veikta regulāra lielāko novadgrāvju caurteku aizsargrestu tīrīšana Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, līdztekus veikta meliorācijas novadgrāvja tīrīšana un bebru aizsprostu nojaukšana Jaunciema gatvē, Piķurgas

¹⁰⁸ www.leta.lv

upītes tīrīšana, novadgrāvja atjaunošana Dārznieku ielā, caurtekas pārbūve pie Jāņogu ielas un aizbērtā Sarkandaugavas grāvja attīrīšana no būvgružiem un sadzīves atkritumiem.

Pārskata gadā veikta virkne pasākumu Spilves poldera¹⁰⁹ apsaimniekošanas ietvaros, tai skaitā, sadzīves atkritumu savākšana, izskaloto vietu labošana, krūmu izciršana, aizdambējuma likvidēšana, aizsērējušu caurteku tīrīšana Mežāres un Apakšgrāvja ielās, maģistrālo novadgrāvju un piebraucamā ceļa remonts, sūkņu stacijas un slūžu remonts.

U10.10. Saglabāt bioloģisko daudzveidību Rīgā

Pamatojoties uz RD Apstādījumu saglabāšanas komisijas 2013.gadā pieņemtajiem lēmumiem, pilsētā saglabāti 407 koki un izsniegta 375 atļaujas papeļu izciršanai.

Pamatojoties uz LR MK noteikumiem¹¹⁰, koku ciršanas atļauja tiek izsniegta tikai pēc Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšanas, tādējādi tiek saglabāti potenciālie aizsargājami koki pilsētā. Saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem¹¹¹, zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam, saistībā ar nesaskaņotu koku ciršanu pilsētas teritorijā, jāatlīdzina zaudējumi par dabas daudzveidības samazināšanu, kā arī visām Latvijas pašvaldībām ir noteikta vienota zaudējumu atlīdzināšanas aprēķināšanas kārtība.

Rīgas pilsētas mežos ik gadu tiek veikta bioloģisko daudzveidību nodrošināšana mežsaimnieciskā darbība, kā arī pilsētas parku, dārzu, skvēru uzturēšana un kopšana norit agrotehniski atbilstoši.

Meža kopšanas cirte Biķernieku mežā veikta atbilstoši PEFC (*Programm for the Endorsement of Forest Certification*) prasībām.

2013.gada maijā Buļļupē tika ielaisti aptuveni 1500 peležu mazuļu ar vidējo svaru 90 grami katrs. 2013.gada jūnijā Daugavā (Dārziņos) tika ielaisti 2 000 000 nēģu kāpuru. Zivju mazuļu piegādi nodrošināja Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „Bior”.

U10.11. Nodrošināt pilsētā labvēlīgu situāciju attiecībā uz bezsaimnieku dzīvniekiem (patversme, klaiņojošo dzīvnieku populācijas kontrole)

2013.gadā RP realizētās klaiņojošo un bezsaimnieka dzīvnieku populācijas kontroles ietvaros no Rīgas ielām tika veikta 542 klaiņojošu suņu izķeršana. Rīgas pilsētas dzīvnieku patversmē tika uzņemti 219 kaķi un 946 suņi, no kuriem saimniekiem vai privāto patversmju aprūpē atdoti 136 kaķi un 640 suņi.

RD klaiņojošo kaķu populācijas kontroles programmas „noķer-sterilizē-atlaiž” darbības ietvaros pārskata gadā noķerti un sterilizēti 1078 bezsaimnieka kaķi.

¹⁰⁹ Spilves polderis – Rīgas pilsētas teritorijā atrodas daļa no poldera platības, daļa atrodas Jūrmalas pilsētas un Rīgas rajona Babītes pagasta teritorijās; kopējā poldera platība 833 ha; poldera baseins 2835 ha; aizsargdambja kopgarums 2.2 km. Spilves poldera sūkņu stacija atrodas Kleistos pie Kleistu ielas un Hapaka grāvja šķērsojuma. Kā poldera maģistrālais novadgrāvis kalpo Hapaka grāvis, kura augšgals sākas pie Rīgas-Tukuma dzelzceļa uzbēruma Spilves poldera robežās (Babītes pagasta teritorijā). Spilves polderis nodots ekspluatācijā 1961.gadā. (Detālpārskats „Piejūras maģistrāles un Ziemeļu šķērsojuma krustojumam piegulošai teritorijai”, SIA „Metrum”)

¹¹⁰ MK 02.05.2012. noteikumi Nr.309 „Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža”

¹¹¹ turpat

2013.gadā pašvaldībā piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros nodrošināta bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušu savvaļas dzīvnieku aprūpe Rīgas pilsētā. Pārskata gadā no Rīgas ielām aprūpē tika paņemti 606 dzīvnieki, tai skaitā jenotsuņi, stirnas un putni.

Negadījumos cietušo un slimo bezsaimnieka dzīvnieku veterinārmedicīniskās aprūpes ietvaros pārskata gadā no Rīgas ielām tika paņemti 1890 negadījumā cietuši kaķi un 95 suņi, no kuriem eitanizēti vai miruši 855 kaķi un 35 suņi.

RP nodrošināja arī dzīvnieku liķu savākšanas un utilizācijas (2013.gadā savākti 1407 dzīvnieku liķi), maznodrošināto iedzīvotāju dzīvnieku eitanāzijas un sterilizācijas un suņu pastaigu laukuma uzturēšanas pakalpojumus.

U10.12. Veicināt videi draudzīgu rīcību iedzīvotāju vidū

Kampaņas „Veselīgs rīdzinieks – veselā Rīgā” ietvaros tika rīkoti izbraukumi uz skolām, lai skolēnus un personālu iepazīstinātu ar informāciju par sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas un nodošanas iespējām. Kampaņas ietvaros tika apmeklēta Rīgas 80.vidusskola, Rīgas Daugavgrīvas vidusskola, Rīgas 71.vidusskola, Rīgas Teikas vidusskola un Rīgas Juglas vidusskola.

Sadarbībā ar Latvijas Republikas VARAM un izstāžu rīkotājsabiedrību BT 1 organizēta starptautiskā izstāde „Vide un enerģija 2013”, ko apmeklēja 24 749 cilvēki. Izstādē nodrošināta udeņraža transportlīdzekļu ekspozīcija un iespēja apmeklētājiem veikt regulārus testēšanas braucienus ar šo autobusu.

Sadarbībā ar Cietvielu fizikas institūtu RP piedalījies pasākuma „Saules kauss 2013” organizēšanā, kura galvenais uzdevums ir vidusskolēnu iesaiste ar atjaunojamiem energoresursiem darbināmu transportlīdzekļu modeļu izgatavošanā un sacīkstēs.

RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra” vadībā tiek izstrādāts jaunais pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns viedai pilsētai 2014.–2020.gadam.

Lai sekmētu iedzīvotāju iesaisti mājokļu renovācijas procesā, 2013.gadā tika organizētas regulāras atvērto durvju dienas pie renovētajām mājām un organizēti regulāri diskusiju kluba semināri par māju renovācijas kvalitātes uzlabošanas jautājumiem.

Pārskata gadā noorganizētas Rīgas jauniešu enerģētikas dienas un Rīgas enerģētikas dienas ar pasākumu klāstu dažādām mērķgrupām.

RP iesaistījās talku organizēšanā ikgadējās „Lielās talkas” ietvaros, tai skaitā Rīgas Kurzemes rajona un Rīgas Zemgales priekšpilsētas administratīvajās teritorijās. Kā arī realizējot Rīgas Tehniskās universitātes un Latvijas Lauksaimniecības universitātes studentu projektu sadarbībā ar Asociāciju Latgales priekšpilsētas attīstībai, „Lielā talka”, Austrumu izpilddirekciju, un biroju „Rīga 2014”, labiekārtots pagalms Latgales priekšpilsētas administratīvajā teritorijā Balvu ielā 9.

2013.gada pavasara un rudens periodā notikušas arī meža stādīšanas un sakopšanas talkas Rīgas mežu teritorijās.

Lai skolēnu vidū attīstītu videi draudzīgas rīcības ideju, Rīgas un novadu skolās rīkoti speciālistu stāstījumi par mežu, notikusi skolēnu viesošanās mežniecībās un kokaudzētavā „Norupe”, kā arī turpināts darbs pie vides izglītības projekta „Zaļā klase” Daugavas mežniecības teritorijā.

Pārskata periodā atbildīgās pašvaldības struktūrvienības aktīvi iesaistījušās pasākumos, kas cieši saistīti ar videi draudzīgas rīcības popularizēšanu iedzīvotāju vidū, piemēram, Meža dienu pasākumos un Muzeju nakts ietvaros, pasākumā „Lauki ienāk pilsētā”, meža nozares izstādes uzturēšanā „Iepazīsties – koks” Mežaparka Lielajā estrādē u.c.

Lai informētu iedzīvotājus par videi draudzīgu rīcību, 2013.gadā izgatavoti 75 000 bukleti par tēmām kā atkritumu savākšana un pārstrāde Rīgā, koku kopšana Rīgā, kaķu un suņu jautājumu risināšana Rīgā, gaisa piesārņojuma pārraudzība Rīgā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Rīgā.

Lai saglabātu un aizsargātu pilsētā dzīvojošo putnu ligzdošanu un ierobežotu koku ciršanu veģētācijas perioda sākumā, tika kontrolēta noteikumu¹¹² nosacījumu ievērošana par koku ciršanas aizliegumu laikposmā no 15.aprīļa līdz 30.jūnijam pilsētas un ciema teritorijā.

Daugavas promenādē un Pļavnieku parkā uzstādītas 30 sadzīves atkritumu urnas, un Dārziņu apkaimē un Daugavas promenādē uzstādītas 9 informatīvas zīmes suņu saimniekiem „Lūdzu sakop!”, izvietoti arī 1500 suņu ekskrementu savākšanas maisiņi.

RPP, patrulējot parkos un atpūtas zonās, vasaras sezonā kājnieku patruļu darba uzlabošanai izmanto velosipēdus un segvejus. Šo videi nekaitīgo braucamrīku izmantošana ļauj policijas patruļām aptvert lielākas uzraugāmās teritorijas un iespējami operatīvāk reaģēt uz notikumu. RPP darbinieki veicot ikdienas darbu, uzrauga arī teritoriju sakoptību.

2013.gadā fiksēti arī dažādi pārkāpumi: par iebraukšanu kāpu zonā sastādīti 15 protokoli, malu zvejniecības apkarošanas nolūkā veikti 19 reidi, izņemti 487 nelikumīgi zvejas rīki 16,4 km garumā un par zvejas un makšķerēšanas noteikumu pārkāpumiem reģistrēti 143 administratīvie pārkāpumi.

Pildot Rīgas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānā 2010.–2020.gadam iekļauto novitāšu izpildi RP pārskata gadā ir veikta jau virkne pasākumu, lai paplašinātu novitāšu loku – ar jaunajām IT un komunikāciju tehnoloģijām, elektromobilitātes infrastruktūras veidošanu (pabeigts pētījums par ātrās uzpildes staciju izvietojuma shēmas veidošanu), udeņraža tehnoloģiju izmantošanu, udeņraža transportlīdzekļu demonstrēšanu, pētījuma par udeņraža izmantošanas lietderību pilsētas transportā un tā ekonomiskiem un ekoloģiskiem aspektiem rosināšanu, siltuma atgūvi no tehnoloģiskiem procesiem, viedo skaitītāju ieviešanu, attālinātu datu nolasīšanas sistēmu izveidošanu utt.

2012./2013.gadā Rīgā savu darbību ir uzsākusi Latvijā pagaidām vienīgā Enerģijas servisa kompānija (turpmāk – ESKO) firma „RenESCO” daudzdzīvokļu māju renovācijai, un ir noslēgti jau pirmie 6 renovācijas līgumi. Pēc ESKO principiem 9 daudzdzīvokļu mājas uz

---

¹¹² MK 02.05.2012. noteikumi Nr.309 „Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža”

renovāciju 2013.gadā sagatavojis pašvaldības apvienotais namu apsaimniekošanas uzņēmums – SIA „Rīgas namu apsaimniekotājs”, kas 2013.gadā pirmo māju jau ir renovējis.¹¹³

U10.13. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu

Ir izstrādāts un publiski pieejams e-katalogs (www.rea.riga.lv) ar Rīgā ieviestiem labākās prakses projektiem viedai pilsētai, kas veicina energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu.

Pārskata gadā ekspluatācijā nodoti divu siltumcentrāļu – „Ziepniekalns” un „Zasulauks” – jaunie koģenerācijas bloki darbam ar biomasu, tādējādi aizstājot fosilo kurināmo siltuma ražošanai. AS „Rīgas siltums” panākusi koksnes biomasas izmantošanu savā kurināmā bilancē 20% apmērā.

BJR transnacionālās sadarbības programmas līdzfinansēta projekta Co2ol Bricks „Arhitektoniskā mantojuma saglabāšana sabalansētas pilsētas attīstības nodrošināšanai” ietvaros sadarbībā ar PAD ir renovēta ēka Maskavas ielā 8 – tūrisma informācijas centra un publiskās tualetes, īstenojot enerģijas taupīšanas pasākumus un veicot siltumefektivitātes rādītāju monitoringu.

Pakāpeniski RP apsaimniekotajās mājās notiek gaismu izstarojošu diožu tehnoloģisko gaismekļu jeb Light Emitting Diode (turpmāk – LED) ieviešana. Piemēram, pārskata gadā Juglā turpināts ar LED apgaismojumu aprīkot 13 piecstāvu dzīvojamu māju kāpņu telpas.

Pēdējo divu gadu laikā RP apsaimniekotajās mājās veikti ap 200 dažādu energoefektivitātes veicināšanas darbu, kas ietver logu maiņu, durvju maiņu, bēniņu siltināšanu, fasādes gala sienu siltināšanu, jumtu remontu, apkures sistēmu siltumizolācijas renovāciju un ierīkošanu.

Ar mērķi piesaistīt papildus līdzekļus Rīgas pilsētas apgaismojuma tīkla modernizācijai, arī 2013.gadā tika īstenoti 3 Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPMFI) finansēti projekti, kuru izpildes rezultātā Vecāķu, Mangaļsalas un Dārziņu apkaimēs tika veikta 730 esošo nātrija gaismekļu nomaiņa uz energoefektīviem LED tehnoloģiju gaismekļiem, kā arī jauno gaismekļu korpusā ir iebūvētas vai elektrosadales skapjos uzstādītas apgaismojuma līmeņa regulēšanas ierīces, kas nodrošina apgaismojuma regulēšanu diennakts laikā, pazeminot spriegumu gaismekļos nakts stundās, kad satiksmes intensitāte ielās ir neliela un līdz ar to ir pieļaujama apgaismojuma līmeņa pazemināšana. Tas ļauj samazināt elektroenerģijas patēriņu par 30-40%.¹¹⁴

Piesaistot KPMFI līdzfinansējumu 70% apmērā no projektu attiecināmajām izmaksām, 2012. un 2013.gadā uzstādīti kopumā 1880 LED gaismekļi ar vadības sistēmu uz Vanšu tilta, uz Kalnciema ielas dzelzceļa pārvada, Lielirbes ielā, Juglas ielā, Augusta Deglava ielā, Jaunciema gatvē, Mīlgrāvja ielā un Viestura prospektā. 2013.gadā uz LED apgaismojumu pilnībā pāriets Vecāķu, Mangaļsalas un Dārziņu apkaimēs, tādā veidā ievērojami samazinot ielu apgaismojuma ekspluatācijas izmaksas šajās attālajās pilsētas apkaimēs. Tāpat arī

¹¹³ RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra” gada publiskais pārskats 2013

¹¹⁴ RPA „Rīgas gaisma” gada publiskais pārskats 2013

pārskata gadā LED gaismekļi izmantoti RP investīciju projektu ietvaros Esplanādes parka apgaismojuma rekonstrukcijai un jauna apgaismojuma izbūvei AB dambī.¹¹⁵

Pie struktūrvienībām, kas pārskata periodā piedalījās šī mērķa M10 realizācijā, jāmin: MVD, RPB, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, RPP, RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”, RPA „Rīgas gaisma”, SIA „Rīgas meži”, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”, SIA „Rīgas ūdens”, Ārlietu pārvalde un PAD.

Budžets

RP budžeta izpildes rādītāji liecina, ka 2013.gadā izdevumiem vides aizsardzībai no RP pamatbudžeta līdzekļiem novirzīti 1 771 600 Ls.

Secinājumi

Būtisks faktors labas vides kvalitātes uzturēšanā un saglabāšanā ir atbilstoši izgāztuvju sanācijas un rekultivācijas nodrošināšanai. Nozīmīgs solis šī jautājuma sakārtošanā ir pārskata gadā uzsāktie projekti – Augusta Deglava ielas izgāztuves rekultivācija un „Rīgas pilsētas atkritumu izgāztuves „Kleisti” rekultivācija”, kas izgāztuvi paredz rekultivēt 24 mēnešu laikā.

Izmaiņas atkritumu saimniecības jomā paredz 2013.gada 17.decembrī pieņemtie jaunie RD saistošie noteikumi Nr.90 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas saistošie noteikumi”. Noteikumi paredz, ka līdz 2018.gada 1.janvārim pakāpeniski tiek veikta Rīgas pilsētas teritorijā izvietoto atkritumu tvertņu nomaiņa pret RPP piederošām identificētām tvertnēm, kuras no pašvaldības nomās un apsaimniekos atkritumu apsaimniekotāji. Dokumentā reglamentēta šķiroto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtība, noteiktas prasības atkritumu tvertņu novietošanas vietām, noteikta atkritumu radīšanas un apsaimniekošanas kontroles sistēma.

RP pieļauj, ka jaunās kārtības ieviešana pilsētā būs smagnējs, ilgstošs un sarežģīts process, jo pašreizējie atkritumu pārvaldītāji, kuru darbību regulē brīvās konkurences noteikumi, mēģinās apstrīdēt gan noteikumus, gan vēlāk ar sūdzībām apgrūtināt iepirkuma procedūru, nevēloties zaudēt savu tirgus daļu.¹¹⁶

Pārskata gadā veikta Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas 2011. – 2015.gadam rīcību aktualizācija, atsakoties no šajā dokumentā tiem iecerētajiem projektiem, kas solīja rezultātus, taču līdz rīcības programmas termiņa beigām, tas ir, 2015.gadam vēl netiks īstenoti (Austrumu maģistrāle un Rīgas Ziemeļu transporta koridors ar Brīvības ielas dublieri), un tās papildināšana ar citiem pasākumiem, kas ļautu līdz 2015.gadam uzlabot gaisa kvalitāti Rīgā. Minētās rīcības programmas precizēšanas un papildināšanas gaitā iekļauta arī informācija par katra pasākuma īstenošanas laika grafiku un nepieciešamo finansējuma apjomu tā īstenošanai.

Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu un atjaunojamo energoresursu izmantošanas ietvaros RP projekta STEP-UP (ES 7.ietvarprogramma) ietvaros ir izstrādāts un publiski pieejams e-katalogs (<http://www.rea.riga.lv/energoefektivitate/katalogs>) ar Rīgā ieviestiem

¹¹⁵ Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaisma” vidēja termiņa darbības stratēģija 2014. – 2016. gadam

¹¹⁶ www.leta.lv

labākās prakses projektiem viedai pilsētai, kuros veiksmīgi integrētas jaunās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas inovatīvos enerģētikas un transporta jomas pasākumos.

Labvēlīgas situācijas nodrošināšanas bezsaimnieku dzīvniekiem ietvaros pārskata gadā darbu uzsāka portāls www.dzivniekupolicija.lv. Portāls izstrādāts, sadarbojoties Rīgas pilsētas dzīvnieku patversmei „Dzivnieku pansionātam „Ulubele”” un nodibinājumam „Mārtiņa Freimaņa fonds”. Dzīvnieku policija ļoti atvieglo arī Rīgas pilsētas dzīvnieku ķērāju darbu. Ja līdz šim, redzot klaiņojošu dzīvnieku, Rīgas iedzīvotāji zvanīja ķērājiem, lai viņi dzīvnieku uzreiz vestu uz patversmi, tad tagad cilvēki tiek aicināti vispirms lietot portālu, lai sludinājuma ieviešanas brīdī informācija par dzīvnieku tiktu izziņota visos sociālajos tīklos.¹¹⁷

Nozares eksperta viedoklis

Gatis Pāvils, stratēģiskās plānošanas eksperts, „NK konsultāciju birojs”

Iespējams, nozīmīgākā ar vides kvalitāti saistītā problēma Rīgas pilsētā ir autotransporta radītais piesārņojums. Šim piesārņojuma veidam ir raksturīga ļoti negatīva iezīme: visaugstāko koncentrāciju tas sasniedz tieši tur, kur ir visvairāk cilvēku. Piesārņojuma ietekme uz rīdzinieku veselību varbūt nav tieši izmērāma, bet varam būt pārliecināti, ka bez šī piesārņojuma mēs justos labāk, slimotu retāk un dzīvotu ilgāk.

Rīgas pašvaldība pēdējā gada laikā īsteno vairākas iniciatīvas, kuru mērķis ir pēc iespējas samazināt automašīnu skaitu pilsētas centrālajā daļā, tai skaitā uz ielām veidojot īpašas sabiedriskā transporta un velotransporta joslas un „atņemt” šo platību personiskajam autotransportam. Ja no sasniedzamības viedokļa šī ir diskutabla prakse (sk. autora komentāru stratēģiskajam mērķim M9), no vides kvalitātes viedokļa šis ir apsveicams solis. Īpašs pēdējos gados vērojams fenomens ir strauji pieaugošais velosipēdistu skaits Rīgā. Diemžēl pārvietošanās ar velosipēdu Rīgā nebūt nav ērta un droša, jo īpaši pa Rīgas centru tuvajām maģistrālēm. Savukārt, nokļūstot Rīgas centrā, saskaramies ar nākamo problēmu – šeit joprojām daudz vieglāk atrast vietu lielai automašīnai, bet ne mazam velosipēdam. Šo problēmu pašvaldība noteikti spētu atrisināt. Nav jūtamas pašvaldības aktivitātes, kas būtu vērstas uz personiskā elektrotransporta ieviešanu – šajā ziņā Rīga atpaliek no citu valstu galvaspilsētām.

Saistībā ar tematisko plānu izstrādi Rīgas plānotāji pašlaik sakārto nākotnes plānus attiecībā uz zaļajām teritorijām, ūdensmalām un ūdens objektiem, publisko teritoriju Rīgas ostā. Mērķtiecīga šo teritoriju attīstība nākotnē Rīgu var padarīt daudz pievilcīgāku pašiem rīdziniekiem.

Pie nozīmīgākajiem Rīgas pašvaldības nākotnes izaicinājumiem pieder atkritumu apsaimniekošanas sistēmas modernizācija. Liels panākums būtu kaut vai salīdzinoši vienkāršas, dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide.

¹¹⁷ www.leta.lv

Stratēģiskā mērķa M10 „Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads						Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Gaisa kvalitāte pilsētā: Reīzu skaits, kad tiek pārsniegta direktīvā pieļaujamā robežvērtība piesārņojumam ar cietajām daļiņām PM10	MVD dati	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Nepārsniedz
		69	46	30	10	8	48			
Vides piesārņojums ar troksni: To iedzīvotāju daļa (%), kas naktī pakļauti par 55Db (A) lielākam troksnim	MVD dati	2008	2009	2010	2011	2012	2013	⇒	⇒	Samazinās
		39	39	39	39	39	39			
Sašķīroto atkritumu daudzums (tūkst. t.)	MVD dati	2007 24 264	2008 24 375	2009 19 829	2010 40 445	2012 40754	2013 40810	↑	↑	Palielinās

Tendence	↑	↓	↑	↓	⇒
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas

M11 Droša pilsētvide

Viens no galvenajiem pilsētas pārvaldes uzdevumiem ir radīt drošu pilsētvidi, ko iespējams panākt, attīstot gājējiem, transportam un velosipēdistiem paredzēto ceļa infrastruktūru. Savukārt visaptverošas videonovērošanas sistēmas izveide, apgaismojuma kvalitātes uzlabošana un policijas pakalpojumu pieejamība ir būtiski priekšnoteikumi noziedzības profilaksē.

Pašvaldība katru gadu īsteno virkni pasākumu, lai uzlabotu un uzturētu drošību pilsētā, tai skaitā, nodrošinot atbilstošu apgaismojumu pilsētas teritorijā, attīstot un paplašinot videonovērošanas sistēmu, nodrošinot pašvaldības policijas pakalpojumus, īstenojot sociālās programmas iedzīvotājiem un pilnveidojot visu satiksmes dalībnieku drošas pārvietošanās iespējas.

Lai uzturētu kārtību Rīgas publiskajā zonā, vidēji dienā uz 1880 iedzīvotājiem strādā 1 pašvaldības policijas darbinieks. Kopējais RPP darbinieku skaits pārskata gadā bija 978, un vidēji dienā 370 policijas darbinieki pildīja dienesta pienākumus. 2013.gadā RPP darbinieki nodrošināja sabiedrisko kārtību 230 nozīmīgu pasākumos, tai skaitā sniedzot atbalstu valsts tiesībsargājošām institūcijām. Papildus savu tiešo pienākumu izpildei RPP spēki kārtības nodrošināšanā iesaistīti 91 piketā, 53 sapulcēs, mītiņos un 34 ielu gājienos.¹¹⁸

Lai samazinātu likumpārkāpumu skaitu, pārskata gadā tiek turpināts nodrošināt patruļas pie izglītības iestādēm. Paaugstinoties ārvalstu tūristu skaitam, organizēta patruļu skaita palielināšana Vecrīgā, Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā. Veikti reidi ūdenssatiksmes un zvejniecības kontroles ietvaros, kā arī sadarbībā ar RP SIA „Rīgas satiksme” kontrolieriem veikti reidi pilsētas sabiedriskajā transportā.

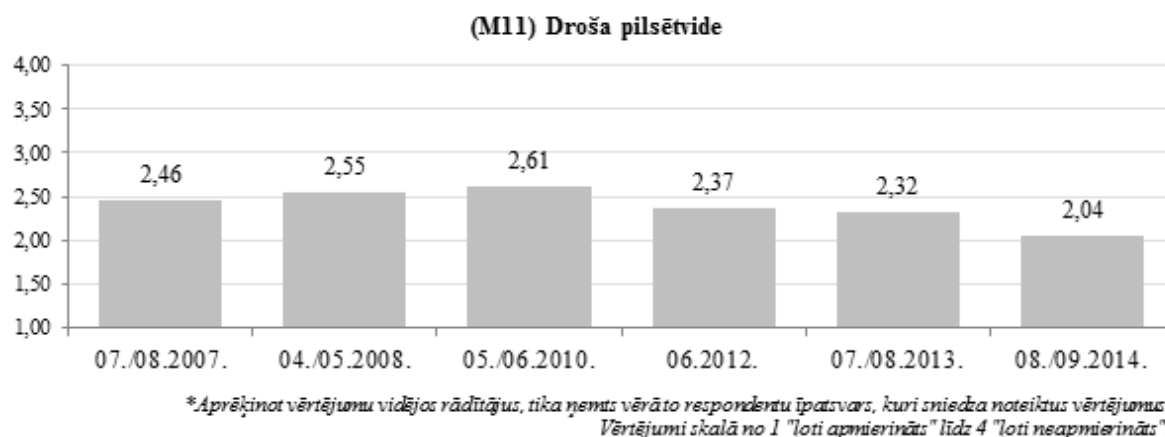
Balstoties uz iedzīvotāju aptaujas¹¹⁹ datiem, var secināt, ka indikatora „Droša pilsētvide” vērtējumi pēdējo četru gadu laikā ir pakāpeniski uzlabojušies un šī gada vidējais aritmētiskais rādītājs četru punktu skalā ir 2,04, un tas ir par 0,28 punktiem vairāk kā gadu iepriekš un par 0,42 punktiem vairāk kā pirms septiņiem gadiem. Tas ir otrs pozitīvos vērtējumus visstraujāk audzējušais indikators pēdējo septiņu gadu laikā (11.1.attēls).

11.1.attēls

¹¹⁸ RPP, Darba rezultātu pārskats 2013. gadā

¹¹⁹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Indikatora *Droša pilsētvide* vērtējums 2007. – 2014. gadā

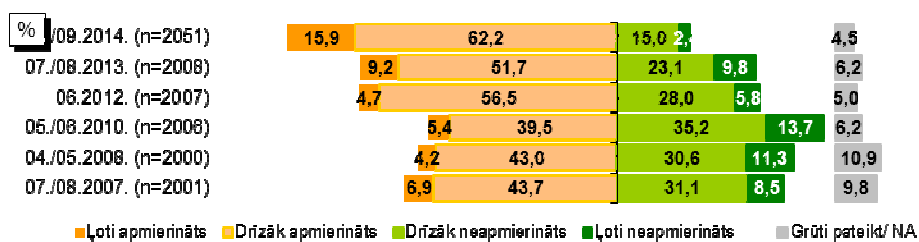

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Iedzīvotāju pozitīvie vērtējumi par personisko un mājokļa drošību īpaši uzlabojušies pēdējo trīs gadu laikā – ja vēl 2010.gadā aptuveni 49% rīdzinieku sniedza negatīvus vērtējumus, tad šogad tādu ir vairs tikai 17% (11.2.attēls). Salīdzinot vidējos vērtējumus par iedzīvotāju personisko un mājokļa drošību, var konstatēt, ka visnedrošāk jūtas Sarkandaugavas, Maskavas forštates, Andrejsalas un arī Vecpilsētas iedzīvotāji.

11.2.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar personisko drošību Rīgā

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa ietvaros ir izvirzīti 8 uzdevumi, aktivitātes tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U11.1. Veicināt cilvēku drošību pilsētā

Uzdevuma ietvaros, rūpējoties par kārtību un drošību ielās, 2013.gadā pilsētā tika nodrošināts ikdienas dežūrdaļu un patruļu darbs, reģistrēti 92 187 notikumi, tai skaitā, 60 888 izsaukumi. Aizturēto personu skaits 17 290, tai skaitā 506 meklēšanā esošas personas.

Saņemti 236 zvani uz tūrisma informatīvo tālruni un palīdzība sniegta 382 ārvalstu tūristiem, kā arī sastādīti 5274 protokoli – paziņojumi par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem

ārvalstīs reģistrētiem transporta līdzekļiem. Pie administratīvās atbildības saukti 437 ārvalstu pilsoņi.

Turpinās arī pilsētas videonovērošanas sistēmas uzturēšana. Videonovērošanas centrā tika reģistrēti 1896 pārkāpumi un tiesībsargājošām iestādēm izsniegti 111 video ieraksti. Tiek veikta arī kārtības nodrošināšana pilsētas sabiedriskajā transportā sadarbībā ar RP SIA „Rīgas satiksme” kontrolieriem. Pārskata gadā veikti 957 reidi pilsētas transportā, aizturot 26 personas, no kurām 15 bija izsludinātas meklēšanā.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas ietvaros pilsētā par dažādu pārkāpumu izdarīšanu aizturētas 3690 personas. Sastādīti 16 623 administratīvo pārkāpumu protokoli, no tiem 9838 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa pārkāpumiem un 6785 par RD saistošo noteikumu neievērošanu. Pārkāpuma izdarīšanas vietā izrakstītas soda kvīti 2187 personām.

Pārskata gadā veikti 108 reidi un 1324 pārbaudes tirdzniecības objektos „legālo narkotiku” apkaršanas ietvaros, darbību pārtraucis 21 tirdzniecības objekts.

Veikts audīts esošās Daugavas promenādes veloceļam un izvērtētas kritiskās gājēju un velosipēdistu iespējamās saskriešanās vietas. Lai maksimāli novērstu minēto satiksmes dalībnieku saskriešanos, paredzēts izvērt iespēju paplašināt Daugavas promenādes veloceļu un izlikt papildus brīdinājuma zīmes velobraucējiem un gājējiem.

ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (USER projekts) īstenošanas ietvaros Rīgā 2013.gada 4.–5.jūlijā noorganizēts starptautisks seminārs „Droša publiskā ārtelpa”. Viens no projekta mērķiem ir kompleksu risinājumu izstrāde publiskās ārtelpas drošības paaugstināšanai dažādās tās izpausmēs (fiziskā, psiholoģiskā, emocionālā un citās formās).

U11.2. Uzlabot ielu un pagalmu apgaismojumu

Pārskata gadā Dārziņu teritorijā izbūvētas ielu apgaismojuma līnijas ar kopskaitā 205 gaismekļiem, 2791 metru zemē guldītām kabeļu līnijām un 6328 AMKA tipa gaisa piekarkabeļu līnijām.

Skatīt paveikto arī uzdevuma *U10.13. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu* ietvaros.

U11.3. Nostiprināt drošības faktoros pilsētā (pasākumi, akcijas), veicināt iedzīvotāju iesaisti, ziņojot par pārkāpumiem pilsētā

Sadarbībā ar RD SD kontroles dienestu, RPP un Valsts policiju nodrošināta pārvadājumu un kontroles drošības un kvalitātes uzlabošana. RPP un Valsts policija tiek izsaukta uz starpgadījumiem un piesaistīta reida kontrolēs.

2013.gadā, lai veicinātu iedzīvotāju drošību, notika šādas akcijas un pasākumi:

- pastāvīga iedzīvotāju informēšana par ielu infrastruktūras rekonstrukcijas un būvniecības darbiem;
- Rīgas mācību iestādēs organizēti 1510 informatīvi un izglītojoši pasākumi, kuros skolēni informēti par drošības jautājumiem;

- elektronisko saziņas līdzekļu izmantošanas veicināšana.
- informēšanas pasākumi par satiksmes drošību pirms mācību gada sākuma;
- turpināta akcijas „Nolīdzini apmales” īstenošana, kuras ietvaros nolīdzinātas jau vairāk kā 8000 apmales;
- turpināta akcija „Iedzīvotāj, informē par bedrēm Rīgas ielās!”;
- organizēta velokonference „Kultūra: Dzīvesstils. Attiecības. Telpa”;
- turpināta sadarbība ar māmiņu klubu „Babyroom” un invalīdu apvienību „Apeirons”, lai Rīgu veidotu pieejamāku māmiņām ar bērnu ratiņiem un cilvēkiem ar ierobežotām kustību iespējām.

Pārskata gadā jau trešo reizi pilsētā notika velosezonas atklāšanas pasākums „Rīgas Velo nedēļa 2013”, kuras ietvaros tika organizēti pasākumi par velo tematiku: diskusija, velobrauciens, pasākumi bērniem, tirdziņi, velo orientēšanās pasākumi, alternatīvo pārvietošanās veidu prezentācijas, kā arī tradicionālais un Tvīda brauciens 1.maijā. Savukārt jau divpadsmito gadu Rīga kopā ar citām Eiropas pilsētām piedalījās akcijā „Mobilitātes nedēļa”, kuras devīze bija „Tava rīcība attīra gaisu!”, ar kampaņas aktivitātēm pilsētnieki tiek rosināti uzlabot savu labsajūtu, mainot ikdienas pārvietošanās paradumus. Tās ietvaros tika organizēti vairāki tematiski pasākumi, piemēram, „Kurš pārvietošanās līdzeklis rīta stundās ir visefektīvākais galvaspilsētā”, sacensības, kurās piedalījās sabiedrībā pazīstamas personas un RD vadošās amatpersonas. Noslēguma pasākumā „Diena bez auto” tika rīkotas velobraucēju brokastis un uzstādīts Rīgā pirmais pašapkalpošanās brīvdabas velosipēda riepu pumpis un remonta stends.

U11.4. Paaugstināt drošības uzturētāju darbības efektivitāti

Lai paaugstinātu drošības uzturētāju darbības efektivitāti pārskata gadā organizēta patruļu skaita palielināšana Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā, kā arī Vecrīgā – tūrisma sezonas laikā.

Lai sekmīgi pildītu drošības uzturētāju darbības funkcijas, veikta 1 automašīnas, 3 kvadriciklu, 3 motorlaivu un 16 velosipēdu iegāde.

U11.5. Veicināt kvalitatīvu policijas pakalpojumu pieejamību sabiedrībai

RPP pārziņā darbojas uzticības telefons, kur iedzīvotāji var atstāt ziņojumus. 2013.gadā atstāto ziņojumu skaits bija 212.

Regulāri notiek pašvaldības policijas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana dažādās mācību programmās, tai skaitā angļu un vācu valodas prasmju pilnveidošanā.

Realizējot divvirzienu komunikāciju ar sabiedrību, RPP sociālās vietnes *Twitter* konts ir bijis viens no populārākajiem un atzītākajiem sekotāju skaita ziņā starp valsts un pašvaldības iestāžu profiliem – 2013.gadā kontam bija 3596 sekotāji. Kopumā pārskata gadā RPP *Twitter* kontam pievienojušies 1373 jauni sekotāji. Arī interneta vietnē *Youtube.com* RPP kanāla atpazīstamība strauji aug starp policijai būtiskām mērķu grupām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem – televīziju, radio un interneta vietnēm, kuri regulāri pārpublicē RPP profilā ievietotos materiālus. RPP *Youtube.com* kanāla abonētu skaits pārskata gadā pieaudzis līdz

2171, kas ir par 46 % vairāk kā pērn. RPP *Youtube.com* kanālā pieejamo videomateriālu skatījumu skaits ar katru gadu pieaug un 2013.gadā sasniedza 3 649 768 reizes.

U11.6. Veidot sociālās programmas, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu

RPP Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļa veic darbu ar uzskaitē esošajām ģimenēm, iesaistot tās dažādās sociālās programmās, sadarbojoties ar Rīgas Sociālajiem dienestiem un Bāriņtiesu. Darbs norit saskaņā ar katras ģimenes vajadzībām izstrādātiem individuāliem sociālās rehabilitācijas plāniem.

U11.7. Izveidot Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmu un saistīt to ar citām pašvaldības un valsts iestāžu realizētajām aktivitātēm noziedzības profilaksē

2013.gadā uzstādītas 17 videonovērošanas kameras pilsētai stratēģiski svarīgās pilsētas vietās – Mežaparkā, Esplanādē un uz/pie Vanšu tilta.

Jauni videonovērošanas punkti ierīkoti arī Lucavsalā un uz AB dambja.

Ar ERAF līdzfinansējumu pašvaldībā realizēts projekts „Grīziņkalna kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma potenciāla stiprināšana” (Grīziņkalna koka arhitektūras kompleksa restaurācija), kura ietvaros pārskata gadā nodotas ekspluatācijā 26 novērošanas kameras, kas atrodas Grīziņkalnā uz Lienes, Pļavas un Matīsa ielām.

Esošais videonovērošanas tīkls tiek uzturēts un pilnveidots pieejamā finansējuma apmērā.

U11.8. Veicināt cilvēku drošību atrodoties pie ūdeņiem

Sākoties gan peldēšanas, gan zemledus makšķerēšanas sezonai, ūdenslīdēju, glābēju un civilās aizsardzības nodaļas darbinieki rīko informatīvus pasākumus, lai informētu sabiedrību par drošību uz ūdens un tā tuvumā. Papildus tiešo pienākumu veikšanai glābšanas dienesta darbinieki veica 83 izglītojošus pasākumus mācību iestādēs par drošību uz ūdens.

2013.gadā pilsētas pārraudzībā esošajās peldvietās izglābti 7 peldētāji, medicīniskā palīdzība sniegta 36 atpūtniekiem, kā arī pludmalē atrasti un pie vecākiem nogādāti 28 nomaldījušies bērni.¹²⁰

Peldsezonas laikā glābšanas posteņu darbība nodrošināta Daugavgrīvas, Vakarbuļļu, Lucavsalas un Rumbulas peldvietu teritorijās.

Izveidotajā jaunajā Ķengaraga peldvietā „Rumbula” izvietotas 2 brīdinājuma zīmes „Peldēties aizliegts” un 2 brīdinājuma zīmes „Peldēties nav ieteicams”, peldvietā peldsezonas laikā regulāri dežūrē pašvaldības policijas glābšanas dienests.

Par ūdens satiksmes noteikumu neievērošanu reģistrēti 90 administratīvie pārkāpumi.

RD iestādes, kuras 2013.gadā veica aktivitātes šī mērķa sasniegšanā, ir RPP, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, RPA „Rīgas gaisma”, RPA „Rīgas satiksme”, Informācijas tehnoloģiju centrs un PAD.

¹²⁰ Rīgas Pašvaldības policijas Darba rezultātu pārskats 2013.gadā

Budžets

2013.gadā RP no Rīgas pilsētas pamatbudžeta sabiedriskās kārtības un drošības mērķiem izlietoja 11 493 300 Ls. No tiem pamatbudžetu veido policijas darbībai izlietotie 11 459 600 Ls, kā arī 33 700 Ls izlietoti iepriekš neklasificētiem sabiedriskās kārtības un drošības pakalpojumiem.¹²¹

Secinājumi

Mērķis par drošas pilsētvides veidošanu aptver dažādu pasākumu kopumu un institūciju mijiedarbību gan valsts, gan pašvaldības līmenī. Svarīga loma drošības nodrošināšanā ir preventīviem pasākumiem, tai skaitā arī apgaismojuma nodrošināšanai pilsētas ielās, pagalmos, parkos un citās pilsētas teritorijās diennakts tumšajā laikā.

Iedzīvotāju un pilsētas viesu drošības paaugstināšanas ietvaros tiek nodrošināta RPP patruļu skaita palielināšana ne vien Vecrīgā tūrisma sezonas laikā, bet arī Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā. Lai paaugstinātu drošības uzturētāju darbības efektivitāti, šādas patruļas būtu nepieciešams organizēt arī citās pilsētas apkaimēs un ne tikai tūrisma sezonas laikā.

Arī videokameru skaita palielināšana stratēģiski svarīgās pilsētas vietās kalpo kā preventīvs līdzeklis un attur potenciālas noziedzīgas darbības.

Izaicinājums RPP darbā ir arī „legālo” narkotiku aprites ierobežošana, 2013.gada rudenī uzsākot pastiprinātu „legālo” narkotiku tirdzniecības objektu kontroli.

Likumpārskāpumu prevencijā liela nozīme ir izglītojošam darbam ar nepilngadīgajām personām gan mācību iestādēs, gan ģimenēs, gan arī izklaides vietās un uz ielas. Ar koordinētu atbildīgo iestāžu rīcību kopumu un iesaistīto personu sadarbību iespējams rast problēmas risinājumu, cīnoties ar tās iemesliem, nevis sekām. Ir jāturpina motivēt jauniešus nodarboties ar lietderīgām nodarbēm, piemēram, popularizējot aktīvu brīvā laika pavadīšanu.

Nozares eksperta viedoklis

Evija Apine, SIA "MFocus" valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

Noziegumu atklāšanā un prevencijā ieguldījumu dod videonovērošanas sistēma, kuras darbības diapazons būtu jāpaplašina, ietverot apkaimes, kurās ir zemāka drošība, biežāk notiek konflikti sabiedriskajā telpā, vairāk likumpārskāpumu.

Pozitīvi vērtējama patrulēšanas paplašināšana, taču patrulēšana būtu nepieciešama arī Rīgas nomaļākajās apkaimēs, sevišķi piektdienu un sestdienu vakaros.

Ģimeņu konfliktu gadījumos, sevišķi, ja ģimenē ir bērni, ir jāinformē sociālais dienests. Lai arī pārrunu ar policistu laikā ģimenes locekļi var izrādīt samierniecisku attieksmi, tad problēmas, kuru dēļ konflikts (vardarbīgs konflikts) izcēlies, paliek nerisinātas.

¹²¹ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

Policijas darbinieki zina apkaimes (t.sk. degradētās), kurās pusaudži pulcējas un kavē laiku, var sniegt ierosinājumus Rīgas sociālajam dienestam un Kultūras, izglītības un sporta departamentam par nepieciešamību plānot brīvā laika aktivitātes, iekārtot skeitparkus utml.

Aktīvāks policijas darbs būtu nepieciešams alkohola tirdzniecības uzraudzības (t.sk. nelegālā alkohola tirdzniecība) un smēķēšanas un alkohola lietošanas neatļautās vietās jomās.

Jāturpina pilsētas apgaismojuma uzlabošana.

Stratēģiskā mērķa M11 „Droša pilsētvide” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazinās
		359	361	377	334	318	334	312			
Ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās	CSDD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Samazinās
		17848	14014	8652	9043	7678	7539	7970			
Ceļu satiksmes negadījumos ievainoto skaits	CSDD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Samazinās
		2331	1932	1489	1632	1661	1659	1730			
Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaits	CSDD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazinās
		70	46	39	32	28	31	25			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

M12 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli

Stratēģijā izvirzītais mērķis ir veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā, nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas, kā arī veicināt dzīvojamo ēku modernizāciju.

Swedbank Mājokļu pieejamības indekss¹²² (turpmāk – MPI) 2013.gadā uzlabojās un pārskata gada otrajā pusē bija augstākais Baltijas valstu galvaspilsētu vidū. Rīga bija vienīgā Baltijas valstu pilsēta, kur mājokļu pieejamība vēl turpināja pakāpeniski uzlaboties. 2013.gada 4.ceturksnī MPI Rīgā uzlabojās līdz 160, kas nozīmē, ka „standarta” mājsaimniecības ienākumi bija par 60% augstāki, nekā tas ir nepieciešams, lai atļautos mājokļa kredītu un nenovirzītu tā apkalpošanai vairāk par 30% no ģimenes kopējiem ienākumiem. MPI uzlabojās, jo Rīgā vidējā neto alga pieauga par 6,4% gada laikā, savukārt mājokļu cenas sadārdzinājās par 3,7% attiecīgajā periodā. Savukārt procentu likmes saglabājās daudz maz stabilas ap 3,4% atzīmi, neskatoties uz EURIBOR kāpumu.¹²³

Pārskata gadā bija novērojama nekustamā īpašuma nozares izaugsme. Tirgus attīstību ietekmējis banku aktīvāka jaunu projektu finansēšanas izvērtēšana, pieaugošā interese no ārvalstu investoru puses un fundamentāli faktori, kas norit tautsaimniecībā. Prognozējams, ka aktivitāte nekustamā īpašuma sektorā saglabāsies, jo dzīvojamais fonds 2013.gada sākumā bija 28 m² uz vienu iedzīvotāju, turpretī Eiropā – 42 m².

Rīgas daudzdzīvokļu dzīvojamais fonds ir sliktā tehniskā stāvoklī ar zemu siltuma noturību. Pēc AS „Rīgas siltums” informācijas, liels skaits Rīgas namu ir būvēti 20.gadsimta 70. un 80.gados un inženierkomunikācijas ir savu laiku nokalpojušas. Par to liecina iekšējo siltumapgādes sistēmu bojājumu skaits, kas ik gadu ir vidēji 10 000. RS veic iekšējo siltumapgādes sistēmu apkopi aptuveni 60% Rīgas namu, kas izmanto centralizēto siltumapgādi.¹²⁴

Rīgā neatliekami jārenovē 6000 daudzdzīvokļu māju ar 12 miljonu kvadrātmetru platību, kam nepieciešami ap 650 līdz 700 miljoni Ls jeb aptuveni 920 – 100 miljoni *euro*. Novecojošo ēku siltuma patēriņš apkurei ir no 120 līdz 180 kilovatstundām uz kvadrātmetru, bet renovēto ēku piecu gadu monitorings liecina, ka pēc siltināšanas siltuma patēriņš sarūk līdz 40 – 80 kilovatstundām uz kvadrātmetru.¹²⁵

Kā liecina tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS pētījums par rīdzinieku attieksmi pret dzīvojamo māju siltināšanu, puse jeb 50% respondentu, kuri dzīvo daudzdzīvokļu mājās, atbalsta dzīvojamo māju renovāciju, taču nav gatavi par

¹²² Indekss atspoguļo hipotētiskas mājsaimniecības spēju iegādāties „standarta” mājokli Baltijas valstu galvaspilsētās, bet neatspoguļo nekādu informāciju par dzīvokļu pārdošanas iespējām. Indekss ietver kredītu apkalpošanas izmaksas, bet neiekļauj mājokļa uzturēšanas izdevumus, piemēram, komunālos un nodokļu maksājumus. Indeksa vērtība 100 nozīmē, ka mājsaimniecība novirza kredīta apkalpošanai tieši 30 % no tās pēcnodokļu ienākumiem, lai iegādātos 55 m² lielu dzīvokli.

¹²³ www.swedbank.lv

¹²⁴ www.leta.lv

¹²⁵ turpat

to maksāt. Kopumā absolūtais respondentu vairākums atzina, ka siltināšana nenotiek, jo iedzīvotājiem nav līdzekļu, lai par to maksātu. Otrs biežāk minētais iemesls bija iedzīvotāju nevēlēšanās uzņemties ilgtermiņa kredītsaistības. 37% aptaujāto norādīja, ka māju siltināšana Rīgā nenotiek straujākos tempos, jo dzīvokļu īpašnieki nespēj savā starpā vienoties, lai noslēgtu līgumu par līdzfinansējumu un kredītu. Trešdaļa aptaujāto norādīja, ka iedzīvotājiem trūkst informācijas, ir daudz neskaidrību par siltināšanu. Minēti arī tādi iemesli kā „maz labu piemēru”, „apsaimniekotāji nemudina, nemotivē veikt māju renovāciju/siltināšanu”, „pieteikšanās mājas renovēšanai/siltināšanai ir sarežģīta un birokrātiska” un citi¹²⁶.

Daudzdzīvokļu māju renovācijas aktivitāte ar ERAF līdzfinansējumu 50% apmērā tika sākota 2009.gada 14.aprīlī un pieprasītais atbalsta apjoms sasniedza programmas kopējo finansējuma apmēru – 62,75 miljonus latu. Visvairāk projektu pieteikumu tika saņemti no Kurzemes – 396 un Vidzemes – 314. No Rīgas reģiona saņemti 307 projektu pieteikumi, no Zemgales – 229, Rīgas – 132, vismazāk no Latgales – 56¹²⁷.

Rīgā kopējais renovēto daudzdzīvokļu ēku skaits 2013.gadā bija 56 (ar dažādu finansējumu kopš 2011.gada). Tostarp kopš 2009.gada, kad bija pieejams ERAF finansējums, ar tā iesaisti līdz 2013.gadam pabeigta 35 daudzdzīvokļu māju renovācija.

Sasniegtais vidējais siltumenerģijas ietaupījums pēc renovācijas ir 43% jeb 70 kilovatstundas uz kvadrātmetru.¹²⁸

Nākamajā 2014.–2020.gada ES fondu plānošanas periodā ir noteikts 220 miljonu latu liels ERAF finansējuma apmērs ēku energoefektivitātes pasākumu īstenošanai.

Nākamajā 2014.–2020.gada ES fondu plānošanas periodā ir noteikts 220 miljonu latu liels ERAF finansējuma apmērs ēku energoefektivitātes pasākumu īstenošanai.¹²⁹

2013.gada sākumā RP Dzīvokļu reģistrā rindā uz jaunu mājokli bija reģistrētas 6438 personas un ģimenes. Lielu daļu rindas veido reģistrs, kurā iekļauta 2431 persona vai ģimene, kuri ir repatrianti, vai maznodrošinātas politiski represētas personas un politiski represētas personas, kuras ir denacionalizēto māju īrnieki, personas ar noteiktiem ienākumiem, kuras ir denacionalizēto māju īrnieki, maznodrošinātas personas, kas devušas sevišķu ieguldījumu Latvijas valsts vai Rīgas labā. Otrs garākais saraksts, kurā reģistrēti 1897 pieteikumi, ir personas, kas pieteikušās sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas īrēšanai, bet trešais garākais saraksts ar 725 personām ir bērni bāreņi un bērni, kuri palikuši bez vecāku apgādības¹³⁰.

---

¹²⁶ www.leta.lv

¹²⁷ turpat

¹²⁸ turpat

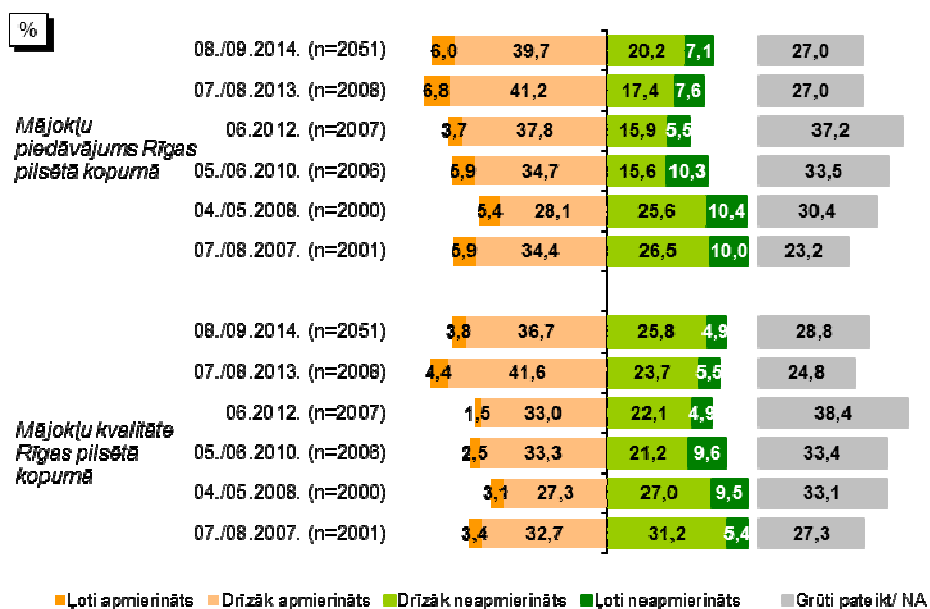
¹²⁹ www.em.gov.lv

¹³⁰ www.leta.lv

2014.gadā, pēc aptaujas¹³¹ rezultātiem, ar mājokļu piedāvājumu Rīgas pilsētā kopumā ir apmierināti 45,7% iedzīvotāju, bet ar mājokļu kvalitāti – 40,5%. Tai pat laikā salīdzinoši liels ir to iedzīvotāju īpatsvars, kuri ar mājokļu kvalitāti ir neapmierināti – tādu ir kopumā 30,7%. Un 27,3% rīdzinieku pauž arī negatīvus vērtējumus par mājokļu piedāvājumu galvaspilsētā (12.1.attēls). Jāuzsver arī, ka kritisko vērtējumu īpatsvars par mājokļu piedāvājumu un kvalitāti ir pakāpeniski pieaudzis jau pēdējo trīs gadu laika periodā. Ar mājokļu piedāvājumu izteikti neapmierinātāki ir respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem. Pozitīvāk mājokļa kvalitāte tika novērtēta sekojošās apkaimēs: Mežaparkā, Mežciemā, Ķengaragā un Vecpilsētā. Turpretī negatīvāks vērtējums tika sniegts no iedzīvotājiem Grīziņkalna, Brasas, Bišumuižas, Bieriņu, Andrejsalas, Maskavas forštates, Pleskodāles, Sarkandaugavas, Torņkalna, Vecmīlgrāvja un Ziepniekkalna apkaimēs.

12.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar mājokļu piedāvājumu pilsētā

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa ietvaros izvirzīti 7 uzdevumi, darbības tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U12.1. Veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā un U12.2. Nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas

¹³¹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

2013.gadā uzbūvētas un nodotas ekspluatācijā četras daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas (Mežrozīšu ielā 22, 26, 28 un 30) ar 299 dzīvokļiem (193 vienistabas, 85 divistabu un 21 trīsistabu dzīvoklis) ar kopējo platību 15 395,3 m². Turpināti celtniecības darbi Imantas 8.līnijā, kur tiek būvētas trīs dzīvojamās mājas ar 287 vienistabas sociālajiem dzīvokļiem, tai skaitā 8 invalīdu dzīvokļiem un 14 grupu dzīvokļiem personām ar garīgās veselības traucējumiem. Ēku kopējā platība ir 14 554,45 m² un tās paredzēts nodot ekspluatācijā 2014.gada otrajā pusē.

U12.3. Veicināt privāto mājokļu renovāciju un labiekārtošanu

Dzīvojamo telpu apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu jautājumos tiek sniegtas juridiskās konsultācijas fiziskām un juridiskām personām. Kopumā 2013.gadā augstāk minētajos jautājumos, tai skaitā par privāto mājokļu renovāciju un labiekārtošanu, pašvaldība sniegusi 2812 konsultācijas.

Izvērtējot būvniecības ieceres, apbūves projektus, detālplānojumus pašvaldībā noritējis darbs Rīgas teritorijas plānojuma darba grupā par mājokļu attīstības tematisko plānojumu, apbūves noteikumiem.

Ieinteresēto pušu dialoga veicināšanas ietvaros pārskata gadā notikusi konference „Šmēlinga sarunas” par tēmu „Rīgas iedzīvotāju šodienas un nākotne pēckara daudzdzīvokļu namu mikrorajonos – pilsēttelpas transformācijas iespējas un izaicinājumi”.

U12.4. Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu

Pārskata gadā pašvaldības īpašumā esošajos mājokļos veikti dažādi remontdarbi: veikts jumta remontdarbu I etaps Dolomīta ielā 1, nomainīts apkures katls Skodas ielā 15, veikta tiešā pieslēguma ārējo elektrotīklu projektēšana un izbūve Ūnijas ielā 49, renovētas koplietošanas telpas Augusta Dombrovska ielā 11, veikts dušas telpu remonts Ieriķu ielā 2b, pieslēgta elektroenerģija Augusta Dombrovska ielā 11-1b un Katoļu ielā 9-94, kā arī veikta elektropieslēguma tehniskā projekta izstrāde Klīveru ielā 1-10 un izstrādāti objektu renovācijas projekti Aglonas ielā 35 k-1 un Ieriķu ielā 28.

Rīgā noslēdzās sociālās dzīvojamās mājas Meldru ielā 58 rekonstrukcija, papildinot pašvaldības dzīvojamo fondu ar 133 atsevišķiem labiekārtotiem dzīvokļiem. Ēkas rekonstrukcija sākta 2012.gadā. Darbu gaitā nostiprinātas ēkas nesošās konstrukcijas, uzlikts jauns jumts, nosiltināta fasāde, nomainīti logi un inženierkomunikācijas. Iedzīvotāju ērtībai mājā ierīkots lifts. Renovācijas gaitā mājai mainījās adrese, jo tika pārvietota ēkas centrālā ieeja, turpmāk tā būs Zandartu iela 2a. Jaunos sociālos dzīvokļus saņems rīdzinieki, kas reģistrēti attiecīgajā dzīvokļu rindas reģistrā. Pēc RD datiem šādi mājokļi nepieciešami 1860 galvaspilsētas iedzīvotājiem.¹³²

---

¹³² www.leta.lv

RP sadarbībā ar privāto sektoru tika noslēgta vispārīgā vienošanās „Par remonta darbu veikšanu SIA „Rīgas pilsēt būvnieks” apsaimniekojamās mājās”, kuras ietvaros tika noslēgti 45 līgumi par remonta darbu veikšanu.

Veikta tieša pieslēguma pilsētas centralizētajam ūdensapgādes tīklam un ārējās kanalizācijas sistēmas rekonstrukcijas darbu projektēšana dzīvojamā mājā Sila ielā 8 un 16.

Pie dzīvojamām mājām Purvciemā veikta iekškvartālu teritoriju un trotuāru asfaltbetona seguma atjaunošana 30 100 m² platībā: Ķeguma ielā 52, 54, Augusta Deglava ielā 55, 57, 59, 61, Viršu ielā 4, 6, 8, Ilūkstes ielā 103 k-1, 103 k-2, 103 k-3, 1-05, 107 k-1, 107 k-2, 107 k-3, 107, Ilūkstes ielā 109, 109 k-1, 109 k-2, 109 k-3, Dzelzavas ielā 76, 76 k-2, 76 k-3, 76 k-4, 76 k-5, Vaidavas iela 3, 5, 7, Ūnijas 58a, 60 u.c. Veikti arī iekškvartālu piebraucamo un koplietošanas ceļu un teritoriju segumu atjaunošanas darbi Latgales priekšpilsētas teritorijā 44 102 m² platībā un bedrīšu remonts – 1507 m² platībā.

U12.5. Veicināt mājokļu pielāgošanu personām ar invaliditāti

Lai uzlabotu vides pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti galvaspilsētā, Rīgas pašvaldība noslēdza sadarbības līgumu ar Invalidu un viņu draugu apvienību „Apeirons”. Līgums paredz, ka apvienības speciālisti konsultēs pašvaldību gan jaunu objektu projektēšanas un būvēšanas stadijā, gan veiks jau īstenoto būvniecības objektu izvērtējumu.¹³³

Personām ar invaliditāti pielāgotu mājokļu attīstības programmas ietvaros saskaņā ar saistošajos noteikumos¹³⁴ noteikto (pabalsta apmērs līdz 1500 Ls personai), mājokļa pielāgošana 2013.gadā veikta 65 mājokļos.

Lai personas, kuras pārvietojas riteņkrēslā, varētu izkļūt un iekļūt ēkā, kurā dzīvo, šo personu mājokļos tiek uzstādīti riteņkrēslu pacelāji. 2013.gadā par pašvaldības līdzekļiem jauni pacelāji uzstādīti 10 personu mājokļos, pārvietots 1 pacelājs un piešķirti 3 mobilie pacelāji.

U12.6. Izstrādāt dzīvojamā fonda monitoringa sistēmu

Pārskata gadā veikta ikgadējā ēku vizuālā un tehniskā apsekošana un monitoringa. Pēc šiem rezultātiem katru gadu novembrī tiek gatavotas nākamā gada māju remontdarbu tāmes, kā arī dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojums. Remontdarbi tiek norādīti izpildei prioritārā kārtībā.

U12.7. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu mājokļos

Pārskata gadā iedzīvotāji tika konsultēti par māju energoefektivitātes un renovācijas jautājumiem caur masu medijiem, tīmekļa vietnē www.rea.riga.lv, izstādē „Vide un enerģija 2013”, Energoefektivitātes informācijas centrā u.c. Turpināta visu dzīvojamo māju, kam tiek veikta renovācija, fotografēšana. Energoefektivitātes informācijas

¹³³ www.leta.lv

¹³⁴ RD 14.11.2006 saistošie noteikumi Nr.59 „Par Rīgas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā”

centrā noorganizēti 5 semināri par ēku renovācijas jautājumiem. Noorganizēti 7 pasākumi atvērto durvju dienu ietvaros pie renovētajām mājām. 102 daudzdzīvokļu mājām pabeigta energoaudita izstrādes organizēšana, izveidota publiski pieejama datu bāze par faktisko daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti iepriekšējā gadā (2856 mājas), kā arī pieņemti pieteikumi no daudzdzīvokļu mājām jaunu energoauditu organizēšanai.

Veicinot iedzīvotāju informētību un piedaloties valsts informācijas kampaņā „Dzīvo siltāk”, 2013.gadā tika panākta 7 māju renovācija: Ieriķu ielā 35, Bauskas ielā 51, Brīvības gatvē 315, Stabu ielā 15, Zemgaļu ielā 21, Bergu ielā 160, k.1, Lielvārdes ielā 115, kā arī noslēgti līgumi par struktūrfondu piesaisti vēl 40 māju renovācijai.

2013.gadā uzsākts darbs pie siltumenerģijas patēriņa analīzes SIA „Rīgas pilsētņēmums” apsaimniekotajās ēkās. Izstrādāts priekšlikums ieviest apkures siltuma uzskaiti un izmaksu sadali atbilstoši faktiskajam patēriņam. 2014.gadā paredzēts priekšlikuma lietderību pārbaudīt pilotprojektā vienā ēkā – Rīgā, Ulbrokas ielā 13, k-5.

Sekojošas RD institūcijas 2013.gadā strādāja pie mērķa un tam pakārtoto uzdevumu īstenošanas: RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”, SIA „Rīgas pilsētņēmums”, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”, MVD, LD, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija un RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”.

Budžets

2013.gadā pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta un investīciju līdzekļiem novirzīti 26 962,50 Ls, kas ir par 35,3% vairāk kā 2012.gadā.

Secinājumi

Pēc PMLP sniegtās informācijas, no 2010.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam saņemti 2115 pieprasījumi saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi Rīgas pilsētā.

Lai iedrošinātu Rīgas iedzīvotājus veikt ēku siltināšanu un īpašuma sakārtošanu, nepieciešams piemērot nekustamā īpašuma nodokļu atlaides renovētām un siltinātām mājām, kā arī restaurētiem vēsturiskajiem kultūras pieminekļiem.¹³⁵

Rīgai bieži tiek pārmests, ka pilsētā netiek siltinātas dzīvojamās mājas. Pašvaldība skaidro, ka šo procesu kavē iedzīvotāju neieinteresētība, nespēja vienoties ar kaimiņiem, bailes no parādsaistībām un nepietiekama informācija par ieguvumiem no nama siltināšanas. Pašvaldība gausajā mājokļu siltināšanā vairo iedzīvotāju nespēju vienoties, bailes no papildu izdevumiem un šaubas par siltināšanas ieguvumiem. Tāpēc ir svarīgi, lai uzsāktie ēku siltināšanas projekti sekmīgi īstenotos un cilvēki izjustu reālu ekonomiju, tad arī citu māju iedzīvotāji būs ieinteresēti savas ēkas

---

¹³⁵ www.leta.lv

siltināšanā. Ja iedzīvotāji redzēs, cik labi izskatās šīs ēkas un ka tas atmaksājas, tad ēku siltināšana aktivizēsies.¹³⁶

Tāpat jāatzīmē, ka lielākajā daļā daudzdzīvokļu namu balkonu tehniskais stāvoklis ir neapmierinošs, līdzīgi kā jumtu stāvoklis. Balkonu apsekošanu sarežģī apstākļi, ka to iespējams veikt, tikai iekļūstot dzīvoklī, tāpēc par to, ka balkons ir avārijas stāvoklī, informāciju visbiežāk sniedz paši iedzīvotāji.¹³⁷

Jau otro gadu RP apsaimniekotajos namos klientiem tika piedāvāta iespēja noslēgt vienošanos par parāda pamatsummas atmaksu laikā līdz 24 mēnešiem, nemaksājot uzkrāto kavējuma naudu. Kopumā no 24 000 parādnieku mierizlīgumam pieteicās aptuveni puse klientu.¹³⁸ Šāda vienošanās pozitīvi ietekmē parādnieku skaita samazināšanos.

Nozares eksperta viedoklis

Gatis Pāvils, stratēģiskās plānošanas eksperts, „NK konsultāciju birojs”

Rīga ir rūkoša pilsēta – jaunbūvēti nami ārpus centra un piepilsētā ir ekspluatācijā lētāki, ērtāki un modernāki. Šādam procesam turpinoties, Rīga jau neilgā laikā var zaudēt lielu daļu savas pievilcības, savu arhitektūras un mākslas mantojumu, pat pilsētas tēlu. Vēsturisko pilsētu centru degradācija nav sveša arī citās pasaules pilsētās, taču daudzviet šī problēma jau ir veiksmīgi atrisināta.

Iespējams, Rīgā patreiz ir pēdējais brīdis izstrādāt un ieviest politiku ar mērķi veicināt jau esošā dzīvojamā fonda efektīvu izmantošanu nevis koncentrēties uz aizvien jaunu apbūves platību veidošanu pie sarūkoša Rīgas iedzīvotāju skaita.

Mikrorajoniem ir daudz pozitīvu īpašību, taču ir ne mazums negatīvo īpašību: zemas kvalitātes apdares materiāli, slikts siltinājums, šaurība un galvenais: vairums šo namu ilgstoši ir tikuši ļoti slikti apsaimniekoti. Tādēļ nav jābrīnās, ka, iegūstot pietiekamu turības līmeni, iedzīvotāji labprāt atstāj šos kvartālus, izvēloties privātās mājas vai dzīvokļus jaunbūvēs.

Lai novērstu to, ka mikrorajonu degradācija turpinās arī nākotnē, to vērtība ir jāceļ. Namos ir nepieciešams renovēt kāpņu telpas, tos ir jāsiltina, apkārtējo teritoriju ir nepieciešams labiekārtot, bez tam, iespējams, ir jāorientējas uz mērķtiecīgu, pakāpenisku padomju laika namu aizstāšanu ar modernākiem, mūsdienām piemērotākiem mājokļiem.

---

¹³⁶ www.leta.lv

¹³⁷ turpat

¹³⁸ turpat

Nozares eksperta viedoklis

Evija Apine, SIA „MFocus” valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

Rīgā mājokļu kvalitātes uzlabošanas jomā ir daudz darāmā gan pašiem mājokļu īpašniekiem, gan pašvaldībai. 1970.–1980.gados celtie sērijveida daudzdzīvokļu nami ir ārēji nepievilcīgi, nolietoti un to kāpņu telpas un lifti neatbilst mūsdienu izpratnei par estētisku un kvalitatīvu mājokli. Liftos bieži nevar iebraukt ar bērnu ratiņiem, kā arī personas, kuras pārvietojas riteņkrēslā. Jāsakārto arī šo dzīvojamo masīvu apkārtējā vide, iekšpagalmi.

Pozitīvi vērtējamas pašvaldības dažādās aktivitātes iedzīvotāju informēšanā par ēku energoefektivitātes uzlabošanu. Papildus ieteicams plānot atbalsta pasākumus (projektus), kuru mērķis būtu dzīvojamās mājas iedzīvotāju dialoga moderēšana, vienošanās panākšana un konsultēšana mājokļa siltināšanas projekta laikā.

Negatīvi vērtējams, ka, būvējot daudzdzīvokļu mājas, sevišķi vairākas sociālās mājas vienuviet, vienā teritorijā tiek koncentrēts sociālajam riskam pakļauto iedzīvotāju skaits, kas ir potenciāls negatīvas sociālās vides veidošanai, rada drošības risku.

Rīgas pašvaldība sniedz atbalstu personu ar pārvietošanās grūtībām mājokļu pielāgošanai un riteņkrēslu pacelāju ierīkošanā, taču uz šo pakalpojumu joprojām ir rinda.

Stratēģiskā mērķa M12 „Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads								Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Uzbūvētas dzīvojamās ēkas (tūkst. m ² kopējās platības)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Pieaug
		349,2	453,7	389,5	192,7	59,1	132,1	72,9	78,9			
Dzīvojamā fonda apsaimniekošana (santīmi uz 1 m ²)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Samazinās
		17,4	20,4	32,1	33,6	31,6	32,7	33,6	35,3			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

M13 Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta

Efektīva un caurredzama pilsētas pārvalde ir būtisks priekšnoteikums, lai veidotu Rīgu par pilsētu, kas vērsta uz iedzīvotāju, uzņēmēju, kā arī viesu vajadzību nodrošināšanu un attīstībai labvēlīgas vides radīšanu.

Pārskata gadā pašvaldībā tika nodrošināta attīstības plānošanas dokumentu sagatavošana:

- Rīgas attīstības programmas izstrāde nākamajam plānošanas periodam – 2014.–2020.gadam;
- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam aktualizācija;
- turpināta jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrāde.

Pašvaldības darbības optimizācijas un efektīvas darbības nodrošināšanas ietvaros aktīvi tiek strādāts pie e-pakalpojumu ieviešanas dažādās pašvaldības darbības jomās. Sadarbojoties ar valsts pārvaldi, pakāpeniski tiek īstenota pašvaldības informācijas un komunikācijas pakalpojumu sasaiste ar valsts elektronisko pakalpojumu sistēmām.

Veicinot sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanā, būtiska ir iedzīvotāju informēšana par aktuālajiem procesiem pašvaldībā, tāpēc atzinīgi vērtējama gan pašvaldības iniciatīva rīkot attīstības plānošanas dokumentu publiskās apspriedes pēc darba laika, gan iespēja sniegt priekšlikumus elektroniski, tādējādi pilnveidojot pieejamās informācijas kvalitāti un līdzdalības kanālus.

Lai gan iedzīvotāju aptaujas¹³⁹ rezultāti parāda, ka iedzīvotāji ir izteikti apmierināti ar Rīgu kā vietu, kur dzīvot un strādāt, kopumā (91,8% pozitīvu vērtējumu), kā arī Rīgas pašvaldības darbu kopumā (73,6% apmierināto), un samērā apmierināti arī ar iespējām saņemt informāciju par pašvaldības darbu (55,5%), tomēr lielā mērā neapmierināti ir ar iespējām piedalīties pilsētas attīstības plānošanā un lēmumu pieņemšanā (30,6% neapmierināto), kā arī iespējām ietekmēt pašvaldības lēmumus (42,1% neapmierināto). Tai pat laikā jāuzsver – visā mērījumu periodā iedzīvotāju vērtējumi minētajos aspektos ir tomēr pakāpeniski uzlabojušies, izņēmums ir vērtējumi par iespējām ietekmēt pašvaldības lēmumus, kuri septiņu gadu laikā nav būtiski mainījušies (13.1.attēls).

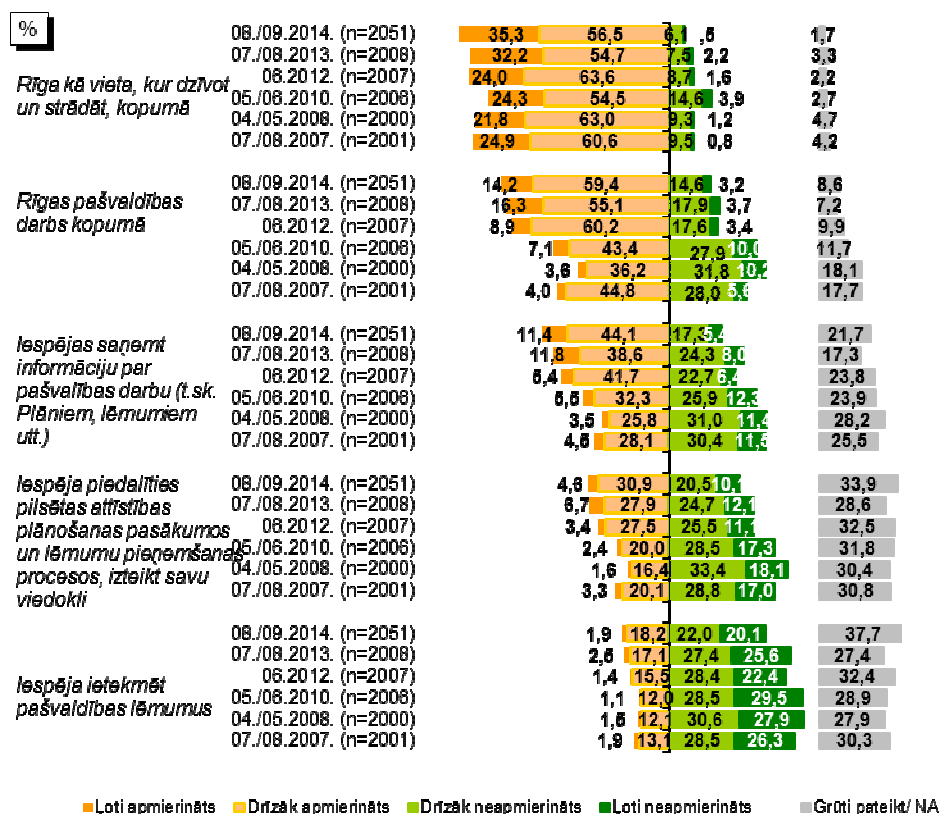
Ar Rīgu kā vietu, kur dzīvot un strādāt, kopumā apmierinātāki ir gados jaunākie iedzīvotāji, rīdnieki ar augstākiem ienākumiem, bet neapmierinātāki – bezdarbnieki un tie, kuriem ir zemi ienākumi. Vērtējot iedzīvotāju viedokli apkaimju griezumā par Rīgu kā vietu dzīvot un strādāt, visapmierinātākie viedokļi sniegti no Vecpilsētas,

¹³⁹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts- septembris

Grīziņkalna, Imantas, Andrejasalas un Centra. Savukārt viskritiskākie vērtējumi par iespēju ietekmēt pašvaldības lēmumus saņemti no Šķirotavas, Bišumuižas, Ilģuciema, Maskavas foršates, Pļavnieku, Šampētera, Zasulauka un Ziepniekkalna apkaimju respondentiem. Ar Rīgas pašvaldības darbu kopumā apmierinātāki ir iedzīvotāji no Čiekurkalna, Teikas, Pļavniekiem, Mīlgrāvja, Jaunciema un Grīziņkalna.

13.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar pārvaldi pilsētā

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa „Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta” ietvaros ir izvirzīti 6 uzdevumi un darbības tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U13.1 Nodrošināt pilsētas attīstības plānošanas dokumentos iekļauto nostādņu efektīvu darbību, plānoto aktivitāšu uzraudzību, koordināciju, izvērtēšanu un sasaisti ar pašvaldības budžetu

Īstenojot 2013.gada budžetu, pašvaldība nodrošināja stingru budžeta izdevumu daļas kontroli, samazinot plānoto deficītu pārskata gadā. Ierobežotu pašvaldības ieņēmumu apstākļos tika nodrošināti resursi pašvaldības pamatfunkciju izpildei, kā arī pašvaldības attīstības projektu, īpaši ES projektu īstenošanai. Plānojot 2014.gada

budžetu, finanšu resursi tika paredzēti pašvaldības pamatfunkciju izpildei, iepriekš uzņemto saistību segšanai un attīstības projektu īstenošanai, būtiski samazinot budžeta deficītu, salīdzinot ar 2013.gada plānoto un faktisko izpildi.

Pārskata gadā norisinājās aktīvs darbs pie jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes:

- uzsākta 11 tematisko plānojumu izstrāde un to ietvaros veicamās izpētes;
- Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam realizācijas izvērtējums;
- Rīgas ainavu kvalitātes mērķu noteikšana;
- Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju ārpus RVC AZ izpēte;
- gruntsūdeņu līmeņu kartēšana Rīgas pilsētas robežās;
- ūdensobjektu un krastmalu ārpus RVC AZ teritorijas izpēte;
- stāvparku sistēmas sadaļas attīstības plāna izstrāde.

Veikta RVC AZ teritorijas plānojuma darbības izvērtēšana:

- RVC AZ gājēju un velosatiksmes tīkla novērtējums;
- ēku pirmo stāvu izmantošanas un fasāžu raksturojuma izpēte Rīgas centra daļā;
- RD atbalsta zemes gabalu īpašniekiem, kuri nodrošina RVC AZ autentiskuma saglabāšanu un ēkas statusam un kultūrvēsturiskajai vērtībai atbilstošu ēku renovāciju un restaurāciju, efektivitātes novērtējums;
- aptaujas anketas sagatavošana RVC AZ iedzīvotāju viedokļa noskaidrošanai par dzīves kvalitāti;
- Metodikas izstrāde ekspertu kvalitatīvajam novērtējumam par veiktajiem apbūves pārveidojumiem RVC AZ teritorijā.

Uzdevuma ietvaros notiek arī ikgadējā pilsētas attīstības uzraudzība atbilstoši Rīgas attīstības plānošanas dokumentiem. Sagatavots „2012.gada pārskats par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.–2013.gadam ieviešanu”.

Nodrošinot pilsētas attīstības nostādņu efektīvu realizāciju pašvaldībā kopā ar apkārtējās teritorijas īpašniekiem, nomniekiem un lietotājiem tiek realizēts projekts „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” par RVC laukumu un citu gājējiem paredzēto ārtelpu, tai skaitā Spīķeru ielas, pilnveidošanu.

U13.2. Optimizēt pašvaldības darbību

2013.gada budžeta izpildes gaitā un, sastādot 2014.gada budžetu, tika nodrošināta stingra izdevumu kontrole, turpinot iepriekšējos gados uzsāktos izdevumu ierobežošanas pasākumus un nepieļaujot izdevumu nepamatotu pieaugumu. Tika

nodrošināta pašvaldības budžeta, grāmatvedības un maksājumu sistēmu pāreja uz *euro* valūtu.

Ar mērķi vienkāršot, sistematizēt un nodrošināt vienveidīgu RD sniegto pakalpojumu pieņemšanu un apstrādi, ir aprakstīti APC sniegto pakalpojumu procesi (soļi). Tostarp APC ir piedalījies RD Birokrātijas apkarošanas centra vadītās darba grupās pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai. Ar mērķi veicināt pieredzes apmaiņu pakalpojumu uzlabošanā RP ir veiktas dažādas aktivitātes, piemēram, aktīva sadarbība ar VARAM dažādu projektu ietvaros, ar Alberta koledžu, dalība konferencēs par pakalpojumu pārvaldību, organizēta pieredzes apmaiņa ar valsts tiešās pārvaldes iestādēm.

Priekšlikumu izvērtēšanas un saskaņošanas procesa optimizēšanai RPB Arhitektūras pārvaldē darbu uzsākusi Detālplānojumu nodaļa, kas atbilstoši kompetencei sagatavo detālplānojumu izstrādes darba uzdevumus, organizē un vada detālplānojumu izstrādi, sadarbojas ar valsts un pašvaldības institūcijām detālplānojumu izstrādes procesā, izvērtē detālplānojumu projektus un sniedz atzinumus par tiem, nodrošina detālplānojumu publiskās apspriešanas procesu vadību, izskata un saskaņo administratīvo līgumu projektus, kontrolē administratīvo līgumu izpildi.

RP 2013.gadā veica šādas darbības efektīvas patvaļīgas būvniecības kontroles mehānisma nodrošināšanai:

- efektīvizēta administratīvo lietu par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu izskatīšana un lēmumu pieņemšana, kā arī uzlabota piespiedu izpildes nodrošināšana;
- efektīvākai cīņai ar patvaļīgo būvniecību tika izstrādāti dažādi attiecīgo normatīvo aktu grozījumu priekšlikumi;
- turpinājās darbs pie pašvaldības saistošo noteikumu par nekustamā īpašuma nodokļa piemērošanu grozījumu izstrādes, lai nekustamo īpašumu, kurā konstatēta patvaļīga būvniecība, apliktu ar paaugstinātu nekustamā īpašuma nodokli attiecīgi pēc pārkāpuma smaguma un par noteiktas kategorijas patvaļīgas būvniecības gadījumiem (50% vai dubultā apmērā jau no esošās nodokļu likmes). Grozījumus plānots piemērot ar 2015.gadu.

RPB būvinspekcija ir sniegusi priekšlikumus MK 01.04.1997. noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” grozījumiem.

Pārskata gadā pieņemti RD 15.01.2013. saistošo noteikumu Nr.204 „Rīgas pilsētas apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi” grozījumi.

Līdz ar MK 18.12.2012. noteikumu Nr.889 „Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” spēkā stāšanos 01.01.2013., RPB ir tā RP institūcija, kas nosūta Valsts meža dienestam pieprasījumu kompensācijas aprēķinam par meža zemes atmežošanu.

Samazināts RD Apstādījumu saglabāšanas komisijas lēmuma (atļauja cirst ārpus meža augošus kokus vai atteikumus izsniegt atļauju) pieņemšanas laiks – 20 darba dienas, ja lēmumu pieņemšanai nepieciešami ekspertu vai institūciju atzinumi, pārējos gadījumos – 10 darba dienas.

Nodrošināta pedagogu tarifikācijas procesa uzturēšanas tehniskā palīdzība, izmantojot Valsts Izglītības Informācijas sistēmu, kā arī skolēnu zinātniski pētniecisko darbu informācijas sistēmas darbība. Elektronizēta datu apstrāde Skolotāju dienas naudas balvas sarakstu izveidošanai, nodrošinot iespējami precīzākus datus gan sarakstā, gan datu avotā – sistēmā „Kadri”.

Veikta Rīgas izglītības iestāžu darbinieku apmācība un piekļuves nodrošināšana lietvedības un klientu attiecību vadības sistēmai RDLIS, personāla uzskaites sistēmai KADRI un tarifikācijas plūsmu saskaņošanai, kas ietvēra esošā virtualizācijas risinājuma attīstīšanu.

Visās RP padotības PII un sešās internātskolās ieviesta RD vienotās informatīvās sistēmas „HORIZON” programma „Tedis”. Ieviests Līgumu uzskaites sistēmas apakšsistēmas „Līgumi 2” centralizētās administrēšanas modelis, proti, Budžeta izpildes nodaļas ietvaros izveidots „Līgumi 2” sektors.

Atbilstoši normatīviem un to grozījumiem, nodrošināti Klientu attiecību vadības informācijas sistēmas (turpmāk – KAVIS) Pirmsskolu rindu moduļa papildinājumi un nodots ekspluatācijā Iepirkumu modulis.

Ieviesta sinhronizācija lietojumprogrammā DZIMTS¹⁴⁰, ar saskarni Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē ar vienoto valsts sistēmu CARIS (Civilstāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēma, turpmāk – CARIS).

Ieviesta elektroniskā tiesību pieprasīšana DZIMTS un UDV (universāla darba vieta, turpmāk UDV) modulim Ģeotelpiskā informācija un Datortehnikas iepirkumu pasūtījumu sistēma.

Nodrošināta CARIS ieviešana.

Pārskata gadā veiktas darbības un no 2014.gada sākuma pilotprojekta ietvaros sadarbojoties RP, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (turpmāk – VSAA) un VARAM, Rīgas pilsētas Ziemeļu Dzimtsarakstu nodaļā (Rīgas Dzemdību namā) tiek piedāvāts pakalpojums – iesniegt iesniegumu VSAA bērna piedzimšanas pabalsta saņemšanai. Iesnieguma apstrādei lietojumprogrammā DZIMTS izveidots jauns iesnieguma un saraksta veids.

---

¹⁴⁰ DZIMTS – pašvaldību funkciju atbalsta lietojumprogramma, kas nodrošina iedzīvotāju dabiskās kustības – civilstāvokļu aktu uzskaiti (personu dzimtsarakstu reģistrācija)

Uzsākta dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas vides izveide Valsts reģionālās attīstības aģentūras projekta „Publiskās pārvaldes dokumentu pārvaldības sistēmu integrācijas vides izveide” ietvaros.

Pabeigta maksājumu karšu datu apstrādes izveide un POS (point of sale) termināļu uzstādīšana RP, kas, izmantojot maksājumu kartes, nodrošina maksājumu pieņemšanu par RP noteiktajiem maksas pakalpojumiem. Termināļi pieejami daudzās pašvaldības iestādēs un struktūrvienībās, tai skaitā visās APC teritoriālajās atrašanās vietās.

APC uzsācis veikt iekšējā tirgus informācijas sistēmas Pašvaldībā deleģētā sistēmas koordinators pienākumu izpildi, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu starp RP un citu ES dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu atbildīgajām iestādēm pakalpojumu sniegšanā.

RPB (23.09.2013.) tika izveidota Detālpārvaldības nodaļa, kas no PAD pārņēma detālpārvaldības izstrādes vadību.

U13.3. Nodrošināt korektas, pārskatāmas un aktuālas informācijas nodrošināšanu par pašvaldību kopumā un katru tās institūciju iedzīvotājiem un citām mērķa grupām, izmantojot plašu informācijas kanālu klāstu

Pārskata gadā pilnveidota RP tīmekļa vietne www.riga.lv, kurā pieejamā aktuālākā informācija tiek aktualizēta vairākas reizes dienā. Minētajā tīmekļa vietnē latviešu un angļu valodā publicēts arī RP 2012.gada publiskais pārskats. Lielai daļai RD struktūrvienību un pašvaldības institūciju ir savas tīmekļa vietnes, kurās tiek publicēta informācija pārstāvētajā jomā.

Informācija par RPP darba atainojumu pieejama gan sociālo tīklu *Youtube* un *Twitter* kontos, gan RPP un RP tīmekļa vietnē, kā arī LNT raidījumā „Degpunktā” un TV5 raidījumā „Kriminal +”, kā arī laikrakstos.

Pārskata gadā RPP *Twitter* kontam pievienojušies 1373 jauni sekotāji, *Youtube* profila abonētu skaits gada laikā pieaudzis par 1006 lietotājiem, 2013.gada nogalē kopā reģistrēti 2171 abonements. *Youtube* kontā publicētie 152 RPP videomateriāli skatīti 3 649 768 reizi. RPP tīmekļa vietni vidēji mēnesī skata aptuveni 7000 unikālo lietotāju, kopumā 2013.gadā tīmekļa vietne apskatīta vairāk kā 268 000 reizi.

ĪD uztur savu tīmekļa vietni <http://rdid.lv/lv>, kur pieejama visa svarīgākā informācija par iestādi, tā struktūru, sniegtajiem pakalpojumiem, piedāvātajām nekustamo īpašumu nomas un iegādes iespējām, RP rīkotajām nekustamo īpašumu izsolēm, veiktajiem iepirkumiem, realizētajiem projektiem un aktualitātēm, kā arī cita iedzīvotājiem noderīga informācija.

2013.gada decembrī tika uzsākta MVD tīmekļa vietnes pārveide. Minētās iestādes aktualitātes un pasākumi regulāri atspoguļoti arī sociālo tīklu *Facebook* un *Twitter* kontos, kā arī citos medijos, ar kuriem RD ir sadarbība.

Piemēram, LD tīmekļa vietne www.ld.riga.lv. 2013.gadā skatīta 618 981 reizi. Visapmeklētākās tīmekļa vietnes sadaļas ir sociālā palīdzība, RSD tālruni, bezmaksas informācija un bukleti. Pa bezmaksas informatīvo tālruni 80005055 sniegta 19 501 konsultācija par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību, veselības aprūpi, veselības veicināšanu un atkarību profilaksi RP. Minētajā tīmekļa vietnē pieejama gadagrāmata „Sociālā sistēma un veselības aprūpe Rīgā 2012.gadā”, kā arī cita aktuāla informācija par iestādes darbību un sniegtajiem pakalpojumiem. Arī LD ir izveidojis savu kontu sociālajā tīklā *Youtube*.

Pārskata gadā pilnveidota un uzturēta SIA „Rīgas enerģētikas aģentūra” tīmekļa vietne www.rea.riga.lv, kurā sniegti plaši dati par iestādes darbību, enerģētikas, energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomu, tai skaitā regulāri tiek publicēti jaunumi (2013.gadā ievietotas 138 jaunas ziņas). Apmeklējumu skaits 2013.gadā bija 13 819. Izdots elektroniskais žurnāls „REA vēstnesis” (4 izdevumi), uzturēta sadaļa par veicamajiem starptautiskiem projektiem, publicēti stratēģiskie dokumenti. Otru RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra” tīmekļa vietni www.energoauditi.rea.riga.lv 2013.gadā apmeklējuši 433 interesenti. Abās tīmekļa vietnēs pieejami iestādes kompetences ietvaros izstrādātie stratēģiskie dokumenti, dati par šo dokumentu izpildi un citi materiāli.

Sabiedrība ar jaunāko informāciju par IKSD darbības jomām – izglītību, kultūru, sportu, sabiedrības integrācijas jautājumiem, kā arī par padotības iestādēm, amatierkolektīviem, par sadarbības partneriem privātajās PII un aktualitātēm – var iepazīties tīmekļa vietnēs www.iksd.riga.lv, www.e-skola.lv, www.sports.riga.lv, www.kultura.riga.lv. Atsevišķiem īstenotajiem projektiem tika izveidotas tīmekļa vietnes, piemēram, www.rigassvetki.lv, www.baltanakts.lv, www.eglufestivals.lv, www.baltijasaplis.lv, www.rigaskausi.lv, www.jauniesumenesis.lv u.c. Iespēja iepazīties ar IKSD aktualitātēm tika nodrošināta arī apmeklējot jaunizveidoto iestādes profilu sociālo tīklu vietnēs *Youtube*, *Twitter* un *Google*.

PAD aktualitātes pieejamas sociālo tīklu *Twitter* un *Facebook* kontos. Šajos sociālo portālu profilos pēc iespējas operatīvi tiek ievietota aktuālākā informācija saistībā ar pilsētvides attīstības procesiem pašvaldībā.

Pašvaldības tīmekļa vietnē www.apkaimes.lv, kurā pastāvīgi ievietota informācija par dažādiem pasākumiem apkaimēs, veikta apkaimju profilu atjaunošana un fotogrāfiju klāsta dažādošana. Pārskata gadā veikti 128 818 lapu skatījumi un 42 486 apmeklējumu sesijas.

Stratēģijas uzraudzības sistēmas tīmekļa vietni www.sus.lv pārskata gadā izmantojuši vairāk kā 17 000 interesentu. Lapas lietotāji, kas galvenokārt ir studenti, pētnieki un pašvaldības darbinieki, visbiežāk iepazīnušies ar pašvaldības pētījumu, pilsētas statistikas un attīstības plānošanas dokumentu sadaļās pieejamo informāciju.

RPB tīmekļa vietnē www.rpbv.lv ievietota informācija par vētras laikā nolūzušu koku novākšanu, turpat iespējams aplūkot RD Apstādījumu saglabāšanas komisijas sēžu

darba kārtību, pieņemtos lēmumus, koku ciršanas publiskās apspriešanas aptaujas lapas (iespēja arī elektroniski aizpildīt un nosūtīt portālā www.riga.lv sadaļā e-pakalpojumi), iepazīties ar publisko apspriešanu rezultātiem. RPB tīmekļa vietnē izveidota informatīva sadaļa „Ģeodēzisko izpildmērījumu izvērtēšana”, kur publicēta aktuāla ģeodēzisko darbu veicējiem nepieciešama informācija. RPB tīmekļa vietnē klientiem tiek piedāvāta iespēja izmantot būvnodevu un infrastruktūras kalkulatoru.

Pārskata periodā ir saskaņoti visi RD Vienotās informācijas sistēmas (turpmāk –VIS) programmatūras prasību specifikācijas dokumenti ar resursu turētājiem un noslēgti nepieciešamie vienošanās protokoli par programmatūras izstrādi, kā arī izskatīti un saskaņoti RD VIS programmatūras dokumentu nodevumi (21), no kuriem 11 ir saistīti ar *euro* ieviešanu Latvijā.

Pārskatāmas un aktuālas informācijas nodrošināšanas ietvaros sabiedriskā transporta jomā 2013.gadā pilnveidota informācijas pieejamība APC, internetā un plašsaziņas līdzekļos par sabiedriskā transporta sistēmu. Realizēts pilotprojekts informēšanas tablo izvietojumam pieturvietās 6.tramvaja maršruta atjaunotajā posmā Juglā. Pieturvietās ir pieejami aktuālie sabiedriskā transporta saraksti, informatīvie paziņojumi par RP SIA „Rīgas satiksme” piedāvātiem pakalpojumiem, savukārt nepieciešamības gadījumā tiek izvietoti papildu paziņojumi par izmaiņām sabiedriskā transporta maršrutos.

Publisko funkciju izpildes ietvaros sagatavoti un publicēti Kapsētu pārvaldes sniegto pakalpojumu apraksti, un nodrošināta tiesību aktu kapsētu uzturēšanas jomā izlikšana redzamā vietā kapsētu kantoru telpās un kapsētu informatīvajos standos.

Sniegts atbalsts un RP aktīvi līdzdarbojusies dažādos pasākumos, tai skaitā sabiedrības veselības stratēģijas „Veselīgs rīdzinieks veselā Rīgā” īstenošanā, sadarbībā ar NVA „Darba iespēju karuselis”, sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti „Karjeras dienas”, Rīgas iedzīvotāju forumā „Rīga dimd”, sadarbībā ar Centrāltirgu sabiedrība informēta par veselīgu dzīves veidu. Atbalstīti dažādi pasākumi, lai informētu iedzīvotājus par sniegto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības klāstu Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajā sistēmā. Notikusi dalība konferencēs, semināros, informatīvi-izglītojošos pasākumos.

Pašvaldības dažādo darbības jomu ietvaros iedzīvotājiem ik gadu tiek rīkota virkne izglītojošu pasākumu, piemēram, dažādas informatīvās kampaņas par sociālo palīdzību, civilo aizsardzību, cīņu pret narkotikām, sniega vākšanu un ielu remontu. Tiek atbalstītas sabiedriskās apspriešanas. Lai popularizētu dažādu ar pašvaldības darbību saistītu profesiju izvēli jauniešu vidū, pašvaldība piedalījies pasākumā „Ēnu diena”. Atbalstīts pasākums „Labā zvaigzne Rīgā 2013”, kura laikā rīdzinieki tiek aicināti pieteikt cilvēkus vai organizācijas, kas ārpus saviem darba pienākumiem brīvprātīgi, ar darbiem vai vārdiem palīdz līdzcilvēkiem. Dalība projekta „Rīgas balva” īstenošanā.

Informācijas pieejamības nodrošināšanas ietvaros veikti bukletu, plakātu par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, kā arī informatīvo vizītkaršu par RSD teritoriālajiem centriem un krīzes centra „Skalbes” tālruņa drukas darbi un to izplatīšana. Sagatavoti un Rīgas sabiedriskajā transportā izvietoti informatīvi plakāti par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem RP.

Ikvienam interesentam ir pieejama informācija par IKSD veikumu, problēmām, risinājumiem un inovācijām, kas apkopotas „Gadagrāmata 2012” un pārskatos. IKSD par sniegtajiem pakalpojumiem un īstenotajām aktivitātēm, īpaši kultūras jomā, nodrošina informatīvo materiālu izplatīšanu APC, izglītības un kultūras iestādes, RCB un citviet. Lielākoties sagatavoti un izdoti lielāko kultūras pasākumu informatīvie un reklāmas materiāli: jau trešo gadu tika sagatavots un tūristu auditorijai izplatīts plaši pieprasītais izdevums „Festivāli Rīgā” latviešu un angļu valodās, Rīgas svētku un Baltās nakts bukleti, Adventa, Ziemassvētku un Jaungada pasākumu programma un citi.

RPB Vadītāja biroja Klientu apkalpošanas centrā ir brīvi pieejama nepieciešamā informācija par būvniecības procesiem Rīgā, par RPB uzraugāmo veidlapu jaunākajām un papildinātajām versijām. Apmeklētājiem tiek dota iespēja izteikt savas domas un ierosinājumus izstrādāto klientu aptauju veidā, aizpildot piedāvātās anketas. Pieejamai arī informatīvie bukleti kā Adresācija Rīgas pilsētā, Infrastruktūras nodeva Rīgas pilsētā, Pagalmu Renesanse – Rīga/2014, Rīgas dzīvojamo māju logi 19.gadsimta vidus – 20.gadsimts, Vienkāršotā renovācija/rekonstrukcija, Industriālais mantojums modernā pilsētvidē.

Lai informētu iedzīvotājus par māju apsaimniekošanu, rīkotas tikšanās ar māju biedrību pārstāvjiem, māju vecākajiem, slēgti izlīgumi. Jaunākā informācija par aktualitātēm pašvaldības apsaimniekotajos namos pieejama tīmekļa vietnē www.rnparvaldnieks.lv.

APC pārskata periodā veica pašvaldības kopkataloga pārvaldību. Atbilstoši noteiktajai kārtībai pašvaldībā ir aprakstīti aptuveni 270 pakalpojumi. Veikta arī aptuveni 520 pakalpojumu aprakstu pārbaude pirms publicēšanas pašvaldības tīmekļa vietnē. APC un tā teritoriālās atrašanās vietās tiek izplatīti bukleti gan par centra darbu un sniegtajiem pakalpojumiem (kopumā 5000 eksemplāros), gan pārējo RP iestāžu/struktūrvienību sagatavotie informatīvie bukleti. APC regulāri izvieto statistisko informāciju pašvaldības portālā www.riga.lv, atbilstoši kurai pārskata periodā APC ir nodrošinājis 62 405 klientu kontaktu apstrādi, tai skaitā:

- 29595 klientu tālruņa zvanu apstrādi, kas saņemti uz RD Bezmaksas informatīvo tālruni 80000800;
- 1942 juridisko konsultāciju sniegšanu;
- 6648 pirmsskolu rindu pieteikumu apstrādi u.c.

Pieturvietās ir pieejami aktuālie sabiedriskā transporta saraksti, informatīvie paziņojumi par RP SIA „Rīgas satiksme” piedāvātajiem pakalpojumiem,

nepieciešamības gadījumā tiek izvietoti papildu paziņojumi par izmaiņām sabiedriskā transporta maršrutos.

Informācija, galvenokārt par valsts un pilsētas mēroga kultūras aktivitātēm un lielākajiem svētkiem, Rīgas un Latvijas iedzīvotājiem tika nodrošināta sadarbībā ar masu medijiem, tajā skaitā valsts lielākajiem laikrakstiem, radio un televīzijas kanāliem, kā arī interneta portāliem.

Sabiedrības informēšana tika nodrošināta, izmantojot dažādus plašsaziņas līdzekļus un organizējot informatīvās kampaņas. Nozīmīgākie pilsētas, valsts un starptautiskie pasākumi tika reklamēti pilsētvidē, izmantojot lielformāta standus, pašvaldības īpašumā esošos afišu stabus un standus, SIA „JCDecaux Latvija”, SIA „euroAWK”, SIA „Clear Channel Latvia”, SIA „Tilts Media” reklāmas standus – sabiedriskā transporta pieturvietu standus un brīvi stāvošos standus, izgaismos reklāmas standus, līmējamo plakātu reklāmas standus, reklāmas plaknes uz tiltiem un ceļu pārvadiem.

Aktuālākā informācija tiek publicēta, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, piemēram, laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” nodrošināta dažādu RD normatīvo dokumentu ievietošana; informatīvi nodrošināts laikraksts „Riga.lv”; informācija publicēta AS „Diena” izdotajos laikrakstos; laikrakstos – „Latvijas Avīze”, „Dienas Bizness”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, „Telegraf” un „Vesti Segodņa”; informācija ievietota portālos www.delfi.lv, www.delfi.ru; televīzijās – LTV1, TV3 TV2, LNT, TV5, PBK; radio – Latvijas radio, „Radio Mix FM”, „Radio Skonto”, „European Hit Radio” u.c. Regulāri tiek veikta RD tālruņu un informācijas ievietošana katalogos un interneta portālos.

U13.4. Nodrošināt pašvaldības finanšu caurskatāmību un izskaidrošanu sabiedrībai

Latvijas plašsaziņas līdzekļiem regulāri tiek sniegta informācija par pašvaldības finanšu un budžeta aktualitātēm, kā arī atbildes uz sabiedrību interesējošiem jautājumiem.

Sadarbībā ar neatkarīgajiem revidentiem SIA „PricewaterhouseCoopers” veikts RP finanšu audits, RD kopsavilkuma finanšu pārskata revīzija, kura publicēta RP publiskajā pārskatā 2012.gadam.

Nodrošināta sadarbība ar starptautiskajām kredītreitinga aģentūrām „Standard & Poor's” un „Moody's”, kuras veikušas Rīgas pilsētas finanšu un budžeta sistēmas gadskārtējo vērtējumu, publicējot pilsētas kredītreitinga ziņojumus. „Standard & Poor's” kredītreitinga aģentūra, ņemot vērā RP finanšu situācijas stabilitāti, pārvērtējot pilsētas kredītreitingu, saglabāja to iepriekšējā līmenī BBB/Positive/A2, savukārt „Moody's” paaugstināja pilsētas reitinga nākotnes novērtējumu no stabila Baa3/ Stable uz pozitīvu Baa3/ Positive reitingu.

U13.5. Veicināt attālināto pieejas kanālu (internets, telefons u.c.) izmantošanu pašvaldības pakalpojumu sniegšanā

Turpināta APC klientu jautājumu apstrāde, kas iesūtīti oficiālajā e-pastā bez droša elektroniskā paraksta.

Nodrošināta pakalpojumu saņēmēju autorizācija, piešķirot tiesības RP e-pakalpojumu lietošanai pašvaldības tīmekļa vietnē www.eriga.lv.

RP tīmekļa vietnē realizēts un iedzīvotājiem pieejams e-pakalpojums „Koku ciršanas atļaujas pieprasīšana” un iespēja izteikt viedokļus elektroniski, aizpildot un nosūtīt aptaujas lapas tīmekļa vietnes www.riga.lv sadaļā e-pakalpojumi.

RPB Klientu apkalpošanas centrā ir pieejams terminālis ar iespēju elektroniski apmaksāt RPB pakalpojumus un gūt informāciju par piedāvātajiem e-pakalpojumiem. Vienlaicīgi klientiem ir iespēja sekot līdzi iesniegto būvprojektu un būvatļauju procesam – dokumenta saņemšanas gaitai, izmantojot Būvprojektu un Būvatļauju meklētājus. Klientiem tika piedāvāta iespēja dokumentus uz izskatīšanu iesniegt elektroniski, parakstītus ar e-parakstu un arī saņemt atbildē elektroniski parakstītus oriģinālus atbildes dokumentus. Tāpat klientiem ir iespēja saņemt elektroniskās piekļuves tiesības sistēmā KAVIS, kas dod iespēju daļu dokumentu reģistrēt sistēmā pašiem, neizejot no mājas un sekot dokumentu gaitai šajā sistēmā.

Izstrādāti sekojoši e-pakalpojumi iedzīvotājiem:

- KAVIS Tirdzniecības atļauju modulī ieviests pakalpojums, kas nodrošina atļaujas „Īslaicīga rakstura ielu tirdzniecības organizēšana” izsniegšanu. Pakalpojums ieviests klātienē, klientu apkalpošanas procesā iesaistot APC;

- 2013.gada novembrī pabeigta testēšana „Īslaicīga rakstura ielu tirdzniecības organizēšana” atļaujas saņemšanai, izmantojot e-pakalpojumu www.eriga.lv;

- ieviests UDV modulis „Ģeotelpiskā informācija”, kura ietvaros pieejams pakalpojums „Digitālo datu atlase”;

- pabeigta e-pakalpojuma „E-rēķinu iesniegšana” ieviešanas 4.kārta.

Kā ik gadu, sagatavota un izdota Rīgas pašvaldības telefonu grāmata un nodrošināta žurnālistu pieeja e-portfelim.

Lai veicinātu pilsētas iedzīvotāju informētību par energoefektivitāti un ar to saistīto jautājumu risināšanu, 2013.gadā turpināta video un telefonkonferenču izmantošana, vebināru¹⁴¹ organizēšana, tiek praktizēta semināru un konferenču organizēšana ar pieslēgumu internetam, komunikācijai ar sekotājiem tiek izmantoti sociālie tīkli (*Facebook, Twitter, Youtube*), organizētas interaktīvās aptaujas.

---

¹⁴¹Vebinārs ir atvasināts saliktenis no vārdiem „Web un Seminārs”, kas nozīmē tiešraides seminārs interneta vidē, kuru var vērot savā datorā, kas ir pieslēgts internetam

13.6. Sekmēt sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos (t.sk. sabiedrisko apspriešanu pasākumos).

Pašvaldība ņem vērā iedzīvotāju ieteikumus un jautājumus par identificētajām problēmām, iesniedzot grozījumu priekšlikumus dažādos normatīvajos aktos, un veic darba koriģēšanu, ņemot vērā iedzīvotāju sniegto informāciju.

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam (turpmāk – Attīstības programma) izstrādes ietvaros pašvaldība nodrošināja augstākminēto dokumentu publisko apspriešanu no 2013.gada 24.oktobra līdz 2013.gada 5.decembrim.

Publiskās apspriešanas laikā iedzīvotājiem tika nodrošināta iespēja iepazīties ar Stratēģijas un Attīstības programmas projektiem un Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projektu drukātā veidā (RD telpās un izpilddirekcijās), kā arī elektroniskā formātā tīmekļa vietnē www.rdpad.lv sadaļā „Sabiedrības līdzdalība”. Publiskās apspriešanas laikā tika saņemti 574 priekšlikumi. Katrs no priekšlikumiem tika izvērtēts atbilstošajā tematiskajā darba grupā („Uzņēmējdarbība”, „Vide un Vides pārskata projekts”, „Pilsētvide” un „Sabiedrība”), kā rezultātā 143 priekšlikumi tika ņemti vērā un iestrādāti dokumentu pilnveidotajās redakcijās, daļēji ņemti vērā ir 56 priekšlikumi, 66 jau bija iekļauti dokumentos, 12 novirzīti vides pārskata sagatavošanai, bet 297 – nav ņemti vērā, jo to būtība neattiecas uz dokumentiem, ir cita plānošanas līmeņa vai perioda jautājums, nav pašvaldības kompetence vai nav pausts konkrēts priekšlikums.

Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros 2013.gadā speciālisti tikušies ar NVO pārstāvjiem, profesionālo organizāciju pārstāvjiem, RD struktūrvienību un Rīgas kaimiņu pašvaldības pārstāvjiem. Tikšanās mērķis: iepazīstināt ar izstrādāto jaunā Rīgas teritorijas plānojuma metodiku un sabiedrības līdzdalības programmu, kā arī diskutēt par Tematisko plānojumu darba uzdevumiem.

Pārskata gadā organizētas tikšanās ar Rīgas iedzīvotājiem apkaimēs par jauno Rīgas teritorijas plānojumu. Sanāksmju laikā rīdzinieki tika iepazīstināti ar to, kas ir teritorijas plānojums, kā ir iespējams līdzdarboties šī dokumenta izstrādē. Šie pasākumi tika organizēti sadarbībā ar citām RD struktūrvienībām un institūcijām. Kopumā norisinājās 18 sanāksmes, kuras apmeklēja vairāk kā 600 Rīgas iedzīvotāju. Sanāksmēs pašvaldība ieguva ļoti noderīgu informāciju jaunā teritorijas plānojuma izstrādei, kura ņemama vērā arī izstrādājot tematisko plānojumu risinājumus.

Lai nodrošinātu jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes caurspīdīgumu un iespēju ikvienam piedalīties tā izstrādē, pašvaldības tīmekļa vietnē www.rdpad.lv izveidota sadaļa „Jaunais Rīgas teritorijas plānojums”, kurā pieejama aktuālā informācija par procesu, izstrādes laika grafiks, aktuālie notikumi, sanāksmju protokoli, speciālistu kontakti, foto galerija, iespēja izteikties un publicētas citas aktualitātes.

Izveidots skaidrojošs animācijas video, kurā iedzīvotājiem vienkāršā, saprotamā un vizuālā valodā sniegta informācija par sarežģīto plānošanas procesu un par to, kas ir teritorijas plānojums un kā iespējams līdzdarboties tā izstrādē.

2013.gadā organizēts jau 4. iedzīvotāju forums „Rīga dimd – iedzīvotāji runā”, kurā piedalījās 200 rīdzinieku. Forumā bija iespēja atskatīties uz paveikto, izvērtējot iepriekšējā forumā radīto ideju un priekšlikumu iedzīvināšanu pašvaldības darbā, kā arī piedalīties kādā no 4 dom-darbnīcām: „Rīga ģimenes un darba harmoniskai apvienošanai”, „Rīga jauniešiem”, „Dažādībai atvērtā Rīga” un „Rīgas dzīvā publiskā ārtelpa”.

Pārskata gadā organizēti dažādi projektu konkursi NVO, reliģiskām organizācijām un RD iestādēm:

- projektu konkurss nevalstiskām un reliģiskām organizācijām. Projektu konkursa ietvaros atbalstīta 27 projektu īstenošana, tajā skaitā pilsoniskās līdzdalības un savstarpējās sadarbības attīstības jomā 8 projekti, sociālās integrācijas veicināšanas jomā – 12, iecietības veicināšana un jebkādas diskriminācijas novēršanas jomā 7 projekti;
- sabiedrības integrācijas pasākumu/aktivitāšu konkurss RD iestādēm. Konkursa ietvaros atbalstīta 17 projektu īstenošana. Pilsoniskās līdzdalības un savstarpējās sadarbības attīstības jomā finansēti 7 projekti, sociālās integrācijas veicināšanas jomā – 7, iecietības veicināšanas un jebkādas diskriminācijas novēršanas jomā atbalstīti 3 projekti;
- projektu konkurss brīvprātīgā darba programmām RD padotības iestādēs. Konkursa ietvaros atbalstīti 11 projekti, kuru ietvaros RD iestādes var nodrošināt dažādas aktivitātes papildus saviem tiešajiem pakalpojumiem gan izglītības, gan kultūras, gan sociālo pakalpojumu iestādēs.

Pārskata gadā darbu turpināja RD konsultatīvās padome sabiedrības integrācijas jautājumos. 2013.gadā notika divas sēdes, kurās padomes locekļi tika iepazīstināti ar paveikto, kā arī tika diskutēts par aktuāliem jautājumiem, proti, par Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programmas 2012. – 2017.gadam un rīcības plāna 2012. – 2014.gadam izpildi, kā arī par RD un NVO sadarbības memorandu, diskutējot par dokumenta tālāko attīstību. Rezultātā pārskata gadā tika noslēgts RD un NVO sadarbības memorands, kura mērķis ir veicināt sabiedrības iesaistīšanu un tās aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un īstenošanā RP, attīstot pastāvīgu partnerību starp pašvaldību un NVO. Memorandu ir parakstījušas 92 NVO.

Pārskata gadā RPB Arhitektūras pārvaldes Detālplānojuma nodaļa pārņēmusi no PAD būvniecības ieceru un detālplānojumu publiskās apspriešanas organizēšanu. Pārņemto funkciju ietvaros uzsākta būvniecības ieceru publiskās apspriešanas organizēšana dažādos objektos un, lai nodrošinātu maksimālu sabiedrības līdzdalību apspriešanu

procesā, uzsākusi būvniecības ieceres publiskās apspriešanas norises kārtības izstrādi un detālpārskatu publiskās apspriešanas rokasgrāmatas izstrādi.

2013.gadā tika turpināti sabiedrības iesaistīšanas pasākumi Rīgas pilsētas attīstības jautājumu risināšanā. Pārskata gadā pašvaldībā nodrošinātas un rīkotas publiskās un sabiedriskās apspriešanas, semināri, darba grupas un forumi par dažādiem jautājumiem. Publiskai apspriešanai un iedzīvotāju informētībai tika izvietoti detālpārskati un attīstības plāni, kā arī tika organizētas publiskās apspriešanas par koku ciršanu dažādos objektos. Sagatavots atzinums skiču projektam daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas celtniecībai Žagatu ielā 7, sakarā ar apkārtesošo dzīvojamo ēku iedzīvotāju pretenzijām pret jaunbūvi.

Sabiedrībai tika dota iespēja iepazīties ar RVC AZ teritorijas plānojuma un Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) galīgo redakciju (par RVC AZ saņemtas 10 iedzīvotāju rakstiskas atsauksmes, par TIAN 123 iedzīvotāju rakstiskas atsauksmes).

Ar RD 18.06.2013. lēmumu Nr.6330 uzsākta Skanstes apkaimes teritorijas lokālpārskatu izstrāde. Tās ietvaros pašvaldība sadarbībā ar Britu padomi un biedrību „Zināšanu un inovācijas sabiedrība” kā vienu no sabiedrības iesaistes aktivitātēm organizēja un īstenoja Nākotnes pilsētas spēli „Mana Skanste”. Spēlē piedalījās 28 radošo industriju un NVO, privātā sektora un uzņēmējdarbības, izglītības un zinātnes, valsts un pašvaldības iestāžu pārstāvji, kā arī apkaimes iedzīvotāji. Sadarbībā ar projekta vadošajiem ekspertiem organizēts arī seminārs „Droša publiskā ārtelpa”. Uz publisko lekciju tika aicināti vietējās atbalsta grupas pārstāvji un publiskās ārtelpas lietotāji, no kuriem kopumā lekcijā un tai sekojošās diskusijās piedalījās 35 cilvēki.

Ik gadu, arī pārskata gadā, analizēta Rīgas iedzīvotāju sabiedriskā doma, nolūkā noskaidrot iedzīvotāju viedokļus un prioritātes.

Integrācijas procesa veicināšanas ietvaros pašvaldībā tiek īstenots ES projekts „Eiropas pilsētu savstarpējais atbalsts integrācijas jautājumu risināšanā” (ImpleMentoring), kura mērķis ir nodrošināt pilsētu savstarpēju atbalstu, izmantojot atbilstošas vadlīnijas 4 jomās: uzlabot sabiedrības izpratni par migrāciju un daudzveidību pilsētās; nodrošināt dažādības vadību pilsētu administrācijās un pakalpojumu sniedzēju vidū; veicināt un iedrošināt piedalīšanos apkaimju iedzīvotāju iepazīšanā; sekmēt migrantu piedalīšanos politikas veidošanā ar vietējo konsultatīvo padomju palīdzību. 2013.gadā notikušas 3 projekta atbalsta darba grupas sēdes un sadarbības pilsētas – Dženovas pārstāvju vizīte Rīgā, kuras laikā tika apspriesti jautājumi saistībā ar imigrācijas un integrācijas jautājumu risināšanu pašvaldības līmenī. Vizītes laikā notika tikšanās ar RP darbiniekiem, LR Kultūras ministrijas pārstāvjiem, kā arī NVO, kas strādā ar migrācijas un integrācijas jautājumiem. Pēc vizītes tika izstrādāts rīcības plāna projekts un izveidota video filma par situāciju

migrācijas jomā Rīgā. Rīcības plāna projekts tika apspriests arī EUROCITIES konferencē Tampērē (Somija).

Ar ES atbalstu realizēts projekts „Draudzība. Migrācijas, attīstības un cilvēktiesību jautājumu izpratnes veicināšana, iesaistot vietējās pašvaldības”. Projekta mērķis ir veicināt lielāku sabiedrības atbalstu un palielināt ES pilsoņu izpratni un uzticību tādiem savstarpēji saistītiem aspektiem kā migrācija, cilvēktiesības un attīstība; stiprināt pašvaldību departamentu kapacitāti koordinēšanas, attīstības galveno virzienu noteikšanā saistībā ar sabiedrības integrācijas jautājumiem; izglītot iedzīvotājus, īpaši jauniešus, par to, ka dažādas kultūras var stiprināt sabiedrības uzticību iecerotajiem un dot ieguldījumu cilvēktiesību respektējošas sabiedrības veidošanā, iesaistot iecerotāju kopienas, publisko un nevalstisko sektoru. Projekts noslēdzies 2013.gadā. Tā rezultātā notikusi starptautiska komunikācijas kampaņa par migrācijas, attīstības un cilvēktiesību jautājumiem, kuras ietvaros tika rīkoti vairāki pasākumi – 3 semināri – diskusijas, kurās piedalījās nevalstisko organizāciju un valsts iestāžu pārstāvji, skolotāji un augstskolu pārstāvji, kuri strādā ar imigrācijas jautājumiem. Tika organizēti projekta un kampaņas noslēguma pasākumi Rīgā un Boloņā (Itālija). Projekta ietvaros tika veicināta sabiedrības informēšana un palielināta Eiropas Savienības pilsoņu izpratne par tādiem savstarpēji saistītiem aspektiem kā migrācija, cilvēktiesības un attīstība. Projekta rezultāti tika prezentēti Rīgas domes Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sēdē un Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkla EUROCITIES Migrācijas un integrācijas darba grupas sanāksmē.

2013.gadā pašvaldība turpināja ES INTERREG IV A programmas projekta „Pievilcīgas un Dinamiskas Sabiedrības izveide kopīgi ar iedzīvotājiem” (CADDIES) ietvaros darbu ar 2011.gadā izveidotajām 11 iedzīvotāju biedrībām, sadarbojoties apkaimju uzlabošanas procesos, projektos un kopīgos pasākumos. Pārskata gadā notika biedrību brīvprātīgā darba apmaksu savu apkaimju, iekšpagalmu uzlabošanas/labiekārtošanas darbos. Pašvaldības pārstāvji piedalījās arī CADDIES projekta ietvaros izveidotās biedrības „Asociācijas Latgales priekšpilsētas attīstībai” organizētajos Apkaimes kaimiņu tikšanās svētkos. Svētki notika biedrības realizētā projekta „Maskavas forštates trīs gadalaiki” ietvaros.

Pašvaldība piedalījies ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projektā „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana”. Projekta ietvaros organizētas un īstenotas kopumā 4 darba grupu sanāksmes ar Strēlnieku laukuma un Spīķeru lietotājiem, pamatsastāva un paplašinātās vietējās atbalsta grupas dalībniekiem.

RD institūcijas, kas 2013.gadā veica aktivitātes mērķa ietvaros: RPB, Finanšu departaments, RPP, IKSD, Informācijas tehnoloģiju centrs, LD, MVD, PAD, Sabiedrisko attiecību nodaļa, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, ĪD, APC, Rīgas pilsētas arhitekta birojs, SIA „Rīgas satiksme”, SIA „Rīgas enerģētikas aģentūra” un SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”.

Budžets

Dati par pašvaldības pamatbudžetu liecina, ka 2013.gadā izdevumi vispārējiem valdības dienestiem bija 76 434 100 Ls (tai skaitā 48 623 200 Ls iemaksāti pašvaldību izlīdzināšanas fondā), kas kopumā veido 14,4% no izdevumiem funkcionālajām kategorijām jeb 5,6%, neskaitot iemaksas pašvaldību izlīdzināšanas fondā.¹⁴²

Secinājumi

Pašvaldības efektīvas darbības nodrošināšanā un efektīvai iedzīvotāju, kā arī citu ieinteresēto pušu, tai skaitā dažādu organizāciju apkalpošanā arvien lielāka nozīme ir informācijas un komunikācijas tehnoloģiju ieviešanai, to izmantošanas paplašināšanai un pastāvīgai pilnveidošanai, tādējādi ieviešot modernu un uz klientu orientētu publisko pārvaldi.

Lai pilnveidotu iedzīvotāju līdzdalību un veicinātu sadarbību ar pašvaldību, pārskata gadā tika atklāts „NVO nams”. „NVO nama” izveide uzsākta, lai nodrošinātu Rīgas sabiedrības integrācijas programmas 2012.–2017.gadam izpildi, sniedzot atbalstu tām NVO, kas darbojas sabiedrības integrācijas jomā, paaugstinot iedzīvotāju līdzdalību dažādās pašvaldības darbības jomās.

Turpinot darbu pie jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes un sekmējot sabiedrības iesaisti šajā procesā, RP pēc savas iniciatīvas ir izstrādājusi plašu sabiedrības iesaistes programmu, tai skaitā, nodrošinājusi nepārtrauktu aktuālās informācijas pieejamību par minētā dokumenta izstrādes gaitu, izveidojot tīmekļa vietnē www.rdpad.lv sadaļu „Jaunais Rīgas teritorijas plānojums”.

Nozares eksperta viedoklis

Valērijs Stūris, Vecākais ekonomikas konsultants, Valsts prezidenta kanceleja

Iedzīvotāju skaita pieaugums, ilgstošo bezdarbnieku skaita samazināšanās liecina, ka Rīga ir pievilcīga vieta dzīvei un uzņēmējdarbības attīstībai. Šajā kontekstā ir būtiski nodrošināt pietiekami zemu noziedzīgo nodarījumu skaitu un nepieļaut tā pieaugumu, signalizējot par labas pārvaldības efektivitāti. Tendences liecina, ka noziedzīgo nodarījumu skaita pieaugums kļūs par vienu no būtiskākajiem izaicinājumiem Rīgas pašvaldībai, jo to daļēji nosaka ekonomiskās un sociālās dzīves koncentrācija pilsētā.

Veicinot virzību uz mērķa sasniegšanu, nepieciešams uzlabot publisko komersantu un atvasināto publisko personu pārvaldību. Pašvaldības, kā arī valsts un pašvaldības komersanti veido būtisku īpatsvaru kopējā Rīgas tautsaimniecības struktūrā. Uzlabojumi publisko komersantu pārvaldības jomā vispirms ir saistīti ar izdevumu samazināšanu, sniedzot sabiedrībai lielāku pārliecību par publisko resursu saprātīgu izmantošanu.

¹⁴² Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2013

Rīgas pilsēta ir sasniegusi būtisku progresu publisko pakalpojumu nodrošināšanā, tāpēc nākamajā posmā nepieciešams samazināt publiski sniegto pakalpojumu skaitu, vienlaikus palielinot to intensitāti, tas ir, apvienojot vairākus visbiežāk pieprasītos pakalpojumus. Vēlams palielināt universālu pakalpojumu pieejamību, piemēram, veicinot e-talona izmantošanu vairākos transporta veidos gan pašvaldībā, gan ārpus pašvaldības teritorijas.

Lai sasniegtu labas pārvaldības mērķus, nepieciešams nodrošināt lielāku saistīto pašvaldību, kā arī nozaru ministriju iesaisti lēmuma pieņemšanas procesā.

Nozares eksperta viedoklis

Jeļena Šaicāne, Sabiedrības integrācijas fonda Programmu uzraudzības nodaļas vadītāja

Rīgas pašvaldība ir nodrošinājusi vairāku attīstības plānošanas dokumentu sagatavošanu, kas ir būtisks priekšnoteikums pilsētas izaugsmei, jo tādējādi tiek nodrošināta lēmumu un darbību pēctecība.

Pozitīvi vērtējams pašvaldības darba un pakalpojumu optimizācijas process, kā rezultātā tiek nodrošināts efektīvāks pašvaldības budžeta līdzekļu izlietojums un tiek samazināts administratīvais slogs tām fiziskajām un juridiskajām personām, kas izmanto pašvaldības pakalpojumus. Atzinīgi vērtējamas attālināto pieejas kanālu izmantošanas iespējas, lai saņemtu vai izmantotu pašvaldības pakalpojumus, jo tas ir būtisks administratīvā sloga samazinājums.

Rīgas pašvaldība izmanto plašu informācijas kanālu loku, lai nodrošinātu aktuālas un atbilstošas informācijas pieejamību dažādām mērķa grupām gan par pašvaldības darbu kopumā, gan par atsevišķiem notikumiem vai tēmām. Pozitīvi vērtējama sociālo tīklu *Twitter* un *Facebook* izmantošana, jo tādējādi tiek aptverta arī jauniešu auditorija.

Jāatzīmē, ka mājas lapa www.riga.lv ir salīdzinoši sarežģīta. Pozitīvi var vērtēt dažādu departamentu un dienestu tīmekļa vietnes, bet tas atsevišķos gadījumos rada sadrumstalotas informācijas risku un apgrūtina klientu piekļuvi informācijai.

Lai gan Rīgas pašvaldība izmanto pietiekami plašu informācijas kanālu loku, lai informētu dažādas mērķa grupas par aktualitātēm un pašvaldības darbu, ir jāizvērtē iespēja sadarboties ar NVO kā vienu no informācijas kanāliem, jo īpaši, runājot par specifiskām mērķa grupām – romi, cilvēki ar garīgās attīstības traucējumiem u.c. sociālās atstumtības riskam pakļautās mērķa grupas. Būtiski ir saņemt iedzīvotāju vērtējumu par pašvaldības veikto, lai izdarītu secinājumus par informācijas pieejamību dažādām mērķa grupām.

Stratēģiskā mērķa M13 „Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads						Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Latvijas Republikas pilsoņu īpatsvars uz gada sākumu	PMLP	2009	2010	2011	2012	2013	2014	↑	↑	Pieaug
		68,7	74,4	67,1	68,5	73,1	74			
Latvijas Republikas pilsoņu skaits	PMLP	2009	2010	2011	2012	2013	2014	↑	↑	Pieaug
		489486	507772	508012	508157	509168	515763			
Sieviešu īpatsvars pilsētas deputātu kopskaitā	RD	2007		2009		2013		⇒	↓	Pieaug
		21,67		16,67		16,67				
Interneta pieslēgums mājāsaimniecībās	CSP	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Pieaug
		60,4	64,4	65	68,3	75,8	76			
Interneta lietošana uzņēmumos, % no uzņēmumu kopskaita	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	↑	↑	Pieaug
		47,0	53,7	64,6	89,3	91,5	92,3			
Biedrību, nodibinājumu un fondu skaits	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↑	Pieaug
		2 481	2 595	3289	3 348	3 584	3 841			

Tendence

Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu	Nav notikušas izmaiņas
-------------	---------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	------------------------------------	------------------------

Kopējie secinājumi

1. RP bija pirmā pašvaldība Latvijā, kas ieviesa attīstības plānošanas uzraudzības sistēmu, kas ietver gan regulāru (ikgada) uzraudzības pārskata sagatavošanu un publicēšanu, gan datu bāzes www.sus.lv izveidošanu un uzturēšanu. Tādējādi Rīgas pieredze ir noderējusi arī citām pašvaldībām attīstības plānošanas uzraudzības sākšanā un veikšanā. Tāpat Rīgas pieredzi ir izmantojusi arī atbildīgā ministrija – VARAM – gan attīstības plānošanas metodisko ieteikumu¹⁴³ izstrādē, ko izmanto pašvaldības, gan arī reģionālās attīstības uzraudzības datu bāzes (moduļa) izveidošanā. Pārņemot citu pieredzi, bieži nāk līdzī arī pilnveidojumi, tāpēc arī Rīgas pašvaldībai citu pašvaldību pieredze ir vērtīga.¹⁴⁴
2. Visu līdz šim izstrādāto Pārskatu rezultātā gūtie secinājumi tika ņemti vērā izstrādājot Rīgas attīstības programmu 2014.–2020.gadam. Kā arī pamatojoties uz Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas jaunajam plānošanas termiņam izstrādi, ir izstrādātas Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam uzraudzības sistēmas vadlīnijas, kas paredz, ka turpmāk tiks sagatavoti četru veidu attīstības plānošanas dokumentu uzraudzības pārskati: ikgada īstenošanas uzraudzības pārskats, rīcības virziena padziļinātais pārskats, telpiskās attīstības pārskats un attīstības programmas noslēguma pārskats.
3. Uzraudzības sistēmas ietvaros ir izveidojies un darbojas pašvaldības struktūrvienību sadarbības tīkls, kas nodrošina pastāvīgu un operatīvu horizontālu informācijas apmaiņu starp dažādām RP struktūrvienībām un institūcijām.
4. Veiksmīgas SUS darbības nodrošināšanai ir izstrādāta un tiek uzturēta tīmekļa vietne www.sus.lv, kurā ir publiski pieejama informācija par attīstības plānošanas dokumentiem un to stratēģisko mērķu izpildi, pētījumiem, ko ir veikusi RP, statistikas datiem par Rīgu un cita informācija, kas sniedz iespēju aplūkot, analizēt un prezentēt jaunākos datus par pilsētā notiekošajiem sociālekonomiskajiem procesiem.
5. Uzraudzības ietvaros tiek veikta regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja par Rīgas iedzīvotāju apmierinātību ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem, izvēloties 11 salīdzināmus indikatorus. Aptaujas rezultāti liecina, ka ir

---

¹⁴³ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, 2014

¹⁴⁴ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam uzraudzības sistēmas vadlīnijas, SIA „Publiskās pārvaldes konsultācijas”, 2014

vērojamas pozitīvas pārmaiņas iedzīvotāju attieksmē pret Rīgas pašvaldības darbu, Rīgā notiekošo un pilsētas attīstību. Vērtējot iedzīvotāju viedokli septiņu gadu periodā, novērojams, ka iedzīvotāju apmierinātība visbūtiskāk augusi indikatoros „Droša pilsētvide” (M11), „Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība” (M6), „Radoša un eiropeiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi” (PM2) un „Ērti un ātri sasniedzama pilsēta” (M9). Savukārt viena indikatora – „Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika” (M8) – vērtējumos novērojams neliels apmierinātības samazinājums. Pārējo indikatoru vērtējumi nav būtiski mainījušies.

6. SUS ietvaros būtisks ir arī ārējais novērtējums, ko ikgadēji sniedz piecu dažādu nozaru eksperti par stratēģisko mērķu izpildi. Bez novērtējuma eksperti sniedz arī priekšlikumus par konkrētām veicamām darbībām, lai uzlabotu pilsētas virzību uz mērķu sasniegšanu.
7. Galvenās līdz šim apzinātās SUS problēmas ir pārskata lielais apjoms un komplikētība, salīdzinoši vēlāis sagatavošanas termiņš, kā arī nepietiekama attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzības rezultātu izmantošana lēmumu pieņemšanā un budžeta veidošanā. Šīs problēmas ir apskatītas, izstrādājot jaunās Stratēģijas uzraudzības sistēmas vadlīnijas un tiks ņemtas vērā, veicot uzraudzību turpmāk.

Rīgas domes iestāžu un struktūrvienību apkopojums stratēģijas mērķu un tiem pakārtoto uzdevumu īstenošanā

struktūrvienība / mērķis	PM1	PM2	PM3	PM4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	M12	M13
Finanšu departaments													
Pilsētas attīstības departaments													
Īpašuma departaments													
Izglītības, kultūras un sporta departaments													
Labklājības departaments													
Satiksmes departaments													
Mājokļu un vides departaments													
Apmeklētāju pieņemšanas centrs													
Informācijas tehnoloģiju centrs													
Rīgas Tūrisma attīstības birojs													
Ārlietu pārvalde													
Sabiedrisko attiecību nodaļa													
Rīgas Pašvaldības policija													
Rīgas pilsētas būvvalde													
Rīgas Austrumu izpilddirekcija													
Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija													
Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija													
RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”													
RPA „Rīgas gaisma”													
RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”													
SIA „Rīgas pilsētbūvnieks”													
SIA „Rīgas meži”													
SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”													
SIA „Rīgas ūdens”													
SIA „Rīgas satiksme”													

Mērķu rādītāju dinamikas analīze

Salīdzinoši sekmīga virzība uz nospraustā mērķa sasniegšanu ir sekojošos stratēģiskajos mērķos:

- PM1 Izglītota un prasmiņa sabiedrība;
- PM2 Radoša un eiropiska pilsēta ar augstvērtīgu kultūras dzīvi;
- PM3 Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība;
- PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm;
- M5 Ģimeniska, veselīga un aktīva sabiedrība;
- M6 Sociāli atbalstīta un aprūpēta sabiedrība;
- M8 Augoša, daudzveidīga un partnerīga ekonomika;
- M9 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta;
- M11 Droša pilsētvide;
- M13 Iedzīvotājiem tuva efektīvas pārvaldes pilsēta.

Nepietiekoša virzība uz nospraustā mērķa sasniegšanu ir sekojošos stratēģiskajos mērķos:

- M7 Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika;
- M10 Zaļa pilsēta ar labu vides kvalitāti;
- M12 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli.

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš šādiem rādītājiem:

- Arvien zemāks eksakto zinātņu centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars vidusskolās (fizikā, ķīmijā, bioloģijā) (PM1);
- 9.klašu beidzēju īpatsvaram, kas saņem tikai licību atestāta vietā (PM1);
- 12.klašu beidzēju īpatsvaram, kas saņem tikai licību atestāta vietā (PM1);
- Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības PII (bērnudārzu) pakalpojumu pieejamību (PM1);

Mājsaimniecību izdevumi atpūtai un kultūrai vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī, % (PM2);

Zemais un strauji sarūkošais iedzīvotāju skaits Rīgā (PM4);

Pieaugošais HIV inficēšanās gadījumu skaits (uz 100 000 iedzīvotājiem) (M5);

Nāves gadījumi, kuru cēlonis ir asinsrites (sirds un asinsvadu) slimības, uz 100 000 iedzīvotājiem (M5);

Zems jaundzimušo skaits (M5);

Vidējais bērnu skaits mājsaimniecībā (M5);

Mājsaimniecību, kas sastāv no vienas personas, īpatsvars (% no mājsaimniecību kopskaita) (M5);

Šķirto laulību skaits uz 1000 iedzīvotājiem (M5);

Dienas aprūpes centros aprūpēto iedzīvotāju skaits (M6);

Personas, kuras izmantojušas patversmes/naktspatversmes pakalpojumus/sociālās rehabilitācijas centra pakalpojumus (M6);

Iedzīvotāju apmierinātība ar sociālo problēmu risināšanu pilsētā (M6);

Džini koeficients (M8);

Vidējie ienākumi uz vienu mājsaimniecības locekli, attiecībā pret iztikas minimumu valstī (M8);

Ar pilsētas sabiedrisko transportu (autobuss, trolejbuss, tramvajs, maršruta taksometri) pārvadāto pasažieru skaits, milj. (M9);

Kopējais pārvadāto pasažieru skaits no visām Latvijas dzelzceļa stacijām uz Rīgas teritorijā esošajām un otrādi (miljonos) (M9);

Gaisa kvalitāte pilsētā: Reižu skaits, kad tiek pārsniegta direktīvā pieļaujamā robežvērtība piesārņojumam ar cietajām daļiņām PM10 (M10);

Sašķiroto atkritumu daudzums (M10);

Meliorācijas sistēmas stāvoklis pilsētā (M10);

Dzīvojamā fonda apsaimniekošanas izmaksu pieaugums (M12);

Iedzīvotāju apmierinātība ar mājokļu kvalitāti pilsētā (M12);

Iedzīvotāju apmierinātība ar iespēju ietekmēt pašvaldības lēmumus (M13);

Iedzīvotāju apmierinātība ar iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli (M13).

Rīgas domes Pilsētas attīstības
departamenta direktora p.i.

Dz.Balodis

Pārskata sagatavošanā izmantotie materiāli

DOKUMENTI

- Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam Rīga: Rīgas dome, 2010
- Rīgas attīstības programma 2010.–2013.gadam Rīga: Rīgas dome, 2010
- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam Rīga: Rīgas dome, 2014
- Rīgas attīstības programma 2014.–2020.gadam Rīga: Rīgas dome, 2014
- RD 2010.gada 9.novembra iekšējie noteikumi Nr.5 „Kārtība, kādā tiek īstenota Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas izpildes uzraudzība”
- Rīgas Pašvaldības policijas Darba pārskats 2013
- Rīgas domes Labklājības departamenta gadagrāmata „Sociālā sistēma un veselības aprūpe Rīgā 2013.gadā”, Rīga, 2014
- Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada publiskais pārskats. Rīga: Rīgas dome, 2014
- Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaisma” 2013.gada publiskais pārskats
- Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaisma” vidēja termiņa darbības stratēģija 2014.–2016. gadam
- RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra” gada publiskais pārskats 2013
- Veselības veicināšanas stratēģija 2012.–2021.gadam „Veselīgs rīdzinieks – veselā Rīgā”, Rīga: Rīgas dome, 2012
- Izglītības, kultūras un sporta departamenta 2013.gada darba pārskats un 2014.gada darbības prioritātes
- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam uzraudzības sistēmas vadlīnijas, SIA „Publiskās pārvaldes konsultācijas”, 2014
- Latvijas radošo industriju darbība un priekšnoteikumi nozares mērķtiecīgai attīstībai, 2013.gada maijs
- Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, 2013
- Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību, 2013
- „Kultūras ekonomikas aspekti Eiropā”, The economy of Culture in Europe, KEA, 2006
- ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojums „Mūsu kopējā nākotne”, 1987

SABIEDRISKO APTAUJU REZULTĀTI, PĒTĪJUMI

- Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātības ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts – septembris

- Pētījums „Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 55 apkaimēs”, SIA „Datorkarte”, 2012.gads
- „Swedbank” iedzīvotāju aptauja veikta sadarbībā ar „OMD Latvia”, 2014.gada marts

INTERNETA RESURSI

- Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datu bāze www.csb.gov.lv
- Nacionālās ziņu aģentūras mājas lapa www.leta.lv
- Rīgas apkaimju portāls www.apkaimes.lv
- SIA „Lursoft” datu bāze www.lursoft.lv
- Stratēģijas uzraudzības sistēmas mājas lapa www.sus.lv
- Rīgas domes Labklājības departamenta mājas lapa www.ld.riga.lv
- Biznesa portāls www.db.lv
- www.investeriga.lv
- www.filmriga.lv
- www.brigade.lv
- www.nra.lv
- www.latio.lv
- www.rop.lv
- www.nva.gov.lv
- www.nozare.lv
- www.likumi.lv
- www.em.gov.lv
- www.riga.lv
- www.doingbusiness.org
- www.swedbank.lv
- www.rigassatiksme.lv
- www.rigasastrumi.lv
- www.iccaworld.com

IESAISTĪTĀS RĪGAS DOMES STRUKTŪRVIENĪBAS

- Finanšu departaments
- Īpašuma departaments
- Izglītības, kultūras un sporta departaments
- Labklājības departaments
- Mājokļu un vides departaments
- Pilsētas attīstības departaments
- Satiksmes departaments
- Apmeklētāju pieņemšanas centrs
- Ārlietu pārvalde
- Informācijas tehnoloģiju centrs

- Rīgas Pašvaldības policija
- Rīgas pilsētas būvvalde
- Rīgas Tūrisma attīstības birojs
- Sabiedrisko attiecību nodaļa
- Rīgas Austrumu izpilddirekcija
- Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija
- Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija
- RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”
- RPA „Rīgas gaisma”
- RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”
- SIA „Rīgas pilsētbūvnieks”
- SIA „Rīgas meži”
- SIA „Rīgas ūdens”
- SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”

ĀRĒJĀS INSTITŪCIJAS

- Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
- SIA „Lursoft”
- Starptautiskā lidosta „Rīga”
- Nodarbinātības valsts aģentūra
- Kredītaģentūra „Standard&Poor’s”
- Kredītaģentūra „Moody's Investors Service”
- Latvijas Republikas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

NOZARU EKSPERTI

- Jeļena Šaicāne, Sabiedrības integrācijas fonda Programmu uzraudzības nodaļas vadītāja
- Gatis Pāvils, „NK konsultāciju birojs”, stratēģiskās plānošanas eksperts,
- Valērijs Stūris, Vecākais ekonomikas konsultants, Valsts prezidenta kanceleja
- Elīna Egle, SIA „Baltic Id” valdes priekšsēdētāja
- Evija Apine, SIA „MFocus” valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

IZSTRĀDĀTĀJI

- Dzintars Balodis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta direktora p.i.
- Armands Krūze, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes vadītājs
- Guntars Ruskuls, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks
- Zita Ruņģe, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas vadītāja

- Renāte Tuča, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes galvenā monitoringa speciāliste, nodaļas vadītāja vietniece
- Anda Ellēna – Alēna, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenā projektu vadītāja
- Ilmārs Grīntāls, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās uzraudzības nodaļas galvenais monitoringa speciālists
- Andris Ločmanis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās plānošanas nodaļas galvenais telpiskās attīstības plānotājs – ĢIS eksperts
- Daina Pētersone, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Stratēģiskās vadības pārvaldes Stratēģiskās plānošanas nodaļas galvenā projektu vadītāja p.i.
- Armands Rabovičs, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Projektu vadības pārvaldes, Projektu nodaļas galvenais projektu vadītājs, nodaļas vadītāja vietnieks
- Gaidis Balodis, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Projektu vadības pārvaldes, Projektu nodaļas galvenais projektu vadītājs